

**PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE
“TELEKOM SRBIJA” a.d., BEOGRAD**

**Konsolidovani finansijski izveštaji
za godinu koja se završava 31. decembra 2015.
u skladu sa
Računovodstvenim propisima
Republike Srbije
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Konsolidovani bilans stanja	3 - 9
Konsolidovani bilans uspeha	10 - 13
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	14 - 15
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	16 - 17
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	18 - 22
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	23 - 95

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

**AKCIONARIMA
PREDUZEĆA ZA TELEKOMUNIKACIJE „TELEKOM SRBIJA“ A.D. BEOGRAD**

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Preduzeća za telekomunikacije „Telekom Srbija“ a.d. Beograd i njegovih zavisnih društava („Grupa“), koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. godine, konsolidovanog bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinit i pošten pregled ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije, kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinit i pošten pregled konsolidovanih finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten pregled konsolidovanog finansijskog položaja Grupe na dan 31. decembra 2015. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Izvršili smo pregled konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju Grupe. Rukovodstvo Grupe je odgovorno za sastavljanje i prezentiranje konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu i Zakona o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS broj 62/2013 i 31/2011). Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za poslovnu 2015. godinu. U vezi sa tim, naši postupci ispitivanja su ograničeni na procenjivanje usaglašenosti računovodstvenih informacija sadržanih u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju sa konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije. Shodno tome, naši postupci nisu uključivali pregled ostalih informacija sadržanih u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju koje proističu iz informacija i evidencija koje nisu bile predmet revizije. Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju su, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2015. godine.

Beograd, 27. maj 2016. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Ivana Manigodić
Ovlašćeni revizor

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број **1 7 1 6 2 5 4 3** Шифра делатности **6 1 1 0** ПИБ **1 0 0 0 0 2 8 8 7**

Назив: **Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.**

Седиште: **Београд, Таковска 2**

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

на дан **31.12.2015.** године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		201.076.693	199.620.127	
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003		69.076.669	63.103.997	
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	18	20.035.603	21.356.982	
013 и део 019	3. Гудвил	0006	18	40.522.603	39.694.283	
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007	18,21	936.285	932.436	
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008	18	7.574.086	1.079.254	
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009	20	8.092	41.042	
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		127.353.844	131.529.990	
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011	19	171.447	155.663	
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	19	59.603.795	62.108.652	
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	19	40.238.804	38.747.753	
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	19		122.706	
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015	19	4.463.401	3.420.911	
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016	19	21.419.015	25.471.742	
027 и део 029	7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017	19	1.184.346	1.139.960	
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018	20	273.036	362.603	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04. осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024		4.643.561	4.981.674	
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026		32.539	4.728	
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027	21	967.529	180.069	
део 043, део 044 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028				
део 043, део 044 и део 049	5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029	33	19.460		
део 045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030	21	838.642	849.270	
део 045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032	21	5.388	6.029	
048 и део 049	9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033	21	2.780.003	3.941.578	
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034	21	2.619	4.466	
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037		2.619	4.466	
053 и део 059	4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања по основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041				
288	V. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042	17	6.245.786	4.986.691	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		54.461.748	57.361.081	
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044		7.528.623	7.901.882	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045	22	6.852.014	7.217.678	
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048	22	49.857	57.047	
14	5. Стална средства намењена продаји	0049		142.813	35.921	
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	23	483.939	591.236	
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051	23	16.147.776	16.037.198	
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052				
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	33	365		
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055				
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056		9.985.463	10.192.786	
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		5.982.477	5.664.985	
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058		179.471	179.427	
21	III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059	23	4.899	7.756	
22	IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	23	1.040.300	1.127.798	
236	V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061				
23 осим 236 и 237	VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	0062	23	4.388.275	3.961.826	
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064	33	4.865		
232 и део 239	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065		1.516.408	2.080.264	
233 и део 239	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067		2.867.002	1.881.562	
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	26	17.127.299	21.502.818	
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	24	213.138	94.019	
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	24,25	8.011.438	6.727.784	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	0071		261.784.227	261.967.899	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072		19.698.274	20.434.285	
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) ≥ 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)	0401		165.596.244	154.172.477	
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	0402	27	100.008.588	100.008.588	
300	1. Акцијски капитал	0403		100.000.000	100.000.000	
301	2. Удели друштава с ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410		8.588	8.588	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412	27	16.502.510	16.502.510	
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	27	1.872.775	1.872.775	
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414				
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415	27	23.975.737	23.878.180	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418 + 0419)	0417		37.263.339	24.192.397	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418		23.420.316	18.450.634	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419		13.843.023	5.741.763	
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420	39	18.978.315	20.723.047	
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)	0424		26.348.750	35.617.710	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	0425	30	2.003.444	2.444.098	
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426				
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429		1.917.528	2.272.363	
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430		84.866	168.235	
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431		1.050	3.500	
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0432		24.345.306	33.173.612	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				
413	4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437	28	13.854.547	16.965.860	
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438	28	10.488.544	15.354.882	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439				
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440	31	2.215	852.870	
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441	17	1.635.707	1.784.750	
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	0442		68.203.526	70.392.962	
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	0443		31.474.261	29.038.173	
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447	28	241.935	141.522	
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449	28,31	31.232.326	28.896.651	
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	31	178.500	211.925	
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	0451	31	13.735.636	11.090.041	
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452				
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454				
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455				
435	5. Добављачи у земљи	0456		6.880.521	5.698.254	
436	6. Добављачи у иностранству	0457		6.828.317	5.366.829	
439	7. Остале обавезе из пословања	0458		26.798	24.958	
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	31,32	2.916.036	12.309.188	
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	32	625.901	562.897	
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	32	148.995	679.724	
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	29,32	19.124.197	16.501.014	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2014.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) ≥ 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) ≥ 0	0464		261.784.227	261.967.899	
89	Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465		19.698.274	20.434.285	

У Београду

Дана 25.05.2016. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број **1 7 1 6 2 5 4 3** Шифра делатности **6 1 1 0** ПИБ **1 0 0 0 0 2 8 8 7**

Назив: **Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.**

Седиште: **Београд, Таковска 2**

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01. до 31.12.2015. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		122.446.827	118.226.541
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002	7	318.520	173.457
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007		89.625	46.081
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008		228.895	127.376
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009	7	120.176.445	117.378.772
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010			
611	2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	33	520	
613	4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014		80.821.807	76.917.684
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015		39.354.118	40.461.088
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016	8	1.340.075	439.966
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	8	611.787	234.346
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		105.912.774	96.723.512

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	11	237.891	185.861
62	II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020	8	142.464	102.598
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	11	11.374.411	9.121.588
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	11	1.791.205	1.792.689
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	9	20.630.596	20.649.655
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	10,11,13,14	39.331.726	35.802.585
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	12	27.534.344	25.434.546
541 до 549	X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	14	84.230	347.011
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	14	5.070.835	3.492.175
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) ≥ 0	1030		16.534.053	21.503.029
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) ≥ 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)	1032	15	3.129.751	2.186.363
66, осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		613.567	387.502
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034			
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035			
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036			
669	4. Остали финансијски приходи	1037		613.567	387.502
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		1.371.132	1.089.206
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		1.145.052	709.655
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040		3.830.150	5.745.066
56, осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		436.228	58.544
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043			
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044		21.419	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045	16	414.809	58.544
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	16	1.944.241	2.228.645
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	16	1.449.681	3.457.877
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)	1048			
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)	1049		700.399	3.558.703
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050	8	1.579.412	2.491.525
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051	14	3.368.678	2.672.591
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	8	3.619.016	1.584.523
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	14	2.390.210	1.810.183
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)	1054		15.273.194	17.537.600
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)	1055			
69-59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056	8		7.342
59-69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	14	25.099	
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)	1058		15.248.095	17.544.942
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	17	1.991.277	2.312.870
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062	17	1.416.532	2.572.327
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062 - 1063)	1064		14.673.350	17.804.399
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062 + 1063)	1065			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066	39	830.327	1.598.636
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067		13.843.023	16.205.763
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	И з н о с	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	27		
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071	27		

У Београду

Дана 25.05.2016. године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број **1 7 1 6 2 5 4 3** Шифра делатности **6 1 1 0** ПИБ **1 0 0 0 0 2 8 8 7**

Назив: **Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.**

Седиште: **Београд, Таковска 2**

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01. до 31.12.2015. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		14.673.350	17.804.399
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011		3.795	5.062.023
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добаци	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добаци	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добаци	2017		6.494	
	б) губици	2018			46
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019		10.289	5.061.977
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) ≥ 0	2022		10.289	5.061.977
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) ≥ 0	2023			
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) ≥ 0	2024		14.683.639	22.866.376
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) ≥ 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 ≥ 0 или АОП 2025 > 0	2026		14.683.639	22.866.376
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027		13.940.580	20.256.835
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028		743.059	2.609.541

У Београду

М.П.

Законски заступник

Дана 25.05.2016. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број **1 7 1 6 2 5 4 3** Шифра делатности **6 1 1 0** ПИБ **1 0 0 0 0 2 8 8 7**

Назив: **Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.**

Седиште: **Београд, Таковска 2**

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 01.01. до 31.12.2015. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	143.350.287	135.715.864
1. Продаја и примљени аванси	3002	139.821.896	134.275.596
2. Примљене камате из пословних активности	3003		
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	3.528.391	1.440.268
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	94.515.596	85.864.973
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	57.565.236	49.337.798
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	21.901.609	21.795.386
3. Плаћене камате	3008	2.155.211	2.340.582
4. Порез на добитак	3009	2.113.260	2.975.904
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	10.780.280	9.415.303
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	48.834.691	49.850.891
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012		
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	1.000.461	1.116.173
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	47.211	51.894
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016		554.382
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	953.250	509.897
5. Примљене дивиденде	3018		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	26.964.659	20.314.167
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020	1.261.392	4.728
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	25.025.844	19.925.150
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	677.423	384.289
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024	25.964.198	19.197.994
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025		
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027		

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	26.922.537	17.517.761
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033	15.053.295	14.054.276
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034		
4. Остале обавезе (одливи)	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	11.869.242	3.463.485
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	26.922.537	17.517.761
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	144.350.748	136.832.037
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	148.402.792	123.696.901
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042		13.135.136
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043	4.052.044	
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	21.502.818	8.333.961
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045		33.721
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	323.475	
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	17.127.299	21.502.818

У Београду

М.П.

Законски заступник

Дана 25.05.2016. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник																							
Матични број	1	7	1	6	2	5	4	3	Шифра делатности	6	1	1	0	ПИБ	1	0	0	0	0	2	8	8	7
Назив: Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" а.д.																							
Седиште: Београд, Таковска 2																							

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01. до 31.12.2015. године

- у хиљадама динара -

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	30	АОП	31	АОП	32
			Основни капитал		Уписани а неуплаћени капитал		Резерве
1	2		3		4		5
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037	
	б) потражни салдо рачуна	4002	119.445.088	4020		4038	1.872.775
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003		4021		4039	
	б) Исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4005		4023		4041	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4006	119.445.088	4024		4042	1.872.775
4.	Промене у претходној 2014. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007	2.132.005	4025		4043	
	б) промет на потражној страни рачуна	4008	3.418.552	4026		4044	
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2014.						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4009		4027		4045	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4010	120.731.635	4028		4046	1.872.775
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2015.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4013		4031		4049	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4014	120.731.635	4032		4050	1.872.775
8.	Промене у текућој 2015. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4015	2.577.797	4033		4051	
	б) промет на потражној страни рачуна	4016	833.065	4034		4052	
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2015.						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4017		4035		4053	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4018	118.986.903	4036		4054	1.872.775

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
	2		6		7		8
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
	а) дуговни салдо рачуна	4055		4073	16.502.510	4091	
	б) потражни салдо рачуна	4056		4074		4092	18.450.634
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4057		4075		4093	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4058		4076		4094	
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2б) \geq 0$)	4059		4077	16.502.510	4095	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1б - 2a + 2б) \geq 0$)	4060		4078		4096	18.450.634
4.	Промене у претходној 2014. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4061		4079		4097	10.464.000
	б) промет на потражној страни рачуна	4062		4080		4098	16.205.763
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2014.						
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4б) \geq 0$)	4063		4081	16.502.510	4099	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4a + 4б) \geq 0$)	4064		4082		4100	24.192.397
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4065		4083		4101	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4066		4084		4102	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2015.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6б) \geq 0$)	4067		4085	16.502.510	4103	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6a + 6б) \geq 0$)	4068		4086		4104	24.192.397
8.	Промене у текућој 2015. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4069		4087		4105	963.133
	б) промет на потражној страни рачуна	4070		4088		4106	14.034.075
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2015.						
	а) дуговни салдо рачуна ($7a + 8a - 8б) \geq 0$)	4071		4089	16.502.510	4107	
	б) потражни салдо рачуна ($7б - 8a + 8б) \geq 0$)	4072		4090		4108	37.263.339

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	330	АОП	331	АОП	332
			Ревалоризационе резерве		Актуарски добици или губици		Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4109		4127		4145	
	б) потражни салдо рачуна	4110		4128		4146	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4111		4129		4147	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4112		4130		4148	
	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1а + 2а - 2б) \geq 0$	4113		4131		4149	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(1б - 2а + 2б) \geq 0$	4114		4132		4150	
	Промене у претходној 2014. години						
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4115		4133		4151	
	б) промет на потражној страни рачуна	4116		4134		4152	
	Стање на крају претходне године 31.12.2014.						
5.	а) дуговни салдо рачуна $(3а + 4а - 4б) \geq 0$	4117		4135		4153	
	б) потражни салдо рачуна $(3б - 4а + 4б) \geq 0$	4118		4136		4154	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4119		4137		4155	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4120		4138		4156	
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2015.						
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5а + 6а - 6б) \geq 0$	4121		4139		4157	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(5б - 6а + 6б) \geq 0$	4122		4140		4158	
	Промене у текућој 2015. години						
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4123		4141		4159	
	б) промет на потражној страни рачуна	4124		4142		4160	
	Стање на крају текуће године 31.12.2015.						
9.	а) дуговни салдо рачуна $(7а + 8а - 8б) \geq 0$	4125		4143		4161	
	б) потражни салдо рачуна $(7б - 8а + 8б) \geq 0$	4126		4144		4162	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	333	АОП	334 и 335	АОП	336
			Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштава		Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја		Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
1.	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181		4199	
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182	19.826.948	4200	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202	
	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2б) \geq 0$	4167		4185		4203	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1б - 2a + 2б) \geq 0$	4168		4186	19.826.948	4204	
	Промене у претходној 2014. години						
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187		4205	
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188	4.051.102	4206	
	Стање на крају претходне године 31.12.2014.						
5.	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4б) \geq 0$	4171		4189		4207	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4a + 4б) \geq 0$	4172		4190	23.878.050	4208	
	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210	
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2015.						
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6б) \geq 0$	4175		4193		4211	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6a + 6б) \geq 0$	4176		4194	23.878.050	4212	
	Промене у текућој 2015. години						
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195		4213	
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196	93.801	4214	
	Стање на крају текуће године 31.12.2015.						
9.	а) дуговни салдо рачуна ($7a + 8a - 8б) \geq 0$	4179		4197		4215	
	б) потражни салдо рачуна ($7б - 8a + 8б) \geq 0$	4180		4198	23.971.851	4216	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [\sum (ред 16 кол 3 до кол 15) - \sum (ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	АОП	Губитак изнад капитала [\sum (ред 1а кол 3 до кол 15) - \sum (ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337 Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2	15			16		17
1.	Почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
	а) дуговни салдо рачуна	4217		4235	143.093.095	4244	
	б) потражни салдо рачуна	4218	160				
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236		4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4220					
3.	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01.2014.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1а + 2а - 2б$) ≥ 0	4221		4237	143.093.095	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1б - 2а + 2б$) ≥ 0	4222	160				
4.	Промене у претходној 2014. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223	30	4238	11.079.382	4247	
	б) промет на потражној страни рачуна	4224					
5.	Стање на крају претходне године 31.12.2014.						
	а) дуговни салдо рачуна ($3а + 4а - 4б$) ≥ 0	4225		4239	154.172.477	4248	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4а + 4б$) ≥ 0	4226	130				
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240		4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4228					
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2015.						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5а + 6а - 6б$) ≥ 0	4229		4241	154.172.477	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6а + 6б$) ≥ 0	4230	130				
8.	Промене у текућој 2015. години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4231		4242	11.423.767	4251	
	б) промет на потражној страни рачуна	4232	3.756				
9.	Стање на крају текуће године 31.12.2015.						
	а) дуговни салдо рачуна ($7а + 8а - 8б$) ≥ 0	4233		4243	165.596.244	4252	
	б) потражни салдо рачуна ($7б - 8а + 8б$) ≥ 0	4234	3.886				

У Београду

Дана 25.05.2016. године

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Законски заступник

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNIVANJE I DELATNOST

Javno preduzeće PTT saobraćaja "Srbija", Beograd ("JP PTT") je dana 23. maja 1997. godine osnovalo Preduzeće za telekomunikacije "Telekom Srbija" a.d., Beograd ("Matično preduzeće" ili "Telekom Srbija") i tom prilikom predalo Matičnom preduzeću sva sredstva telekomunikacija, isključujući nekretnine i određena druga sredstva i obaveze. Matično preduzeće je registrovano dana 29. maja 1997. godine. Ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima je obuhvaćeno Matično preduzeće i njegova zavisna preduzeća (skupa „Grupa“ ili pojedinačno „Zavisna preduzeća“).

Matično preduzeće je akcionarsko društvo osnovano na neodređeno vreme.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. Glasnik RS“ br. 36 od 27. maja 2011. i br. 99 od 27. decembra 2011. godine), Skupština akcionara Matičnog preduzeća je 2012. godine usvojila Statut kojim se utvrđuje da su organi upravljanja Matičnog preduzeća: Skupština, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Osnovna delatnost Grupe je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge nacionalnog i međunarodnog telefonskog saobraćaja, fiksne telefonske usluge, mobilne telefonske usluge, tranzitiranje saobraćaja, zakup linija, prenos podataka, iznajmljivanje, izgradnja, upravljanje i zaštita mrežne infrastrukture, dodatne usluge u oblasti mobilne i fiksne telefonije, veleprodaja i maloprodaja internet usluga, usluge na celom mrežnom području, multimedijalne usluge, usluge distribucije i emitovanja medijskih sadržaja.

U 2015. godini Grupa je ušla na tržište virtuelnih mobilnih operatora sa ciljem pružanja usluga korisnicima iz ex YU dijaspore. U decembru 2014. godine Grupa je započela poslovanje u bankarskom sektoru.

Od 2006. godine Matično preduzeće poseduje licencu za mobilnu telefoniju (GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000). U 2007. godini Matično preduzeće je obnovilo licencu za fiksnu telekomunikacionu mrežu. Od 2009. godine Matično preduzeće poseduje licencu za fiksni bežični pristup (CDMA). Od marta 2015. godine Matično preduzeće poseduje dozvolu za 4G tehnologiju (1800 MHz). Pored toga, u četvrtom kvartalu 2015. godine završen je javni tender za izdavanje pojedinačnih dozvola za korišćenje radio-frekvencija u radiofrekvencijskom opsegu 721-821/832-862 MHz i Matično preduzeće je istu dobilo. Dozvola će doprineti unapređenju brzine interneta i pokrivenosti teritorije Srbije. Ista važi 10 godina sa mogućnošću produženja za dodatnih 5 godina. Matično preduzeće je steklo pravo na dozvolu u 2015. godini i shodno tome odgovarajuća obaveza je priznata na dan 31. decembra 2015. godine. Dana 8. januara 2016. godine izvršeno je plaćanje i dozvola je izdata dana 12. januara 2016. godine.

U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama („Sl. glasnik RS“ br. 44 od 30. juna 2010. godine), Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge („RATEL“ ili „Agencija“) je definisala devet tržišta koja podležu prethodnoj regulaciji u Srbiji. Različite obaveze su nametnute operatoru u zavisnosti od tržišta za koje je proglašen za operatora sa značajnom tržišnom snagom. Između ostalih propisane su sledeće obaveze: objavljivanje određenih podataka u formi standardne ponude, nediskriminatorско postupanje, omogućavanje pristupa i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava, kontrola cena, primena troškovnog računovodstva, zabrana obračunavanja prekomernih cena, tarifna kontrola, itd.

Matično preduzeće je 2011. godine proglašeno za operatora sa značajnom tržišnom snagom na svim tržištima, osim na maloprodajnom tržištu distribucije medijskih sadržaja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

1. OSNIVANJE I DELATNOST (Nastavak)

Sedište Matičnog preduzeća je u Beogradu, Takovska 2, Republika Srbija.

Grupa je na dan 31. decembra 2015. godine imala 12,686 zaposlenih (31. decembar 2014. godine: 13,289 zaposlenih). Od navedenog broja, u Matičnom preduzeću je bilo 8,449 zaposlenih (31. decembar 2014. godine: 9,015 zaposlenih), a u zavisnim preduzećima 4,237 zaposlenih (31. decembar 2014. godine: 4,274 zaposlenih).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Grupa sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije („Sl. glasnik RS“ br. 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom i podzakonskom regulativom u Republici Srbiji. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupa je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstven standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u „Službenom glasniku RS“ br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od konsolidovanih finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu ni primenjeni prilikom sastavljanja priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana 25. maja 2016. godine.

U sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupa je primenjivala računovodstvene politike, od kojih su značajne obelodanjene u Napomeni 5.5. Godišnji izveštaj o poslovanju Matičnog preduzeća i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju su prikazani kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

3. FUNKCIONALNA I IZVEŠTAJNA VALUTA

Funkcionalna i izveštajna valuta Grupe je dinar (RSD). Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ako drugačije nije naznačeno.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

4. KORIŠĆENJE PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije zahteva od rukovodstva da vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na iskazivanje vrednosti imovine i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih sredstava i obaveza na datum izveštavanja, kao i prihoda i rashoda u izveštajnom periodu. Te procene i sa njima povezane pretpostavke su zasnovane na informacijama dostupnim na datum izveštavanja. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od takvih procena.

Procene i povezane pretpostavke se kontinuirano preispituju, a izmene u procenama se priznaju prospektivno.

Procene i pretpostavke za koje postoji značajan rizik da mogu rezultirati u materijalno značajnim korekcijama knjigovodstvenih vrednosti imovine i obaveza u narednom izveštajnom periodu razmotrene su u nastavku.

<u>Opis procene</u>	<u>Napomena</u>	<u>Vrsta obelodanjene informacije</u>
Obezvredenje stalne imovine i goodwill-a	5.5.15(a), 18	Ključne pretpostavke korišćene u određivanju nadoknadive vrednosti
Korisni vek nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	5.5.11	Korisni vek i metod amortizacije, rezidualna vrednost
Ispravka vrednosti kredita i potraživanja	5.5.13.1, 21, 23	Metodologija korišćena za utvrđivanje nadoknadive vrednosti
Tekući i odloženi porez na dobit	5.5.19, 17	Priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, transferne cene
Primanja zaposlenih	5.5.18, 30	Diskontne stope, rast zarada, očekivani prosečni životni vek
Rezervisanja	5.5.17, 30	Pretpostavke koje predstavljaju osnov za rezervisanja za sudske sporove
Prihodi	5.5.1, 7	Raspodela prihoda na svaku odvojivu komponentu ponuđenog paketa na osnovu njihovih relativnih fer vrednosti
Ispravka vrednosti zaliha sa sporijim obrtom	5.5.12, 22	Metodologija korišćena u određivanju neto prodajne vrednosti zaliha

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

5.1. OSNOVE ODMERAVANJA I NAČELO STALNOSTI

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa konceptom istorijskog troška, osim finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju koja su iskazana po fer vrednosti.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom) koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtne imovine u iznosu od RSD 13,741,778 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine. Grupa ulaže napore da poboljša tržišnu poziciju i usluge putem ponude raznovrsnih konvergentnih usluga i modernizacije mreže, kao i akvizicijama na drugim tržištima. Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom. Likvidnost i dospeće obaveza se detaljno prate. Uz solidnu naplatu potraživanja, Grupa ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.1. OSNOVE ODMERAVANJA I NAČELO STALNOSTI (Nastavak)

obaveze. U slučaju potrebe, Grupa ima na raspolaganju eksterne izvore finansiranja. Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispuni svoje ugovorne obaveze u 2016. godini.

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE

Zavisna preduzeća su pravna lica kontrolisana od strane Grupe. Grupa ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnost da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo. Zavisna preduzeća se u celosti konsoliduju od dana kada se kontrola prenese na Grupu, a isključuju iz konsolidacije od dana kada navedena kontrola prestane.

Grupa ima učešće u vlasništvu sledećih zavisnih i pridruženih preduzeća na dan 31. decembra 2015. godine:

<u>Naziv zavisnog/pridruženog pravnog lica</u>	<u>% učešća</u>
“Telus” a.d., Beograd, Srbija	100%
“Mtel” d.o.o., Podgorica, Crna Gora	83%
“Telekom Srpske” a.d., Banja Luka, Republika Srpska	65%
“TS:NET” B.V., Amsterdam, Holandija	100%
“HD-WIN” d.o.o., Beograd, Srbija	51%
“Mts banka” a.d., Beograd, Srbija	76%
“MTS” d.o.o., Severna Mitrovica, Srbija	100%
“DIMEDIA GROUP” S.A., Ženeva, Švajcarska	50%
“GO4YU” d.o.o., Beograd, Srbija	50%

S obzirom da su Matično preduzeće i zavisno preduzeće “Telekom Srpske” vlasnici 51%, odnosno 49% kapitala zavisnog preduzeća “Mtel”, efektivna stopa za konsolidaciju zavisnog preduzeća “Mtel” iznosi 83%.

Finansijski izveštaji Matičnog preduzeća i zavisnih preduzeća korišćeni u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja sačinjeni su na isti izveštajni datum. Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su sastavljeni korišćenjem uniformnih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje.

Sve transakcije između preduzeća, salda i svi nerealizovani prihodi i rashodi po osnovu međusobnih transakcija su eliminisani prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Metod sticanja je primenjen za računovodstveno obuhvatanje sticanja zavisnih preduzeća kada je Grupa stekla kontrolu.

Trošak sticanja zavisnog preduzeća odmerava se kao fer vrednost datih sredstava, emitovanih hartija od vrednosti i obaveza nastalih ili preuzetih na dan preuzimanja uvećan za troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju.

Sredstva koja su stečena kupovinom zavisnog preduzeća i koja se pojedinačno mogu identifikovati, kao i stvarne i potencijalne preuzete obaveze u poslovnoj kombinaciji, inicijalno su odmereni po fer vrednosti na dan sticanja, bez obzira na obim učešća bez prava kontrole. Iznos viška troška sticanja iznad fer vrednosti udela Grupe u stečenoj neto imovini zavisnih preduzeća koja se mogla identifikovati evidentiran je kao goodwill.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a se vrši godišnje. Dobit prilikom sticanja se priznaje u bilansu uspeha u momentu sticanja. Transakcioni troškovi se priznaju u momentu nastanka. Trošak sticanja ne uključuje iznose koji su rezultat prethodnih međusobnih transakcija. Takvi iznosi se priznaju u bilansu uspeha.

U skladu sa odlukama statutarnih organa i važećim zakonskim propisima, Grupa je u februaru 2015. godine stekla dodatnih 2.1% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica "Mts banka" i platila naknadu u iznosu od RSD 136,154 hiljade (od čega se iznos od RSD 64,558 hiljada odnosi na otkupljene sopstvene akcije zavisnog pravnog lica "Mts banka").

U decembru 2015. godine, Grupa je stekla dodatno učešće od 18.16% u kapitalu zavisnog pravnog lica „Mts banka“ i platila naknadu u iznosu od RSD 253,000 hiljade. S druge strane, u decembru 2015. godine kompanija "Dunav osiguranje" a.d.o., Beograd, kao većinski akcionar Banke pre datuma sticanja, a u skladu sa odredbama kupoprodajnog ugovora, izmirila je svoju obavezu prema Grupi u iznosu od RSD 250,069 hiljada. Shodno tome, kao što je obelodanjeno u Napomeni 36. na dan 31. decembra 2015. godine izvršena je korekcija fer vrednosti inicijalne prenete naknade u 2014. godini (kada je Grupa postala vlasnik Banke).

U martu 2015. godine zavisno preduzeće „Telekom Srpske“ je steklo 100% vlasništva u preduzeću "Cabling". Plaćena je naknada iznosu od EUR 8.5 miliona. U junu 2015. godine 100% vlasništva u preduzeću "Cabling", čija procenjena vrednost iznosi EUR 8.5 miliona, preneto je na zavisno preduzeće "Mtel".

U isto vreme, kao nenovčani ulog, Matično preduzeće je prenelo 100% vlasništva u zavisnom preduzeću "Fibernet", čija je vrednost utvrđena od strane nezavisnog procenitelja u iznosu od EUR 7.5 miliona. Kako bi se očuvala postojeća vlasnička struktura zavisnog preduzeća "Mtel", Matično preduzeće je izvršilo uplatu dodatnog uloga u novcu od EUR 1,346,939 (RSD 162,048 hiljada). Promena vlasništva je registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici u junu 2015. godine.

Pored toga, u junu 2015. godine zavisno preduzeće "Mtel" je steklo 100% vlasništva u preduzećima "Media Net" i "Elta Mont". Naknada je plaćena u iznosu od EUR 300 hiljada (RSD 36,181 hiljada) i EUR 685 hiljada (RSD 82,614 hiljada), respektivno.

Ukupna naknada plaćena za akviziciju preduzeća "Cabling", "Media Net" i "Elta Mont" iznosila je RSD 1,143,931 hiljade. Rukovodstvo smatra da će ove akvizicije povećati tržišno učešće i da će ponuda kablovskog interneta i TV usluga ojačati poziciju na tržištu Crne Gore.

Na dan 30. septembra 2015. godine, zavisno preduzeće "Mtel" je izvršilo pripajanje svih svojih zavisnih preduzeća (stečenih i prenetih).

Dana 12. oktobra 2015. godine osnovano je novo preduzeće "MTS" d.o.o. i registrovano u Severnoj Mitrovici (Kosovska Mitrovica). Grupa je 100% vlasnik ovog preduzeća. Osnivački kapital iznosi EUR 25 hiljada (RSD 3,007 hiljada). Osnovna delatnost ovog preduzeća je pružanje telekomunikacionih usluga.

Učešće bez prava kontrole

Učešće bez prava kontrole se odmerava proporcionalno učešću u identifikovanoj neto imovini zavisnog preduzeća na datum njegovog sticanja. Promene učešća Grupe u zavisnom preduzeću koje ne dovode do gubitka kontrole se evidentiraju u okviru kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.2. OSNOVA ZA KONSOLIDOVANJE (Nastavak)

Transakcije pod zajedničkom kontrolom

Prenos vlasništva nad zavisnim preduzećem "Fibernet" tretira se kao transakcija pod zajedničkom kontrolom. Restrukturiranje Grupe sa istim matičnim preduzećem predstavlja transakciju pod zajedničkom kontrolom. Osnov za konsolidaciju je knjigovodstvena vrednost imovine i obaveza preduzeća koje se prenosi, a razlika između plaćene naknade i vrednosti kapitala tog preduzeća se priznaje u okviru kapitala Grupe.

Gubitak kontrole

Kada Grupa izgubi kontrolu nad zavisnim preduzećem, prestaje da priznaje njegova sredstva i obaveze, kao i učešće bez prava kontrole i ostale komponente kapitala. Dobit ili gubitak nastao tom prilikom se priznaje u bilansu uspeha. Preostalo učešće u bivšem zavisnom preduzeću se odmerava po fer vrednosti kada dođe do gubitka kontrole.

Zajedničko ulaganje

Grupa ima zajednička ulaganja u pridruženo preduzeće. Zajedničko ulaganje predstavlja aranžman u kome Grupa ima zajedničku kontrolu nad preduzećem i ima pravo na neto stečenu imovinu više nego prava nad imovinom i obavezama pridruženog preduzeća. Pridruženo preduzeće se računovodstveno obuhvata metodom udela. Ulaganje se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, u konsolidovanim finansijskim izveštajima priznaje se učešće Grupe u rezultatu i ostalom ukupnom rezultatu pridruženog preduzeća, sve do momenta gubitka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

Dana 27. jula 2015. godine doneta je Odluka o sticanju 50% učešća u preduzeću "GO4YU" d.o.o. Beograd u iznosu od RSD 30 hiljada (EUR 250). U avgustu 2015. godine izvršena je dokapitalizacija u iznosu od RSD 49,200 hiljada. Osnovna delatnost stečenog preduzeća je pružanje telekomunikacionih usluga kupcima u maloprodaji (uglavnom za dijasporu Srbije i ex YU zemalja).

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA KOJI JOŠ UVEK NISU USVOJENI

(a) *Novi standardi, izmene i tumačenja postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2015.*

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda (IFRIC) i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2015. nije imala za rezultat promene računovodstvenih politika, niti materijalni efekat na konsolidovane finansijske izveštaje:

- Utvrđeni planovi primanja: Dugoročna primanja zaposlenih (Izmene i dopune MRS 19)
- Godišnja unapređenja MSFI, ciklus 2010-2012 (razni standardi)
- Godišnja unapređenja MSFI, ciklus 2011-2013 (razni standardi)

Ove izmene nemaju uticaj na priznata sredstva, obaveze i ukupan rezultat Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA KOJI JOŠ UVEK NISU USVOJENI (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi koji još uvek nisu usvojeni

Izvestan broj novih standarda, izmena standarda i tumačenja je objavljen i važeći je za godišnje periode koji počinju posle 1. januara 2015. ali nisu primenjeni na priložene konsolidovane finansijske izveštaje. Oni koji mogu biti relevantni za Grupu su navedeni u nastavku. Grupa se nije opredelila za raniju primenu ovih standarda.

MSFI 9 Finansijski instrumenti

MSFI 9, objavljen u julu 2014. godine, zamenjuje postojeće smernice MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje. MSFI 9 uključuje revidirane smernice u vezi klasifikacije i merenja finansijskih instrumenata, kao i novi model očekivanog kreditnog gubitka u cilju odmeravanja obezvređenja finansijskog sredstva i nove opšte zahteve računovodstva hedžinga. U njemu se takođe nastavljaju smernice u vezi priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata iz MRS 39.

MSFI 9 je važeći za godišnje izveštajne periode koji počinju 1. januara 2018. ili kasnije, pri čemu je dozvoljena ranija primena.

MSFI 15 Prihod po osnovu ugovora sa korisnicima

MSFI 15 utvrđuje sveobuhvatni okvir za određivanje da li, u kom iznosu i kada se priznaje prihod. Njime se zamenjuju postojeće smernice u vezi priznavanja prihoda, uključujući MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o izgradnji i IFRIC 13 Programi lojalnosti kupaca.

MSFI 15 je važeći za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. ili kasnije, pri čemu je dozvoljena ranija primena.

Ulaganje u entitete (Izmene i dopune MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27)

Izmene i dopune MRS 27: Metod učešća u pojedinačnim finansijskim izveštajima - MRS 27 Pojedinačni finansijski izveštaji (kao što je dopunjen 2011. godine) ponovo uvodi metod učešća kao opciju za računovodstveno obuhvatanje investicija u zavisna preduzeća, zajednička ulaganja i povezana preduzeća u pojedinačnim finansijskim izveštajima entiteta. Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. ili kasnije. Ranija primena je dopuštena.

Godišnja unapređenja MSFI, ciklus 2012-2014 na dan 25. septembra 2014. godine

Izmene i dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. ili kasnije.

Izmene i dopune MRS 16 i MRS 38

Ove izmene i dopune se odnose na pojašnjenje prihvatljivog metoda obračuna amortizacije. Izmene i dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. ili kasnije.

MSFI 16 Lizing

MSFI 16 Lizing, objavljen u januaru 2016. godine, zamenjuje postojeće smernice za MRS 17 Lizing. MSFI 16 definiše priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.3. PROMENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I NOVI STANDARDI I TUMAČENJA KOJI JOŠ UVEK NISU USVOJENI (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi koji još uvek nisu usvojeni (Nastavak)

MSFI 16 Lizing (Nastavak)

lizinga. Standard definiše pojedinačni računovodstveni model, zahtevajući od zakupaca priznavanje sredstava i obaveza za sve lizinge, osim ukoliko lizing ima dospeće kraće od 12 meseci ili ukoliko je sredstvo lizinga male vrednosti.

MSFI 16 je važeći za godišnje periode koji počinju 1. januara 2019. ili kasnije, pri čemu je dozvoljena ranija primena ukoliko se primenjuje i MSFI 15 Prihod po osnovu ugovora sa korisnicima.

Grupa razmatra potencijalne efekte primene ovih standarda i izmena standarda na konsolidovane finansijske izveštaje.

5.4. UPOREDNI PODACI

Uparedne podatke čine revidirani konsolidovani finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2014. pripremljeni u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Određeni uporedni podaci u konsolidovanom izveštaju o tokovima gotovine su reklasifikovani u cilju usaglašavanja sa njihovom prezentacijom u tekućem periodu.

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osim izmena obelodanjenih u Napomeni 5.3(a), računovodstvene politike i procene korišćene u pripremi ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja su u skladu sa politikama i procenama primenjenim u pripremi konsolidovanih finansijskih izveštaja za godinu koja se završila 31. decembra 2014.

5.5.1. Prihodi od prodaje

Prihodi od prodaje se iskazuju po fer vrednosti sredstava koja su primljena ili će biti primljena, umanjenoj za popuste i porez na dodatu vrednost. Prihodi od pruženih usluga se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su ugovorene usluge realizovane.

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije

(a) Prihodi od telefonskog saobraćaja

Prihodi od dolaznih i odlaznih telefonskih poziva se priznaju u trenutku kada su usluge izvršene.

Prihodi od prodaje telefonskih kartica se priznaju prilikom njihovog korišćenja ili nakon isteka. Na dan izveštavanja neutrošeni saobraćaj po osnovu prodatih kartica evidentira se kao unapred naplaćeni prihod.

(b) Naknada za telefonski priključak

Naknada za telefonski priključak predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Naknada se priznaje u okviru prihoda na proporcionalnoj osnovi tokom perioda pružanja usluga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.1. Prihodi od prodaje (Nastavak)

5.5.1.1. Prihodi od fiksne telefonije (Nastavak)

(c) *Prihodi od priključaka i instalacionih usluga*

Prihodi od uključivanja novih pretplatnika fiksne telefonije predstavljaju prihode po osnovu fakturisane nadoknade za uključenje novih pretplatnika i troškova instalacije. S obzirom da se navedene kategorije mogu identifikovati kao odvojene komponente, prihodi po ovom osnovu se priznaju u periodu u kome je korisnik priključen na mrežu.

(d) *Prihodi od ostalih telekomunikacionih usluga*

Ovi prihodi uglavnom se odnose na iznajmljivanje telefonskih kapaciteta - vodova, prenos podataka, listing poziva, usluge govorne pošte i drugo. Navedeni prihodi se priznaju i evidentiraju u periodu u kome je usluga izvršena. Prihod od iznajmljivanja telefonskih kapaciteta se priznaje proporcionalno tokom trajanja ugovora o zakupu. Prihod od prodaje opreme se priznaje kada se značajni rizici i koristi od vlasništva nad opremom prenesu na kupca.

5.5.1.2. Prihodi od mobilne telefonije

Prihodi od mobilne telefonije se najvećim delom odnose na prihode po osnovu prepaid i postpaid usluga, kao što su utrošeni minuti razgovora, tekstualne i multimedijalne poruke, mesečne naknade, prenos podataka, kao i prihode od prodaje mobilnih telefona i drugih usluga. Prihod od pruženih prepaid usluga (elektronske dopune) se priznaje kada je usluga pružena i to u meri u kojoj je usluga iskorišćena. Unapred naplaćeni iznosi se razgraničavaju do momenta korišćenja ili isteka važenja dopune.

5.5.1.3. Ugovori sa više elemenata (MEA)

Za pojedine usluge u oblasti mobilne telefonije, ugovori sa više elemenata obično uključuju prodaju aparata, naknadu za aktiviranje i ugovor o telefonskoj usluzi. Generalno, Grupa je utvrdila da se takvi ugovori dele na zasebne „računovodstvene jedinice“ na osnovu utvrđenih odvojenih vrednosti za kupca za svaki pojedinačni element. Ukupan fiksni ili utvrdiv iznos ugovora se raspodeljuje na pojedinačnu računovodstvenu jedinicu na osnovu relativne fer vrednosti.

5.5.1.4. Kombinovani paketi usluga

Grupa takođe pruža i kombinovane pakete usluga koji korisnicima uz ugovornu obavezu obezbeđuju usluge fiksne telefonije, ADSL usluge, postpaid pakete mobilne telefonije i TV usluge.

5.5.1.5. Troškovi sticanja korisnika, troškovi reklama i povezani troškovi

Troškovi sticanja korisnika, osim troškova programa lojalnosti (Napomena 5.5.4.), se priznaju kao rashod perioda u kome su nastali. Troškovi reklame, promocije, sponzorstva, komunikacije i marketinga brenda takođe se priznaju u periodu u kom su nastali.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.2. Prihodi i rashodi po osnovu obračuna međunarodnog saobraćaja

5.5.2.1. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna fiksne telefonije

Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnog obračuna odnose se na prihode i rashode od međunarodnog dolaznog, odnosno odlaznog saobraćaja ostvarenog sa zemljama sa kojima je uspostavljen direktan obračun međunarodnog telefonskog saobraćaja. Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja. Pored toga, članice Grupe pružaju usluge tranzitiranja dolaznog telefonskog saobraćaja međunarodnih operatora koji terminira u mreže drugih nacionalnih operatora.

5.5.2.2. Prihodi i rashodi po osnovu roaming usluga

Prihodi i rashodi po osnovu dolaznog i odlaznog roaming saobraćaja sa inostranim operatorima mobilne telefonije, sa kojima je zaključen Međunarodni roaming sporazum, evidentiraju se kada je usluga nastala u visini iznosa koji su fakturirani inostranim operatorima odnosno u iznosima koji su fakturirani od strane inostranih operatora.

Deo ostvarenih prihoda, odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procene izvršene prema usaglašenim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Za vrednost ostvarenog popusta (a na osnovu realizovane, prethodno ugovorene količine roaming saobraćaja) vrši se umanjenje rashoda po osnovu roaming usluga, po odobrenju istog i obrnuto.

5.5.3. Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije

Prihodi i rashodi po osnovu interkonekcije se priznaju u bruto iznosu u trenutku njihovog nastanka i iskazani su u okviru prihoda od prodaje, odnosno troškova operatora.

Prihodi od interkonekcije uključuju, pored prihoda od terminiranja dolaznog saobraćaja u fiksnu/mobilnu mrežu članica Grupe i prihode od zakupa vodova za interkonekciju, prihode od dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora, koji preko mreža drugih nacionalnih operatora terminira u mreže članica Grupe, kao i prihode po osnovu tranzitiranja međunarodnog polaznog saobraćaja iz mreža drugih nacionalnih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže inostranih operatora i interkonekcijskog SMS.

Rashodi od interkonekcije, pored rashoda po osnovu terminiranja saobraćaja iz fiksne/mobilne mreže članica Grupe ka drugim operatorima, uključuju i rashode zakupa vodova za interkonekciju, kao i rashode po osnovu dolaznog međunarodnog saobraćaja iz mreža inostranih operatora koji preko mreža članica Grupe terminira u mreže drugih nacionalnih operatora i interkonekcijskog SMS.

5.5.4. Programi lojalnosti

Programi lojalnosti se sastoje u odobravanju budućih pogodnosti za kupce (kao što su minuti razgovora ili popusti na aparate) na osnovu korišćenja usluga ili kupovine aparata u dosadašnjem periodu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki**

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao troškovi po njihovom nastanku (Napomena 11).

Troškovi tekućeg održavanja najvećim delom se odnose na održavanje telekomunikacione opreme, mesnih mreža, računarske opreme i softvera.

5.5.6. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja tretiraju se kao rashod perioda u momentu njihovog nastanka. Troškovi pozajmljivanja obuhvataju kamatu i ostale troškove nastale u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Troškovi pozajmljivanja koji se direktno odnose na nabavku, izgradnju ili izradu kvalifikovanog sredstva, za koje je potreban duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu ili prodaju, kapitalizuju se kao deo nabavne vrednosti tog sredstva.

5.5.7. Finansijski prihodi/rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, pozitivnih kursnih razlika i ostale finansijske prihode. Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostale finansijske rashode.

Kursne razlike priznaju se kao finansijski prihodi ili finansijski rashodi, u zavisnosti od toga da li je efekat kretanja deviznih valuta pozitivan ili negativan.

Prihodi i rashodi kamata se priznaju po metodi efektivne kamatne stope.

5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Monetarna sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan izveštavanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost, primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećih na taj dan (Napomena 38).

Nemonetarne stavke iskazane u stranoj valuti koje se vrednuju po istorijskom trošku na preračunavaju se na kurs važeći na dan izveštavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike se priznaju u bilansu uspeha kao prihod (Napomena 15) ili rashod (Napomena 16).

Poslovanje u inostranstvu

Sredstva i obaveze zavisnih pravnih lica u inostranstvu, uključujući goodwill i korekcije fer vrednosti po osnovu akvizicije, se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na datum izveštavanja osim poslovnih kombinacija realizovanih u izveštajnom periodu. Sredstva i obaveze po osnovu poslovne kombinacije realizovane u izveštajnom periodu se preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost po kursu važećem na dan transakcije. Prihodi i rashodi zavisnih pravnih lica u inostranstvu se preračunavaju po prosečnoj vrednosti mesečnih deviznih kurseva u toku izveštajnog perioda. Kursne razlike po osnovu preračuna valuta se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i uključuju se u rezerve po osnovu preračuna valuta, osim dela koji se odnosi na učešće bez prava kontrole.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.8. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja (Nastavak)

Kada se zavisna pravna lica u inostranstvu u potpunosti ili delimično otuđe i dođe do gubitka kontrole, značajnog učešća ili zajedničkog ulaganja, iznos kursnih razlika po osnovu preračuna valuta se priznaje u bilansu uspeha kao dobit ili gubitak po osnovu otuđenja. Ukoliko Grupa otuđi deo učešća u zavisnom preduzeću a pritom zadrži kontrolu nad njim, onda se odgovarajući procenat ukupnog iznosa kursnih razlika alocira na učešće bez prava kontrole.

5.5.9. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazani su po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Nabavnu vrednost čini vrednost po fakturi dobavljača uključujući carine, poreze koji se ne mogu refundirati i sve druge troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Nabavna vrednost umanjena je za sve primljene popuste i/ili rabate (poklone) prilikom njenog utvrđivanja. Nabavna vrednost nekretnina i opreme izgrađenih u sopstvenoj režiji je njihova nabavna vrednost na datum kada su izgradnja ili razvoj završeni.

Pod nekretninom, postrojenjem ili opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Dodatno, naknadno ulaganje se kapitalizuje samo ako doprinosi povećanju kapaciteta sredstva i unapređenju kvaliteta pruženih usluga i ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa ulaganjem priticati u Grupu. Troškovi redovnog održavanja nekretnina, postrojenja i opreme terete troškove tekućeg izveštajnog perioda (Napomena 5.5.5.).

Dobici i gubici koji se javljaju prilikom prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Investicione nekretnine predstavljaju imovinu koja se poseduje u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina ili uvećanja kapitala ili oboje, a ne za prodaju u okviru redovnog poslovanja, proizvodnju ili nabavku robe i usluga ili administrativne svrhe. Početno priznavanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti uvećanoj za transakcione troškove, ako postoje. Za naknadno vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja, primenjuje se metod nabavne vrednosti.

5.5.10. Nematerijalna ulaganja i goodwill

Nematerijalna ulaganja i goodwill Grupe se sastoje od goodwill-a, odnosa sa kupcima, poslovnog imena ("brand"), softvera, telekomunikacionih licenci i ostalih licenci. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti (izuzev goodwill-a i poslovnog imena) i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.10. Nematerijalna ulaganja i goodwill (Nastavak)**

Goodwill predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava stečenih preduzeća “Telekom Srpske”, “HD-WIN”, “Logosoft”, “Mts banka”, “Cabling”, “Media Net” i “Elta Mont” na dan sticanja. Priznati goodwill se testira godišnje kako bi se utvrdilo da li mu je vrednost umanjena i iskazuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti. Gubici po osnovu obezvređenja goodwill-a se ne ukidaju. Pretpostavljeno je da goodwill ima neograničen vek trajanja.

Ugovorni odnosi sa kupcima pribavljeni u poslovnoj kombinaciji sticanja preduzeća “Telekom Srpske” i “Logosoft” priznaju se po fer vrednosti na datum pribavljanja. Ugovorni odnosi sa kupcima imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode u očekivanom veku trajanja odnosa sa kupcima.

Poslovno ime (“brand”) predstavlja priznatu identifikovanu vrednost prilikom sticanja zavisnog preduzeća “HD-WIN”. Poslovno ime “Arena Sport” predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa preko TV distributera od strane trenutnih i potencijalnih korisnika. Poslovno ime stvara uštede u troškovima koji su jednaki naknadama koje se plaćaju za korišćenje sličnih poslovnih imena. Pomenuta ušteda za naknade za korišćenje poslovnog imena izračunata je na osnovu projektovanih prihoda od distribucije TV prava i srednje stope naknade za korišćenje poslovnog imena uporedivih licenciranih proizvoda. Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Izdaci vezani za održavanje softvera priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

Izdaci po osnovu istraživanja i razvoja se priznaju kao trošak u periodu u kome nastanu. Izdaci za razvoj se kapitalizuju isključivo ako se izdatak može pouzdano izmeriti, ako je proizvod ili proces tehnički i komercijalno izvodljiv, ako su buduće ekonomske koristi verovatne i Grupa ima nameru i raspoložbe adekvatnim resursima da završi razvoj i da koristi odnosno da proda sredstvo. U suprotnom, oni se priznaju u periodu nastanka. Nakon početnog priznavanja, izdaci za razvoj se odmeravaju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i akumulirane gubitke usled obezvređenja, ako postoje.

5.5.11. Amortizacija

Otpisivanje nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog korisnog veka upotrebe.

Određivanje korisnog veka upotrebe nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na očekivanom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih i/ili industrijskih faktora.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su zasnovane na procenjenom korisnom veku upotrebe sredstava predloženim od strane nadležnih stručnih službi. Korisni vek upotrebe i rezidualna vrednost se preispituju najmanje na kraju svake poslovne godine i usklađuju kada je potrebno.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.11. Amortizacija (Nastavak)

U toku 2014. godine, Matično preduzeće je preispitalo koristan vek upotrebe, stope amortizacije i rezidualnu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme. Troškovi amortizacije za 2014. godinu su po ovom osnovu uvećani za RSD 503,638 hiljada. Izmjenjene stope amortizacije su primenjene od 1. januara 2014. godine.

Matično preduzeće je sprovelo rekonstrukciju registra osnovnih sredstava (ROS) koja je završena krajem 2015. godine. Cilj rekonstrukcije je bio restrukturiranje i regrupisanje sredstava, kodiranje i preispitivanje korisnog veka upotrebe. Rekonstrukcija se odnosila samo na tehnološku imovinu. Kao generalni rezultat skraćen je koristan vek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i u skladu sa tim izmjenjene su stope amortizacije. Efekat ubrzane amortizacije procenjen je u iznosu od RSD 1,836,034 hiljade, uključujući i jednokratni efekat od RSD 1,438,934 hiljade. Izmjenjene stope amortizacije se primenjuju od 1. januara 2015. godine.

Pored toga, poklonjena sredstva koja su bila priznata kao odloženi prihodi u bilansu stanja u prethodnim periodima, ukinuta su u korist bilansa uspeha kao posledica skraćenja veka upotrebe sredstava u procesu rekonstrukcije registra osnovnih sredstava Matičnog preduzeća. Prihod po ovom osnovu je priznat u iznosu od RSD 980,941 hiljadu (Napomena 8).

Stope amortizacije za glavne kategorije nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina za izveštajne godine date su u sledećem pregledu:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Pristupna mreža, spojni kablovi, kablovska kanalizacija, stubovi	1.50% - 12.50%	1.50% - 10%
Investicione nekretnine	1.30%	1.30%
Centrale i prenosni uređaji	2.50% - 80%	2.50% - 50%
Ostala oprema	5% - 50%	5% - 50%
Ulaganja u tuđe nekretnine i opremu	6.67% - 50%	5.55% - 50%

Primenjene stope za amortizaciju nematerijalnih ulaganja za izveštajne godine su sledeće:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Odnosi sa kupcima	4.35% - 6.67%	4.35% - 6.67%
Licenca za UMTS/GSM mrežu	6.67% - 50%	6.67% - 50%
Dozvola za LTE 4G (1800 MHz)	8.50%	-
CDMA/WiMAX licenca	10% - 20%	10% - 20%
Licence za softvere	20% - 50%	20% - 50%
Licence za softvere mobilne telefonije	10%	10%
Softveri	20% - 33.33%	20% - 33.33%
Ostala nematerijalna ulaganja	5%	5%

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Zemljište i sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.12. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno neto prodajnoj vrednosti ako je ona niža. Nabavnu vrednost zaliha predstavlja vrednost po fakturi dobavljača uvećana za transportne i ostale zavisne troškove nabavke nastale u dopremanju zaliha na njihovu trenutnu lokaciju i trenutno stanje. Nabavna vrednost utvrđuje se metodom prosečne ponderisane nabavne cene. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj bi zalihe mogle biti prodane u normalnim uslovima poslovanja po odbitku troškova prodaje.

Za sporoobrtne i zastarele zalihe vrši se ispravka vrednosti, na osnovu koeficijenata obrta i najbolje procene rukovodstva u vezi budućih planova korišćenja zaliha.

5.5.13. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija, koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze (izuzev finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha).

Finansijska sredstva i obaveze se prikazuju u bilansu stanja od momenta kada je Grupa ugovornim odredbama vezana za instrument.

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih sredstava u momentu inicijalnog priznavanja. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena.

Nederivatna finansijska sredstva Grupe čine gotovina i gotovinski ekvivalenti, krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada je došlo do isteka ugovornog prava ili prenosa prava na prilive gotovine po osnovu tog sredstva i kada je Grupa izvršila prenos svih rizika i koristi koji proističu iz vlasništva nad sredstvom.

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Uključuju se u obrtnu imovinu, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma izveštavanja. U tom slučaju se klasifikuju kao stalna imovina.

Grupa prilikom inicijalnog priznavanja nije klasifikovala nijedno od svojih finansijskih sredstava kao ona koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

(a) Ostala dugoročna finansijska sredstva

Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju dugoročna beskamatna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih zajmova, dugoročna kamatonosna potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih stambenih kredita, ostale dugoročne plasmane, depozite i unapred plaćene zakupe.

Stambeni zajmovi zaposlenima se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem tržišne kamatne stope koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi, umanjenoj za nastalu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)

(a) Ostala dugoročna finansijska sredstva (Nastavak)

U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su stambeni krediti obezvređeni, Grupa vrši procenu nadoknadivog iznosa i iznos gubitka nastalog po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira u okviru ostalih finansijskih rashoda. Ostala dugoročna finansijska sredstva obuhvataju i unapred plaćeni zakup, koji se vrednuje po amortizovanoj vrednosti, kao i dugoročne plasmane i depozite.

Ispravka vrednosti potraživanja od zaposlenih se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Iznos ispravke vrednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih koristeći prvobitnu efektivnu kamatnu stopu finansijskog sredstva.

(b) Krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca se evidentiraju po fer vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i za ispravku vrednosti obezvređenih potraživanja, a naknadno se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Ispravka vrednosti kredita i potraživanja se utvrđuje kada postoji objektivan dokaz da Grupa neće biti u stanju da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova kredita i potraživanja.

Značajne finansijske poteškoće kupca, verovatnoća da će kupac biti likvidiran ili finansijski reorganizovan, propust ili kašnjenje u izvršenju plaćanja (više od 60 dana od datuma dospeća) se smatraju indikatorima da je vrednost kredita i potraživanja umanjena.

Procena ispravke vrednosti potraživanja vrši se na osnovu starosne analize i istorijskog iskustva i kada naplata celog ili dela potraživanja i kredita više nije verovatna.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja i kredita umanjuje se preko ispravke vrednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14). Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrednosti potraživanja od kupaca i kredita. Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti po osnovu naknadno naplaćenih iznosa i procenjene naplativosti potraživanja i kredita priznaju se u okviru ostalih poslovnih prihoda (Napomena 8).

(c) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju sredstva na računima kod banaka, depozite kod Narodne banke Srbije, gotovinu u blagajni, kao i visokolikvidna sredstva sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, a koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

(d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju ili nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.1. Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)

(d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (Nastavak)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani u vlasničke/dužničke hartije od vrednosti za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sa fiksnim rokom dospeća, a za koje ne postoji aktivno tržište, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica (akcije) i dužničke hartije od vrednosti koje Grupa poseduje, a kojima se trguje na aktivnom tržištu, klasifikovana su kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se naknadno vrednuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. U slučaju hartija od vrednosti koje se ne kotiraju na berzi, fer vrednost se određuje koristeći tekuću tržišnu vrednost drugog finansijskog instrumenta koji je suštinski isti ili se bazira na očekivanim tokovima gotovine imovine koja predstavlja osnov ulaganja.

Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti, a sve promene vrednosti, osim gubitka po osnovu obezvređenja, se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata i kumuliraju kao rezerve po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je cena koja bi se naplatila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Grupa koristi.

Fer vrednost pojedinačnih finansijskih instrumenata odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće ili ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.13. Finansijski instrumenti (Nastavak)

5.5.13.2. *Nederivatne finansijske obaveze*

Nederivatne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih obaveza u momentu inicijalnog priznavanja. Finansijske obaveze Grupe čine primljeni finansijski i robni krediti, depoziti i obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze (obaveze iz poslovanja).

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Grupa ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva izmena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

(a) Krediti/depoziti od banaka i dobavljača

Kredit/depoziti od banaka i dobavljača se prvobitno priznaju u iznosima primljenih sredstava (fer vrednosti), a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu efektivne kamatne stope. Krediti od dobavljača su robni krediti koji su odobreni Grupi uglavnom za nabavku opreme.

Obaveza je kratkoročna ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe, odnosno u periodu do 12 meseci nakon datuma izveštavanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

(b) Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja naknadno se vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

5.5.13.3. *Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza*

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja samo ako postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

5.5.14. Instrumenti kapitala

Kapital se sastoji iz akcijskog kapitala, ostalog kapitala, rezervi, rezervi po osnovu preračuna valuta, otkupljenih sopstvenih akcija i neraspoređene dobiti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.15. Umanjenje vrednosti

Nefinansijska i finansijska imovina se procenjuje na svaki datum izveštavanja da bi se utvrdilo postojanje objektivnih dokaza o umanjenju vrednosti.

(a) Nefinansijska imovina

U skladu sa računovodstvenom politikom, na svaki datum izveštavanja rukovodstvo preispituje knjigovodstvene vrednosti nefinansijske imovine Grupe u cilju utvrđivanja postojanja indikacija o umanjenju vrednosti. U slučaju postojanja takvih indikacija, procenjuje se nadoknadiva vrednost imovine.

Ako se proceni da je nadoknadiva vrednost imovine niža od njene knjigovodstvene vrednosti, knjigovodstvena vrednost imovine se umanjuje do nivoa njene nadoknadive vrednosti, koja predstavlja vrednost veću od fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi.

Gubici po osnovu umanjenja vrednosti, koji predstavljaju razliku između knjigovodstvene vrednosti i nadoknadive vrednosti materijalne i nematerijalne imovine, se priznaju u bilansu uspeha u skladu sa zahtevima MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“.

Sredstva koja imaju neograničeni korisni vek upotrebe (goodwill i poslovno ime) ne podležu amortizaciji i proveru da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se na godišnjem nivou.

S obzirom na prirodu svoje imovine i poslovanja, većina pojedinačnih sredstava Grupe ne generiše novčane tokove nezavisno od druge imovine Grupe. Ako nije moguće proceniti nadoknadivu vrednost pojedinačnog sredstva, Grupa identifikuje jedinicu koja generiše gotovinu („JGG“) kojoj dato sredstvo pripada. Nadoknadivi iznos sredstva se obično utvrđuje kao vrednost u upotrebi uzimajući u obzir buduće očekivane ekonomske koristi od upotrebe sredstva i eventualnog naknadnog otuđenja. Nadoknadivi iznos se određuje metodom diskontovanog novčanog toka na osnovu najbolje procene rukovodstva o očekivanim ekonomskim prilikama tokom preostalog korisnog veka upotrebe sredstva i očekivanom načinu korišćenja tog sredstva.

Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti goodwill-a se ne ukida. Vezano za ostalu imovinu, ako su gubici po osnovu umanjenja vrednosti priznati u prethodnim periodima, isti se svakog datuma izveštavanja procenjuju na sve indikacije da je iznos gubitka smanjen ili da više ne postoji. Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida ako je došlo do promene u proceni koja je korišćena pri utvrđivanju nadoknadive vrednosti. Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se ukida samo do nivoa do koga knjigovodstvena vrednost imovine ne prevazilazi knjigovodstvenu vrednost, umanjenu za ispravku vrednosti, koja bi bila utvrđena da nikakvo umanjenje vrednosti prvobitno nije bilo priznato.

(b) Noderivatna finansijska sredstva

Grupa razmatra dokaze o umanjenju vrednosti finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti kako na nivou pojedinačnog sredstva, tako i na kolektivnom nivou. Kolektivna procena se vrši grupisanjem sredstava sa sličnim karakteristikama u pogledu rizika. Gubitak po osnovu umanjenja vrednosti se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi sredstva. Gubici se priznaju u bilansu uspeha kao ispravka vrednosti usled obezvređenja. Kada Grupa smatra da ne postoje realni izgledi za nadoknadu vrednosti sredstva, relevantni iznosi se otpisuju.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.15. Umanjenje vrednosti (Nastavak)

(b) Nederivatna finansijska sredstva (Nastavak)

Ako se iznos gubitka po osnovu umanjenja vrednosti naknadno smanji i takvo smanjenje može objektivno povezati sa događajem koji je nastupio posle prvobitnog priznavanja umanjenja vrednosti, onda se prethodno priznato umanjenje vrednosti ukida u korist bilansa uspeha.

Gubici po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju se priznaju u bilansu uspeha prenosom gubitka akumuliranog u okviru rezervi po osnovu sredstava raspoloživih za prodaju. Iznos koji se reklasifikuje predstavlja razliku između troška sticanja (umanjenog za otplatu glavnice i ispravku vrednosti) i trenutne fer vrednosti, umanjen za svaki gubitak usled obezvređenja koji je prethodno priznat u bilansu uspeha.

5.5.16. Donacije

Donacije (npr. telekomunikaciona oprema, mesne mreže i prateća oprema) se inicijalno priznaju kao odloženi prihod po fer vrednosti. Alternativno i sredstvo i donacija se računovodstveno obuhvataju po nominalnoj vrednosti. Donacije se priznaju u bilansu uspeha kao ostali poslovni prihodi proporcionalno tokom korisnog veka trajanja sredstva na koje se odnose.

Poklonjena sredstva, koja su bila priznata kao odloženi prihodi u bilansu stanja u prethodnim periodima, ukinuta su u korist bilansa uspeha kao posledica skraćanja veka upotrebe sredstava u procesu rekonstrukcije registra osnovnih sredstava Matičnog preduzeća. Prihod po ovom osnovu je priznat u iznosu od RSD 980,941 hiljadu (Napomena 8 i 29).

5.5.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i odmeravaju kada Grupa ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu najbolje procene ishoda sporova u visini izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire (Napomena 30).

Potencijalne obaveze se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 35).

Potencijalna sredstva se ne priznaju u konsolidovanim finansijskim izveštajima, već se obelodanjuju ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

5.5.18. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji su važeći na različitim lokalnim tržištima, Grupa je obavezna da uplaćuje porez i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenog i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje (Nastavak)

Grupa takođe ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova.

Grupa nije u obavezi da zaposlenima nakon odlaska u penziju isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu penzionih fondova.

Porez i doprinosi na teret zaposlenog i na teret poslodavca priznaju se na teret troškova u periodu njihovog nastanka.

(b) Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i jubilarnih nagrada

U skladu sa kolektivnim ugovorima i lokalnim zakonima, preduzeća Grupe su u obavezi da isplate otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 mesečne zarade ili u visini neoporezivog iznosa.

Na različitim lokalnim tržištima preduzeća Grupe su u obavezi da isplate i jubilarne nagrade u iznosu od jedne polovine do tri prosečne mesečne zarade ili fiksne iznose.

Iznos jubilarnih nagrada se utvrđuje u zavisnosti od ukupnog broja godina staža zaposlenih u preduzeću i isplaćuju se za 10, 20, 30, 35 i 40 godina rada.

Grupa iskazuje dugoročne obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada korišćenjem metoda sadašnje vrednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuarski. Budući da se radi o ostalim dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u bilansu uspeha.

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih

Priznavanje naknada za prevremeni raskid radnog odnosa vrši se na teret rezultata perioda u kome su se zaposleni prijavili na konkurs i ispunili uslove po konkursu, odnosno za zaposlene koji su do dana izveštavanja napustili preduzeće i po tom osnovu im prestaju sva novčana potraživanja od preduzeća.

U martu 2015. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o uslovima i kriterijumima za dobrovoljni odlazak iz Matičnog preduzeća u 2015. godini (prvi konkurs je realizovan početkom aprila). Uslovi dobrovoljnog odlaska su utvrđeni u skladu sa zakonskim propisima Srbije koji važe u 2015. godini.

Programom su utvrđene tri kategorije zaposlenih (koji mogu koristiti program dobrovoljnog odlaska) i jednokratne isplate za svaku kategoriju. Zaposleni iz prve/druge kategorije koji u 2015. godini ispunjavaju uslove za odlazak u starosnu/prevremenu penziju imaju pravo na jednokratnu isplatu u visini od 5 do 10 (6 do 20) bruto zarada u zavisnosti od preostalog broja godina do ispunjavanja uslova za odlazak u penziju. Treću kategoriju čine zaposleni sa najmanje 50 godina života i 25 godina staža i zaposleni sa zdravstvenim smetnjama i imaju pravo na jednokratnu isplatu u iznosu od EUR 650 do 800 za svaku punu godinu radnog staža.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(c) Otpremnine za dobrovoljni odlazak zaposlenih (Nastavak)

U aprilu i maju 2015. godine Izvršni odbor Matičnog preduzeća doneo je odluku o sprovođenju drugog i trećeg konkursa dobrovoljnog odlaska.

Do 31. decembra 2015. godine 512 zaposlenih je napustilo Matično preduzeće putem ovih konkursa.

(d) Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu priznaju se u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan izveštavanja. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

(e) Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu

U skladu sa odlukom nadležnih statutarnih organa ili drugom odlukom rukovodstva priznaju se obaveze i trošak za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu. Očekivani rashodi za doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu se priznaju samo kada Grupa ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši plaćanje kao rezultat prethodnih događaja i kada je moguće pouzdano proceniti iznos obaveze.

Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu može sadržati kako fiksnu tako i varijabilnu komponentu.

5.5.19. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa odredbama važećih zakona o porezu na dobit pravnih lica i podzakonskih akata u zemljama u kojima Grupa posluje.

Porez na dobit obračunava se u Srbiji po stopi 15%, 10% u Republici Srpskoj, 9% u Crnoj Gori, odnosno 20% na iznos od EUR 200 hiljada i 25% na razliku preko EUR 200 hiljada u Holandiji, na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata iz bilansa uspeha na način definisan navedenim zakonima.

U skladu sa poreskim propisima Srbije, za obveznike koji su razvrstani u veliko ili srednje pravno lice, priznavalo se pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja u osnovna sredstva, u sopstvenom vlasništvu za obavljanje pretežne delatnosti i delatnosti upisanih u osnivački ili drugi akt obveznika, s tim što poreski kredit nije mogao biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Poreski kredit je mogao da se prenese u naredne periode do deset godina.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)

5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

5.5.19. Porezi i doprinosi (Nastavak)

(a) Porez na dobit (Nastavak)

Tekući porez (Nastavak)

Od 1. januara 2014. godine u Srbiji se ukida poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Poreski kredit se mogao evidentirati do kraja 2013. godine, ali ne i u narednim godinama.

Lokalni poreski zakoni koji su primenljivi na Grupu ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste za povraćaj poreza plaćenog u prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u godišnjem poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

U skladu sa zakonskom regulativom Srbije, sva pravna lica koja su imala transakcije sa povezanim licima, su dužna da podnesu dokumentaciju o transfernim cenama u formi izveštaja, odnosno izveštaja u skraćenom obliku sa svojim poreskim izveštajem, u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Odloženi porezi

Odloženi porezi se obračunavaju za privremene razlike između poreske osnovice imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Odloženi porez se obračunava po poreskom stopama za koje se očekuje da će biti primenjene na privremene razlike kada budu ukinute, korišćenjem poreskih stopa koje su propisane ili suštinski propisane na datum izveštavanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se one mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere u kojoj je postalo verovatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi ili prihodi i uključeni su u bilans uspeha za izveštajni period (Napomena 17).

(b) Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu i druge poreze, razne naknade i doprinose koji se plaćaju u skladu sa lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 14).

5.5.20. Operativni lizing

Operativni lizing kod zakupca

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod Grupe, odnosno nisu preneti na zakupca evidentiran je kao operativni lizing.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

5. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (Nastavak)**5.5. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****5.5.20. Operativni lizing (Nastavak)***Operativni lizing kod zakupca (Nastavak)*

Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se u bilansu uspeha proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu.

Troškovi operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora, prostora za radio bazne stanice, skladišta i ostale troškove zakupa. Navedeni troškovi priznaju se na teret bilansa uspeha u momentu njihovog nastanka.

Operativni lizing kod zakupodavca

Iznosi koje Grupa potražuje od zakupaca po osnovu finansijskog lizinga predstavljaju potraživanja u visini neto uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana. Prihodi po osnovu finansijskog lizinga alociraju se proporcionalno tokom obračunskih perioda kako bi prikazali konstantne periodične stope povraćaja uloženi sredstava Grupe u okviru lizing aranžmana. Prihodi po osnovu operativnog lizinga priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu. Inicijalni direktni troškovi nastali tokom ugovaranja i zaključivanja operativnog lizinga uvećavaju vrednost iznajmljenog sredstva i priznaju se proporcionalno tokom trajanja ugovora o lizingu.

5.5.21. Zarada po akciji

Grupa obelodanjuje osnovnu i umanjenu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, imaocima običnih akcija, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku godine (Napomena 27/v/).

5.5.22. Dividende na obične akcije

Dividende akcionarima evidentiraju se kao obaveza i umanjuju kapital u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za period nakon datuma izveštavanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma izveštajnog perioda.

5.5.23. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe konsolidovanih finansijskih izveštaja, povezana pravna lica su ona lica kod kojih Grupa ima mogućnost kontrole, ima učešće koje joj daje značajan uticaj na ta lica ili ima zajedničku kontrolu nad pravnim licima, kao što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Grupe i njenih povezanih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 33).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i rizik od promene cena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsku poziciju i poslovanje Grupe u uslovima nepredvidivosti finansijskih tržišta.

Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim i finansijskim politikama usvojenim od strane nadležnih organa upravljanja. Tokom 2015. godine nije bilo promena u politikama upravljanja rizicima koje se redovno revidiraju da bi odražavale promene u uslovima na tržištu i delatnosti Grupe.

Politike upravljanja rizicima su utvrđene u cilju identifikovanja i analiziranja rizika kojima je Grupa izložena, određivanja limita i kontrola za rizike, praćenja rizika i pridržavanja utvrđenih limita. Statutarni organi su formirani u cilju nadziranja načina na koji rukovodstvo upravlja rizicima sa kojima se Grupa suočava.

6.1. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promena u tržišnim cenama - kao što su devizni kursevi, kamatne stope i cene instrumenata kapitala - koje mogu imati negativan efekat na prihode Grupe ili vrednost njenih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara, uz ostvarenje optimalnog prinosa.

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izložena riziku od promene kursa stranih valuta, prvenstveno EUR.

Rukovodstvo je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na funkcionalnu valutu putem hedžing transakcija, gde god je to moguće. To ne obuhvata derivate, zbog čega se u ovim okolnostima ne primenjuje računovodstvo hedžinga.

Devizni kursevi za značajne strane valute su obelodanjeni u Napomeni 38.

Izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2015. godine je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6,945,600	46,459	-	1,569,301	8,565,939	17,127,299
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,395,376	-	-	1,161,138	998,846	4,555,360
Potraživanja od kupaca	3,235,664	16	261,908	2,541,162	10,109,674	16,148,424
Ostala obrtna imovina	268,418	358	2,423	958,463	3,600,116	4,829,778
Ukupno	12,845,058	46,833	264,331	6,230,064	23,274,575	42,660,861
Kredit i zajmovi/depoziti	(51,819,132)	(699,830)	-	(106,161)	(1,284,465)	(53,909,588)
Obaveze prema dobavljačima	(8,474,772)	(79,182)	(185,674)	(3,809,629)	(3,105,606)	(15,654,863)
Ostale obaveze	(23,903)	(4,685)	(1,451)	(1,763,753)	(1,112,996)	(2,906,788)
Ukupno	(60,317,807)	(783,697)	(187,125)	(5,679,543)	(5,503,067)	(72,471,239)
Neto izloženost	(47,472,749)	(736,864)	77,206	550,521	17,771,508	(29,810,378)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

Izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2014. godine je prikazana u nastavku:

	EUR	USD	SDR	BAM	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	9,265,622	77,158	-	4,306,431	7,853,607	21,502,818
Ostala dugoročna finansijska sredstva	2,096,494	-	-	2,084,823	742,114	4,923,431
Potraživanja od kupaca	2,687,564	15	467,680	2,586,936	10,295,745	16,037,940
Ostala obrtna imovina	1,553,179	407	2,237	391,646	2,629,910	4,577,379
Ukupno	15,602,859	77,580	469,917	9,369,836	21,521,376	47,041,568
Kredit i zajmovi/depoziti	(58,487,227)	(725,338)	-	-	(1,285,727)	(60,498,292)
Obaveze prema dobavljačima	(6,370,820)	(98,309)	(247,087)	(4,107,058)	(1,984,787)	(12,808,061)
Ostale obaveze	(30,425)	(4,229)	(1,336)	(1,383,352)	(10,885,319)	(12,304,661)
Ukupno	(64,888,472)	(827,876)	(248,423)	(5,490,410)	(14,155,833)	(85,611,014)
Neto izloženost	(49,285,613)	(750,296)	221,494	3,879,426	7,365,543	(38,569,446)

Analiza osetljivosti

Razumno moguće smanjenje vrednosti dinara od 5% u odnosu na EUR, USD, SDR i BAM bi imalo sledeći efekat na konsolidovani rezultat poslovanja, pod pretpostavkom da sve ostale varijable ostanu nepromenjene, posebno kamatne stope.

	2015.	2014.
EUR	(2,373,637)	(2,464,281)
USD	(36,843)	(37,515)
SDR	3,860	11,075
BAM	27,526	193,971
Ukupno	(2,379,094)	(2,296,750)

Jačanje vrednosti dinara od 5% u odnosu na navedene valute na dan izveštavanja bi imalo jednak ali suprotan efekat u prikazanim iznosima po valutama. Nakon oporezivanja, uticaj na kapital bi bio isti.

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena riziku koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa utiče na njenu finansijsku poziciju, rezultat poslovanja i tokove gotovine.

Rizik od promene kamatnih stopa uglavnom proističe iz dugoročnih kredita od banaka i dobavljača sa varijabilnom kamatnom stopom. Krediti ugovoreni po varijabilnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu kamatnom riziku novčanih tokova, dok depoziti primljeni po fiksnoj kamatnoj stopi izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa. Rizik od promene kamatnih stopa proističe takođe i od finansijskih sredstava sa fiksnom kamatnom stopom koja izlažu Grupu riziku promene fer vrednosti kamatnih stopa.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine obaveze po kreditima i depozitima Grupe su uglavnom izražene u ili vezane za EUR. Krediti su uglavnom odobreni sa varijabilnom kamatnom stopom koja je vezana za EURIBOR, dok su depoziti uglavnom sa fiksnom kamatnom stopom.

Bruto kamatna stopa na najveći deo kredita i zajmova u stranim valutama se kreće u rasponu od Euribor stope uvećane za maržu od 0.8% do 3.5% godišnje. Za ugovore u RSD usklađivanje se vrši samo tokom grejs perioda na bazi rasta potrošačkih cena iznad 5%. Kamatna stopa na primljene depozite se kreće u rasponu od 0.18% do 7.5% godišnje.

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja, pre svega za dugoročne kredite budući da oni predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju.

Grupa još uvek ne vrši svop promenljive za fiksnu kamatnu stopu ili obrnuto, s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište, ali preduzima odgovarajuće mere radi obezbeđenja kredita od banaka pod povoljnijim uslovima.

Kamatni profil kamatonosnih finansijskih instrumenata je kao što sledi:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Finansijska sredstva		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	8,910,041	8,144,619
Ukupno	<u>8,910,041</u>	<u>8,144,619</u>
Finansijske obaveze		
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	(3,484,472)	(5,146,805)
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	(50,425,116)	(55,351,487)
Ukupno	<u>(53,909,588)</u>	<u>(60,498,292)</u>

U slučaju da je kamatna stopa na kredite i depozite na dan 31. decembra 2015. godine bila veća/manja za 1 procentni poen na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, konsolidovana dobit za 2015. godinu nakon oporezivanja i kapital na dan 31. decembra 2015. godine bili bi manji/veći za RSD 539,096 hiljada (2014. godina: RSD 604,866 hiljada), kao rezultat većih/manjih rashoda kamata.

(c) Rizik od promene cena

Grupa nije izložena riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom da u bilansu stanja nema značajnih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

S druge strane, Grupa je izložena riziku od promene cena usluga, jer se suočava sa intenzivnom konkurencijom u oblasti mobilne telefonije, interneta i multimedije, kao i pojavom operatora u oblasti fiksne telefonije. Grupa nastoji da ublaži ovaj rizik uvođenjem raznovrsnih usluga, poboljšanjem kvaliteta pruženih usluga i ulaskom na bankarsko i druga tržišta.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(c) Rizik od promene cena (Nastavak)

Pored toga, lokalna regulatorna tela su nametnula nekim članicama Grupe, između ostalih, obavezu kontrole cena za pojedina tržišta na kojima je preduzeće proglašeno za operatora sa značajnom tržišnom snagom (Napomena 1).

6.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Grupa neće biti u stanju da izmiri svoje finansijske obaveze po njihovom dospeću u novcu ili drugim finansijskim sredstvom. Pristup Grupe upravljanju rizikom likvidnosti ima za cilj da se uvek obezbedi, u meri u kojoj je to moguće, adekvatna likvidnost za izmirenje obaveza po njihovom dospeću, kako pod uobičajenim tako i pod vanrednim okolnostima, bez nastanka neprihvatljivih gubitaka ili rizika od narušavanja reputacije Grupe.

Na dan 31. decembra 2015. godine kratkoročne obaveze Grupe su veće od obrtne imovine za RSD 13,741,778 hiljada. Grupa kontinuirano posluje sa neto dobitkom. Likvidnost i dospeće obaveza se detaljno prate. Uz solidnu naplatu potraživanja, Grupa ostvaruje dovoljno novčanih priliva iz poslovnih aktivnosti i blagovremeno izmiruje svoje obaveze. U slučaju potrebe, Grupa ima na raspolaganju eksterne izvore finansiranja. Rukovodstvo smatra da će navedena sredstva zajedno sa očekivanim prilivima iz poslovnih aktivnosti biti dovoljna da Grupa ispunji svoje ugovorne obaveze u 2016. godini.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, usvojene finansijske politike definišu maksimalni iznos avansnog plaćanja isporučiocima radova, opreme i usluga, grejs period i dužina otplate i to u zavisnosti od vrednosti i vrste ugovorene nabavke. Nivo očekivanih novčanih priliva od potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, zajedno sa očekivanim novčanim odlivima po osnovu obaveza prema dobavljačima i ostalim obavezama, takođe se prati.

Sledeća tabela prikazuje ugovorena dospeća nederivatnih finansijskih obaveza na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine:

	<u>Knjigovodstvena vrednost</u>	<u>Do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 2 godine</u>	<u>Od 2 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
31. decembar 2015. godine							
Kredit i zajmovi/depoziti	53,909,588	8,557,860	22,360,149	15,002,364	9,617,276	323,527	55,861,176
Obaveze prema dobavljačima	15,654,863	13,140,750	2,511,898	318	954	943	15,654,863
Ostale obaveze	2,906,788	2,048,611	858,177	-	-	-	2,906,788
Ukupno	72,471,239	23,747,221	25,730,224	15,002,682	9,618,230	324,470	74,422,827
31. decembar 2014. godine							
Kredit i zajmovi/depoziti	60,498,292	11,316,654	18,640,032	26,158,947	6,669,624	645,632	63,430,889
Obaveze prema dobavljačima	12,808,061	10,428,411	1,526,780	699,314	151,862	1,694	12,808,061
Ostale obaveze	12,304,661	12,304,661	-	-	-	-	12,304,661
Ukupno	85,611,014	34,049,726	20,166,812	26,858,261	6,821,486	647,326	88,543,611

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)**6.3. Kreditni rizik**

Kreditni rizik predstavlja rizik od finansijskog gubitka za Grupu u slučaju da kupac ili druga strana kod finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze i odnosi se na potraživanja od kupaca, gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite u bankama i finansijskim institucijama i kredite date zaposlenima i klijentima.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava predstavlja maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

Potraživanja od kupaca

Izloženost Grupe kreditnom riziku je primarno uslovljena pojedinačnim karakteristikama svakog kupca. Kreditnim rizikom se upravlja preduzimanjem odgovarajućih mera i aktivnosti na pojedinačnom nivou, kao što je procena rizika klijenta, praćenje poslovanja klijenta i njegovog finansijskog stanja, kao i upravljanje potraživanjima i nenaplativim potraživanjima. U slučaju neispunjenja obaveza, obustavlja se dalje pružanje usluga klijentu.

Nadalje, Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika budući da ima široku bazu međusobno nepovezanih kupaca, sa pojedinačno malim obavezama. Pored obustave daljeg pružanja usluga, u cilju obezbeđenja naplate, Grupa takođe preduzima i sledeće mere: reprogramiranje dugovanja, pokretanje sudskog postupka, vansudska poravnanja i druge.

Potraživanja po osnovu roaming usluga i međunarodnog obračuna nisu pod direktnim uticajem uslova na lokalnom tržištu. Navedena potraživanja baziraju se na čvrstim bilateralnim ugovorima, uz istovremeno i međusobno pružanje usluga. Informacije o izloženosti kreditnom riziku po osnovu potraživanja od kupaca i starosna struktura potraživanja obelodanjeni su u Napomeni 23.

Ostala dugoročna finansijska sredstva

Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima ostalih dugoročnih finansijskih sredstava.

Naplata kredita datih zaposlenima se obezbeđuje kroz administrativne zabrane, odnosno umanjnjem zarada za adekvatan iznos rata.

Deo ostalih dugoročnih plasmana je obezbeđen zalogom nad 100% vrednosti kapitala dužnika (Napomena 21).

Banka klasifikuje svakog klijenta sagledavajući kreditnu sposobnost u momentu podnošenja zahteva za odobrenje plasmana, kao i naknadnom kontinuiranom analizom. Analiza kreditne sposobnosti klijenta, urednosti u izmirivanju obaveza u prošlosti i vrednosti ponuđenog sredstva obezbeđenja od rizika se vrši na pojedinačnom nivou odnosno za svako pojedinačno potraživanje. Procena kreditnog rizika vrši se na individualnom i grupnom nivou (zavisno od kategorije u koju je dužnik klasifikovan). Rezerve za potencijalne gubitke se obračunavaju mesečno na osnovicu koja predstavlja zbir 2% plasmana klasifikovanih u kategoriju B, 15% u kategoriju V, 30% u kategoriju G i 100% plasmana klasifikovanih u kategoriju D.

Vrednovanje i klasifikacija finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju obelodanjeni su u Napomeni 6.5.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Na dan 31. decembra 2015. godine gotovina i gotovinski ekvivalenti Grupe iznose RSD 17,127,299 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 21,502,818 hiljada). Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku na datum izveštavanja najbolje je prikazana u knjigovodstvenim vrednostima gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

6.4. Upravljanje rizikom kapitala

Politika Grupe je da obezbedi dovoljan nivo kapitala kako bi se očuvalo poverenje investitora, kreditora i tržišta, kao i održao budući razvoj poslovanja.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedila dividende. Da bi očuvala, odnosno, korigovala strukturu kapitala, Grupa može da razmotri sledeće opcije: korekcija isplata dividendi akcionarima, vraćanje kapitala akcionarima, izdavanje novih akcija ili prodaja sredstava kako bi se smanjila dugovanja. Strategija upravljanja kapitalom je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti. Taj koeficijent se izračunava kao odnos neto dugovanja i ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine koeficijent zaduženosti bio je kao što sledi:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Kredit i zajmovi (Napomena 28)	53,909,588	60,498,292
Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 26)	<u>(17,127,299)</u>	<u>(21,502,818)</u>
Neto dugovanje*	36,782,289	38,995,474
Sopstveni kapital	<u>165,596,244</u>	<u>154,172,477</u>
Kapital ukupno**	<u>202,378,533</u>	<u>193,167,951</u>
Koeficijent zaduženosti	<u>18.2%</u>	<u>20.2%</u>

* *Neto dugovanje se dobija kada se ukupne obaveze po kreditima (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u konsolidovanom bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente.*

** *Ukupan kapital se dobija kao zbir kapitala iskazanog u konsolidovanom bilansu stanja i neto dugovanja.*

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Grupa nema značajnih finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koji se naknadno vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja. Fer vrednosti gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, potraživanja od kupaca, ostalih potraživanja, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza uglavnom

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

6.5. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (Nastavak)

odgovaraju njihovim knjigovodstvenim vrednostima zbog kratkih perioda dospeća ovih instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti (zajmovi zaposlenima, depoziti i ostali dugoročni plasmani) se procenjuje diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem tržišne kamatne stope.

Jedini finansijski instrumenti koji se odmeravaju po fer vrednosti su finansijska sredstva raspoloživa za prodaju koja nisu značajna za konsolidovane finansijske izveštaje. Prilikom odmeravanja ovih finansijskih sredstva, Grupa koristi uočljive tržišne podatke u meri u kojoj je to moguće.

Fer vrednosti se klasifikuju u različite nivoe hijerarhije fer vrednosti na osnovu korišćenih inputa u tehnikama procene, kao što sledi:

- Nivo 1: kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obaveze,
- Nivo 2: inputi koji nisu kotirane cene uključene u nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena),
- Nivo 3: inputi za imovinu ili obavezu koji nisu zasnovani na uočljivim tržišnim podacima (neuočljivi inputi).

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana po različitim nivoima, prikazana su kao što sledi:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Nivo 1	333	382
Nivo 2	1,714,462	553,837
Nivo 3	<u>25</u>	<u>25</u>
Ukupno	<u>1,714,820</u>	<u>554,244</u>

Na dan 31. decembra 2015. godine finansijska sredstva raspoloživa za prodaju klasifikovana u Nivo 2 u iznosu od RSD 1,714,462 hiljade (31. decembar 2014. godine: RSD 553,837 hiljada) odnose se na državne obveznice sa kamatnom stopom u rasponu od 3.05% do 6.18% (31. decembar 2014. godine: 3.19% do 4.95%).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

7. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Usluge fiksne telefonije:		
Ostvareni saobraćaj	10,062,866	12,217,544
Mesečne naknade	18,893,304	18,031,521
Zakup vodova i prenos podataka	2,953,203	3,046,484
Priključci i instalacione usluge	241,127	250,113
Interkonekcija	7,131,575	8,294,208
Veleprodaja internet usluga	1,233,919	1,284,440
CDMA usluge	581,463	582,314
Ostale usluge	285,449	434,107
	<u>41,382,906</u>	<u>44,140,731</u>
Usluge mobilne telefonije:		
Prepaid usluge	16,075,991	17,974,025
<i>Postpaid usluge:</i>	<u>26,142,819</u>	<u>24,356,549</u>
- Saobraćaj	8,357,815	9,031,594
- Mesečne naknade	17,785,004	15,324,955
Interkonekcija	10,939,550	9,882,576
Roaming	1,411,935	1,375,977
Ostale usluge	4,778,599	3,337,210
	<u>59,348,894</u>	<u>56,926,337</u>
Maloprodaja internet usluga	10,704,881	10,093,772
Multimedijalne usluge	7,853,960	5,729,195
Fizičko-tehničko obezbeđenje i održavanje	627,315	480,282
Ostalo	<u>577,009</u>	<u>181,912</u>
Ukupno	<u><u>120,494,965</u></u>	<u><u>117,552,229</u></u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Donacije:		
- Nematerijalna ulaganja i oprema (a)	1,303,401	426,097
- Ostalo	36,674	13,868
	<u>1,340,075</u>	<u>439,965</u>
Naknada štete od osiguranja (b)	1,336,033	-
Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti (Napomena 14 (c))	1,196,946	2,491,525
Prihodi od ukidanja ispravke vrednosti dugoročnih potraživanja banke	282,186	-
Prihodi od prevremeno raskinutih korisničkih ugovora	784,400	511,305
Prihodi od ukidanja rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	91,775	104,880
Prihodi od ukidanja rezervisanja za primanja zaposlenih (Napomena 30)	330,872	4,756
Prihodi od naplaćenih troškova sudskog spora	114,146	122,765
Zakup	136,374	128,068
Prihodi od bankarskih naknada i provizija	112,605	-
Dobici od prodaje materijala i otpadaka	127,632	38,966
Naknada šteta	60,094	44,809
Prihodi od ukidanja ostalih rezervisanja (Napomena 30)	41,830	-
Ostali prihodi	1,337,786	973,261
Ukupno	<u>7,292,754</u>	<u>4,860,300</u>

- (a) Poklonjena nematerijalna ulaganja i oprema u iznosu od RSD 1,209,839 hiljada uključuju i iznos od RSD 980,941 hiljadu koji se odnosi na ubrzano ukidanje donacija kao rezultat rekonstrukcije registra osnovnih sredstava u Matičnom preduzeću, u okviru koga je koristan vek upotrebe sredstava generalno skraćen i shodno tome, stope amortizacije izmenjene. Poklonjena sredstva su prethodno bila priznata kao odloženi prihodi u bilansu stanja (Napomena 29).
- (b) Šteta nastala na zalihama i opremi usled požara u februaru 2015. godine u potpunosti je naplaćena od osiguravajućeg društva u iznosu od RSD 1,336,033 hiljade (Napomena 14 (e)).

9. TROŠKOVI ZARADA, UKLJUČUJUĆI POREZE I DOPRINOSE

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Bruto zarade	15,050,888	16,104,868
Doprinosi na teret poslodavca	1,930,831	2,109,074
	<u>16,981,719</u>	<u>18,213,942</u>
Otpremnine za dobrovoljni odlazak (Napomena 5.5.18(c))	1,440,182	-
Doprinos zaposlenih poslovnom rezultatu	367,274	396,198
Ostali lični rashodi	1,841,421	2,039,515
Ukupno	<u>20,630,596</u>	<u>20,649,655</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

10. TROŠKOVI OPERATORA

		<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Interkonekcija fiksne telefonije	AOP 1026	4,233,364	4,714,482
Interkonekcija mobilne telefonije	AOP 1026	8,527,588	7,100,913
Zakup vodova i prenos podataka	AOP 1026	598,612	484,012
Roaming	AOP 1026	938,131	869,451
Ukupno		<u>14,297,695</u>	<u>13,168,858</u>

11. TROŠKOVI MATERIJALA I ODRŽAVANJA

		<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Materijal za pružanje usluga	AOP 1023	9,770,586	7,665,163
Troškovi goriva i energije	AOP 1024	1,791,205	1,792,689
Troškovi SIM kartica	AOP 1023	118,313	153,991
Troškovi rezervnih delova	AOP 1023	88,568	157,445
Zalihe za pristup mobilnom internetu	AOP 1023	119,686	71,853
Troškovi alata i inventara	AOP 1023	32,237	31,865
Troškovi ostalog materijala	AOP 1023	1,245,021	1,041,271
		<u>13,165,616</u>	<u>10,914,277</u>
Nabavna vrednost prodane robe	AOP 1019	237,891	185,861
Troškovi održavanja postrojenja i opreme	AOP 1026	4,848,032	4,594,252
Transportni troškovi	AOP 1026	1,385,379	1,342,362
Ukupno		<u>19,636,918</u>	<u>17,036,752</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

		<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Troškovi amortizacije:			
- Nematerijalnih ulaganja (Napomena 18)		4,084,622	4,075,444
- Nekretnina, postrojenja, opreme i investicionih nekretnina (Napomena 19)		23,449,722	21,359,102
Ukupno		<u>27,534,344</u>	<u>25,434,546</u>

13. TROŠKOVI ZAKUPA

		<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Poslovni prostor	AOP 1026	3,772,579	3,623,305
Radio bazne stanice i ostala oprema	AOP 1026	2,357,057	2,002,342
Skladišta i ostalo	AOP 1026	521,879	520,241
Ukupno		<u>6,651,515</u>	<u>6,145,888</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI

		<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Naknada za telekomunikacione licence,			
odobrenja i frekvencije:			
Licence za mobilnu telefoniju (a)	AOP 1026	379,311	348,381
Licence za fiksnu telefoniju (b)	AOP 1026	73,784	47,029
Radio frekvencije i ostale naknade	AOP 1026	707,184	657,518
		<u>1,160,279</u>	<u>1,052,928</u>
Ispravka vrednosti datih avansa i potraživanja (c)	AOP 1051	2,882,290	2,672,591
Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja banke	AOP 1051	394,195	-
Naknade za emitovanje sadržaja	AOP 1026	4,239,596	3,455,942
Troškovi reklame, propagande i sponzorstva	AOP 1026	2,707,395	2,488,648
Provizije	AOP 1026	2,090,635	1,977,095
Indirektni porezi	AOP 1029	911,716	727,160
Porez na zarade (d)	AOP 1029	997,041	187,448
Troškovi čišćenja i fizičko tehničkog obezbeđenja	AOP 1029	52,169	66,800
Stalna imovina uništena u požaru (e)	AOP 1053	249,946	-
Zalihe uništene u požaru (e)	AOP 1053	1,086,087	-
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa stalne imovine (f)	AOP 1053	485,774	900,213
Rashodovanje zaliha (Napomena 22)	AOP 1053	187,449	457,884
Premije osiguranja	AOP 1029	687,403	653,565
Primanja zaposlenih (Napomena 30)	AOP 1028	23,328	316,780
Softverske licence	AOP 1026	377,209	409,120
Takse	AOP 1029	346,094	311,130
Troškovi komunalnih usluga	AOP 1026	338,843	322,541
Troškovi platnog prometa	AOP 1029	276,864	438,633
Donacije	AOP 1053	150,485	205,945
Troškovi elektronske obrade podataka	AOP 1026	89,659	98,521
Troškovi revizije i ostalih konsultantskih usluga	AOP 1029	493,398	290,363
Troškovi obrazovanja i stručnog usavršavanja	AOP 1029	122,774	108,567
Gubitak po osnovu obezvređenja goodwill-a (Napomena 18)	AOP 1051	92,193	-
Troškovi reprezentacije	AOP 1029	89,800	62,696
Troškovi istraživanja i razvoja	AOP 1026	11,750	6,028
Ostala rezervisanja (Napomena 30)	AOP 1028	40,880	-
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 30)	AOP 1028	20,022	30,231
	AOP 1026		
	AOP 1029		
Ostalo	AOP 1053	2,482,883	1,632,356
Ukupno		<u>23,088,157</u>	<u>18,873,185</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (a) Naknada za licence za mobilnu telefoniju u iznosu od RSD 379,311 hiljada (2014. godina: RSD 348,381 hiljada) odnosi se na licence za usluge javne mobilne telekomunikacione mreže u skladu sa GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000 standardima, odobrene od strane lokalnih regulatornih tela na tržištima na kojima Grupa posluje. Naknada za licence za mobilnu telefoniju obračunava se u iznosu od 0.5% do 1.5% prihoda ostvarenog na lokalnom tržištu po osnovu prodaje usluga na koje se odnosi licenca.
- (b) Naknada za licence za fiksnu telefoniju u iznosu od RSD 73,784 hiljade (2014. godina: RSD 47,029 hiljada) se odnosi na licence za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanja povezanih usluga, odobrene od strane lokalnih regulatornih tela na tržištima na kojima Grupa posluje. Naknada za licence za fiksnu telefoniju se utvrđuje u visini od 0.08% do 1.5% prihoda ostvarenog na lokalnom tržištu po osnovu prodaje usluga na koje se odnosi licenca.
- (c) Promene na računima ispravke vrednosti datih avansa i potraživanja u toku 2015. i 2014. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Avansi za osnovna sredstva (Napomena 20)	Potraživanja od kupaca (Napomena 23)	Dati avansi (Napomena 23)	Ostala obrtna imovina (Napomena 23)	Kratkoročni krediti i potraživanja banke (Napomena 23)	Ukupno
Stanje na dan						
1. januara 2014. godine	10,763	15,883,136	37,959	711,582	-	16,643,440
Ispravka vrednosti u toku godine	1,430	2,557,820	53,199	60,142	-	2,672,591
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(3,307)	(2,358,275)	(51,160)	(78,783)	-	(2,491,525)
Otpis	(149)	(773,431)	(600)	(249,268)	-	(1,023,448)
Poslovne kombinacije	-	10,632	-	59,894	1,186,876	1,257,402
Prenos (sa)/na	-	5,765	-	(5,765)	-	-
Ostale promene	-	18,666	133	2,046	-	20,845
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	86	217,028	5	4,082	-	221,201
Stanje na dan						
31. decembra 2014. godine	8,823	15,561,341	39,536	503,930	1,186,876	17,300,506
Ispravka vrednosti u toku godine	4,840	2,301,430	47,314	61,880	466,826	2,882,290
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 8)	(2,002)	(960,718)	(53,743)	(46,764)	(133,719)	(1,196,946)
Otpis	(286)	(730,227)	(92)	(8,907)	-	(739,512)
Prenos (sa)/na	-	35,892	-	(35,892)	(145,908)	(145,908)
Ostale promene	-	15,841	18	(11,709)	-	4,150
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	10	26,100	-	17	-	26,127
Stanje na dan						
31. decembra 2015. godine	11,385	16,249,659	33,033	462,555	1,374,075	18,130,707

- (d) Počev od novembra 2014. godine neto zarade zaposlenih su umanjene za 10% u skladu sa Zakonom o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu zarada u Srbiji (Matično preduzeće i zavisno preduzeće „Telus“). Umanjenje se tretira kao porez na zarade u skladu sa Zakonom i za 2015. godinu iznosi RSD 997,041 hiljadu (2014. godina: RSD 187,448 hiljada).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

14. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

- (e) U 2015. godini Grupa je evidentirala gubitke za oštećene zalihe i opremu usled požara u magacinu u Beogradu u iznosu od RSD 1,336,033 hiljade. Grupa je u potpunosti naplatila od osiguravajućeg društva štetu za uništenu imovinu (Napomena 8).
- (f) U 2014. godini Grupa je evidentirala gubitke za oštećenu telekomunikacionu opremu u poplavama u maju 2014. godine u Srbiji (RSD 127,979 hiljada) i Republici Srpskoj (RSD 367,144 hiljade).

15. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Prihodi od kamata:		
- Gotovina i gotovinski ekvivalenti	274,230	332,868
- Oročeni depoziti	137,664	138,631
- Krediti i potraživanja	598,673	617,707
- Krediti i potraživanja banke	360,565	-
Pozitivne kursne razlike	1,145,052	709,655
Ostali finansijski prihodi	<u>613,567</u>	<u>387,502</u>
Ukupno	<u>3,129,751</u>	<u>2,186,363</u>

16. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Rashodi kamata:		
- Krediti i zajmovi	1,789,780	2,160,310
- Zatezna kamata	78,062	68,335
- Depoziti i ostale obaveze banke	76,399	-
Negativne kursne razlike	1,449,681	3,457,877
Ostali finansijski rashodi	<u>414,809</u>	<u>58,544</u>
Ukupno	<u>3,808,731</u>	<u>5,745,066</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Tekući poreski rashod	1,991,277	2,312,870
Odloženi poreski prihod, neto	<u>(1,416,532)</u>	<u>(2,572,327)</u>
Ukupno poreski rashod/(prihod)	<u>574,745</u>	<u>(259,457)</u>

(b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda dobiti pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Dobit pre oporezivanja	15,248,095	17,544,942
Porez na dobit po statutarnoj stopi važećoj u Srbiji	2,287,214	2,631,741
Efekti poreske stope u inostranim jurisdikcijama	28,242	(99,678)
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	940,237	1,151,161
Efekat priznavanja neiskorišćenih poreskih kredita i gubitaka	(1,288,014)	(2,500,886)
Efekat privremenih razlika	(128,518)	(71,441)
Nepriznati prihodi	82,490	69,642
Kapitalni dobitak	20,790	-
Umanjenje po osnovu poreza na dobit i poreza po odbitku plaćenih od strane nerezidentne filijale	(456,324)	(443,925)
Iskorišćeni poreski kredit u toku godine	<u>(911,372)</u>	<u>(996,071)</u>
Ukupno poreski rashod/(prihod)	<u>574,745</u>	<u>(259,457)</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	3.77%	-

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnovice, zatim na obaveze za dugoročna primanja zaposlenih i na razgraničene obaveze. U 2014. godini Grupa je prvi put priznala neiskorišćene poreske kredite iz prethodnih godina u iznosu od RSD 2,514,634 hiljade na osnovu projektovane buduće profitabilnosti na osnovu koje odložena poreska sredstva mogu biti iskorišćena u budućem periodu. U toku 2015. godine Grupa je priznala neiskorišćene poreske kredite iz prethodnih godina u iznosu od RSD 1,336,660 hiljada. Rukovodstvo godišnje priprema takve projekcije i priznaje odložena poreska sredstva na kraju svake finansijske godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

Promene na odloženim poreskim sredstvima u toku izveštajnih godina prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Stanje na dan 1. januara	4,986,691	2,574,611
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	(26,164)	(115,515)
Dugoročna primanja zaposlenih	(4,017)	18,113
Razgraničene obaveze	1,155	(9,619)
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	1,288,014	2,500,886
Poslovne kombinacije	-	14,004
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	107	4,211
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,245,786</u>	<u>4,986,691</u>

Odložena poreska sredstva iskazana u bilansu stanja se odnose na:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	2,272,239	2,284,214
Dugoročna primanja zaposlenih	119,782	123,799
Razgraničene obaveze	2,471	1,316
Poslovne kombinacije	-	14,004
Priznati neiskorišćeni poreski krediti i gubici	3,851,294	2,563,358
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,245,786</u>	<u>4,986,691</u>

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Promene na odloženim poreskim obavezama prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Stanje na dan 1. januara	1,784,750	1,786,404
Efekat privremenih razlika	(157,544)	(178,462)
Poslovne kombinacije	-	84,660
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	8,501	92,148
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,635,707</u>	<u>1,784,750</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

17. POREZ NA DOBIT (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva/obaveze (Nastavak)

Odložene poreske obaveze iskazane u bilansu stanja se odnose na:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja	1,635,707	1,784,750
Stanje na dan 31. decembra	<u>1,635,707</u>	<u>1,784,750</u>

Nepriznata odložena poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2015. godine Grupa nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita nastalih u prethodnim poreskim periodima, a koji se mogu preneti na račun budućih rezultata u iznosu od RSD 6,235,597 hiljada.

Priznavanje nije izvršeno usled neizvesnosti u pogledu iskorišćenja prenetih kredita. Na osnovu dosadašnjeg iskustva, iznos poreskih kredita po osnovu ulaganja u opremu iz tekućeg perioda znatno je premašivao iznos poreskih kredita koji je mogao da se iskoristi. Na taj način, Grupa nije bila u mogućnosti da iskoristi prenete poreske kredite.

Neiskorišćeni poreski krediti po osnovu ulaganja u opremu prikazani su u sledećoj tabeli:

<u>Godina nastanka poreskog kredita</u>	<u>Godina isteka</u>	<u>31.12.2015.</u>
2006.	2016.	931,080
2007.	2017.	1,456,140
2008.	2018.	1,464,074
2009.	2019.	928,727
2010.	2020.	2,208,724
2011.	2021.	820,175
2012.	2022.	1,200,464
2013.	2023.	1,077,507
Ukupno		<u>10,086,891</u>

Rukovodstvo smatra da će Grupa poslovati sa dobitkom i biti u mogućnosti da iskoristi odložena poreska sredstva.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL

	Goodwill	Odnosi sa kupcima	Licence	Softveri	Ostala nematerija- lna ulaganja	Nemateri- jalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost							
1. januara 2014. godine	37,011,516	19,020,761	20,909,169	14,002,109	884,505	2,800,609	94,628,669
Povećanja	-	-	-	-	-	1,454,126	1,454,126
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	661,131	23,758	28,817	454,460	-	-	1,168,166
Prenos sa/(na)	-	-	239,453	1,781,019	-	(2,020,472)	-
Prenos na osnovna sredstva i dugoročne plasmane	-	-	(674,599)	556,140	-	(848,035)	(966,494)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(37,504)	(127,686)	-	-	(165,190)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	2,021,636	1,048,348	633,168	160,934	26,128	(109)	3,890,105
Stanje na dan							
31. decembra 2014. godine	39,694,283	20,092,867	21,098,504	16,826,976	910,633	1,386,119	100,009,382
Povećanja	-	-	-	-	-	7,282,829	7,282,829
Prenos sa/(na)	-	-	1,150,376	2,112,330	20,910	(3,283,616)	-
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije (Napomena 36)	730,636	-	-	-	-	-	730,636
Korekcija alokacije kupoprodajne cene (Napomena 36)	(32,426)	-	-	-	-	-	(32,426)
Gubitak po osnovu obezvređenja (Napomena 14)	(92,193)	-	-	-	-	-	(92,193)
Prenos na osnovna sredstva i dugoročne plasmane	-	-	(6,803,672)	(1,224,565)	-	2,274,668	(5,753,569)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(813,096)	(1,526,722)	-	-	(2,339,818)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	222,303	110,918	68,154	26,898	2,912	11,735	442,920
Stanje na dan							
31. decembra 2015. godine	40,522,603	20,203,785	14,700,266	16,214,917	934,455	7,671,735	100,247,761
Akumulirana ispravka vrednosti i obezvređenje							
1. januara 2014. godine	-	6,965,703	12,740,534	12,863,131	47,426	228,161	32,844,955
Prenos sa/(na)	-	-	32,275	65,051	-	(97,326)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,097,478	1,716,409	994,494	24,276	242,787	4,075,444
Prenos na osnovna sredstva i dugoročne plasmane	-	-	(490,986)	(18,035)	-	(66,686)	(575,707)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(37,504)	(127,686)	-	-	(165,190)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	417,364	342,439	100,698	3,356	-	863,857
Stanje na dan							
31. decembra 2014. godine	-	8,480,545	14,303,167	13,877,653	75,058	306,936	37,043,359
Prenos sa/(na)	-	-	20,471	201,916	-	(222,387)	-
Amortizacija (Napomena 12)	-	1,130,385	1,133,463	1,724,541	20,731	75,502	4,084,622
Prenos na osnovna sredstva i dugoročne plasmane	-	-	(5,415,377)	(2,161,705)	-	(6,250)	(7,583,332)
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(800,884)	(1,526,570)	-	-	(2,327,454)
Ostale promene	-	-	-	-	-	(56,152)	(56,152)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	54,887	45,147	15,726	587	-	116,347
Stanje na dan							
31. decembra 2015. godine	-	9,665,817	9,285,987	12,131,561	96,376	97,649	31,277,390
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2015. godine	40,522,603	10,537,968	5,414,279	4,083,356	838,079	7,574,086	68,970,371
- 31. decembra 2014. godine	39,694,283	11,612,322	6,795,337	2,949,323	835,575	1,079,183	62,966,023

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)*Goodwill*

Goodwill u iznosu od RSD 40,522,603 hiljade na dan 31. decembra 2015. godine, predstavlja višak troška sticanja iznad udela Grupe u neto fer vrednosti prepoznatljivih sredstava, priznatih obaveza i potencijalnih obaveza stečenih preduzeća "Telekom Srpske" u iznosu od RSD 38,722,041 hiljadu, "HD-WIN" u iznosu od RSD 512,930 hiljada, "Logosoft" u iznosu od RSD 642,998 hiljada i preduzeća „Cabling“, „Media Net“ i „Elta Mont“ u ukupnom iznosu od RSD 644,634 hiljade.

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje, zavisno preduzeće "Telekom Srpske" je u martu 2015. godine steklo 100% vlasništva u preduzeću "Cabling" i u junu 2015. godine isto prenelo na zavisno preduzeće "Mtel". Pored toga, u junu 2015. godine zavisno preduzeće "Mtel" steklo je 100% vlasništva u preduzećima "Elta Mont" i "Media Net". Goodwill je pripisiv značajnim efektima sinergije kroz povećanje tržišnog učešća i ponudu novih usluga kablovske televizije i interneta.

Testiranje obezvređenja goodwill-a

Za potrebe testiranja obezvređenja goodwill-a, "Telekom Srpske", "HD-WIN" i "Logosoft" su pojedinačno identifikovani kao jedinica koja generiše gotovinu (JGG) u postupku alokacije kupoprodajne cene. Pored toga, stečeni kablovski operatori u Crnoj Gori zajedno su identifikovani kao jedna jedinica koja generiše gotovinu.

Nadoknadivi iznos JGG je utvrđen kao vrednost u upotrebi primenom metoda diskontovanog novčanog toka koji će biti ostvaren od svake JGG, kao i prinostnog i tržišnog pristupa.

Utvrđivanje vrednosti u upotrebi svake JGG izvršeno je na osnovu ključnih pretpostavki iz analize nezavisne procene. Nezavisni procenitelj je koristio relevantne interne i eksterne izvore za relevantne industrije. Diskontna stopa pre oporezivanja je utvrđena kao prosečna ponderisana cena kapitala. Projektovani novčani tokovi se zasnivaju na procenama za naredni petogodišnji period i nakon toga stopi rasta u rezidualnom periodu.

Slobodan gotovinski tok je projektovan na dosadašnjem iskustvu i prvenstveno uslovljen rastom prihoda.

Rast prihoda je planiran uzimajući u obzir dosadašnju prosečnu stopu rasta i procenu prihoda za narednih pet godina. Pretpostavka je da će rast prihoda zavisnog preduzeća "Telekom Srpske" biti uslovljen uglavnom prihodima multimedije i mobilne telefonije. Pretpostavka je da će rast prihoda zavisnog preduzeća "HD-WIN" biti zasnovan pre svega na širenju distribucije Arena Sport kanala. Pretpostavka je da će rast prihoda preduzeća "Logosoft" biti uslovljen rastom broja korisnika i unapređenjem usluga. Pretpostavka je da će rast prihoda preduzeća "Cabling", "Media Net" i "Elta Mont" biti uslovljen uglavnom rastom baze korisnika i pružanjem kombinovanih usluga.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

“Telekom Srpske”

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Diskontna stopa	11.80%	9.40%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	1.70%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	10.76%	0.88%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 9,448,195 hiljada.

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi se trebale promeniti navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentima	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Diskontna stopa	0.94	1.06
Projektovana stopa rasta EBITDA	(6.08)	(8.06)

“HD-WIN”

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Diskontna stopa	17.10%	13.80%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%	1.80%
Projektovana stopa rasta prihoda (prosek za narednih pet godina)	9.64%	9.94%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 378,391 hiljadu.

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi se trebale promeniti navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentima	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Diskontna stopa	14.20	17.70
Projektovana stopa rasta prihoda	(3.20)	(4.50)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)

Testiranje obezvređenja goodwill-a (Nastavak)

“Logosoft”

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	<u>2015.</u>
Diskontna stopa	14.50%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih deset godina)	29.58%

Procenjeni nadoknadivi iznos jedinice koja generiše gotovinu prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost za RSD 95,207 hiljada.

Rukovodstvo je utvrdilo da razumno moguća izmena dve ključne pretpostavke može dovesti do toga da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivi iznos. U sledećoj tabeli su prikazani iznosi za koliko bi se trebale promeniti navedene pretpostavke, pojedinačno, kako bi nadoknadivi iznos bio jednak knjigovodstvenoj vrednosti.

U procentima	<u>2015.</u>
Diskontna stopa	0.47
Projektovana stopa rasta EBITDA	(3.46)

Na osnovu sprovedenih testova obezvređenja nisu postojale indikacije umanjenja vrednosti goodwill-a nastalog prilikom sticanja zavisnih preduzeća “Telekom Srpske”, “HD-WIN” i “Logosoft” na dan 31. decembra 2015. godine, pošto nadoknadivi iznos svake JGG prevazilazi njenu knjigovodstvenu vrednost.

“Cabling”, “Media Net” i “Elta Mont”

Ključne pretpostavke korišćene za procenu nadoknadivog iznosa prikazane su u nastavku:

	<u>2015.</u>
Diskontna stopa	13.20%
Stopa rasta u rezidualnom periodu	0.0%
Projektovana stopa rasta EBITDA (prosek za narednih pet godina)	13.88%

Na dan 31. decembra 2015. godine knjigovodstvena vrednost jedinice koja generiše gotovinu („Cabling“, „Media Net“ i „Elta Mont“) iznosi RSD 1,407,579 hiljada, dok je njen nadoknadivi iznos procenjen u iznosu od RSD 1,315,386 hiljada.

S obzirom da knjigovodstvena vrednost prevazilazi nadoknadivu vrednost jedinice koja generiše gotovinu, na dan 31. decembra 2015. godine priznat je gubitak po osnovu obezvređenja u iznosu od RSD 92,193 hiljade (Napomena 14).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA I GOODWILL (Nastavak)*Nematerijalna ulaganja*

Odnosi sa kupcima predstavljaju ugovorne odnose sa korisnicima zavisnih preduzeća "Telekom Srpske" i "Logosoft". Ugovorni odnosi se sastoje od dva sredstva: bilo kojeg važećeg ugovora na dan poslovne kombinacije i ugovornog odnosa koji može biti produžen nakon isteka roka važenja aktuelnog ugovora.

Licence obuhvataju GSM/UMTS licence, ostale licence za mobilnu telefoniju, licencu za fiksni bežični pristup (CDMA), dozvolu za LTE 4G (1800 MHz) i ostale licence.

GSM i UMTS licence su odobrene od strane lokalnih regulatornih tela i važe do 2022. odnosno 2024. godine. CDMA licenca je dodeljena od strane regulatornog tela Republike Srbije i važi do 2019. godine. Dozvola za LTE 4G (1800 MHz) važi 10 godina sa mogućnošću produženja za dodatnih 5 godina.

Na dan 31. decembra 2015. godine nematerijalna ulaganja u pripremi odnose se na softvere i licence, kao i dozvolu za unapređenje brzine interneta i pokrivenost u Srbiji (800 MHz).

Na dan 31. decembra 2015. godine ostala nematerijalna ulaganja uključuju i poslovno ime „Arena Sport“ u iznosu od RSD 410,247 hiljada, koji predstavlja prepoznatljiv znak u pružanju sportskog programa korisnicima preko TV distributera, nastalo prilikom sticanja zavisnog preduzeća "HD-WIN". Pretpostavljeno je da poslovno ime ima neograničen vek trajanja.

Rukovodstvo smatra da nema indikacija da su nematerijalna ulaganja na dan izveštavanja obezvređena.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	Zemljište, pristupna mreža, spojni kablovi, kanalizacija i stubovi	Investicione nekretnine	Centrale i prenosni uređaji	Ostala oprema	Ulaganja u tude nekretnine i opremu	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost							
1. januar 2014. godine	116,795,733	-	145,071,995	13,765,792	4,181,301	20,383,149	300,197,970
Povećanja	-	-	-	-	-	18,471,024	18,471,024
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije	506,777	122,706	420	386,185	-	24,324	1,040,412
Prenos (sa)/na	2,080,817	-	8,345,076	1,477,212	406,884	(12,309,989)	-
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	(36)	-	3,056,481	(2,439,625)	1,229	281,331	899,380
Prenos na zalihe	351	-	5,045	-	-	(42,486)	(37,090)
Otuđenja i rashodovanja	(193,905)	-	(3,663,167)	(802,497)	(1,375,718)	(339,836)	(6,375,123)
Ostale promene	-	-	(9,554)	-	-	(65,644)	(75,198)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	1,607,910	-	2,054,319	182,335	46,956	417,230	4,308,750
Stanje na dan							
31. decembra 2014. godine	120,797,647	122,706	154,860,615	12,569,402	3,260,652	26,819,103	318,430,125
Povećanja	-	-	-	-	-	22,181,910	22,181,910
Povećanja po osnovu poslovne kombinacije (Napomena 36)	4,953	-	432,731	14,572	-	-	452,256
Prenos (sa)/na	3,094,948	-	17,584,044	2,161,715	450,193	(23,290,900)	-
Prenos sa/(na) nematerijalnih ulaganja i sredstava namenjenih prodaji	(117,888)	(122,706)	8,162,948	104,517	10,103	(2,397,005)	5,639,969
Prenos na zalihe	-	-	-	-	-	(41,249)	(41,249)
Otuđenja i rashodovanja	(312,383)	-	(6,125,947)	(1,235,715)	-	(710,685)	(8,384,730)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	182,057	-	247,765	26,282	5,910	33,137	495,151
Stanje na dan							
31. decembra 2015. godine	123,649,334	-	175,162,156	13,640,773	3,726,858	22,594,311	338,773,432
Akumulirana ispravka vrednosti i obezvređenje							
1. januar 2014. godine	52,649,601	-	101,755,447	10,374,214	2,994,480	784,263	168,558,005
Prenos (sa)/na	32,425	-	454,060	11,394	22,927	(520,806)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,257,680	-	13,616,125	988,007	432,894	1,064,396	21,359,102
Prenos sa nematerijalnih ulaganja	(20)	-	2,089,219	(1,580,794)	618	54,377	563,400
Otuđenja i rashodovanja	(66,772)	-	(3,077,218)	(770,277)	(1,358,419)	(41,206)	(5,313,892)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	650,157	-	1,275,229	125,947	28,192	6,337	2,085,862
Stanje na dan							
31. decembra 2014. godine	58,523,071	-	116,112,862	9,148,491	2,120,692	1,347,361	187,252,477
Prenos (sa)/na	16,042	-	1,161,668	(66,995)	5,352	(1,116,067)	-
Amortizacija (Napomena 12)	5,538,239	622	15,310,665	1,182,062	408,862	1,009,272	23,449,722
Prenos sa/(na) nematerijalnih ulaganja i sredstava namenjenih prodaji	(104,574)	(622)	7,569,281	108,375	4,000	6,250	7,582,710
Otuđenja i rashodovanja	(198,137)	-	(5,383,884)	(1,209,962)	-	(82,125)	(6,874,108)
Ostale promene	-	-	-	-	-	10,062	10,062
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	87,518	-	152,760	15,401	3,606	543	259,828
Stanje na dan							
31. decembra 2015. godine	63,862,159	-	134,923,352	9,177,372	2,542,512	1,175,296	211,680,691
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2015. godine	59,787,175	-	40,238,804	4,463,401	1,184,346	21,419,015	127,092,741
- 31. decembra 2014. godine	62,274,576	122,706	38,747,753	3,420,911	1,139,960	25,471,742	131,177,648

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nabavna vrednost potpuno otpisanih nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja u upotrebi na dan 31. decembra 2015. godine iznosi RSD 86,230,505 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 80,895,969 hiljada).

Na dan 31. decembra 2015. godine sredstva u pripremi obuhvataju i završene investicije koje nisu aktivirane u iznosu od RSD 6,405,529 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 7,166,359 hiljada). Grupa je izvršila obračun amortizacije navedenih investicija, s obzirom da ta sredstva nisu preneti na odgovarajuću klasu nekretnina, postrojenja i opreme zbog administrativne procedure. Grupa je koristila amortizacione stope za klase nekretnina, postrojenja i opreme na koje će investicija biti opredeljena prilikom aktiviranja.

Na osnovu prethodnog iskustva i očekivanih trendova u industriji telekomunikacija primenjena je nova klasifikacija tehnološke opreme, što je rezultiralo prenosima sa nematerijalnih ulaganja na osnovna sredstva u toku 2014. i 2015. godine kao deo procesa rekonstrukcije registra osnovnih sredstava (ROS).

Na dan 31. decembra 2015. godine u skladu sa Ugovorom između Matičnog preduzeća i Republičke direkcije za imovinu Republike Srbije, imovina za specijalne namene je preneti na Direkciju. Knjigovodstvena vrednost ove imovine u iznosu od RSD 963,133 hiljade je priznata u okviru kapitala kao transakcija sa vlasnicima Grupe. Preneta imovina uključuje sredstva, investicije u toku i zalihe.

Amortizacija

Uticaj svake promene pretpostavki za određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja može imati materijalno značajan uticaj na finansijsku poziciju Grupe, kao i na rezultate poslovanja zbog značajnog učešća stalnih sredstava u ukupnoj aktivni. Ukoliko bi Grupa skratila koristan vek trajanja osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja za 10%, došlo bi dodatnog povećanja troškova amortizacije za 2015. godinu u iznosu od RSD 1,483,835 hiljada.

U toku 2014. godine Matično preduzeće je preispitalo koristan vek upotrebe, stope amortizacije i rezidualnu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme. Troškovi amortizacije za 2014. godinu su po ovom osnovu uvećani za RSD 503,638 hiljada. Izmjenjene stope amortizacije su primenjene od 1. januara 2014. godine.

Matično preduzeće je sprovelo rekonstrukciju registra osnovnih sredstava koja je završena u 2015. godini. Cilj rekonstrukcije je bio restrukturiranje i regrupisanje sredstava, kodiranje i preispitivanje korisnog veka upotrebe. Rekonstrukcija se odnosila samo na tehnološku imovinu. Kao generalni rezultat skraćen je koristan vek upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i u skladu sa tim izmenjene su stope amortizacije. Efekat ubrzane amortizacije procenjen je u iznosu od RSD 1,836,034 hiljade, uključujući i jednokratni efekat od RSD 1,438,934 hiljade. Izmjenjene stope amortizacije se primenjuju od 1. januara 2015. godine.

Pored toga, poklonjena sredstva, koja su bila priznata kao odloženi prihodi u bilansu stanja u prethodnim periodima, ukinuta su u korist bilansa uspeha kao posledica skraćenja veka upotrebe sredstava u procesu rekonstrukcije registra osnovnih sredstava Matičnog preduzeća. Prihod po ovom osnovu je priznat u iznosu od RSD 980,941 hiljadu (Napomena 8).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (Nastavak)***Preuzete obaveze***

Ugovorene obaveze za ulaganja u opremu i nematerijalna ulaganja koje nisu priznate na dan izveštavanja (nepovučeni robni krediti) iznose RSD 2,794,076 hiljada i čine preuzete obaveze (Napomena 34(b)).

Test obezvređenja

Grupa uzima u obzir izvesne indikatore, uključujući i liberalizaciju tržišta i druge regulatorne i ekonomske promene na lokalnim tržištima telekomunikacija prilikom procene da li postoje indikacije da je umanjena vrednost sredstva.

Na dan 31. decembra 2015. godine test obezvređenja izvršen je za sve JGG.

Utvrđivanje vrednosti u upotrebi je zasnovano na sledećim ključnim pretpostavkama:

- Vrednost tržišta, stopa penetracije, tržišno učešće i nivo konkurencije, odluke nadležnog regulatornog organa u vezi određivanja cena i
- Nivo investicija.

Iznosi koji se dodeljuju svakom od ovih parametara odražavaju prethodno iskustvo, korigovano za očekivane promene tokom vremenskog perioda koji je obuhvaćen planom poslovanja, ali takođe mogu biti pod uticajem nepredvidivih promena političkog, ekonomskog i zakonodavnog okvira.

Rast prihoda je projektovan uzimajući u obzir prosečne stope rasta na osnovu prethodnog iskustva i procenjenog obima prodaje, kao i promene cena u narednih pet godina. Pored toga, projekcije uključuju uvođenje novih modela usluga, konvergenciju postojećih usluga, zadržavanje pozicije tržišnog lidera, dalje jačanje na broadband tržištu, itd.

Diskontne stope korišćene za utvrđivanje upotrebne vrednosti su zasnovane na prosečnoj ponderisanoj ceni kapitala i predstavljaju trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca, na bazi rizika koji su svojstveni delatnostima odgovarajućih jedinica koje generišu gotovinu.

S obzirom na dobijene rezultate obavljenih testova, nije priznat gubitak po osnovu umanjenja vrednosti za 2015. godinu.

Otuđenja i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme (uključujući i investicije u toku) se najvećim delom odnose na tehnološki/fizički zastarela sredstva. Gubici po ovom osnovu se priznaju u bilansu uspeha perioda (Napomena 14).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

20. AVANSI ZA NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMU

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Dati avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u:		
- dinarima	144,481	192,525
- devizama	136,078	178,901
Dati avansi za nematerijalna ulaganja	11,954	41,042
	<u>292,513</u>	<u>412,468</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 14(c))</i>	<u>(11,385)</u>	<u>(8,823)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>281,128</u>	<u>403,645</u>

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Kreditni avansi zaposlenima za stambene potrebe	1,571,726	1,739,026
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	(332,533)	(474,710)
	<u>1,239,193</u>	<u>1,264,316</u>
Ostali dugoročni plasmani	572,592	871,060
<i>Minus: Svođenje na sadašnju vrednost</i>	(201,328)	(282,627)
	<u>371,264</u>	<u>588,433</u>
Dugoročni krediti i potraživanja banke	858,102	849,270
Dugoročni depoziti	1,169,546	2,088,829
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	909,248	122,088
Ostala dugoročna finansijska sredstva	66,288	68,476
Dugoročni zakupi	86,273	86,671
	<u>4,699,914</u>	<u>5,068,083</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>4,699,914</u>	<u>5,068,083</u>

Kreditni avansi zaposlenima se odnose na sledeće vrste kredita:

- Beskamatne zajmove iskazane u EUR koji se koriguju dva puta godišnje za promene deviznog kursa RSD/EUR.
- U saradnji sa izabranim bankama, zaposlenima su odobreni: jednokratni zajam za učešće u kreditu sa grejs periodom od 5 godina, rokom otplate od 7 (10) godina, sa deviznom klauzulom i kamatnom stopom od 0.1% godišnje i obročni zajam za učešće u kamati sa grejs periodom od 20 (10) godina, rokom otplate od 5 godina i kamatnom stopom od 0.1% godišnje.

Fer vrednost kredita datih zaposlenima zasniva se na novčanim tokovima diskontovanim tržišnom kamatnom stopom u rasponu od 3.46% do 5.5% godišnje koja odgovara tržišnoj kamatnoj stopi na slične finansijske instrumente u tekućem izveštajnom periodu (31. decembar 2014. godine: 4.47% - 5.5% godišnje).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je nominalna vrednost kredita datih zaposlenima. Navedena izloženost kreditnom riziku je limitirana, s obzirom da se naplata kredita datih zaposlenima obezbeđuje kroz administrativne zabrane.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

21. OSTALA DUGOROČNA FINANSIJSKA SREDSTVA (Nastavak)

Ostali dugoročni plasmani na dan 31. decembra 2015. godine se najvećim delom odnose na dugoročna potraživanja po osnovu Ugovora o zakupu reklamnog prostora kao i ostalih ugovora zaključenih sa preduzećem "Štampa sistem" d.o.o., Beograd u ukupnom iznosu od RSD 569,888 hiljada. Pored toga, Grupa poseduje zalogu nad 100% kapitala dužnika, registrovanu pod brojem 17127/2012 dana 22. novembra 2012. godine u Registru založnog prava Agencije za privredne registre Republike Srbije.

Dugoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 858,102 hiljade na dan 31. decembra 2015. godine su ugovoreni po kamatnim stopama u rasponu od 9% do 22% za kredite iskazane u dinarima i od 3.4% do 12% za kredite iskazane u valuti.

Na dan 31. decembra 2015. godine dugoročni depoziti u iznosu od RSD 1,169,546 hiljada se odnose na oročene depozite kod banaka po kamatnim stopama u rasponu od 4% do 4.88% godišnje.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se najvećim delom odnose na državne obveznice u iznosu od RSD 908,890 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine (31. decembar 2014. godine: RSD 121,681 hiljadu).

22. ZALIHE

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Materijali	5,490,512	4,942,530
Rezervni delovi	1,312,270	2,194,675
Alat i inventar	49,232	80,473
	<u>6,852,014</u>	<u>7,217,678</u>
Roba u skladištu	33,915	37,152
Roba u maloprodaji	15,942	19,895
	<u>49,857</u>	<u>57,047</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,901,871</u>	<u>7,274,725</u>

Trošak alata i inventara u upotrebi evidentira se u okviru troškova materijala i održavanja (Napomena 11).

Gubici po osnovu rashodovanja zaliha su prikazani u Napomeni 14. U 2015. godini evidentiran je gubitak po osnovu zaliha oštećenih u požaru u magacinu Matičnog preduzeća (Napomena 14(e)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRтна IMOVINA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja		
Javna fiksna telekomunikaciona mreža	12,003,897	12,376,663
Mobilna telefonija	16,617,617	15,203,601
Međunarodni obračun fiksnog saobraćaja	1,376,824	1,621,207
Roaming	660,657	810,031
Interkonekcija	1,407,086	1,288,710
Ostala potraživanja	331,637	299,069
	<u>32,397,718</u>	<u>31,599,281</u>
Potraživanja od povezanih pravnih lica	365	-
Dati avansi	516,972	630,772
Kratkoročni krediti i potraživanja banke	2,895,348	3,267,140
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	805,572	432,156
Ostala obrtna imovina:		
Ostala potraživanja	909,458	1,144,761
Tekuća dospeća dugoročnih plasmana i stambenih kredita	635,072	615,442
Oročeni depoziti	1,433,748	840,148
Ostali depoziti	1,546	2,491
	<u>2,979,824</u>	<u>2,602,842</u>
Bruto potraživanja i ostala obrtna imovina	39,595,799	38,532,191
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
Potraživanja od kupaca (Napomena 14(c))	(16,249,659)	(15,561,341)
Dati avansi (Napomena 14(c))	(33,033)	(39,536)
Kratkoročni krediti i potraživanja banke (Napomena 14(c))	(1,374,075)	(1,186,876)
Ostala obrtna imovina (Napomena 14 (c))	(462,555)	(503,930)
	<u>(18,119,322)</u>	<u>(17,291,683)</u>
Stanje na dan 31. decembra	21,476,477	21,240,508

Kratkoročni krediti i potraživanja banke u iznosu od RSD 2,895,348 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine su odobreni po kamatnim stopama u rasponu od 7% do 19.95% za dinarske kredite odnosno u rasponu od 5% do 19.5% za kredite u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

23. POTRAŽIVANJA I OSTALA OBRтна IMOVINA (Nastavak)

Starosna struktura bruto potraživanja i datih avansa na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine je sledeća:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Do 60 dana	16,632,363	16,629,176
Od 60 do 180 dana	1,243,878	1,144,455
Od 180 do 360 dana	982,206	898,284
Preko 360 dana	<u>14,056,608</u>	<u>13,558,138</u>
Ukupno	<u>32,915,055</u>	<u>32,230,053</u>

Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja i datih avansa na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine iskazana je u sledećim valutama:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
RSD	10,369,036	10,649,689
EUR	3,318,866	2,823,271
BAM	2,560,564	2,592,132
Ostale valute	<u>383,897</u>	<u>564,084</u>
Ukupno	<u>16,632,363</u>	<u>16,629,176</u>

Rukovodstvo smatra da nije potrebno izvršiti dodatno rezervisanje za izloženost kreditnom riziku, koje prevazilazi formiranu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja potraživanja. Stoga je maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja jednaka neto knjigovodstvenoj vrednosti svake vrste potraživanja. Fer vrednost potraživanja i ostale obrtne imovine odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja.

24. UNAPRED PLAĆENI TROŠKOVI I OSTALA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Potraživanja za PDV	339,919	991,130
<i>Unapred plaćeni troškovi:</i>		
- Provizije bankama po osnovu sindiciranog kredita (a)	50,349	126,586
- Zakup	141,426	131,379
- Premije osiguranja	19,762	25,511
- Ostalo	<u>160,916</u>	<u>82,192</u>
	<u>372,453</u>	<u>365,668</u>
<i>Ostala aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Prava za emitovanje sadržaja	2,228,854	1,441,570
- Ostalo (b)	<u>3,273,680</u>	<u>1,359,207</u>
	<u>5,502,534</u>	<u>2,800,777</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6,214,906</u>	<u>4,157,575</u>

- (a) Na dan 31. decembra 2015. godine provizije bankama po osnovu sindiciranog kredita u iznosu od RSD 50,349 hiljada odnose se na razgraničene troškove naknada za Unicredit Bank A.G., filijala London u iznosu od RSD 37,429 hiljada i Unicredit Bank Srbija a.d., Beograd u iznosu od RSD 12,920 hiljada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

24. UNAPRED PLAĆENI TROŠKOVI I OSTALA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

- (b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2015. godine se uglavnom odnose na razgraničena potraživanja po osnovu prodaje uređaja u okviru paketa na 12/24 mesečne rate i razgraničene prihode budućeg perioda po osnovu ugovora sa više elemenata.

25. UNAPRED OBRAČUNATI PRIHODI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Nefakturisani prihodi:		
- međunarodni obračun	215,637	280,160
- roaming	1,756,423	2,296,768
Ostali obračunati prihodi	<u>37,610</u>	<u>87,300</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2,009,670</u>	<u>2,664,228</u>

Na dan 31. decembra 2015. godine obračunati prihodi po osnovu roaming usluga u iznosu od RSD 1,756,423 hiljade odnose se na obračunate prihode od roaming usluga uglavnom za decembar 2015. godine u procenjenom iznosu od RSD 269,178 hiljada i obračunate prihode po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima u iznosu od RSD 1,487,245 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 1,865,557 hiljada).

26. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se sastoje od sledećeg:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Tekući računi	8,465,793	7,701,472
Devizni računi	7,933,549	12,757,365
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	293,182	588,459
Devizni akreditiv	273,659	272,156
Ostalo	<u>161,116</u>	<u>183,366</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>17,127,299</u>	<u>21,502,818</u>

Grupa je u obavezi da održava potreban prosečan dnevni nivo rezervi u iznosu koji propisuje Narodna banka Srbije. Ako je ostvareni nivo obavezne dinarske rezerve iznad propisanog iznosa, Narodna banka Srbije obračunava i plaća kamatu po kamatnoj stopi koja se u toku 2015. godine kretala u rasponu od 1.75% to 2.5% na godišnjem nivou (31. decembar 2014. godine: 2.5%). Na obaveznu deviznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. KAPITAL

/i/ Akcijski kapital

Matično preduzeće je akcionarsko društvo čiji se upisani, autorizovani, izdati i uplaćeni akcijski kapital sastoji od 1,000,000,000 običnih akcija.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine bila je sledeća:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>U procentima 31.12.2014.</u>
Republika Srbija	58.11	58.11
Telekom Srbija - otkupljene sopstvene akcije	20.00	20.00
Građani, zaposleni i bivši zaposleni Matičnog preduzeća	<u>21.89</u>	<u>21.89</u>
Ukupno	<u>100.00</u>	<u>100.00</u>

/iii/ Ostali kapital

Ostali kapital u iznosu od RSD 8,588 hiljada na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine je nastao u prethodnom periodu, obaveznim izdvajanjem doprinosa iz zarada zaposlenih u Fond za finansiranje stanova solidarnosti.

/iiii/ Otkupljene sopstvene akcije

Otkupljene sopstvene akcije se odnose na akcije Matičnog preduzeća u vlasništvu Grupe. Matično preduzeće nema obavezu da otuđi otkupljene sopstvene akcije nakon isteka perioda od tri godine od datuma sticanja u skladu sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o privrednim društvima u Srbiji (koji je važeći od januara 2015. godine).

/iv/ Poreklo i svrha rezervi

Rezerve u iznosu od RSD 25,828,512 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine (31. decembar 2014. godine: RSD 25,750,955 hiljada) se sastoje od zakonskih rezervi, statutarnih rezervi, rezervi sredstava raspoloživih za prodaju i rezervi po osnovu preračuna valuta.

Poreklo i svrha svake vrste rezervi unutar kapitala opisana je kako sledi:

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve formirane u prethodnim godinama nastale su kao kao rezultat obaveze za izdvajanjem obavezne rezerve u visini od minimum 5% od ostvarene dobiti nakon opozivanja u skladu sa lokalnim zakonima o preduzećima.

Statutarne rezerve

Statutarne rezerve predstavljaju rezerve formirane u prethodnim godinama u skladu sa ranije važećim propisima, prenosom sa kapitala na statutarne rezerve u cilju usklađivanja vrednosti osnovnog kapitala registrovanog u sudskom registru.

Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju

Ove rezerve se koriste za evidentiranje kumulativnih promena u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju do momenta prestanka priznavanja ili obezvređenja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

27. KAPITAL (Nastavak)

/iv/ Poreklo i svrha rezervi (Nastavak)

Rezerve po osnovu preračuna valuta

Rezerve po osnovu preračuna valuta se koriste za evidentiranje kursnih razlika nastalih prilikom prevođenja finansijskih izveštaja inostranih zavisnih pravnih lica u izveštajnu valutu.

Promene na rezervama u toku izveštajnih godina prikazane su kako sledi:

	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerve sredstava raspoloživih za prodaju	Rezerve po osnovu kursnih razlika	Ukupne rezerve
Stanje na dan					
1. januara 2014. godine	1,597,041	275,734	160	19,826,948	21,699,883
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, neto	-	-	(30)	-	(30)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	4,051,102	4,051,102
Stanje na dan					
31. decembra 2014. godine	1,597,041	275,734	130	23,878,050	25,750,955
<i>Ostali ukupan rezultat:</i>					
Dobici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, neto	-	-	3,756	-	3,756
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	-	-	-	93,801	93,801
Stanje na dan					
31. decembra 2015. godine	1,597,041	275,734	3,886	23,971,851	25,848,512

/vi/ Osnovna i umanjena zarada po akciji

	2015.	2014.
Dobit koja pripada konačnim vlasnicima (A)	13,843,023	16,205,763
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku godine (B)	800,000,000	800,000,000
Osnovna i umanjena zarada po akciji u RSD (A/B)	17.30	20.26

/vii/ Dividende

Ukupan iznos odobrenih dividendi u 2015. godini iznosi RSD 2,207,408 hiljada i u potpunosti se odnosi na dividendu manjinskim akcionarima zavisnog preduzeća "Telekom Srpske".

U toku 2014. godine odobrene su dividende u ukupnom iznosu od RSD 12,595,989 hiljada. Iznos od RSD 10,464,000 hiljade se odnosi na vlasnike Grupe, dok se preostali iznos od RSD 2,131,989 hiljada odnosi na dividendu manjinskim akcionarima zavisnog preduzeća "Telekom Srpske". U januaru 2015. godine dividende su u potpunosti isplaćene vlasnicima Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI

(a) Struktura kredita i zajmova/depozita

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Dugoročni krediti		
<i>Finansijski krediti od:</i>		
- banaka u zemlji	11,270,016	13,921,553
- banaka u inostranstvu	912,196	5,770,367
	<u>12,182,212</u>	<u>19,691,920</u>
Robni krediti	11,549,553	11,835,674
Dugoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima banke	611,326	793,148
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti	<u>24,343,091</u>	<u>32,320,742</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita		
Kredit od banaka u zemlji	13,764,158	10,123,622
Kredit od banaka u inostranstvu	5,024,128	4,611,209
Robni krediti	8,229,237	9,200,655
	<u>27,017,523</u>	<u>23,935,486</u>
Kratkoročni krediti	241,935	141,522
Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima banke	2,307,039	4,100,542
Ukupno kratkoročni krediti i tekuća dospeća dugoročnih finansijskih i robnih kredita i depozita	<u>29,566,497</u>	<u>28,177,550</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>53,909,588</u>	<u>60,498,292</u>

(b) Ročnost dospeća obaveza po kreditima i zajmovima/depozitima

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Do 1 godine	29,566,497	28,177,550
Od 1 do 2 godine	14,548,319	25,217,164
Od 2 do 5 godina	9,474,264	6,460,785
Preko 5 godina	320,508	642,793
Stanje na dan 31. decembra	<u>53,909,588</u>	<u>60,498,292</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita

	Valuta	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
		U valuti	U RSD '000	U valuti	U RSD '000
Kreditni od banaka u zemlji					
Unicredit Bank Srbija a.d., Beograd (sindicirani zajam)	EUR	111,692,025	13,584,665	193,052,023	23,351,244
Sberbank Srbija a.d., Beograd	EUR	3,600,000	437,854	4,200,000	508,025
Komercijalna banka a.d., Beograd	EUR	10,205,357	1,241,238	1,205,357	145,798
Beobanka a.d. u stečaju, Beograd	EUR	331,582	40,329	331,582	40,108
Alpha Bank Srbija a.d., Beograd	EUR	11,000,000	1,337,887	-	-
Erste Bank a.d., Novi Sad	EUR	10,000,000	1,216,261	-	-
Banca Intesa a.d., Beograd (sindicirani zajam)	EUR	59,000,000	7,175,940	-	-
		205,828,964	25,034,174	198,788,962	24,045,175
Kreditni od banaka u inostranstvu					
Unicredit Bank, A.G., filijala London (sindicirani zajam)	EUR	39,507,975	4,805,201	70,947,977	8,581,747
Nova Ljubljanska banka - NLB banka d.d., Slovenija	EUR	-	-	7,575,758	916,351
ERB New Europe Funding, B.V., Holandija	EUR	5,300,000	644,619	7,304,000	883,479
Atlas banka a.d., Crna Gora	EUR	70,000	8,514	940,000	113,701
NLB Montenegro banka a.d., Crna Gora	EUR	970,000	117,977	230,000	27,820
Hipotekarna banka a.d., Crna Gora	EUR	949,173	115,444	-	-
Komercijalna banka a.d., Republika Srpska	EUR	2,000,000	243,252	-	-
Komercijalna banka a.d., Crna Gora	EUR	2,000,000	243,252	-	-
		50,797,148	6,178,259	86,997,735	10,523,098
Robni krediti u inostranstvu					
Ericsson Credit A.B., Švedska	EUR	36,876,997	4,485,205	39,015,358	4,719,231
Huawei International Pte. Ltd., Singapur	EUR	35,060,464	4,264,268	20,216,166	2,445,313
Nokia Solutions and Networks Finance, Holandija	EUR	13,104,147	1,593,806	12,420,638	1,502,379
Alcatel Lucent International, Francuska	EUR	9,216,148	1,120,924	11,969,401	1,447,798
Erste GCIB Finance I.B.V., Holandija	EUR	7,440,510	904,960	9,832,251	1,189,292
Raiffeisen Bank International, Austrija	EUR	5,784,974	703,604	11,700,471	1,415,269
Huawei International Co. Ltd., Hong Kong	EUR	5,765,167	701,195	-	-
Cisco Systems Finance International, Irska	USD	4,109,379	457,155	5,089,425	506,215
Intracom S.A., Grčka	EUR	2,299,490	279,678	4,451,276	538,419
Credit Agricole CiB Sverige, Švedska	EUR	2,131,624	259,261	8,392,626	1,015,158
Vlada Kraljevine Španije (Amper i Alcatel)	USD	2,095,971	233,319	2,202,854	219,123
Coriant International Sarl, Luksemburg	EUR	1,880,265	228,689	647,640	78,337
Skandinaviska Enskilda Bank, Stockholm, Švedska	EUR	1,660,823	201,999	2,768,039	334,817
China Development Bank, filijala Šenžen	EUR	1,112,077	135,258	4,197,311	507,700
Alcatel Lucent S.A., Rumunija	EUR	331,167	40,279	551,944	66,762
ZTE Corporation, Kina	EUR	185,072	22,510	370,143	44,772
BNP Paribas Fortis SA/NV, Belgija	EUR	-	-	2,510,352	303,648
Huawei Technologies Co. Ltd., Kina	EUR	-	-	715,537	86,550
OTP Bank Plc, Mađarska	EUR	-	-	265,604	32,127
Anritsu A/S, Danska	EUR	-	-	225,000	27,216
Selex ES S.p.A., Italija	EUR	-	-	52,427	6,342
Ostali robni krediti			4,146,680		4,549,861
Ukupni robni krediti			19,778,790		21,036,329
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima banke					
			2,918,365		4,893,690
Ukupno krediti			53,909,588		60,498,292
Minus: Tekuća dospeća dugoročnih kredita					
Kreditni od banaka u zemlji			(13,764,158)		(10,123,622)
Kreditni od banaka u inostranstvu			(5,024,128)		(4,611,209)
Robni krediti			(8,229,237)		(9,200,655)
			(27,017,523)		(23,935,486)
Minus: Kratkoročni finansijski krediti					
			(241,935)		(141,522)
Minus: Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, ostalim finansijskim institucijama i drugim klijentima banke					
			(2,307,039)		(4,100,542)
Ukupno dugoročni finansijski i robni krediti i depoziti			24,343,091		32,320,742

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)**(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)**

Kamatne stope na kredite odobrene od banaka i dobavljača kreću se uglavnom u rasponu od Euribor stope, uvećane za 0.8% do 3.5% (2014. godina: 0.8% do 4.3%) na godišnjem nivou.

Grupa plaća obaveze po kreditima u skladu sa ugovorenim dinamikom, odnosno shodno utvrđenim anuitetnim planovima. Rukovodstvo očekuje da će Grupa biti u mogućnosti da sve ugovorene obaveze po kreditima ispuni u skladu sa utvrđenim rokovima.

Grupa nije ulazila u aranžmane zaštite od rizika u pogledu svojih deviznih obaveza ili izloženosti riziku od promene kamatnih stopa.

/i/ Obaveze po kreditu prema Beobanci a.d. u stečaju, Beograd ("Beobanka") u iznosu od RSD 40,329 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine odnose se na dug koji je bivša Narodna banka Jugoslavije ("NBj") za račun Beobanke kao garanta i Grupe, kao glavnog dužnika, izmirila prema LHB banci, Frankfurt, putem prebijanja na svom računu kod LHB banke. Imajući u vidu da su depoziti NBj kod LHB banke predmet sukcesije, kao i da pitanje rešavanja otplate preostalog dela kredita još uvek nije rešeno, Grupa nije u mogućnosti da izvrši regulisanje svojih obaveza, iako se obratila poveriocu sa zahtevom za jednokratnom isplatom obaveza po navedenom osnovu.

/ii/ U cilju finansiranja isplate udela manjinskog akcionara OTE u kapitalu Grupe, kao i za refinansiranje obaveza po Ugovoru o dugoročnim i revolving kreditnim aranžmanima, dana 9. januara 2012. godine, Grupa je sklopila Ugovor o dugoročnim kreditnim aranžmanima ("Term Facilities Agreement") sa finansijskim institucijama (originalni zajmodavci - 19 banaka), od kojih je Unicredit Bank A.G., filijala London zastupnik za kreditni aranžman, a Unicredit Bank Srbija a.d., Beograd zastupnik za plaćanje.

Ukupna sredstva po kreditu su iznosila EUR 470 miliona i sastoje se iz dva aranžmana (A i B). Prvobitno je period otplate oba aranžmana bio 36 meseci od dana prvog povlačenja Aranžmana A.

U skladu sa potpisanim Aneksom ugovora (koji je stupio na snagu 17. januara 2014. godine), Grupa je dobila povoljnije uslove otplate kredita, koji se pre svega ogledaju u smanjenju kamatne stope na preostali iznos obaveza, kao i produženju roka otplate do novembra 2016. godine. U skladu sa potpisanim Aneksom ugovora II (koji je stupio na snagu 10. avgusta 2015. godine), Grupi je odobreno dodatno smanjenje kamatne stope.

Navedenim Ugovorom o kreditu definisana je obaveza Matičnog preduzeća da dostavlja revidirane godišnje konsolidovane finansijske izveštaje i revidirane godišnje finansijske izveštaje, kao i finansijske izveštaje za određene kvartalne periode. Pored toga, definisana je i obaveza Matičnog preduzeća da se pridržava određenog nivoa finansijskih pokazatelja Pokriće duga i Pokriće kamate. Na dan 31. decembra 2015. godine usaglašeni su finansijski pokazatelji sa utvrđenim parametrima.

/iii/ Dana 31. decembra 2014. godine potpisani su ugovori sa Alpha Bank Srbija a.d., Beograd, Erste Bank a.d., Novi Sad i konzorcijumom banaka koje zastupa Banca Intesa a.d., Beograd u ukupnom iznosu od EUR 80 miliona. Ugovori su potpisani u cilju refinansiranja obaveza po Ugovoru o dugoročnim kreditnim aranžmanima i za opšte potrebe. Rok otplate svih kredita je tri godine od dana potpisivanja ugovora. Na dan 31. decembra 2015. godine ugovorena sredstva su u celosti povučena.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

28. KREDITI I ZAJMOVI (Nastavak)

(c) Pregled dugoročnih kredita i zajmova/depozita (Nastavak)

/iii/ U skladu sa potpisanim Ugovorima, Matično preduzeće je u obavezi da dostavlja finansijske izveštaje i ostalu dokumentaciju na zahtev banke u skladu sa važećim propisima. Matično preduzeće je takođe u obavezi da se pridržava određenog nivoa finansijskih pokazatelja Pokriće duga i Pokriće kamate tokom perioda otplate kredita. Na dan 31. decembra 2015. godine navedeni pokazatelji su ispunjeni.

/iv/ U oktobru 2015. godine potpisani su ugovori sa Komercijalnom bankom Beograd, Banja Luka i Budva u ukupnom iznosu od EUR 15 miliona. Dana 27. oktobra 2015. godine povučena su sredstva u iznosu od EUR 10 miliona. Zavisno preduzeće "Mtel" je u obavezi da se na kraju svake finansijske godine pridržava propisanog nivoa sledećih finansijskih pokazatelja: koeficijent zaduženosti, odnos finansijskog duga i EBITDA, odnos EBITDA i troškova kamata i ukupan iznos finansijskih obaveza.

Povučena sredstva su iskorišćena za prevremenu otplatu obaveza po kreditima prema Novoj Ljubljanskoj banci - NLB banka d.d., Ljubljana, Slovenija kao i prema ERB New Europe Funding B.V., Holandija. Shodno tome, dana 10. decembra 2015. godine brisana je zaloga na GSM/UMTS licenci i telekomunikacionoj opremi uspostavljena kao sredstvo obezbeđenja uredne otplate kredita prema NLB banci.

/v/ Pojednim ugovorima o robnim kreditima definisana je obaveza Matičnog preduzeća da se pridržava određenog nivoa finansijskih pokazatelja Pokriće duga i Pokriće kamate. Zavisno preduzeće "Mtel" je u obavezi da svoje rezultate poslovanja uskladi sa tri finansijska pokazatelja (pokazatelj pokrivenosti duga, ukupne zaduženosti u odnosu na kapital i pokazatelj tekuće likvidnosti). Na dan 31. decembra 2015. godine zahtevani finansijski pokazatelji su usaglašeni.

/vi/ Ostali robni krediti iskazani na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od RSD 4,146,680 hiljada (31. decembar 2014. godine RSD 4,549,861 hiljada) najvećim delom se odnose na finansiranje opreme i radova.

Ukupna ugovorena vrednost uglavnom se finansira sa 10% avansa, a 90% iz kredita. Period otplate kredita, kao i grejs period zavise od ugovorene vrednosti kredita. Robni krediti po ovom osnovu su obezbeđeni garancijama/blanko menicama koje su izdate u korist izvođača radova.

/vii/ Dugoročni i kratkoročni depoziti na dan 31. decembra 2015. godine se uglavnom odnose na transakcione depozite sa kamatnom stopom u rasponu od 0.18% do 5% i štedne depozite sa kamatnom stopom u rasponu od 0.4% do 7.5% (2014. godina: kamatna stopa od 0.5% do 9% za transakcione depozite i od 0.5% do 12.75% za štedne depozite).

/viii/ Nepovučeni iznos odobrenih kredita na dan 31. decembra 2015. godine iznosi RSD 3,402,207 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 11,938,428 hiljada). Svi nepovučeni krediti su sa varijabilnom kamatnom stopom. Dospeće neiskorišćenih kreditnih linija je prikazano u Napomeni 35(b).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

29. ODLOŽENI PRIHODI

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Donacije	360,044	278,315
Primljeni pokloni	354,219	1,622,969
Stanje na dan 31. decembra	<u>714,263</u>	<u>1,901,284</u>

Promene na odloženim prihodima u toku izveštajnih godina prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Stanje na dan 1. januara	1,901,284	2,280,333
Ukidanje u korist prihoda	(1,187,050)	(382,729)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	29	3,680
Stanje na dan 31. decembra	<u>714,263</u>	<u>1,901,284</u>

Poklonjena sredstva, koja su bila priznata kao odloženi prihodi u bilansu stanja u prethodnim periodima, ukinuta su u korist bilansa uspeha kao posledica skraćenja veka upotrebe sredstava u procesu rekonstrukcije registra osnovnih sredstava Matičnog preduzeća. Prihod po ovom osnovu je priznat u iznosu od RSD 980,941 hiljadu (Napomena 8). Preostali iznos od RSD 206,109 hiljada se odnosi na ostala ukidanja poklonjenih sredstava u korist bilansa uspeha.

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALA REZERVISANJA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Obaveze za otpremnine zaposlenih po osnovu redovnog odlaska u penziju	917,792	928,483
Obaveze za jubilarne nagrade zaposlenih	999,736	1,343,880
Rezervisanja za sudske sporove	84,866	168,235
Ostala rezervisanja	1,050	3,500
Stanje na dan 31. decembra	<u>2,003,444</u>	<u>2,444,098</u>

Obaveze za primanja zaposlenih

Obaveze za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenih formirane su na bazi izveštaja ovlašćenog aktuaru sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine i iste su iskazane u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa u rasponu od 4.5% do 10% (u zavisnosti od tržišta) na dan 31. decembra 2015. godine (31. decembar 2014. godine: u rasponu od 4.5% do 7.2%), koja odgovara dugoročnoj stopi prinosa na visokokvalitetne dužničke hartije od vrednosti. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)

Obaveze za dugoročna primanja zaposlenih su utvrđene skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima kojima su regulisana prava zaposlenih i pretpostavkom prosečnog rasta zarada po stopi od 2% do 4% godišnje (31. decembar 2014. godine: 4%), što odgovara dugoročno projektovanoj stopi inflacije, kao i stopi fluktuacije zaposlenih u rasponu od 2% do 5% godišnje (31. decembar 2014. godine: 2%).

Kada bi se diskontna stopa povećala/smanjila za 1 procentni poen, rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31. decembra 2015. godine bi bila niža za RSD 173,795 hiljada, odnosno viša za RSD 200,371 hiljada.

Promene na dugoročnim rezervisanjima za primanja zaposlenih u toku izveštajnih godina prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Otpremnine</u>	<u>Jubilarne nagrade</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan			
1. januara 2014. godine	875,971	1,245,995	2,121,966
Iskorišćena rezervisanja	(12,612)	(161,020)	(173,632)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu	25,370	30,086	55,456
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	82,462	234,318	316,780
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 8)	(4,756)	-	(4,756)
Poslovne kombinacije	5,014	-	5,014
Prenos na tekuće dospeće	(52,320)	(18,548)	(70,868)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	9,354	13,049	22,403
Stanje na dan			
31. decembra 2014. godine	928,483	1,343,880	2,272,363
Iskorišćena rezervisanja	(8,644)	(20,247)	(28,891)
Troškovi kamata po aktuarskom obračunu, neto	45,418	59,835	105,253
Troškovi tekuće usluge rada (Napomena 14)	7,617	15,711	23,328
Prihodi tekuće usluge rada (Napomena 8)	(36,507)	(294,365)	(330,872)
Prenos na tekuće dospeće	(19,510)	(106,385)	(125,895)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	935	1,307	2,242
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	917,792	999,736	1,917,528

Ostala rezervisanja

Dugoročna rezervisanja za sudske sporove u iznosu od RSD 84,866 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine (31. decembar 2014. godine: RSD 168,235 hiljada) se odnose na rezervisanja za sudske sporove u kojima se Grupa javlja kao tužena strana, a formirana su na osnovu najbolje procene potencijalnih gubitaka koji mogu proisteći iz navedenih sporova (Napomena 35(a)).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

30. OBAVEZE ZA PRIMANJA ZAPOSLENIH I OSTALA REZERVISANJA (Nastavak)

Ostala rezervisanja (Nastavak)

Promene na rezervisanjima za sudske sporove i ostalim rezervisanjima u toku izveštajnih godina prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Sudski sporovi</u>	<u>Ostala rezervisanja</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan			
1. januara 2014. godine	251,983	-	251,983
Iskorišćena rezervisanja	(13,836)	-	(13,836)
Rezervisanja u toku godine			
(Napomena 14)	30,231	-	30,231
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 8)	(104,880)	-	(104,880)
Poslovne kombinacije	1,310	3,500	4,810
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	3,427	-	3,427
Stanje na dan			
31. decembra 2014. godine	168,235	3,500	171,735
Iskorišćena rezervisanja	(11,712)	(1,500)	(13,212)
Rezervisanja u toku godine			
(Napomena 14)	20,022	40,880	60,902
Ukidanje u korist prihoda (Napomena 8)	(91,775)	(41,830)	(133,605)
Kursne razlike po osnovu preračuna valuta	96	-	96
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	84,866	1,050	85,916

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Dobavljači za opremu i usluge	13,247,770	10,412,488
Dobavljači za telekomunikacione usluge:		
- fiksna telefonija i multimedija	2,036,178	1,177,061
- mobilna telefonija	353,254	346,842
- interkonekcija	15,446	18,800
Primljeni avansi	178,500	211,925
Stanje na dan 31. decembra	15,831,148	12,167,116
Dugoročne obaveze iz poslovanja	2,215	852,870
Ukupno	15,833,363	13,019,986

Na dan 31. decembra 2015. godine obaveze iz poslovanja u iznosu od RSD 12,684,093 hiljade (31. decembar 2014. godine: RSD 10,978,044 hiljade) izražene su u stranoj valuti i to najvećim delom u EUR.

Obaveze prema dobavljačima su nekamatonsne. Grupa redovno izmiruje svoje obaveze prema dobavljačima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

31. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2015. godine obaveze prema dobavljačima uključuju iznos od RSD 584,871 hiljadu koji se odnosi na obavezu prema manjinskim akcionarima preduzeća "Logosoft". Grupa se obavezala da plati naknadu za preostalih 35% akcija stečenog preduzeća najkasnije do 31. decembra 2016. godine. Naknada po osnovu otkupa preostalih akcija treba da bude plaćena u iznosu od BAM 9.9 miliona, dok na dan 31. decembra 2015. godine njena fer vrednost iznosi BAM 9.4 miliona. Na dan 31. decembra 2014. godine ova obaveza, fer vrednosti utvrđene u iznosu od RSD 542,057 hiljada, uključena je u okviru dugoročnih obaveza iz poslovanja.

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost obaveza prema dobavljačima odražava njihovu tržišnu vrednost na dan izveštavanja.

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Ostale obaveze		
Obaveze za zarade i naknade zarada	507,331	532,623
Obaveze za dividende (a)	1,744,790	11,396,815
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	773,689	1,148,214
Obaveze prema zaposlenima	31,802	38,589
Ostale obaveze	622,865	336,634
	<u>3,680,477</u>	<u>13,452,875</u>
Pasivna vremenska razgraničenja		
Obračunati troškovi:		
Međunarodni obračun	129,396	107,040
Roaming (b)	4,362,693	3,619,787
	<u>4,492,089</u>	<u>3,726,827</u>
Obračunati ostali troškovi:		
Preneti godišnji odmori	543,492	564,159
Tekuće dospeće obaveza za primanja zaposlenih	216,400	262,145
Obračunate obaveze za kamate (c)	380,524	647,891
Obračunati drugi troškovi (d)	10,989,975	7,562,317
	<u>12,130,391</u>	<u>9,036,512</u>
Unapred naplaćeni prihodi:		
Usluge mobilne telefonije	731,550	789,181
Zakup	714,599	697,192
Ostali obračunati prihodi	194,268	110,785
	<u>1,640,417</u>	<u>1,597,158</u>
Razgraničene obaveze za PDV	<u>147,037</u>	<u>239,233</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>22,090,411</u></u>	<u><u>28,052,605</u></u>

Rukovodstvo Grupe smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti na dan izveštavanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

32. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

- (a) Na dan 31. decembra 2015. godine obaveze po osnovu dividendi u ukupnom iznosu od RSD 1,744,790 hiljada u potpunosti se odnose na obaveze prema manjinskim akcionarima zavisnog preduzeća "Telekom Srpske".

Obaveze po osnovu dividendi na dan 31. decembra 2014. godine u ukupnom iznosu od RSD 11,396,815 hiljada odnose se na obaveze za dividendu vlasnicima Grupe u iznosu od RSD 10,034,512 hiljada (Vladi Republike Srbije RSD 7,600,737 hiljada i ostalim akcionarima RSD 2,433,775 hiljada). Preostali iznos od RSD 1,362,303 hiljade se odnosi na obaveze za dividendu manjinskim akcionarima zavisnog preduzeća "Telekom Srpske".

- (b) Na dan 31. decembra 2015. godine obračunati troškovi roaminga u iznosu od RSD 4,362,693 hiljade odnose se na roaming usluge uglavnom za decembar 2015. godine u procenjenom iznosu od RSD 146,394 hiljade, kao i obračunate nefakturisane rashode po osnovu Ugovora o međuoperatorskim popustima u iznosu od RSD 4,216,299 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 3,437,427 hiljada).
- (c) Obračunate obaveze za kamate na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od RSD 380,524 hiljade (31. decembar 2014. godine: RSD 647,891 hiljada) uključuju iznos od RSD 234,545 hiljada koji se odnosi na obračunate kamate po osnovu sindiciranog zajma dobijenog od Unicredit Bank A.G., filijala London (31. decembar 2014. godine: RSD 512,764 hiljade).
- (d) Obračunati drugi troškovi u iznosu od RSD 10,989,975 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine odnose se najvećim delom na procenjene nefakturisane obaveze iz poslovanja (31. decembar 2014. godine: RSD 7,562,317 hiljada). Obračunati drugi troškovi uključuju i obračunatu obavezu za pojedinačnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija u radiofrekvencijskom opsegu 721-821/832-862 MHz za teritoriju Srbije u iznosu od RSD 4,263,116 hiljada (EUR 35,051,000). Naknada je plaćena dana 8. januara 2016. godine (Napomena 1).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim pravnim licima (u državnom vlasništvu). Odnosi između Grupe i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2015. godine proistekla iz transakcija sa "GO4YU", Beograd prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2015.</u>
Potraživanja	
- Potraživanja od kupaca (Napomena 23)	365
- Odobreni kredit	<u>24,325</u>
Ukupno	<u><u>24,690</u></u>
Obaveze	
- Primljeni depoziti	<u>19,747</u>
Ukupno	<u><u>19,747</u></u>

Prihodi za izveštajnu godinu prikazani u sledećoj tabeli:

	<u>2015.</u>
Prihodi:	
Javna fiksna telekomunikaciona mreža	475
Mobilna telefonija	<u>45</u>
	<u>520</u>
Neto prihodi	<u><u>520</u></u>

(b) **Zarade i ostale kratkoročne naknade** direktora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Grupe (generalni direktor, izvršni direktori, direktori funkcija i sektora) za 2015. i 2014. godinu prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
Bruto zarade i naknade zarada	656,102	643,565
Doprinos poslovnom rezultatu	15,050	15,970
Naknade troškova službenih putovanja	17,017	18,669
Ostale naknade	<u>971</u>	<u>1,991</u>
Ukupno	<u><u>689,140</u></u>	<u><u>680,195</u></u>

Stambeni krediti dati rukovodstvu u iznosu od RSD 110,563 hiljade na dan 31. decembra 2015. godine (31. decembar 2014. godine: RSD 115,728 hiljada) odobreni su uz mesečnu otplatu kredita i uslove koji važe za zaposlene (Napomena 21).

(c) **Transakcije sa drugim državnim preduzećima**

S obzirom na činjenicu da je većinski akcionar Grupe Vlada Republike Srbije, pojedinačno značajne transakcije sa ostalim državnim preduzećima u Srbiji su nastale sa JP PTT po osnovu zakupa poslovnog i skladišnog prostora, kao što je obelodanjeno u Napomeni 34(a).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

(c) Transakcije sa drugim državnim preduzećima (Nastavak)

Značajna salda neizmirenih obaveza prema JP PTT na dan 31. decembra 2015. godine iznose RSD 480,768 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 513,315 hiljada). Ostale transakcije iz poslovanja sa JP PTT pojedinačno nisu značajne.

Pored toga, na dan 31. decembra 2015. godine neizmirene finansijske obaveze po osnovu depozita prema "Dunav osiguranje" a.d.o., Beograd iznose RSD 1,087,057 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 2,287,053 hiljade).

34. PREUZETE OBAVEZE

Preuzete obaveze obuhvataju sledeće:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Obaveze po osnovu operativnog lizinga (a)	47,118,866	14,786,604
Neiskorišćene kreditne linije (b)	3,402,207	11,938,428
Obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja (c)	<u>2,147,654</u>	-
Ukupno	<u>52,668,727</u>	<u>26,725,032</u>

- (a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora, zemljišta i prostora za radio bazne stanice po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja po osnovu zakupnina prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Do 1 godine	5,217,603	2,479,448
Od 1 do 5 godina	17,319,891	7,663,859
Preko 5 godina	<u>24,581,372</u>	<u>4,643,297</u>
Ukupno	<u>47,118,866</u>	<u>14,786,604</u>

Obaveze po osnovu operativnog lizinga na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od RSD 47,118,866 hiljada uključuju i preuzete obaveze prema JP PTT po osnovu zakupa nepokretnosti u iznosu od RSD 35,135,567 hiljada. Ugovor je potpisan u avgustu 2015. godine sa mesečnim iznosom zakupnine od EUR 1,924,824 i važi do 2028. godine.

Na dan 31. decembra 2014. godine obaveze po osnovu operativnog lizinga ne uključuju preuzete obaveze prema JP PTT po osnovu zakupa nepokretnosti sa mesečnim iznosom zakupnine od EUR 2,034,284 imajući u vidu da je ugovor bio zaključen na neodređeno vreme.

- (b) Dospeće neiskorišćenih kreditnih linija je prikazano u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>31.12.2014.</u>
Do 1 godine	1,376,110	470,897
Od 1 do 5 godina	1,973,303	11,258,998
Preko 5 godina	<u>52,794</u>	<u>208,533</u>
Ukupno	<u>3,402,207</u>	<u>11,938,428</u>

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

34. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)

Preuzete obaveze u iznosu od RSD 2,794,076 hiljada na dan 31. decembra 2015. godine se odnose na izgradnju i proširenje kapaciteta mobilne i fiksne telefonije u skladu sa zaključenim ugovorima sa isporučiocima opreme i kreditorima. Radi se o ugovorenim, nerealizovanim isporukama na dan izveštavanja u okviru redovnog poslovanja.

Preostali iznos od RSD 608,131 hiljadu odnosi se na tri kreditna aranžmana koje je Grupa potpisala u oktobru 2015. godine sa Komercijalnom bankom Beograd, Banja Luka i Budva (Napomena 28(c)/iv/).

- (c) Na dan 31. decembra 2015. godine obaveze po osnovu distribucije medijskih sadržaja u iznosu od RSD 2,147,654 hiljade se odnose na otkupljena prava za prenos sportskih takmičenja za period od 2017. do 2021. godine.

35. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2015. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva iznosi RSD 6,873,176 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 6,474,368 hiljada), ne uzimajući u obzir eventualne zatezne kamate po ovom osnovu.

Procenjeni iznos tužbenih zahteva najvećim delom se odnosi na sporove koji se vode protiv Grupe od strane preduzeća "Blicnet" d.o.o., Banja Luka (prethodno "Aneks", Banja Luka) i "Crumb Group", Bijeljina u iznosu od RSD 2,575 miliona i RSD 2,612 miliona, respektivno.

Rukovodstvo smatra da su ovi tužbeni zahtevi neosnovani što se zasniva na činjenici da su nadležni organi utvrdili da protivpravnosti na strani Grupe nije bilo.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 30, na dan 31. decembra 2015. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 84,866 hiljada (31. decembar 2014. godine: RSD 168,235 hiljada). Rukovodstvo Grupe procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Srbije, Republike Srpske i Crne Gore je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Srbiji, Republici Srpskoj i Crnoj Gori poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze priznate u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

Od 1. januara 2014. godine Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica u Srbiji ("Sl. glasnik RS", br. 108/2013), ukinuto je pravo na buduće poreske kredite sa mogućnošću iskorišćenja poreskih kredita stečenih do 31. decembra 2013. godine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

U martu 2015. godine zavisno preduzeće “Telekom Srpske” je steklo 100% vlasništva u preduzeću “Cabling”. Ukupan trošak sticanja iznosi EUR 8.5 miliona. Datum sticanja vlasništva je bio 13. mart 2015. godine kada je Grupa preuzela kontrolu nad preduzećem.

U junu 2015. godine zavisno preduzeće “Telekom Srpske” je prenelo 100% vlasništva u zavisnom preduzeću “Cabling” na zavisno preduzeće “Mtel”.

Pored toga, u junu 2015. godine zavisno preduzeće “Mtel” je steklo 100% vlasništva u preduzećima “Media Net” i “Elta Mont”. Naknada je plaćena u iznosu od EUR 300 hiljada i EUR 685 hiljada, respektivno. Datum sticanja vlasništva je bio 12. jun 2015. godine kada je Grupa preuzela kontrolu nad preduzećima.

Ove akvizicije će uticati na povećanje tržišnog učešća i jačanje pozicije na crnoogrskom tržištu putem ponude usluga kablovskog interneta i televizije.

Preduzeća “Cabling”, “Media Net” i “Elta Mont” su povećala poslovne prihode i rashode Grupe za RSD 137,791 hiljadu i RSD 144,429 hiljada, respektivno, za period od datuma sticanja do 30. septembra 2015. godine kada su ova preduzeća prestala da postoje. Na dan 30. septembra 2015. godine zavisno preduzeće “Mtel” je izvršilo pripajanje svih stečenih preduzeća.

Da je do sticanja preduzeća “Cabling”, “Media Net” i “Elta Mont” došlo 1. januara 2015. godine, poslovni prihodi Grupe i konsolidovana dobit za 2015. godinu bi iznosili RSD 127,845,701 hiljadu i RSD 14,694,060 hiljada, respektivno.

Detalji o trošku sticanja, fer vrednosti neto stečenih sredstava i goodwill-a prikazani su kao što sledi:

	“Cabling”	“Media Net”	“Elta Mont”	Ukupno
Trošak sticanja:				
- Plaćeno u gotovini	1,025,136	36,181	82,614	1,143,931
Ukupan trošak sticanja	1,025,136	36,181	82,614	1,143,931
Fer vrednost stečenih neto sredstava	(374,322)	(4,772)	(34,201)	(413,295)
Goodwill (Napomena 18)	650,814	31,409	48,413	730,636

Goodwill

Goodwill je pripisiv značajnim efektima sinergije koji se javljaju kao rezultat povećanja udela na tržištu kablovskog interneta i multimedijalnih usluga. Ne očekuje se da se priznati iznosi goodwill-a koriste kao odbitne stavke za poreske svrhe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA

Identifikovana stečena sredstva i preuzete obaveze

Stečena sredstva i preuzete obaveze na datum sticanja prikazana su kako sledi:

	“Cabling”		“Media Net”		“Elta Mont”	
	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
Nekretnine, postrojenja i oprema	406,817	210,779	26,663	15,769	18,776	15,026
Neto obrtni kapital	(15,209)	(15,209)	5,128	5,128	13,419	13,419
Neto dug	(17,286)	(17,286)	(27,019)	(27,019)	2,006	2,006
Neto stečena sredstva	374,322	178,284	4,772	(6,122)	34,201	30,451

Odmeravanje fer vrednosti

Tehnike vrednovanja korišćene za određivanje fer vrednosti stečenih nekretnina, postrojenja i opreme su sledeće:

Fer vrednost nekretnina, postrojenja i opreme stečenih akvizicijom preduzeća “Cabling”, “Media Net” i “Elta Mont” je utvrđena primenom troškovnog metoda. Troškovnim metodom se procenjuju svi troškovi koji bi nastali kada bi se imovina ponovo izgradila ili zamenila na datum procene. Tako utvrđena vrednost se umanjuje za iznos procenjene amortizacije, koja prikazuje gubitak vrednosti prouzrokovan kombinacijom fizičke, funkcionalne i ekonomske zastarelosti sredstva na datum procene.

Troškovni metod u kombinaciji sa komparativnim metodom i prinostnim metodom su korišćeni za vrednovanje nekretnina za koje postoje ugovori o izdavanju ili su dostupni podaci o tržišnim cenama.

Poslovne kombinacije tokom 2014. godine

U toku 2014. godine izvršene su dve akvizicije.

Zavisno preduzeće “Telekom Srpske” je steklo 100% vlasništva u preduzeću “Logosoft”. Ukupan trošak sticanja iznosi BAM 27.3 miliona (RSD 1,662,515 hiljada). Na dan 1. oktobra 2014. godine Grupa je preuzela kontrolu nad preduzećem.

Pored toga, Grupa je izvršila dokapitalizaciju u iznosu od 1,170,686 hiljada i stekla 56% kapitala “Mts banka”, kao i kontrolna upravljačka prava. Datum sticanja vlasništva bio je 26. decembar 2014. godine i od tada se “Mts banka” konsoliduje u finansijske izveštaje Grupe. Sticanjem vlasništva omogućava se ulazak na bankarsko tržište (mobilno i elektronsko), dalje jačanje tržišne pozicije i širenje baze korisnika Grupe.

S druge strane, u decembru 2015. godine preduzeće “Dunav osiguranje” a.d.o., Beograd kao većinski akcionar Banke pre datuma sticanja, a u skladu sa odredbama kupoprodajnog ugovora, izmirila je svoju obavezu prema Grupi u iznosu od RSD 250,069 hiljada. Shodno tome, na dan 31. decembra 2015. godine izvršena je korekcija fer vrednosti inicijalne prenete naknade u 2014. godini (kada je Grupa postala vlasnik Banke).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

36. POSLOVNE KOMBINACIJE TOKOM IZVEŠTAJNOG PERIODA (Nastavak)

Poslovne kombinacije tokom 2014. godine

Detalji o trošku sticanja, fer vrednosti neto stečenih sredstava i goodwill-a na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazani su kao što sledi:

	<u>Korigovani obračun</u>	<u>Inicijalni obračun</u>
Trošak sticanja:		
- Plaćeno u gotovini	1,170,686	1,170,686
- Potraživanje od Dunav osiguranja	<u>(250,069)</u>	<u>(117,363)</u>
Ukupan trošak sticanja	920,617	1,053,323
Manjinski interes na osnovu učešća u neto identifikovanoj imovini	808,995	808,995
Fer vrednost stečenih neto sredstava	<u>(1,829,892)</u>	<u>(1,829,892)</u>
(Dobit prilikom sticanja)/Goodwill	<u>(100,280)</u>	<u>32,426</u>

Dobit prilikom sticanja se priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno**37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA**

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali obelodanjivanje u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

38. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne banke Srbije za značajne valute, korišćeni za preračun deviznih pozicija konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine glavne strane valute su:

	<u>31.12.2015.</u>	<u>U RSD 31.12.2014.</u>
EUR	121.6261	120.9583
USD	111.2468	99.4641
BAM (KM)	62.1864	61.8450
SDR	154.8093	144.3420

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

39. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE

Tabela koja sledi daje pregled informacija vezanih za zavisna preduzeća u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacija za odnose unutar Grupe na dan 31. decembra 2015. godine:

31.12.2015.	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna preduzeća	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	55,672,610	10,468,648	
Obrtna imovina	10,403,835	11,706,766	
Dugoročne obaveze	3,820,415	5,156,593	
Kratkoročne obaveze	10,035,190	11,912,322	
Neto imovina	52,220,840	5,106,499	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	18,277,294	701,021	18,978,315
Prihodi	29,250,798	8,600,222	
Dobit/(gubitak)	2,877,428	(376,313)	
Ostali ukupni rezultat	(270,371)	36,481	
Ukupni rezultat	2,607,057	(339,832)	
Dobit/(gubitak) koja pripada učešćima bez prava kontrole	1,007,100	(176,773)	830,327
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	(94,630)	7,362	(87,268)
Novčani priliv iz poslovnih aktivnosti	3,520,134	22,811	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(2,044,675)	(254,874)	
Novčani odliv iz aktivnosti finansiranja	(295,529)	96,662	
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,179,930	(135,401)	

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 5.2. uz konsolidovane finansijske izveštaje, Grupa je u februaru 2015. godine stekla dodatnih 2.1% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica “Mts banka“ i platila naknadu u iznosu od RSD 136,154 hiljade. Shodno tome, učešće bez prava kontrole se na dan sticanja smanjilo za RSD 37,756 hiljada.

Pored toga, u decembru 2015. godine Grupa je stekla dodatno učešće od 18.16% u kapitalu zavisnog pravnog lica „Mts banka“ i platilo naknadu u iznosu od RSD 253,000 hiljade. Shodno tome, učešće bez prava kontrole se na dan sticanja smanjilo za RSD 242,627 hiljada.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.

Iznosi su iskazani u RSD hiljada, osim ukoliko nije drugačije naznačeno

39. UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE (Nastavak)

Pregled informacija vezanih za zavisna preduzeća u kojima postoji materijalno učešće bez prava kontrole, pre eliminacija za odnose unutar Grupe na dan 31. decembra 2014. godine prikazan je kako sledi:

31.12.2014.	“Telekom Srpske”	Ostala pojedinačno nematerijalna zavisna preduzeća	Ukupno
Procenat učešća bez prava kontrole	35%		
Stalna imovina	57,456,952	8,533,076	
Obrtna imovina	11,561,805	8,562,821	
Dugoročne obaveze	3,922,006	4,485,874	
Kratkoročne obaveze	8,572,993	8,483,437	
Neto imovina	56,523,758	4,126,586	
Knjigovodstvena vrednost učešća bez prava kontrole	19,783,315	939,732	20,723,047
Prihodi	29,276,708	6,868,436	
Dobit/ (gubitak)	4,779,075	(115,362)	
Ostali ukupni rezultat	2,802,085	167,109	
Ukupni rezultat	7,581,160	51,747	
Dobit/ (gubitak) koja pripada učešćima bez prava kontrole	1,672,676	(74,040)	1,598,636
Ostali ukupni rezultat koji pripada učešćima bez prava kontrole	980,730	30,175	1,010,905
Novčani priliv iz poslovnih aktivnosti	4,480,870	354,737	
Novčani odliv iz aktivnosti investiranja	(2,077,657)	(180,728)	
Novčani odliv iz aktivnosti finansiranja	(607,006)	(120,325)	
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	1,796,207	53,684	

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su odobreni za izdavanje od strane Nadzornog odbora Matičnog preduzeća dana 25. maja 2016. godine i potpisani od strane zakonskog zastupnika Matičnog preduzeća:

 Predrag Ćulibrk
 Generalni direktor

**KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
„TELEKOM SRBIJA“ A.D. BEOGRAD
ZA 2015. GODINU**

Sadržaj

Kratak prikaz

Preduzeće za telekomunikacije „Telekom Srbija“ a.d. Beograd i povezana pravna lica	2
Uvodna reč generalnog direktora	8

Razvoj i okruženje

Istorijat	12
Tržište	22

Korporativno upravljanje

Korporativni organi i sistem korporativnog upravljanja	41
--	----

Poslovanje

Strategija	50
Usluge	55
Investicije	68
Korisnici	75
Zaposleni	87
Izveštaj o korporativnoj i društvenoj odgovornosti	99
Upravljanje rizicima	113

Finansijski rezultati

Konsolidovani izveštaj	116
Finansijski izveštaji Matičnog društva i povezanih pravnih lica	120

KRATAK PRIKAZ

PREDUZEĆE ZA TELEKOMUNIKACIJE „TELEKOM SRBIJA“ a.d. BEOGRAD I POVEZANA PRAVNA LICA

Javno preduzeće PTT saobraćaja „Srbija“, Beograd (JP PTT ili JP PTT saobraćaja „Srbija“) je dana 23. maja 1997. godine osnovalo Preduzeće za telekomunikacije „Telekom Srbija“ a.d., Beograd (u daljem tekstu: Telekom Srbija ili Društvo ili Matično društvo) i tom prilikom prenelo Društvu sva sredstva telekomunikacija, isključujući nekretnine i određena druga sredstva i obaveze. Društvo je registrovano 29. maja 1997. godine kao akcionarsko društvo, osnovano na neodređeno vreme.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. glasnik RS,“ br. 36 od 27. maja 2011. godine i br. 99 od 27. decembra 2011. godine), Skupština akcionara Društva je 2012. godine usvojila Statut kojim se utvrđuje da su organi Društva: Skupština, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Osnovna delatnost Društva je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge domaćeg i međunarodnog telefonskog saobraćaja, fiksne telefonske usluge, tranzitiranje saobraćaja, prenos podataka, zakup linija, usluge na celom mrežnom području, dodatne usluge u oblasti mobilne telefonije, fiksne usluge, Internet i multimedijalne usluge. Pretežna delatnost Društva, saglasno važećoj nomenklaturi delatnosti, delatnost je kablovskih telekomunikacija.

Društvo takođe pruža usluge u oblasti zakupa, izgradnje, upravljanja i zaštite telekomunikacione infrastrukture, izdaje telefonske imenike, pruža usluge poziva preko operatera i usluge korišćenja elektronskog imenika u oblasti fiksnih telefonskih usluga.

Društvo poseduje licencu za mobilnu telefoniju (GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000) od 2006. godine. U 2007. godini Društvo je obnovilo licencu za fiksnu telefoniju. Od 2009. godine Društvo poseduje licencu za fiksni bežični pristup (CDMA).

Pored navedenih Licenci, Društvo je upisano u evidenciju operatora koju vodi Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge (Ratel), za usluge pristupa širokopojasnoj mreži, Internet usluge, usluge distribucije medijskih sadržaja i od marta 2015. godine za 4G mrežu.

U skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama („Sl. glasnik RS“ br. 44, od 30. juna 2010. godine, br. 60 od 10. jula 2013. godine – Odluka Ustavnog suda i br. 62 od 13. juna 2014. godine) a u okviru aktivnosti na podsticanju konkurencije

na tržištu telekomunikacija u Republici Srbiji, primenom instrumenata tržišne regulacije, Ratel je 7. jula 2011. godine doneo Odluku o određivanju tržišta podložnih prethodnoj regulaciji kojim je utvrdio devet tržišta prethodne regulacije (TPR). Na osnovu izvršenih analiza ovih TPR, Ratel je krajem 2011. godine doneo rešenja kojima je Društvo određeno za operatora sa značajnom tržišnom snagom (ZTS) na osam od ukupno 9 TPR, i to na: I –maloprodajnom tržištu pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, II – veleprodajnom tržištu originacije poziva u javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji, III – veleprodajnom tržištu terminacije poziva u javnoj fiksnoj mreži, IV – veleprodajnom tržištu (fizičkog) pristupa elementima mreže i pridajućim sredstvima (uključujući deljeni i potpuni raščlanjeni pristup lokalnoj petlji, V – veleprodajnom tržištu širokopojasnog pristupa, VI – veleprodajnom tržištu iznajmljenih linija, VII – veleprodajnom tržištu terminacije poziva u mobilnoj mreži i VIII – maloprodajnom tržištu javno dostupne telefonske usluge sa fiksne lokacije. Na svakom od navedenih TPR, Telekomu Srbija su nametnute i odgovarajuće regulatorne obaveze: objavljivanje određenih podataka u formi standardne ponude, nediskriminatorско postupanje, omogućavanje pristupa i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava, kontrola cena, primena troškovnog računovodstva, zabrana obračunavanja prekomernih cena, tarifna kontrola, i dr. Telekom Srbija je akcionarsko društvo čiji se upisani, izdati i uplaćeni akcijski kapital sastoji od 1.000.000.000 običnih akcija.

Telekom Srbija na dan 31. decembra 2015. godine ima učešće u kapitalu sledećih povezanih pravnih lica:

- „Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka, Republika Srpska, odnosno, „Mtel“ a.d. Banja Luka (65% akcijskog kapitala);
- Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO, Podgorica, Crna Gora (51% kapitala);
- Privredno društvo za održavanje i obezbeđivanje objekata, imovine i druge usluge „Telus“ akcionarsko društvo, Beograd, Republika Srbija (100% akcijskog kapitala);
- „TS:NET“ B.V., Amsterdam, Holandija (100% kapitala);
- mts d.o.o., Kosovska Mitrovica (100% kapitala);
- Društvo za telekomunikacije „HD-WIN“ d.o.o., Beograd, Republika Srbija (51% kapitala);
- mts banka a.d. Beograd, Republika Srbija (76,05% akcijskog kapitala);

- Dimedia Group SA, Ženeva, Švajcarska (50% akcijskog kapitala);
- GO4YU D.O.O. Beograd, Republika Srbija (50% udela u osnovnom kapitalu);
- **FiberNet** DOO, Podgorica, Crna Gora prestao je da posluje 30. septembra 2015. godine u okviru statusne promene spajanja pripajanjem, kada je pripojen mtel-u d.o.o. Podgorica, Crna Gora.

POVEZANA PRAVNA LICA

„TELEKOMUNIKACIJE REPUBLIKE SRPSKE“ akcionarsko društvo, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

„Telekomunikacije Republike Srpske“ akcionarsko društvo Banja Luka (dalje u tekstu: Mtel) ima sedište u Banja Luci, Republika Srpska. Puni poslovni naziv društva je Telekomunikacije Republike Srpske akcionarsko društvo Banja Luka, a koriste se i dodatna dva skraćena poslovna imena: Mtel a.d. Banja Luka i Telekom Srpske a.d. Banja Luka.

Osnovna delatnost Mtel-a je pružanje telekomunikacionih usluga, od kojih su najznačajnije usluge domaćeg i međunarodnog telefonskog saobraćaja. Pored toga, Mtel nudi i širok spektar ostalih telekomunikacionih usluga, uključujući ostale usluge fiksne i mobilne telefonije, prenos podataka, zakup linija, privatni vodovi, usluge na celom mrežnom području, dodatne usluge u oblasti mobilne telefonije, internet i multimedijalne usluge. Mtel, takođe, pruža usluge u oblasti zakupa, izgradnje, upravljanja i zaštite telekomunikacione infrastrukture.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „mtel“ DOO., Podgorica, Crna Gora

U konzorcijumu sa Ogalar B.V., Amsterdam, „Telekom Srbija“ a.d. je 2007. godine dodeljena posebna licenca za građenje, posedovanje i eksploataciju mobilne javne telekomunikacione mreže i pružanje mobilnih javnih telekomunikacionih usluga, kao i licenca za pružanje javnih telekomunikacionih servisa putem fiksnog bežičnog pristupa (WIMAX) u Crnoj Gori. U cilju stvaranja uslova za pružanje usluga za koje je dodeljena pomenuta licenca, dana 4. aprila 2007. godine, osnovano je novo pravno lice, Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: mtel).

Po dobijanju licence za rad, mreža mobilne telefonije je podignuta u roku od 77 dana.

Osnovna delatnost mtel je pružanje telekomunikacionih usluga, u oblasti mobilne i fiksne bežične telefonije, kao i internet usluga.

Osnovna delatnost društva za telekomunikacije „FiberNet“ DOO, Podgorica je izgradnja, posedovanje, eksploatacija i održavanje transportne i telekomunikacione mreže, kao i pružanje telekomunikacionih servisa. Namena izgrađene komunikacione mreže je obezbeđivanje transportnih kapaciteta za provajdere komunikacionih usluga na teritoriji Crne Gore, kao i povezivanje sa inostranim telekomunikacionim mrežama.

*„FiberNet“ DOO, Podgorica, Crna Gora, prestao je da posluje 30. septembra 2015. godine u okviru statusne promene spajanja pripajanjem, kada je pripojen mtel-u.

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA ODRŽAVANJE I OBEZBEĐIVANJE OBJEKATA, IMOVINE I DRUGE USLUGE „TELUS“ akcionarsko društvo, BEOGRAD, Republika Srbija

U okviru registrovane delatnosti, Privredno društvo za održavanje i obezbeđivanje objekata, imovine i druge usluge „Telus“ akcionarsko društvo Beograd (u daljem tekstu: Telus), pruža usluge:

- obezbeđivanja objekata i imovine (fizičko tehničko obezbeđenje - FTO, protiv požarna zaštita - PPZ i pratnje novca),
- održavanja higijene poslovnog prostora i objekata i
- angažovanja izvršilaca na pomoćnim i fizičkim poslovima.

„TS:NET“ B.V., AMSTERDAM, Holandija

Osnovna delatnost privrednog društva TS:NET, B.V., sa sedištem u Amsterdamu, Holandija (u daljem tekstu: TS:NET) je iznajmljivanje telekomunikacione opreme i obavljanje drugih pratećih delatnosti, u cilju stvaranja uslova za izgradnju i eksploataciju međunarodne transportne mreže Matičnog društva.

„mts“ d.o.o. Kosovska Mitrovica, Republika Srbija

Privredno društvo mts d.o.o. Kosovska Mitrovica (u daljem tekstu: mts d.o.o.) osnovano je oktobra 2015. godine, radi obavljanja telekomunikacione delatnosti na području Kosova i Metohije.

Telekom Srbija je osnivač navedenog privrednog društva i jedini njegov član sa udelom 100%.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD, Republika Srbija

Društvo za telekomunikacije HD-WIN d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: HD-WIN ili društvo ili Arenasport) bavi se proizvodnjom i emitovanjem TV kanala Arena Sport i produkcijom programa o sportskim događajima u regionu.

"mts banka" a.d., BEOGRAD, Republika Srbija

mts banka a.d. Beograd, ranije „Dunav banka“ a.d. Beograd (dalje u tekstu: mts banka) bavi se bankarskim poslovima – ostalim monetarnim posredovanjem.

Društvo je nakon sprovedenog postupka istovremenog smanjenja i povećanja osnovnog kapitala mts banke od strane Skupštine navedene banke, na osnovu Ugovora o upisu, zaključenog decembra 2014. godine sa Kompanijom Dunav osiguranje i Dunav RE i nakon izvršene uplate u postupku povećanja osnovnog kapitala steklo vlasništvo nad 55,79% akcija mts banke.

Korporativni organi Društva su odobrili dodatno sticanje 1.190.700 akcija koje su bile u dotadašnjem vlasništvu „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, čime je Telekom Srbija stekao vlasništvo od 76,05% ukupnog broja akcija mts banke.

U februaru 2015. godine stečeno je dodatnih 137.947 akcija odnosno 2,1%.

Na opisani način stvoreni su preduslovi za započinjanje pružanja usluga mobilnog bankarstva korisnicima telekomunikacionih usluga Društva.

„DIMEDIA GROUP“ SA, ŽENEVA, Švajcarska

Dimedia Group SA, Ženeva, Švajcarska (u daljem tekstu: Dimedia) bavi se aktivnostima u oblasti telekomunikacija i multimedije, uključujući prodaju i proizvodnju softvera, kao i ulaganje i učestvovanje u svim društvima, švajcarskim i inostranim, aktivnim u istoj oblasti.

Društvo je po osnovu zaključenog ugovora o prodaji akcija, marta 2014. godine steklo vlasništvo na 50% akcija društva Dimedia, u cilju obezbeđivanja efikasnog pristupa potencijalnim tržištima radi povećanja broja korisnika najsavremenijih vrsta telekomunikacionih usluga.

„GO4YU“ D.O.O., BEOGRAD

GO4YU D.O.O. Beograd (u daljem tekstu: GO4YU), osnovan je tokom 2014. godine, od strane Dimedia Group SA, Ženeva.

Telekom Srbija je u avgustu 2015. godine stekao vlasništvo nad 50% osnovnog kapitala GO4YU.

Pretežna delatnost GO4YU su bežične komunikacije.

UVODNA REČ GENERALNOG DIREKTORA

Poštovani,

U dinamičnom i izazovnom tržišnom i makroekonomskom okruženju u kome smo poslovali tokom 2015. godine, nastavili smo da ostvarujemo ambiciozne poslovne ciljeve. Proces privatizacije značajno je obeležio prethodnu godinu i postavio pred zaposlene i menadžment dodatne izazove, ali nas nije omeo u nastojanjima da ostvarujemo postavljene ciljeve. Na osnovu rezultata koje smo postigli možemo biti umereno zadovoljni i ohrabreni da u narednom periodu nastavimo sa ambicioznim ciljevima u pogledu zadovoljstva korisnika, zaposlenih i akcionara.

U toku 2015. godine nastavili smo sa realizacijom Strateškog poslovnog plana koji smo usvojili 2014. godine i postavili poslovnu strategiju i ciljeve u svim oblastima poslovanja, radi jačanja tržišne pozicije, unapređenja organizacione efektivnosti i poboljšanja poslovnih performansi. Realizovali smo inicijativu koja se odnosi na optimizaciju kancelarijskog prostora i koncentrisanjem zaposlenih na manjem broju lokacija u Beogradu stvorili uslove za smanjenje troškova zakupa poslovnog prostora. Nastavili smo realizaciju inicijativa koje se odnose na transformaciju OSS/BSS sistema implementacijom ERP, CRM, billing i drugih naprednih aplikativnih rešenja. Sprovodimo inicijative transformacije upravljanja ljudskim resursima i drugih procesa od ključnog značaja za unapređenje poslovanja. Uveli smo standarde ISO 20000 i ISO 9001 u IT organizaciju, lansirali novi mts brend i korporativni portal. Nakon obezbeđivanja potrebnih tehničkih preduslova i frekventnih opsega, u aprilu 2015. godine započeli smo komercijalno pružanje usluga preko LTE mreže. Ostvarili smo veliki rast broja IPTV korisnika nakon uvođenja napredne mts TV usluge i započeli promotivno pružanje *multiscreen* usluga kao odgovor na sve konkurentnijem OTT tržištu. Nakon akvizicije mts banke ušli smo u novu oblast poslovanja i radili na stvaranju uslova za obezbeđivanje sinergije bankarskih i telekomunikacionih usluga, gde prve rezultate očekujemo u toku 2016. godine. Unapredili smo ponudu ICT usluga i radili na stvaranju novih poslovnih modela na ovom izazovnom ali složenom tržištu.

Kroz program dobrovoljnog odlaska smanjili smo broj zaposlenih za više od 500 i time stvorili uslove za racionalizaciju troškova poslovanja u narednom periodu.

Preko povezanog pravnog lica Mtel Austrija u 2015. godini započeto je pružanje usluga mobilne telefonije u Austriji sa namerom da se iskoriste potencijali širenja na druga tržišta i oblasti poslovanja.

Izvršili smo akviziciju kablovskih operatora u Crnoj Gori i kroz dokapitalizaciju izvršili integraciju ovih operatora u mtel, čime su stvoreni uslovi za konsolidaciju poslovanja i jačanje tržišne pozicije mtel-a kroz pružanje konvergentnih usluga na tržištu Crne Gore.

Održali smo kontinuitet rasta poslovnih prihoda, pri čemu je veći rast poslovnih rashoda uticao na niže ukupne poslovne rezultate. Pri tome smo značajno smanjili zaduženost, povećali investicije za preko 50%, uredno izmirivali sve obaveze prema poveriocima, isplatili dividende akcionarima i obezbedili finansijsku stabilnost poslovanja.

U mobilnoj telefoniji održali smo rast prihoda, ostvarili blagi rast broja korisnika i održali trend značajne promene strukture u korist postpaid korisnika, zahvaljujući ponudi usluga i mobilnih telefona i uređaja, uz poboljšanje kvaliteta mreže i usluga.

U fiksnoj telefoniji suočeni smo sa globalnim trendom pada broja korisnika, saobraćaja i prihoda i uticajem prenosivosti broja, ali smo ovaj trend u značajnoj meri uspeli da ublažimo novim tarifnim sistemom i obogaćivanjem ponude paketa integrisanih usluga (BOX) prilagođenih različitim potrebama korisnika.

Održan je trend stabilnog rasta broja *broadband* korisnika, dok je ostvaren značajan rast IPTV korisnika nakon unapređenja ponude IPTV i dodatnih usluga, kao i akvizicije kablovskih provajdera u Crnoj Gori.

Naročit uspeh ostvarili smo u prodaji BOX paketa gde smo dostigli skoro pola miliona korisnika, čime smo ostvarili cilj maksimalnog iskorišćenja potencijala jedinstvene ponude i jedinstvenog brenda BOX koji nas diferencira u odnosu na konkurenciju.

Značajno smo povećali nivo ulaganja u 2015. godini radi poboljšanja kvaliteta mreže i IT sistema, unapređenja postojećih usluga i stvaranja uslova za uvođenje novih usluga, kao i za transformaciju poslovnih procesa u cilju boljeg iskustva korisnika naših usluga, smanjenja troškova i povećanja efikasnosti poslovanja. Obezbedili smo tehnološke uslove za uvođenje četvrte generacije mobilne telefonije, dozvole i frekvencije potrebne za pružanje širokopojsnih usluga preko mobilnog pristupa i proširili LTE mrežu. Izvršili smo značajna ulaganja radi pružanja naprednijih multimedijalnih i ICT usluga.

U toku 2015. godine ostvarili smo značajan napredak u pogledu širenja na druga tržišta i ulaska u nove oblasti poslovanja. Započeli smo pružanje različitih usluga našoj dijaspori u svetu kroz različite poslovne modele.

Nakon akvizicije mts banke, započet je projekat razvoja spektra novih usluga zasnovanih na sinergiji bankarskih i telekomunikacionih usluga, od koga očekujemo prve rezultate tokom 2016. godine.

Oštra tržišna konkurencija u svim segmentima poslovanja i opšte makroekonomsko okruženje postavlja pred nas nove i sve teže izazove. Spremni smo da na te izazove odgovorimo maksimalnim angažovanjem u realizaciji planiranih projekata i doslednošću u ostvarivanju postavljenih strateških poslovnih ciljeva. Povećaćemo obim investicija radi daljeg unapređenja kvaliteta mreže i poslovnih procesa, u cilju kontinuiranog poboljšanja iskustva korisnika naših usluga. Od velikog značaja je da obezbedimo kontinuitet razvoja zaposlenih kao najveće vrednosti kompanije, naročito u uslovima sve kompleksnijeg poslovanja.

Potrebno je da uložimo dodatni napor radi unapređenja korporativnog upravljanja na nivou čitave grupe u cilju ostvarivanja veće sinergije sa našim zavisnim društvima u ključnim segmentima poslovanja. Očekujemo da kroz racionalizaciju zajedničkih oblasti poslovanja, unificiranje poslovnih procesa i praksi, kao i smanjenje troškova i rizika poslovanja ostvarimo sinergetske efekte u smislu poboljšanja ukupnih poslovnih rezultata i posledično očuvanje poverenja investitora i povećanje vrednosti društava u interesu akcionara i organizacije.

Kao i u prethodnom periodu, ambiciozni ciljevi koje smo postavili u svim segmentima poslovanja zahtevaće posvećeno angažovanje zaposlenih, ali naročito veštine menadžmenta u pogledu optimalnog iskorišćenja raspoloživih resursa i efikasnost u odlučivanju na svim nivoima upravljanja. Uvereni smo da samo takvim pristupom, predanošću i istrajnošću možemo da očuvamo poziciju vodećeg regionalnog telekomunikacionog operatora.

Održaćemo kontinuitet društveno odgovornog delovanja na svim tržištima na kojima poslujeemo kroz aktivnu saradnju i podršku društvenoj zajednici.

Ponovo koristim priliku da se i ovim putem zahvalim na ukazanom poverenju našim korisnicima koji su najvažniji deo našeg poslovnog uspeha i ambicije. Takođe se zahvaljujem svim našim zaposlenima, akcionarima, poslovnim partnerima i svima koji dele našu viziju da budemo prvi izbor korisnika na svim tržištima na kojima nastupamo, pružajući usluge najvišeg kvaliteta u skladu sa savremenim tehnološkim trendovima.

Verujem da ćemo i u periodu koji je pred nama deliti zajedničke ciljeve i vrednosti.

Srdačno

Predrag Ćulibrk

Generalni direktor Telekom Srbija a.d. Beograd

RAZVOJ I OKRUŽENJE

ISTORIJAT

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Maj 1997. -JP PTT osnovao je, u formi jednočlanog akcionarskog društva, Telekom Srbija.

Jun 1997. - U okviru privatizacije dela kapitala, 49% akcija prodato je kompaniji STET INTERNATIONAL NETHERLANDS N.V., holandskoj filijali italijanske telekomunikacione kompanije Telecom Italia (29% akcija) i grčkoj telekomunikacionoj kompaniji HELLENIC TELECOMMUNICATIONS ORGANIZATION S.A. (OTE) (20% akcija).

Februar 2003. - Zaključen je ugovor na osnovu koga je JP PTT otkupio celokupan paket akcija Telekom Srbija, u vlasništvu Telecom Italia, i stekao ukupno 80% akcija Telekom Srbija, dok je preostali iznos od 20% akcija ostao u vlasništvu OTE.

Septembar 2010. - Na osnovu Zaključka Vlade Republike Srbije, 05 - broj 023-6816, od 21. septembra 2010. godine i Odluke Upravnog odbora JP PTT, od 20. septembra 2010. godine, o prenosu, bez naknade, akcija Telekom Srbija na Republiku Srbiju, JP PTT i Vlada Republike Srbije su 24. septembra 2010. godine zaključili Ugovor o prenosu bez naknade akcija Telekom Srbija – Poklonu. Zaključenjem ovog ugovora, Republika Srbija je postala većinski vlasnik Telekom Srbija i stekla pravo svojine na 80% akcija u Telekom Srbija, dok je 20% akcija ostalo u vlasništvu OTE.

Decembar 2011. – Skupština akcionara Telekom Srbija donela je dana 16. decembra 2011. godine Odluku o sticanju sopstvenih akcija, koje su bile u posedu OTE, kao manjinskog akcionara Društva, dok je, polazeći od navedene odluke dana 29. decembra 2011. godine Skupština akcionara odobrila i zaključenje Ugovora o prodaji akcija između Telekoma Srbija i OTE Grčka., koji je dana 30. decembra 2011. godine i zaključen.

Januar 2012. – Dana 25. januara 2012. godine u potpunosti su isplaćena sredstva na ime udela manjinskog akcionara OTE u kapitalu Društva. Nakon ovog datuma, Telekom Srbija je postao vlasnik 20% akcija Društva (sopstvene akcije).

Maj 2012. - Odlukom Vlade Republike Srbije o prenosu akcija bez naknade građanima - nosiocima prava, zaposlenima i bivšim zaposlenima Preduzeća za telekomunikacije „Telekom Srbija“ a.d. Beograd, od 27. aprila 2012. godine, a u

skladu sa Zakonom o pravu na besplatne akcije i novčanu naknadu koju građani ostvaruju u postupku privatizacije („Sl. glasnik RS“, br. 123/07 i 30/10) utvrđen je postupak i način prenosa besplatnih akcija Telekom Srbija na građane, kao nosioce tog prava, zaposlene i bivše zaposlene Telekom Srbija, uključujući zaposlene i bivše zaposlene JP PTT i njihove pravne prethodnike, i na osnovu iste izvršena podela besplatnih akcija. Nakon podele besplatnih akcija došlo je do promene strukture vlasničkog kapitala Telekom Srbija, tako da je udeo Republike Srbije 58,11%, Telekom Srbija 20%, građani Srbije stekli su 14,95%, a zaposleni i bivši zaposleni su stekli 6,94% akcija Telekom Srbija.

Januar 2015. – Stupio je na snagu Zakon o izmenama i dopunama zakona o privrednim društvima („Sl. glasnik RS“, broj 5/2015) i odnosi se na obavezu otuđenja/poništenja sopstvenih akcija. U skladu sa izmenama i dopunama, Društvo može da raspolaže sopstvenim akcijama nakon roka propisanog Zakonom o privrednim društvima (tri godine nakon sticanja sopstvenih akcija).

Februar 2015. – Društvo je objavilo poziv za dostavljanje ponuda za usluge menadžment konsaltinga u vezi profesionalne podrške u određivanju modela privatizacije.

Mart – decembar 2015. godine – U navednom periodu su sprovedene aktivnosti u vezi sa postupkom prodaje kapitala Društva, prodajom akcija u vlasništvu Republike Srbije metodom javnog prikupljanja ponuda. Agencija za privatizaciju je dana 11. decembra 2015. godine donela Odluku broj 10-3945/15-124/04 o poništenju predmetnog postupka.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

Javno osnovno državno preduzeće za telekomunikacije Republike Srpske, Banja Luka, registrovano je na dan 20. decembra 1996. godine i do 12. decembra 2002. godine poslovalo je kao preduzeće u potpunom državnom vlasništvu, kada je izvršena vlasnička transformacija u akcionarsko društvo, kao i promenjen naziv u Telekomunikacije Republike Srpske, a.d. Banja Luka.

Do kraja 1996. godine, poštanske, telegrafske i telefonske usluge u Republici Srpskoj su se obavljale u sklopu jednog preduzeća – Jedinistvenog javnog preduzeća PTT saobraćaja Republike Srpske.

Od 1. januara 1997. godine, u skladu sa odredbama Zakona o sistemima veza, radio-saobraćaju i poštanskom, telegrafskom i telefonskom saobraćaju, izvršena je podela na dva nova preduzeća, JODP Telekom Srpske i JODP Srpske Pošte.

U toku 2002. godine, na osnovu Zakona o privatizaciji u Republici Srpskoj i Odluke Vlade Republike Srpske, 20,0% državnog kapitala Preduzeća je privatizovano putem vaučer ponude, od čega se na Privatizaciono-investicione fondove odnosilo 10,5%, a na fizička lica 9,5%. Preostalih 80,0% (državni kapital 65,0%, Fond penziono-invalidskog osiguranja 10,0% i Fond za restituciju 5,0%) se privatizovalo po Posebnom privatizacionom programu Vlade Republike Srpske, u skladu sa Zakonom o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima. Rešenjem Osnovnog suda u Banjaluci od 12. decembra 2002. godine, upisana je promena imena u Telekomunikacije RS, a.d. Banja Luka i statusna promena. Na osnovu Rešenja Osnovnog suda u Banjaluci od 28. juna 2007. godine, upisana je statusna promena – vlasnička transformacija prodajom ukupnog dela državnog kapitala preduzeću Telekom Srbija.

Kupovinom 65,0% državnog kapitala, Telekom Srbija postaje većinski vlasnik Mtel-a, sa sledećom strukturom kapitala:

- Telekom Srbija, a.d. Beograd, Srbija – 65,0%;
- Penzijski rezervni fond a.d., Banja Luka – 10,0%;
- Zepter fond, a.d. Banja Luka – 5,1%;
- Fond za restituciju Republike Srpske, a.d. Banja Luka – 5,0%;
- Ostali akcionari – 14,9%.

Mtel je od februara 2010. vlasnik 49% udela u Društvu za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica.

Do 31. januara 2014. godine Mtel je bio vlasnik sa 100% udela vlasništva u povezanom pravnom licu TTInžinjeri d.o.o. Banja Luka, kada je rešenjem okružnog privrednog suda u Banjaluci registrovana statusna promena, spajanje uz pripajanje povezanog pravnog lica TTInženjering d.o.o. Banja Luka matičnom društvu Mtel a.d. Banja Luka.

Povezana pravna lica

Na dan 31. decembra 2015. godine Mtel a.d. Banja Luka ima dva povezana pravna lica: Mtel Austria sa sedištem u Beču i Logosoft d.o.o. Sarajevo.

Mtel Austria Beč

Mtel je 1. jula 2014. godine osnovao novo privredno društvo Mtel Austria sa sedištem u Beču, sa 100% udela vlasništva, a sa ciljem pružanja telekomunikacionih usluga u toj zemlji. Mtel Austria posluje kao MVNO (mobilni virtuelni mrežni operator), a pruža usluge mobilne telefonije, i to: govorne, sms i usluge prenosa podataka. U okviru usluge predviđena je ponuda multimedijalnih sadržaja sa prostora bivše Jugoslavije - Live TV i *web* bazirani muzički *streaming* servisi, prvenstveno namenjeni ljudima iz regiona, koji žive i rade u Austriji.

Model delovanja MVNO Mtel Austria podrazumeva ponudu tarifnih paketa sa dodatnim pogodnostima prema mrežama Telekom Srbija grupe u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori u vidu ponude paketa besplatnog saobraćaja, nižih cena saobraćaja prema mrežama Telekom grupe, nižih cena *roaming*-a u mrežama Telekom grupe i ponude sadržaja prilagođenog etničkoj zajednici.

Logosoft d.o.o. Sarajevo

Kompanija Logosoft d.o.o. Sarajevo osnovana je 1995. godine kao privredno društvo za informatički inženjering. Na početku se bavila delatnošću prodaje računara i sistem integracijama. Tokom 1998. godine kompanija je počela sa pružanjem Internet usluga, a već tokom 2000. godine je počela sa pružanjem bežičnog širokopojasnog pristupa Internetu za privatna i pravna lica.

Nešto kasnije, tokom 2003. godine, Logosoft je započeo izgradnju sopstvene optičke infrastrukture na području Sarajeva, koja danas pokriva fizička i pravna lica na širem području grada, a povezana je i sa Tuzlom i Zenicom. Narednih godina Logosoft je dalje širio svoje delatnosti na mrežne integracije, softverska rešenja, poslovna rešenja, edukaciju, te telefonske usluge.

Početkom 2012. Logosoft d.o.o. Sarajevo je objavio i početak pružanja VDSL baziranih usluga te je i danas jedini provajder u BiH koji ima ovaj tip širokopojasnog Internet servisa za fizička lica. Logosoft je i prvi privatni ISP koji je počeo sa pružanjem usluga preko vlastite xDSL i optičke mreže te danas ima veliki broj zadovoljnih pretplatnika u Sarajevu, a planira se širenje ovog servisa i na Zenicu i Tuzlu.

Dana 1. oktobra 2014. godine povezano pravno lice Mtel je izvršilo plaćanje za 65% kapitala u društvu Logosoft d.o.o. Sarajevo, sa preuzetom obavezom da se preostali iznos do punih 100% vlasništva plati do kraja 2016. godine.

Sredinom decembra 2014. godine je natržištu Federacije BiH ponuđena integrisana usluga sa uključenom mobilnom telefonijom.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

mtel registrovan je 4. aprila 2007. godine u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Crne Gore, pod registracionim brojem 5-0368574/001.

Osnivači mtel-a bili su:

1. Telekom Srbija sa sedištem u Beogradu, Republika Srbija, sa 51% vlasničkog udela; i
2. Ogalar B.V., sa sedištem u Amsterdamu, Holandija, sa 49% vlasničkog udela. Manjinski osnivač mtel-a, Ogalar B.V., Amsterdam, Holandija je 1. februara 2010. godine prodao svoj udeo Mtel-u.

U skladu sa Odlukom vlasnika mtel-a o povećanju kapitala od 12. marta 2010. godine, izvršena je dokapitalizacija mtel-a u iznosu od 40.000.000 eura. Sredstva dokapitalizacije su uplaćena od strane vlasnika zaključno sa 15. martom 2010. godine, proporcionalno učešću vlasništva u mtel-u.

U junu 2015. godine osnivači su izvršili dokapitalizaciju u visini od 17.346.939 eura od čega Telekom Srbija u visini od 7.500.000 eura prenosom vlasništva nad udelima u privrednom društvu „Fibernet“ d.o.o, i Mtel u visini od 8.500.000 eura, prenosom vlasništva nad udelima u privrednom društvu „Cabling“ d.o.o. Kako bi vlasnici zadržali procenat svojih udela u mtel-u, Telekom Srbija je izvršio i novčanu dokapitalizaciju u visini od 1.346.939 eura.

Tokom 2015. godine mtel je izvršilo kupovinu 100% udela pravnih subjekata Media Net d.o.o. i Elta Mont d.o.o. Nikšić. Zajedno sa privrednim društvima koji su ustupljeni mtel-u od strane osnivača, mtel je u skladu sa Zakonom o privrednim društvima izvršio spajanje sa pripajanjem svih privrednih društava na dan 30. septembar 2015. godine.

Osnovna delatnost mtel-a je pružanje telekomunikacionih usluga i druge poslovne aktivnosti u skladu sa registracijom, a komercijalni rad zvanično je počeo 9. jula 2007. godine.

Pripojena pravna lica

Na osnovu Ugovora o spajanju uz pripajanje broj 26468 od 28. septembra 2015. godine, mtel je preuzeo sledeća privredna društva:

- Cabling d.o.o. Budva;
- FiberNet d.o.o. Podgorica;
- Elta Mont d.o.o. Nikšić;
- Media Net d.o.o. Podgorica.

Dana 30. septembra 2015. godine izvršeno je spajanje uz pripajanje i navedena pravna lica su izbrisana iz Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave. Postupak spajanja sa pripajanjem je sproveden po pojednostavljenom postupku spajanja, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Crne Gore („Sl.list CG“, broj 40/11) i prethodnim ispunjenjem svih propisanih zakonskih preduslova za spajanje uz pripajanje, osnivačkim aktima i statutima svih subjekata spajanja uz pripajanje.

Imovina i obaveze preuzetih društava postala su imovina i obaveze mtel-a kao Društva preuzimaoca sa danom 30. septembra 2015. godine.

Nakon registracije spajanja uz pripajanje pred Centralnim registrom privrednih subjekata mtel kao Društvo preuzimalac nastavlja da posluje pod istim poslovnim imenom, sedištem i pretežnom delatnošću, u skladu sa svojim osnivačkim aktom i statutom; učešće osnivača u osnivačkom kapitalu mtel-a kao Društva preuzimaoca ostalo je nepromenjeno, tako da udeo Telekom Srbija iznosi 51%, a udeo Mtel-a, iznosi 49%. Pre spajanja sa pripajanjem, privredna društva Cabling d.o.o. Budva, Elta-Mont d.o.o. Nikšić, FiberNet d.o.o. Podgorica i Media Net d.o.o. Podgorica su poslovala kao posebni pravni subjekti.

Privredna društva Elta-Mont d.o.o. Nikšić i Media Net d.o.o. Podgorica su se nalazila u 100% vlasništvu mtel-a. Privredno društvo FiberNet d.o.o. Podgorica se nalazilo u 100% vlasništvu Telekom Srbija a.d. Beograd, dok se privredno društvo Cabling d.o.o. Budva nalazilo u 100% vlasništvu Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka, do 8. juna 2015. godine od kada su u 100% vlasništvu mtel-a.

Cabling d.o.o. Budva

Društvo Cabling d.o.o. Budva osnovano je 1998. godine od strane fizičkih lica. Mtel postao je vlasnik Društva Cabling d.o.o. u martu 2015. godine. Primarna delatnost Cabling d.o.o. je pružanje usluga kablovske i analogne televizije, interneta i fiksne telefonije na teritoriji Crne Gore, fizičkim i pravnim licima. Društvo Cabling d.o.o. u svojoj ponudi nije imalo *bundle* pakete. Društvo Cabling d.o.o. je pružalo usluge kablovske televizije i interneta na teritoriji Crne Gore, gde je pokrivalo područja Opštine Budva i Podgorice. Usluge kablovske televizije koriste se putem kartica koje je potrebno instalirati u *receiver* svakog TV prijemnika.

Elta-Mont d.o.o. Nikšić

Društvo Elta-Mont d.o.o. je posedovalo sopstvenu mrežu u Nikšiću čiji razvoj je počeo 2006. i 2007. godine kroz idejni projekat, a sami radovi na izgradnji mreže su počeli u oktobru 2007. godine. Osnovna usluga Elta Mont d.o.o. je bila pružanje usluga kablovske televizije. U julu 2012. godine, Društvo Elta Mont d.o.o. je počelo sa pružanjem usluga kablovskog interneta, na teritoriji Opštine Nikšić.

Media Net d.o.o. Podgorica

Media Net d.o.o. je osnovano 2011. godine od strane fizičkog lica. Media Net d.o.o. je posedovalo licence za kablovske elektronske komunikacione mreže i licencu za distribuciju radio i televizijskih programa do krajnjih korisnika. Media Net d.o.o. je bio operator za javne elektronske komunikacione usluge i operator javnih elektronskih komunikacionih usluga pristupa Internetu i telefoniji na različitim platformama. Media Net d.o.o. svoje operacije bazirao je na HFC (*Hybrid Fiber Coax*) tehnologiji.

Media Net d.o.o. je pružao usluge na teritoriji Cetinja i opštine Berane.

Dana 30. septembra 2015. godine nakon sprovedenog postupka restrukturiranja – pripajanjem „Elta Mont“ d.o.o. Nikšić, „FiberNet“ d.o.o. Podgorica, „Cabling“ d.o.o. Podgorica, „Media Net“ d.o.o. Podgorica, mtel-u, došlo je do povećanja kapitala tako da na 31. decembar 2015. iznosi 62.472.440 eura, od čega novčani kapital 46.472.440 eura, a nenovčani 16.000.000 eura.

“FiberNet“ DOO, Podgorica

Jul 2008. godine - Matično društvo je sa Željeznicom Crne Gore zaključilo Ugovor o zajedničkom ulaganju za postavljanje, eksploataciju i održavanje optičkog i energetskog kabla duž pruge Bar-Vrbnica.

Decembar 2008. godine – U cilju realizacije navedenog ugovora, Upravni odbor Matičnog društva doneo je Odluku o osnivanju FiberNet-a.

April 2013. godine – Nadzorni odbor Matičnog društva doneo je dana 25. aprila 2013. godine, a u cilju omogućavanja povraćaja dela osnivačkog kapitala, Odluku broj 125658/11-2013 kojom se daje saglasnost na donošenje Odluke o smanjenju osnovnog kapitala Fibernet-a.

Jul 2013. godine – Dana 30. jula 2013. godine nadležni korporativni organ FiberNet-a doneo je Odluku o smanjenju osnovnog kapitala.

Mart 2014. godine - sa Crnogorskim elektroprenosnim sistemom (CGES) potpisan je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji povodom razmene, odnosno uzajamnog korišćenja optičkih vlakana na izvesnim relacijama na teritoriji Crne Gore, a važi od maja 2014. godine.

U septembru 2015. godine, kod Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore, izvršena je registracija pripajanja FiberNet i drugih privrednih društava (Cabling, Medianet i Elta Mont) mtel-u.

„Telus“ a.d. Beograd

Telus je osnovan Odlukom Upravnog odbora Telekom Srbija i počeo sa radom u maju 2005. godine kao zatvoreno akcionarsko društvo, 100% u vlasništvu osnivača – Telekom Srbija. Delatnost društva je održavanje i obezbeđivanje objekata, imovine i druge usluge.

Od 2008. godine Telus poseduje sertifikat o uspostavljenom i primenjenom standardu SRPS ISO 9001 – Sistem menadžmenta kvalitetom i od 2012. godine standard OHSAS 18001 – Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu.

„TS:NET“ B.V., AMSTERDAM

Februar 2010. godine - Izvršena je registracija TS:NET B.V. u formi zatvorenog akcionarskog društva sa ograničenom odgovornošću.

Maj 2013. godine - Nadzorni odbor Matičnog društva doneo je dana 23. maja 2013. godine Odluku br. 152744/14-2013 kojom je data saglasnost na donošenje Odluke o smanjenju osnovnog kapitala TS:NET B.V., a u cilju povlačenja raspoloživih sredstava u korist Matičnog društva.

Septembar 2013. godine – Nadzorni odbor Matičnog društva doneo je dana 19. septembra 2013. godine, Odluku broj 288253/11-2013 kojom je data saglasnost u pogledu iznosa odobrenog smanjenja kapitala TS:NET B.V.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

Društvo za telekomunikacije HD-WIN d.o.o. je osnovano 13. marta 2009. godine. Od 3. septembra 2010. godine u svom 100% vlasništvu ima i HD-WIN ARENA SPORT u Hrvatskoj koje ima Dozvolu za emitovanje na teritoriji Hrvatske.

Ugovorom o pristupanju br. 226414 od 21.7.2011. godine menja se vlasnička struktura i kapital. Dana 4. jula 2014. godine, ugovorom o kupoprodaji udela, izvršena je akvizicija agencije SportsADD Limited, Nikozija, Kipar (manjinski

vlasnik HD-WIN-a) od strane agencije MYD Sports SA, Ženeva, Švajcarska, pri čemu je 9% udela u društvu HD-WIN d.o.o. preneto na kompaniju Myd Sports SA, tako da je trenutna vlasnička struktura sledeća:

- 51% udela ima Telekom Srbija,
- 40% udela ima Goran Đaković i
- 9% udela ima MYD Sports SA iz Švajcarske.

Nakon ispunjenja svih odložnih uslova iz Ugovora o pristupanju, Telekom Srbija je izvršio uplatu kapitala 1. avgusta 2011. godine.

"mts banka" a.d., BEOGRAD

mts banka je osnovana 28. decembra 1990. godine, uz pribavljenu dozvolu Narodne banke Srbije, pod nazivom KOSOVSKO METOHIJSKA BANKA a.d. Zvečan.

Nakon promene vlasničke strukture u postupku povećanja osnovnog kapitala, Banka, počev od oktobra 2010. godine, poslovala je pod imenom Dunav banka a.d., sa sedištem u Zvečanu, a od decembra 2012. godine, sa sedištem u Beogradu.

Decembra 2014. godine Matično društvo vrši uplatu u postupku povećanja osnovnog kapitala, čime stiže vlasništvo nad 55,79% akcija mts banke. Udeo Telekom Srbija u povezanom pravnom licu mts banka je početkom 2015. godine uvećan na 57,89% putem ponude za preuzimanje.

Na sednici Skupštine akcionara održanoj 29. oktobra 2015. godine, mts banka je donela odluku o povlačenju akcija sa Beogradske berze, Multilateralne trgovačke platforme – MTP Belex, čime je, na osnovu rešenja Beogradske berze, prestala da bude javno akcionarsko društvo dana 16. novembra 2015. godine.

Odlukama korporativnih organa Društva, u decembru 2015. godine, odobreno je sticanje 1.190.700 komada akcija mts banke, koje su bile u dosadašnjem vlasništvu Kompanije „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd, tako da je vlasnička struktura mts banke sledeća:

- Telekom Srbija 76,05% akcija, umesto dosadašnjih 57,89% akcija,
- Kompanija Dunav osiguranje a.d.o 14,60%,
- Dunav Re A.D. 3,63 %,
- Ostali akcionari 5,72%.

„DIMEDIA GROUP“ SA, ŽENEVA

Dimedia je osnovana 19. marta 2013. godine, sa sedištem u Ženevi, Švajcarska. Matično društvo je u martu 2014. godine steklo vlasništvo na 50% akcija društva Dimedia, dok je preostalih 50% u vlasništvu drugog, stranog privrednog društva.

„GO4YU“ D.O.O., BEOGRAD

GO4YU je osnovan tokom 2014. godine, od strane Dimedia.

U avgustu 2015. godine, Telekom Srbija je stekao vlasništvo nad 50% osnovnog kapitala GO4YU.

Aktivnosti GO4YU usmerene su na pružanje telekomunikacionih usluga korisnicima iz Dijaspore na prostoru Severne Amerike.

„mts“ d.o.o. Kosovska Mitrovica

mts d.o.o. osnovano je oktobra 2015. godine, radi obavljanja telekomunikacione delatnosti na području Kosova i Metohije, od strane Telekom Srbija, koji je jedini njegov član, sa udelom 100%.

TRŽIŠTE

Makroekonomski podaci

REPUBLIKA SRBIJA

Ukupne ekonomske aktivnosti u 2015. godini u Republici Srbiji, merene bruto domaćim proizvodom (BDP) imaju realni rast od 0,8% u odnosu na predhodnu godinu. Očekuje se da će bruto domaći proizvod u 2016. godini zabeležiti rast od 1,8%, koji će u 2017. godini ubrzati na oko 2,2 %. Rast bi trebalo da bude vođen investicijama, dok će doprinos neto izvoza najverovatnije biti neutralan.¹

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u decembru 2015. godine veća je za 11,0% nego u decembru 2014. godine, a u odnosu na prosek 2014. godine veća je za 18,3%. Industrijska proizvodnja u 2015. godini, u poređenju sa 2014. godinom, veća je za 8,2%.

Posmatrano po sektorima, u decembru 2015. godine, u odnosu na isti mesec 2014., zabeležena su sledeća kretanja:

- sektor Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija – rast od 44,5%,
- sektor Rudarstvo – rast od 37,0%, i
- sektor Prerađivačka industrija – rast od 0,6%.²

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmena Republike Srbije za januar – decembar 2015. godine iznosi:

- 31.581,4 miliona dolara – pad od 10,9% u odnosu na isti period prethodne godine;
- 28.421,2 miliona evra – porast od 6,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Deficit iznosi 4.851,0 mil. dolara, što čini smanjenje od 15,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Izražen u evrima, deficit iznosi 4.364,4 miliona, što je povećanje od 0,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Pokrivenost uvoza izvozom je 73,4% i veća je od pokrivenosti u istom periodu prethodne godine, kada je iznosila 72,0%.³

1 http://www.nbs.rs/export/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf

2 <http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/public/PublicationView.aspx?pKey=41&pLevel=1&pubType=2&pubKey=3411>

3 <http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/public/PublicationView.aspx?pKey=41&pLevel=1&pubType=2&pubKey=3408>

Prosečna međugodišnja stopa inflacije u 2015. godini iznosila je 1,4%. Na nju je u najvećoj meri uticalo poskupljene električne energije i cigareta. Inflatorni pritisci ostali su niski i u poslednjem kvartalu 2015. godine kako po osnovu većine domaćih faktora, tako i po osnovu niskih cena primarnih proizvoda na svetskom tržištu i, uopšte, niske inflacije u međunarodnom okruženju.

Nakon što je duži period bila na silaznoj putanji, međugodišnja inflacija bi trebalo da od sredine 2016. godine otpočne rast i vrati se u granice cilja. Procenjuje se da će rast nastaviti i u 2017. godini, ali znatno sporijim tempom i u proseku će se kretati na nivou od oko 3,0%. Porast inflacije trebalo bi da bude rezultat postepenog slabljenja dezinflatornih pritisaka po osnovu očekivanog rasta svetskih cena primarnih proizvoda, domaće tražnje i inflacije u međunarodnom okruženju.⁴

Stopa nezaposlenosti u Republici Srbiji iznosila je u IV kvartalu 2015. godine 17,9%, i to 17,4% za muško i 18,4% za žensko stanovništvo.⁵

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u decembru 2015. godine iznosi 51.485 dinara. U poređenju sa prosečnom zaradom bez poreza i doprinosa isplaćenom u novembru 2015. godine, nominalno je veća za 16,6% i realno je veća za 16,8%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena decembru 2015. godine nominalno je veća za 3,0% i realno je veća za 1,5% u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u decembru 2014. godine.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u periodu januar–decembar 2015. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar–decembar 2014. godine, nominalno je manja za 0,2%, a realno je manja za 2,1%.⁶

4 http://www.nbs.rs/export/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf

5 <http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/public/PublicationView.aspx?pKey=41&pLevel=1&pubType=2&pubKey=3470>

6 <http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/public/PublicationView.aspx?pKey=41&pLevel=1&pubType=2&pubKey=3402>

BOSNA I HERCEGOVINA

Ekonomija Bosne i Hercegovine je i dalje relativno mala i uvezno veoma orijentisana. Stopa nezaposlenosti je ekstremno visoka, kao i državna potrošnja, koja iznosi oko 50% GDP.

2015. godina u Bosni i Hercegovini je protekla u pokušaju saniranja šteta od poplava iz 2014. godine. U Republici Srpskoj to se odrazilo kroz povećana poreska opterećenja i uvođenje solidarnog poreza po stopi od 3%. U pokušaju da se sva opterećenja ne prebace na privrednike, propisano je da se ta obaveza deli sa po 1,5% na poslodavca i na zaposlene. U želji da pomognu devastiranoj BiH ekonomiji, Nemačka i Velika Britanija su pokrenule inicijativu sa ciljem uvođenja socio-ekonomskih reformi kao top prioriteta zemlje. Ova inicijativa je kasnije i formalno usvojena od strane EU i u svom finalnom obliku je u februaru 2015. godine, potpisana od strane 14 političkih lidera Bosne i Hercegovine kao Reformska Agenda. Dokument predviđa značajne reforme na polju poslovne klime, radnog zakonodavstva, direktnog oporezivanja, vladavine prava i unapređenja preduzetništva¹.

Glavna briga međunarodne zajednice i monetarnih institucija je da sačuvaju socijalni i politički mir u BiH. IMF je bio prinuđen da pomogne entitetskim budžetima novim stand-by aranžmanom, međutim tokom 2015. godine, entitetske vlade nisu uspele da zadovolje zaheve IMF pa je došlo do odlaganja novih tranši, stoga su vlade bile prinuđene da traže druge izvore finansiranja.

Za 2016. godinu predviđeni rast BDP iznosi 4,00%, što je bolje od ostvarenih 3,5% u 2015. godini.²

Deflacione tendencije se očekuju i u 2016. godini, ipak očekuje se blagi porast cena, te je procenjena stopa inflacije povećana sa -1,8% na -1,2%.

Tržište radne snage će i dalje ostati jedan od najvećih problema BiH ekonomije, jer se i u 2016. godini očekuje stopa nezaposlenosti od 42,80%, što je neznatno bolje od 42,81% koliko je bilo u 2015. godini.

Očekivanja su da će u 2016. godini ekonomija Bosne i Hercegovine, i pored nestabilne političke situacije, ipak nastaviti da ide uzlaznom putanjom.³

¹ Foreign & Commonwealth Office: „Guidance – Overseas Business Risk – Bosnia and Herzegovina“

² http://www.bhas.ba/tematskibilteni/TB_BDP_2015_bh.pdf

³ <http://www.tradingeconomics.com/bosnia-and-herzegovia/forecast>

CRNA GORA

Prema podacima Ministarstva finansija u izveštaju za novembar 2015. godine, u prvih 11 meseci 2015. godine u odnosu na isti period prošle godine zabeležen je rast u :

- Industrijskoj proizvodnji 10,9%,
- Prerađivačkoj industriji 22,1%,
- Broju noćenja u turizmu 15,6%,
- Prometu u maloprodaji 4,3%.¹

Godišnja stopa inflacije u novembru 2015. godine iznosila je 1,4%, dok je na mesečnom nivou zabeležena deflacija od 0,2%. Prosečna stopa inflacije u periodu januar – novembar bila je bez promena u odnosu na deset meseci a u odnosu na prethodnu godinu iznosila je 1,6%.

Na tržištu rada u novembru 2015. godine u odnosu na novembar 2014. godine odvijala su se kretanja u pravcu povećanja zaposlenosti (1,2%) i značajnog povećanja nezaposlenosti (9,2%). Broj zaposlenih je iznosio 174.402 i smanjen je u odnosu na oktobar 2015. godine za 0,2%, a povećan 1,2% u odnosu na isti mesec prethodne godine. Broj nezaposlenih je iznosio 37.930 i povećan je u odnosu na oktobar 2015. godine za 4,3%.

U periodu januar – novembar 2015. godine zabeležen je gotovinski budžetski deficit od 266 miliona eura. Državni dug (uključujući depozite) na kraju septembra 2015. godine iznosio je 2.150,8M eura ili 58,8% procenjenog BDP-a. Ino-dug iznosi 1.975,1M eura, unutrašnji dug 329,2M eura, dok se na depozite odnosi 153,5M eura.

Spoljnotrgovinska razmena za 11 meseci 2015. godine iznosila je 1.948,1M eura, što je za 1,0% više u odnosu na uporedni period 2014. godine.

U periodu januar – oktobar 2015. godine nastavljen je rast neto priliva stranih direktnih investicija, tako da su realizovane u iznosu od 556,4M eura, što je za 90,2% više nego u uporednom period 2014. godine. Rast SDI opredeljen je značajnim povećanjem priliva po osnovu ulaganja u domaće kompanije i banke, kao i smanjenjem odliva stranih direktnih investicija.

¹ <http://www.mf.gov.me/rubrike/prezentacije/157428/Mjesecni-makroekonomski-indikator-i-decembar-2015.html>

Regulativa

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Telekom Srbija u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama („Službeni glasnik RS“, br. 44/10, 60/13 – Odluka Ustavnog suda i 62/14 - u daljem tekstu: Zakon o elektronskim komunikacijama) i dozvolama koje je izdala Regulatorna agencija za elektronske komunikacije i poštanske usluge, kao nadležno regulatorno telo, (u daljem tekstu: RATEL), obavlja delatnost elektronskih komunikacija, što obuhvata: izgradnju ili postavljanje, održavanje, korišćenje i davanje na korišćenje javnih komunikacionih mreža i pripadajućih sredstava, kao i pružanje javno dostupnih elektronskih usluga.

Dana 28. jula 2006. godine, saglasno Zakonu o telekomunikacijama, Pravilniku o broju i periodu na koji se izdaje licenca za javne mobilne telekomunikacione mreže i usluge, kao i o minimalnim uslovima i najmanjem iznosu jednokratne naknade za izdavanje licenci („Službeni glasnik RS“, br. 29/06 i 77/06), RATEL je, u postupku zamene važeće GSM/GSM1800 licence Društvu, izdao Licencu za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže, u skladu sa GSM/GSM 1800 i UMTS/IMT-2000 standardom, koja je izdata na period od 10 godina. Nakon isteka navedenog perioda, važnost Licence se produžava na period od narednih 10 godina, bez zahteva Telekoma Srbija, ukoliko su uslovi iz Licence ispunjeni.

Društvo je dana 13. aprila 2007. godine, u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama, u postupku zamene, dobilo Licencu za izgradnju, posedovanje i eksploataciju javne fiksne telekomunikacione mreže i pružanje usluga javne fiksne telekomunikacione mreže od strane RATEL-a, koja je izdata na period do 9. juna 2017. godine. Nakon isteka navedenog roka, Telekom Srbija može podneti zahtev za produženje važenja Licence, najkasnije šest meseci pre isteka ove Licence.

Dana 16. juna 2009. godine, Društvo je dobilo Licencu za javnu fiksnu bežičnu telekomunikacionu mrežu (FWA) i za govorne usluge, prenos paketa podataka i istovremeni prenos govora i podataka (CDMA licenca). Licenca je izdata na period od 10 godina, sa početkom pružanja komercijalnih usluga u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu Licence.

Pored navedenih Licenci, Društvo je upisano u evidenciju operatora koju vodi RATEL i za usluge pristupa širokopojasnoj mreži i usluge distribucije medijskih sadržaja.

Od aktivnosti u vezi sa regulatornim okvirom, sa implikacijama na poslovanje Društva u 2015. godini, izdvaja se sledeće :

- U 2015. godini održana su javna nadmetanja u RATEL-u, i to:
 - a) za frekvencije za izdavanje pojedinačnih dozvola za korišćenje radio-frekvencija u opsegu 1710-1785/1805-1880 MHz za teritoriju Republike Srbije, koja važi deset godina, sa mogućnošću produženje na period od dve godine, čime je omogućeno uvođenje 4G tehnologije u Srbiji. Dozvola je stečena u martu 2015. godine;
 - b) za frekvencije za izdavanje pojedinačnih dozvola za korišćenje radio-frekvencija u opsegu 791-801/832-842 MHz za teritoriju Republike Srbije koja važi deset godina, sa mogućnošću produženja na period od pet godina.
- Telekom Srbija je podneo RATEL-u Regulatorni izveštaj za 2014. godinu kao osnov za propisivanje cena regulatornih usluga od strane regulatorne agencije, Prema mišljenju nezavisnog revizora, regulatorni finansijski izveštaji Operatora sa ZTS, sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine i za godinu završenu na taj dan, sastavljeni su, sa svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Pravilnikom o primeni troškovnog principa, odvojenih računa i izveštavanja od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom u oblasti elektronskih komunikacija („Službeni glasnik RS“, broj 52/11).

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

Regulisanje tržišta telekomunikacija u Bosni i Hercegovini je u nadležnosti Regulatorne agencije za komunikacije (u daljem tekstu: Agencija), a zasnovano je na Zakonu o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10, 98/12), Politici sektora telekomunikacija i podzakonskim aktima.

Postojeći regulatorni okvir u BiH se zasniva na regulatornom okviru EU. Tržište telekomunikacija BiH je liberalizovano početkom 2006. godine, a krajem 2015. godine na ovom tržištu deluju:

- 3 operatora sa značajnom tržišnom snagom (SMP - *Significant Market Power* operatori); Prema Listi operatora sa značajnom tržišnom snagom („Službeni glasnik BiH“, broj 73/12) Mtel a.d. Banja Luka, BH Telekom d.d. Sarajevo i HT d.o.o. Mostar su proglašeni za operatore sa značajnom tržišnom snagom na tržištu usluga fiksne i mobilne telefonije i iznajmljenih linija;
- 13 korisnika Dozvole za pružanje fiksnih javnih telefonskih usluga;

- 83 korisnika Dozvole za obavljanje delatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža;
- 71 korisnik Dozvole za obavljanje delatnosti davaoca pristupa Internetu.

Mtel posluje u skladu sa važećim dozvolama koje mu je dodelila Agencija, i to:

- Dozvola za javnog operatora fiksne telefonije od 1. juna 2002. godine,
- Dozvola za obavljanje delatnosti davaoca pristupa Internetu od 15. marta 2013. godine,
- Dozvola za pružanje GSM usluga od 12. oktobra 2004. godine,
- Dozvola za pružanje mobilnih usluga na univerzalnim mobilnim telekomunikacionim sistemima UMTS od 26. marta 2009. godine,
- Dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija od 16. marta 2010. godine.

Aneksom i Dozvolom za pružanje mobilnih usluga na univerzalnim mobilnim telekomunikacionim sistemima iz decembra 2010. godine, Mtel-u je omogućeno pružanje UMTS usluga i na GSM frekventnom opsegu. Aneksom i Dozvolom za pružanje GSM usluga Mtel-u je omogućeno korišćenje dodatnog frekventnog opsega E-GSM od juna 2012. godine.

Najznačajnije regulatorne aktivnosti tokom 2015. godine su:

- U junu 2015. godine Savet Agencije je doneo Pravilo o izmenama Pravila 56/2011 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (Službeni glasnik BiH br. 52/15).
- U junu 2015. godine Savet Agencije je doneo Pravilo 75/2015 o korišćenju radiofrekvencijskog opsega 11,7-12,5 GHz za MVDS/MMDS. Ovim Pravilom određuje se način korišćenja radiofrekvencijskog opsega 11,7-12,5 GHz za jednosmernu distribuciju TV kanala u MVDS/MMDS sistemu u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH br. 52/15).
- U junu 2015. godine Savet Agencije je doneo Odluku o utvrđivanju maksimalnih cena za usluge *roaming*-a u javnim mobilnim komunikacionim mrežama. Ovom Odlukom određuju se nosioci obaveze, način i dinamika snižavanja cena *roaming*-a u Bosni i Hercegovini u skladu sa Sporazumom o sniženju cena usluge *roaming*-a u javnim mobilnim komunikacionim mrežama između ministarstava nadležnih za oblast elektronskih komunikacija: Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije i Republike Srbije, potpisanim dana 29.9.2014. godine u Budvi.

- U novembru 2015. godine Savet Agencije je doneo Pravilo o izmenama Pravila 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva (Službeni glasnik BiH br. 94/15).
- U novembru 2015. godine Savet Agencije je usvojio Pravilo o dopuni Pravila 59/2011 Naknade za dozvole u radiokomunikacijama u Bosni i Hercegovini. Izmenjen je član 11. ovog Pravila (Izuzeci od obaveze plaćanja naknada). Naime, od 17.6.2015. godine, TV stanice koje koriste radiofrekvencije za analogno zemaljsko emitovanje televizijskog programa u BiH izuzete su od obaveze plaćanja propisanih naknada za dozvole u radiokomunikacijama (Službeni glasnik BiH br. 94/15).

Regulisanje tržišta telekomunikacija u Austriji je u nadležnosti agencije Rundfunk&Telekom Regulierungs regulatorne agencije (RTR), a zasnovano je na Zakonu o komunikacijama Republike Austrije. Zavisnom Društvu **Mtel Austria** od strane RTR dodeljeno je:

- Mrežni kod 0667
- *Mobile Network code* 20
- Numeracija 0667 77xx xxx i 0667 66xx xxx
- Nacionalni signalizacioni kodovi: 11 od 9376 do 9383
- *Mobile number portability routing* brojevi 94 48 i 97 48
- Negeografski brojevi 0800 667 667, 0800 667 000 i 0800 667 777.

Mtel-u Austria odobreni su Opšti i Posebni uslovi za pružanje *prepaid* i *postpaid* usluga mobilne telefonije uključujući i *prepaid* i *postpaid* tarifne planove.

Zavisno Društvo **Logosoft d.o.o Sarajevo** radi u skladu sa važećim dozvolama i rešenjima koje mu je dodelila Regulatorna agencija za komunikacije, i to:

- Dozvola za obavljanje delatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža (nacionalna dozvola) br.:14/13
- Dozvola za obavljanje delatnosti davaoca pristupa Internetu br.: 007/13
- Dozvola za obavljanje delatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga br.: 05/13
- Dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija br.: 355-DP
- Rešenje o registraciji davaoca mobilnih telefonskih usluga.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Poslovanje mtel-a pre svega određuje Zakon o elektronskim komunikacijama ("Sl. list Crne Gore", broj 40/13) koji je na snazi od 21. avgusta 2013. godine, dok je puna primena zakona počela od 21. februara 2014. godine, istekom roka za usklađivanje poslovanja sa novim zakonom.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku delatnost je, nakon sprovedenog javnog konkursa, odredila Crnogorski Telekom i Mtel za nove operatore Univerzalnog servisa u oblasti elektronskih komunikacija. Ovi operatori će od 25. januara 2016. godine zameniti dosadašnje operatore Univerzalnog servisa Telenor i Teleinfo. Crnogorski Telekom je određen za operatora Univerzalnog servisa koji će obezbeđivati pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži, pružati usluge telefonskih poziva i pristupa internetu. Mtel je određen za operatora Univerzalnog servisa koji će pružati usluge univerzalne službe za davanje informacija o telefonskim brojevima i univerzalnog telefonskog imenika.

Cena poziva prema Univerzalnoj službi informacija će od 25. januara 2016. godine biti značajno smanjene.

Univerzalna služba informacija (broj 1180) daje podatke o fiksnim i mobilnim telefonskim brojevima svih pretplatnika koji nisu zahtevali zabranu objavljivanja i davanja tih podataka i to prema pretplatničkom broju ili vlasniku broja. Poziv prema broju Univerzalne službe informacija 1180 mogu uputiti svi krajnji korisnici elektronskih komunikacionih usluga. Jednim pozivom na broj 1180 može se dobiti informacija o svim telefonskim brojevima koje koristi određeni pretplatnik. Ponudom Mtela takođe je predviđena cena štampanog Univerzalnog imenika i da isti za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom bude besplatan. Cena elektronske CD/DVD verzije Univerzalnog imenika je takođe određena, a isti će za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom biti besplatan.

Relevantna tržišta na kojima posluje mtel su:

- Veleprodajni regulisani segmenti / tržišta u fiksnoj mreži – veleprodajni pristup mrežnoj infrastrukturi na fiksnoj lokaciji, veleprodajni širokopajсни pristup, zadržavanje poziva u javnim telefonskim mrežama koja se pruža na fiksnoj lokaciji, započinjanje poziva iz javnih telefonskih mreža koja se pruža na fiksnoj lokaciji, veleprodajni terminalni I trunk segmenti iznajmljenih linija i veleprodajno iznajmljivanje linija WLR
- Maloprodajni regulisani segmenti / tržišta – pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, maloprodajno tržište javno

dostupnih usluga lokalnih i međumjesnih poziva za pravna i fizička lica koja se pružaju na fiksnoj lokaciji, maloprodajno tržište javno dostupnih usluga i međunarodnih poziva za pravna i fizička lica koja se pružaju na fiksnoj lokaciji i maloprodajno tržište širokopojasnog pristupa internetu, i

- Veleprodajni regulisani segmenti / tržišta u mobilnim mrežama – završavanje poziva u individualnim javnim mobilnim mrežama i pristup i započinjanje poziva iz javnih mobilnih telefonskih mreža.

Velerpodajne i maloprodajne cene rominga u regionu su regulisane.

„Telus“ a.d. Beograd

Posebna zakonska regulativa, kada su u pitanju usluge održavanja higijene, ne postoji.

Kada su u pitanju usluge fizičko-tehničke i protivpožarne zaštite, ova oblast se reguliše Zakonom o oružju i municiji ("Sl. glasnik RS", br. 9/92, 53/93, 67/93, 48/94, 44/98, 39/03, 85/05-dr.zakon, 101/05-dr.zakon, 27/11-US i 104/13), Zakonom o privatnom obezbeđenju („Sl. glasnik RS“, br. 104/13 i 42/15), Zakonom o zaštiti od požara („Sl. glasnik RS“, br. 111/09 i 20/15) i određenim brojem podzakonskih akata.

„TS:NET“ B.V., AMSTERDAM

TS:NET B.V. posluje po propisima Holandije. Krajem 2012. godine stupile su na snagu izmene zakona koje omogućavaju fleksibilniju formu poslovanja kompanija u Holandiji (*Flex BV act*), i započete su pripreme radi usklađivanja poslovanja TS:NET B.V. sa navedenim izmenama.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

Pored zakona i zakonskih regulativa iz dela opšteg poslovanja (Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o PDV-u, Zakon o porezu na dobit i sl.), na poslovanje Arenasport TV poseban uticaj imaju Zakon o radiodifuziji i Zakon o autorskom i srodnim pravima. S obzirom i na prirodu posla (emitovanje TV programa) i oglašavanje klijenata na kanalima Arenasport TV, u ovom delu poslovanje je uređeno i Zakonom o oglašavanju.

"mts banka" a.d., BEOGRAD

mts banka posluje u skladu sa propisima Republike Srbije, pre svega u specifičnom domenu bankarskih poslova (Zakon o bankama – „Službeni glasnik RS“, broj 107/05, 91/10 i 14/15 i drugi propisi).

„DIMEDIA GROUP“ SA, ŽENEVA

Dimedia posluje po propisima Švajcarske.

„GO4YU“ D.O.O., BEOGRAD

GO4YU posluje u skladu sa sa važećim propisima Republike Srbije.

Tržište telekomunikacija

Telekomunikacije, kao osnovna delatnost Matičnog društva i većine povezanih pravnih lica, predstavljaju privredni sektor koji i pored otežanih tržišnih uslova beleži stabilne prihode. Telekomunikaciono tržište je i dalje dinamično, sa izraženom konkurencijom, prevashodno u domenu telefonije i Interneta, i kapitalno intenzivno.

Do sada je sektor telekomunikacija beležio blag rast, naročito kada se radi o tržištima mobilne telefonije, interneta i plaćenog TV. U proteklom periodu, uočava se prvi blagi pad u ukupnoj vrednosti mobilnog tržišta u mnogim zemljama Evrope, prevashodno zbog smanjivanja naknada interkonekcija koje se propisuju.

Telekomunikaciona tržišta su regulisana i tokom poslednje decenije postepeno liberalizovana po segmentima poslovanja. Značajan pokazatelj liberalizacije tržišta telekomunikacija predstavlja prenosivost brojeva.

Kako su današnji korisnici aktivni u svetu brzih promena, tako i njihove potrebe za komunikacijom postaju sve zahtevnije i složenije. Aspekti kojima se sve više pridaje značaj su dostupnost vrhunske usluge, njena fleksibilnost i bezbednost.

Za fiksnu telefoniju se može reći da je sa aspekta životnog ciklusa ušla u fazu blagog opadanja, prevashodno zbog atraktivnosti mobilne telefonije i sve izraženijeg prelaska na digitalnu telefoniju. Sve je više telefonskih, kablovskih i internet operatera koji se u tehnologiji prenosa glasa oslanjaju na Internet. Projekcije ukazuju da će sa aspekta strukture poslovnih prihoda doći do značajnog smanjenja učešća prihoda fiksne telefonije i internet usluga, kao rezultat migracije ovih korisnika na integrisane usluge.

Istovremeno, učešće integriranih (*bundle*), multimedijalnih i M2M usluga će iskazati značajan rast pa se očekuje da će prihodi iz ovih segmenata kompenzovati pad prihoda od fiksne telefonije.

Zajednička karakteristika sva tri osnovna tržišta Matičnog društva i povezanih pravnih lica, Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, u mobilnoj telefoniji je čvrsto uspostavljena konkurencija sa barem tri operatora, kao i potpuna liberalizacija poslovanja baziranog na 3G tehnologiji, uz uvođenje naprednije LTE odnosno 4G tehnologije. Za više segmenata mobilne telefonije se može reći da su u stabilnoj fazi, sa blagim porastom korisnika, pre svega *postpaid* usluga. Porast broja pametnih telefona doprinosi jačanju ovog segmenta i otvara prostor za dalji rast. Stalno raste svest o značaju i mogućnostima pametnih telefona što doprinosi ukupnom rastu korišćenja mobilnog interneta i ubrzavanju takozvanog prelaska sa glasa na podatke.

Korišćenje Interneta danas predstavlja nezamenljiv segment savremenog društva i efikasnu podršku razvoju informacionog društva. Internet tehnologije su jedan od izuzetno važnih činilaca ekonomskog rasta i napretka jedne zemlje jer povećanje broja priključaka širokopojasnog pristupa Internetu direktno utiče na povećanje BDP-a. Stope penetracije internet usluga karakteriše kontinuirani rast, što je pre svega uslovljeno fiksnim širokopojasnim pristupom. Usluge se u ovom segmentu poslovanja neprestano razvijaju kroz povećanje pristupnih brzina, uvođenje različitih paketa za specifične kategorije korisnika i smanjenje cena paketa. Važan trend predstavlja rast komunikacionih usluga zasnovanih na internetu, kao što su Skype, Viber i WhatsApp. Budućnost telekomunikacija će se zasnivati na podacima, gde će se sve poruke bazirati na internet protokolu (IP).

Tržišta distribucije medijskih sadržaja se po strukturi i tehnologijama prenosa nisu značajno menjala u odnosu na prethodnu godinu. Konkurencija je u ovom segmentu na svim pojedinačnim tržištima izuzetno intenzivna, sa velikim brojem distributera.

Srbija

Tržište telekomunikacija u Republici Srbiji je regulisano i postepeno liberalizovano po segmentima poslovanja od 2006. godine. Prema internim procenama, ukupno učešće telekomunikacija u bruto nacionalnom proizvodu Republike Srbije i u 2015. godini ostaje na stabilnom nivou od preko 5%. Ulaganja

u ovaj sektor u Srbiji se mere desetinama, poslednjih godina i stotinama miliona EUR godišnje.

Sektor informaciono komunikacione tehnologije je prepoznat kao strateški i smatra se ključnim za održiv ekonomski razvoj zemlje, u skladu sa Strategijom razvoja informacionog društva u Srbiji do 2020. godine.

Najveće učešće u ukupnim prihodima i dalje ima mobilna telefonija, mada se uočava blagi pad u ukupnoj vrednosti mobilnog tržišta u Srbiji. Tržišta interneta i plaćenog TV i dalje beleže stabilan rast.

Razvoj IT sektora prate i zakonska i regulativna aktivnost i liberalizacija regulatornog režima, kao i uvođenje programa e-uprave u mnogim državnim institucijama.

Za tržište fiksne telefonije se može reći da je u fazi liberalizacije, koju je zaokružilo uvođenje prenosa broja. Kao i na drugim tržištima fiksne telefonije, primetan je trend prelaska na digitalnu telefoniju. Takođe, primetan je i smanjeni obim saobraćaja preko fiksnih mreža zbog sve izraženijeg učešća mobilne telefonije. Ovaj trend u velikoj meri kompenzuje pružanje integrisanih (*bundle*) usluga.

Pored Telekoma Srbija, na tržištu fiksne telefonije u Republici Srbiji posluju i:

- od 2009. godine Orion telekom d.o.o., Beograd, ranije Media Works,
- od 2010. godine Telenor d.o.o., Beograd,
- od 2012. godine Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže d.o.o., Beograd, IKOM d.o.o. Beograd i Invest Inženjering d.o.o., Novi Sad.

Prema internim procenama za 2015. godinu, u Srbiji je bilo oko tri miliona fiksnih korisnika. Poslovanje Telekoma Srbija u segmentu fiksne telefonije ostaje dominantno, kako u finansijskom, tako i u tehničkom smislu.

Mobilne telekomunikacije i pored blagog pada, prevashodno uzrokovano smanjivanjem naknada propisanih interkonekcija, beleže najveći udeo u ukupnim prihodima telekomunikacionih usluga u Srbiji. Na tržištu mobilne telefonije su i dalje prisutna tri operatora: Telekom Srbija a.d., Telenor d.o.o. Beograd i Vip mobile d.o.o. Beograd. Sva tri operatora poseduju licence za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže u skladu sa GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000 standardom koje je izdao Ratel. Licence su izdate za teritoriju Republike Srbije, i to na period od 10 godina, a posle isteka tog perioda važnost licence se produžava na period od narednih 10 godina, bez zahteva imaoca licence, ukoliko su svi uslovi iz licence ispunjeni. Komercijalno pružanje usluga preko LTE mreže započelo je 2015. godine, nakon uspešnog učestvovanja na tenderu za izdavanje radio frekvencija spektra

napredne LTE odnosno 4G tehnologije za teritoriju Republike Srbije, za koji su se prijavila sva tri operatora, prisutna u Srbiji.

U pogledu penetracije i pristupa najnaprednijim uslugama, tržište mobilne telefonije u Srbiji je na nivou razvijenih tržišta. Penetracija po stanovniku iznosi oko 130% a korisnicima je dostupan širok asortiman najnovijih mobilnih telefona, proizvoda i usluga.

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije u Srbiji je gotovo 10 miliona, gde Društvo ima tržišno učešće od preko 40%. Trendu korišćenja pametnih telefona doprinosi prirodna tražnja ali i sami mobilni operatori koji subvencionišu nabavku pametnih telefona u sklopu *postpaid* ugovora kojima se nude kombinacije glasovne komunikacije, prenosa podataka i poruka.

Segment mobilne telefonije karakteriše i sve veća upotreba usluga zasnovanih na internetu, kao što su Skype, Viber i WhatsApp, zbog značajnih ušteda i lakoće upotrebe.

Mobilno bankarstvo predstavlja nov segment, koji dodatno obogaćuje korisničko iskustvo fleksibilnošću i raznovrsnošću usluge.

Tržište Interneta u Republici Srbiji je u 2015. godini nastavilo trend rasta iz prethodnih godina. Najzastupljeniji način pristupa Internetu i dalje je ADSL. Pristup Internetu je moguće ostvariti i putem kablovskog modema, direktno, preko Eterneta, putem optičkog kabla, bežičnim putem u frekvencijskim opsezima od 2,4 GHz i 5,8 GHz, koji su u slobodnom režimu upotrebe, u manjem broju korišćenjem opsega 3,4-3,6 GHz i putem UMTS (3G) i LTE (4G) mreže mobilnih operatora.

U domenu ICT usluga, unapređena je ponuda *cloud* usluga, uz stvaranje uslova za jačanje partnerskih modela poslovanja u izuzetno kompleksnoj oblasti, gde su zahtevi za bezbednošću i sigurnosti podataka izuzetno visoki.

Dodatno su unapređene i usluge za poslovni segment, uključujući objedinjene pakete usluga, mogućnost povezivanja lokacija u jedan mrežni sistem, uvođenje WiFi usluge, kompletno IT *security* rešenje koje objedinjuje zaštitu od virusa, kompromitovanja podataka i zloupotreba koje prete sa Interneta kao i Staas (*Storage as a Service*) rešenje koje obezbeđuje određeni skladišni prostor i maksimalan broj njegovih korisnika.

Tržište distribucije medijskih sadržaja u Republici Srbiji nije se u 2015. godini značajno promenilo. Operatori su svoje usluge pružali preko sledećih javnih telekomunikacionih mreža:

- kablovske distributivne mreže (koaksijalne, hibridne i optičke) – KDS, koje uključuju i analognu i digitalnu KDS;
- javne fiksne telefonske mreže – IPTV;
- satelitske distributivne mreže (*Direct to Home*) – DTH.

Usavršavanje televizijskih tehnologija dovelo je i do značajne promene u kvalitetu slike i tona, posredstvom digitalnog emitovanja programa. U Srbiji se digitalizacija odvijala u tri etape tokom 2015. godine, a uspešno je završena 7. juna 2015. godine. Digitalnim televizijskim signalom pokriveno je 97,8% stanovništva Srbije, umesto projektovanog evropskog standarda od 95%, a cilj je da se signalom pokriju i preostalih dva odsto stanovništva.

Telekom Srbija sa svojom IPTV platformom je drugi po veličini operator medijskih sadržaja u Srbiji a ujedno i najveći IPTV operator na tržištu.

Nakon uvođenja napredne mts TV usluge preko nove multimedijalne platforme, ostvaren je veliki rast broja IPTV korisnika, pojačano od trenutka uvođenja usluge prijema TV kanala na više uređaja (*multiscreen*). LTE korisnicima je omogućeno promotivno korišćenje usluge prijema TV kanala na mobilnim uređajima, što je jedna od inicijativa koja će obezbediti adekvatan odgovor na sve konkurentnijem tržištu OTT (*Over the Top*) usluga.

Bosna i Hercegovina

U oblasti telekomunikacija nastavljen je proces liberalizacije tržišta i podizanje stepena konkurencije na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini. Ovi procesi beleže pozitivan trend rasta koji se ogleda: u povećanju broja korisnika usluga Interneta što stopu korišćenja Interneta povećava na gotovo 70%, povećanju broja korisnika u mobilnoj telefoniji, te povećanju broja i vrsta usluga koje nude telekom operatori.

Operatori koji poseduju Dozvolu za javnog operatora fiksne telefonije su: JP BH Telecom d.d. Sarajevo, Telekomunikacije RS a.d. Banja Luka i JP Hrvatske Telekomunikacije d.d. Mostar, a isti operatori su i u 2015. godini oni sa značajnom tržišnom snagom na tržištu usluga u fiksnoj telefoniji u Bosni i Hercegovini. Navedeni operatori imaju značajno tržišno učešće, obim prodaje i ostvarene prihode, kao i broj zaposlenih.¹

Tržište govornih usluga u fiksnoj telefoniji obeležile su aktivnosti poput povećanja bonusa u tarifama, uvođenje *flat* paketa saobraćaja u fiksnoj i mobilnoj mreži,

¹ www.rak.ba

briga o socijalnim kategorijama korisnika, mogućnost kreiranja jedinstvenog računa, zaštita korisnika od prekomerne potrošnje, te jasnije definisanje uslova pružanja usluga.

Aktivnosti na tržištu iznajmljenih linija bile su u pravcu snižavanja cena ponude iznajmljenih vodova, uvođenja veleprodajne ponude *Ethernet* vodova, snižavanje cena mesečne pretplate, uvođenja novih pristupnih brzina, te snižavanja cena korišćenja usluge direktnog pristupa internetu.

Tržište multimedijalnih usluga su obeležile aktivnosti povećanja broja TV kanala u paketima, povećanja broja paketa, sniženja cena mesečnih pretplata i povećanja bonusa u njima.

Broj pretplatnika fiksne telefonije operatora sa značajnom tržišnom snagom u BiH na kraju 2015. procenjuje se na 854.587 korisnika², pri čemu stopa rasta u odnosu na 2014. godinu iznosi -3%. Tržišno učešće Mtel-a prema internim procenama, sa aspekta broja korisnika u fiksnoj telefoniji na nivou BiH, iznosi 31,4%.³

Liberalizacija telekomunikacijskog tržišta BiH, posebno usluga prenosivosti telefonskih brojeva za korisnike fiksnih javnih telefonskih usluga, povećala je konkurentnost na tržištu fiksne telefonije. Trend rasta ukupno prenesenih brojeva u fiksnoj telefonskoj mreži BiH je nastavljen i u 2015, pa je njihov broj porastao na 32.869 u 2015. godini⁴.

U Bosni i Hercegovini tri operatora poseduju Dozvolu za pružanje GSM usluga: JP BH Telecom d.d. Sarajevo, Telekomunikacije Srpske a.d. Banja Luka i JP Hrvatske Telekomunikacije d.o.o. Mostar.

Postoji još operatora koji su registrovani kao davaoci mobilnih javnih telefonskih usluga i koji pružaju usluge mobilne telefonije na osnovu komercijalnih ugovora sklopljenih sa nosiocima Dozvola za pružanje GSM usluga. To su IZI Mobil i Logosoft d.o.o. Sarajevo koji rade na osnovu ugovora sa Mtel-om, Blicne i Telrad Net koji imaju sklopljen ugovor sa BH Telecomom.

Broj mobilnih pretplatnika u Bosni i Hercegovini na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 3.507.250, što je za 0,5% više korisnika u odnosu na kraj 2014. godine.

² Interna procena na osnovu zvaničnih RAK podataka.

³ Interna procena na osnovu zvaničnih RAK podataka

⁴ Interna procena na osnovu zvaničnih podataka RAK-a

Iako je broj *prepaid* pretplatnika i dalje višestruko veći u odnosu na broj *postpaid* pretplatnika, učešće *postpaid* korisnika je povećano u 2015. godini i iznosi oko 23,1%. Tržišno učešće Mtel-a prema internim procenama, uzimajući u obzir broj korisnika na nivou BiH, iznosi 40%.⁵

Smanjena popularnost SMS poruka je posledica povećane upotrebe *messenger* aplikacija, kao što su Whatsapp, Google Talk, Facebook Messenger, Viber, Skype, dok je pad međunarodnog odlaznog saobraćaja posledica visokih cena međunarodnih razgovora, te upotrebe supstituta kao što su Viber, Skype, Gtalk, Whatsapp za ostvarivanje govornih poziva.

Tržište usluga pristupa internetu obeležilo je uvođenje novih pristupnih tehnologija, uvođenje *flat* paketa saobraćaja, neograničen *upload* u paketima, usluge koje štite korisnike interneta kroz kontrolu pristupa internet sadržajima, povećanje pristupnih brzina za sve korisnike.

Stopu penetracije internet usluga na tržištu BiH karakteriše kontinuiran rast, pri čemu kao generator ovog rasta treba izdvojiti fiksni širokopojasni pristup. Procenjuje se da stopa korištenosti interneta na kraju 2015. iznosi 69,87%, što je više za oko 10 pp u odnosu na 2014. godinu.

Broj korisnika usluga fiksnog širokopojasnog pristupa u BiH na kraju 2015. godine iznosi 570.060 6. Stopa penetracije širokopojasnog pristupa u odnosu na broj stanovnika u BiH iznosi 15%. Tržišno učešće Mtel-a na nivou BiH, u oblasti fiksnog širokopojasnog pristupa, interno se procenjuje na 23%.

Korišćenje širokopojasnih usluga je iz godine u godinu u stalnom porastu, tako da je broj širokopojasnih pretplatnika dostigao 99,58% ukupnog broja Internet pretplatnika.

Razvoj širokopojasnog Interneta, zajedno s liberalizacijom tržišta telekomunikacija, uticao je na ponudu paketa usluga koji istovremeno objedinjuju više telekomunikacijskih usluga: Internet, fiksna telefonija, mobilna, telefonija i televizija. U 2015. godini ostvaren je značajan rast broja korisnika ovih paketa usluga.

Tržište multimedijalnih usluga u BiH, iz ugla operatora sa značajnom tržišnom snagom, karakteriše konstantan rast broja korisnika paketskih usluga, akviziranjem novih korisnika ili zadržavanjem postojećih na način da ADSL

⁵ Interna procena na osnovu zvaničnih podataka RAK-a

⁶ Interna procena na osnovu zvaničnih RAK podataka

korisnici i korisnici govornih usluga postaju korisnici 2P, 3P ili 4P paketa usluga (učešće rezidencijalnih voice korisnika u 2P/3P/4P paketima je 99,7%).

Modernizacijom platforme za isporuku IPTV sadržaja omogućene su nove usluge u ovom segmentu.

Takođe, značajne su aktivnosti operatora u oblasti obogaćivanja ponude sadržaja. U 2015. godini ostvarena je prva partnerska saradnja sa OTT provajderom sadržaja (Pickbox u Mtel Open-u).

Crna Gora

Na tržištu Crne Gore su tokom 2015. godine direktno poslovali mtel, FiberNet i HD-WIN, i to u segmentu mobilne telefonije, fiksne telefonije (putem Wi-Max mreže), distribucije medijskih sadržaja i obezbeđenja transportnih kapaciteta za *provider-e* komunikacionih usluga, kao i povezivanja sa inostranim telekomunikacionim mrežama.

Tržište mobilne telefonije karakteriše značajna konkurencija, sa tri prisutna operatora: Telenor, T-mobile i mtel. Navedeni operatori teže potpunoj modernizaciji mobilne mreže, širenju radio spektra, većoj ponudi telefonskih aparata na tržištu i razvojem servisa i multimedijalnih sadržaja. O zasićenosti tržišta govori i podatak o penetraciji koja već nekoliko poslednjih godina preko 160%.

Pad prihoda u mobilnoj telefoniji prouzrokovao je uticajem regulatora na cene interkonekcije, smanjenja prihoda od *voice-a* i SMS, i jake konkurentnosti na tržištu. Posebno je sve prisutniji uticaj OTT aplikacija kao *Viber* kojim korisnici značajnije smanjuju korišćenje standardnih *Voice* i SMS usluga. Sa druge strane, jaka konkurentnost iziskuje konstantne investicije u modernizaciju mobilne mreže kako bi se ostalo u igri. Telenor i Telekom Crne Gore su već pustili 4G generaciju. Za dalju modernizaciju mobilne mreže potrebna je i optička infrastruktura kako u tranzitnom delu tako i u pristupnom delu infrastkture.

U skladu sa svetskim trendovima značaja i korišćenja mobilnog interneta, mtel je posebnu pažnju posvetio ovom segmentu, u kojem beleži povećanje prihoda.

U sferi Interneta i kablovske televizije došlo je do ukрупnjavanja tržišta u Crnoj Gori. Tržište distribucije TV signala podeljeno je između tri dominantna operatora: T Com, SBB i BBM i 4 kablovska operatora. Imajući u vidu ovakvo stanje na tržištu, najveći potencijal rasta mtel je uočio u domenu fiksnih servisa, tako da je tokom 2015. godine napravio značajan korak ka daljem osvajanju dela ovog tržišta, akvizicijom kablovskih operatera.

Na tržištu fiksne telefonije je primetna dominacija kompanije Crnogorski Telekom, dok mtel usluge fiksne telefonije pruža putem Wi-Max mreže. Tržište fiksne telefonije, kao i u većini zemalja beleži pad, ali proces prenosivosti brojeva omogućava kompaniji mtel pridobijanje novih korisnika. Kako bi ostvario rast tržišnog učešća u oblasti interneta i *pay TV*-a, mtel je tokom 2015. pokrenuo značajno investiranje i u fiksnu mrežu. Takva optička struktura će se uskoro koristiti za bazne stanice za LTE signal.

Pripajanjem četiri pravna lica, uključujući tri kablovska provajdera, mtel nastavlja proces izgradnje kablovske infrastrukture u svim gradovima Crne Gore.

Pored gore navedenih, osnovnih tržišta na kojima posluju Matično društvo i povezana pravna lica, HD WIN posluje i na teritoriji Hrvatske, Makedonije i Slovenije, a Mtel Austria posluje i na teritoriji Austrije. TS:Net sa sedištem u Amsterdamu i Dimedia Group i GO4YU, predstavljaju podršku za planirani prodor Matičnog društva i povezanih pravnih lica na tržišta izvan matičnih, regionalnih tržišta.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Zahvaljujući primeni korporativnog upravljanja, Telekom Srbija dolazi do optimalnih mehanizama organizacije i kontrole, kao i do efikasne raspodele nadležnosti između korporativnih organa.

KORPORATIVNI ORGANI I SISTEM KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Upravljanje Društvom organizovano je kao dvodomno. Organi Društva su:

- Skupština,
- Nadzorni odbor,
- Izvršni odbor.

Skupština

Skupštinu čine svi akcionari Društva, koji kroz njen rad ostvaruju svoja vlasnička prava. U 2015. godini su održane: 48. redovna skupština (dana 25. juna 2015. godine) i 49. vanredna sednica Skupštine (dana 25. septembra 2015. godine).

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor poslove iz svog delokruga obavlja u skladu sa važećim zakonskim propisima, Statutom Društva i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora, nastojeći da deluje u najboljem interesu Društva.

Nadzorni odbor i njegovi članovi dužni su da postupaju savesno i lojalno prema Društvu i akcionarima i da poslove iz svog delokruga obavljaju sa dužnom pažnjom i u razumnom uverenju da deluju u najboljem interesu Društva.

Članove Nadzornog odbora bira Skupština, običnom većinom prisutnih ili predstavljenih akcionara sa pravom glasa, kao i akcionara koji, u skladu sa Zakonom i Statutom, glasaju pisanim putem.

Kandidate za izbor članova Nadzornog odbora predlažu Nadzorni odbor, Komisija za imenovanje, ukoliko postoji, ili akcionari Društva koji imaju pravo na predlaganje dnevnog reda Skupštine.

Predsednika bira Nadzorni odbor između svojih članova većinom glasova, od ukupnog broja članova Nadzornog odbora, na predlog članova Nadzornog odbora, koje predlaže kontrolni akcionar Društva.

Komisija za reviziju

Komisija za reviziju kao komisija obrazovana je od strane Nadzornog odbora poslove iz svog delokruga rada obavlja u skladu sa nadležnostima utvrđenim važećim zakonskim propisima i internim aktima Društva.

Izvršni odbor

Članove Izvršnog odbora, uključujući i Generalnog direktora, bira Nadzorni odbor. Članovi Izvršnog odbora su izvršni direktori.

Organizacija, način rada i odlučivanje Izvršnog odbora su detaljnije regulisani Poslovníkom o radu, koji je u skladu sa svojim zakonskim i statutarnim nadležnostima doneo Izvršni odbor.

Sekretar Društva

Telekom Srbija ima Sekretara Društva, koga imenuje Nadzorni odbor.

Poslovi unutrašnjeg nadzora

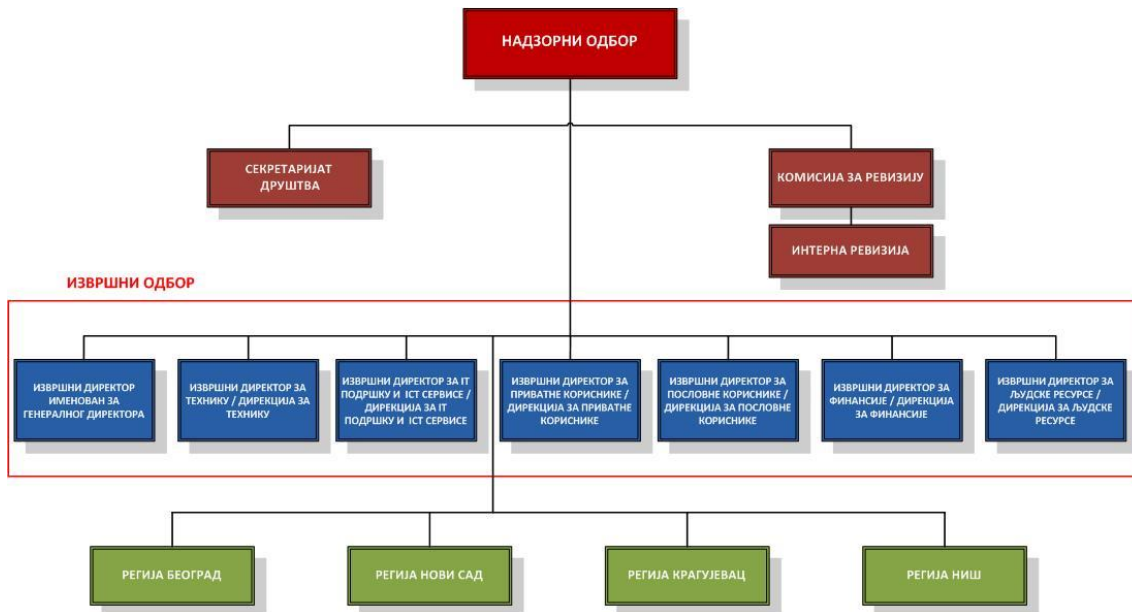
U Društvu je formirana organizaciona celina nadležna za poslove unutrašnjeg nadzora (pod nazivom: Interna revizija), koja sprovodi aktivnosti kontrole usklađenosti poslovanja Društva sa zakonom, drugim propisima i aktima Društva. Nadzorni odbor je svojim internim aktima, uredio način sprovođenja i organizaciju rada interne revizije poslovanja, uključujući i uslove koje moraju da ispunjavaju lica koja obavljaju poslove interne revizije poslovanja, u pogledu profesionalnog ili stručnog znanja, iskustva i poštovanja etičkih normi koji ih čine podobnim za obavljanje navedenih poslova u Društvu.

Nadzorni odbor je usvojio Povelju interne revizije, koja je neophodna radi obezbeđenja nezavisnog i objektivnog funkcionisanja organizacione celine nadležne za poslove interne revizije, kao i Pravilnik o internoj reviziji.

Organizaciona struktura

Društvo svoje poslovne ciljeve ostvaruje kroz poslovne celine kojima rukovode izvršni direktori.

Šema u prilogu prikazuje organizacionu strukturu Telekom Srbija:

IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Telekom Srbija primenjuje Kodeks korporativnog upravljanja (u daljem tekstu: Kodeks), koji je usvojen na 1. sednici Nadzornog odbora Društva održanoj dana 26. juna 2012. godine i objavljen na internet stranici Društva www.telekom.rs.

Društvo nastoji da razvije praksu korporativnog upravljanja, koja je zasnovana na savremenim i opšteprihvaćenim principima korporativnog upravljanja, iskustvima i najboljoj praksi u ovoj oblasti, a uz poštovanje zahteva predviđenih važećim propisima, kao i uvažavanje globalnih tržišnih uslova i kretanja na domaćem telekomunikacionom tržištu i definisanih razvojnih ciljeva Društva.

Nadzorni odbor Društva nadležan je za primenu i tumačenje Kodeksa, redovno praćenje njegovog sprovođenja i usklađenosti korporativne organizacije i delovanja Društva sa Kodeksom.

Primena principa adekvatnog uvažavanja interesa svih postojećih i potencijalnih akcionara, investitora, poverilaca, korisnika usluga, zaposlenih, članova korporativnih organa Društva, obezbeđuje se kroz, internim aktima definisane, postupke rada i odlučivanja korporativnih organa, kao i kroz komunikaciju i koordinaciju rada između svih organa Društva, rukovodilaca u poslovnom sedištu Društva i celinama njegove teritorijalne organizacije, zaposlenih, akcionara i javnosti.

U implementaciji sistema korporativnog upravljanja, nije bilo odstupanja od pravila predviđenih Kodeksom.

Prava akcionara

Društvo garantuje ostvarivanje imovinskih i neimovinskih prava akcionara utvrđenih Zakonom, Osnivačkim aktom, Statutom i drugim aktima Društva.

Sve akcije Društva su obične akcije i svaka akcija daje pravo na jedan glas u Skupštini Društva.

Društvo nastoji da, kroz blagovremeno zakazivanje sednica Skupštine i mehanizme glasanja akcionara o odsustvu, podstiče učešće akcionara u radu Skupštine.

Sve relevantne informacije i materijali za sednicu Skupštine, dostupni su na internet stranici Društva <https://www.mts.rs/otelekomu>, u zakonskim rokovima pre održavanja sednice Skupštine, posebno imajući u vidu aktuelne uslove postojanja velikog broja akcionara.

Naknade i nagrade članovima korporativnih organa Društva

Skupština Društva je donela odgovarajuće odluke kojima je utvrdila naknade za rad predsednika i članova Nadzornog odbora, odnosno politiku naknada za rad izvršnih direktora Društva. Nadzorni odbor je posebnom odlukom, utvrdio pravo na naknadu za rad predsedniku i članovima Komisije za reviziju.

Komunikacija sa javnošću, obelodanjivanje podataka i transparentnost

Društvo obezbeđuje transparentnost svog poslovanja uz ispunjavanje predviđenih obaveza, u pogledu izveštavanja i objavljivanja tačnih i potpunih informacija, uz poštovanje principa redovnog i blagovremenog informisanja putem svoje internet stranice. Akcionari i javnost se, prvenstveno, putem internet stranice Društva izveštavaju o finansijskim rezultatima Društva, kao i o svim bitnim događajima u vezi sa Društvom, za koje je obaveza takvog izveštavanja predviđena važećim zakonskim propisima i internim aktima Društva.

Ostale aktivnosti u primeni Kodeksa

Društvo ulaže maksimalne napore za stalno unapređenje korporativnog sistema koji će garantovati postupanje svih korporativnih organa Društva, njihovih članova, zaposlenih i Društva u celini u skladu sa pravilima Kodeksa, posebno u domenima koji regulišu:

- Postojanje ličnog interesa i dužnosti izbegavanja sukoba interesa,
- Saradnju korporativnih organa Društva,
- Suzbijanje i sprečavanje korupcije i podmićivanja,

- Angažovanje spoljnih konsultanata,
- Poslovnu etiku.

Ova izjava predstavlja sastavni deo Konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju Društva za 2015. godinu.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

Poslovanje Mtel-a, kao društva kapitala, odnosno akcionarskog društva, definisano je odredbama Zakona o privrednim društvima. Saglasno ovim odredbama i Statutu Mtel-a, organe Akcionarskog društva čine:

- Skupština akcionara,
- Upravni odbor,
- Generalni direktor,
- Izvršni odbor,
- Odbor za reviziju,
- Interni revizor.

Organe upravljanja zavisnog društva *Logosoft d.o.o Sarajevo* čine:

- Uprava Društva
- Nadzorni odbor

Organe upravljanja zavisnog društva *Mtel Austria* čine:

- Generalni direktor
- Skupština Društva

Izjava o primeni standarda korporativnog upravljanja

Kompanija Mtel ima sopstveni Kodeks ponašanja i korporativnog upravljanja, kojeg u potpunosti primjenjuje. Ovim Kodeksom su detaljnije utvrđeni mehanizmi funkcionisanja organa Društva i zaštite interesa u međusobnim odnosima različitih nosilaca interesa u Društvu. Kodeks je utvrđen na osnovu Zakona o privrednim društvima, Standarda korporativnog upravljanja, Principa korporativnog upravljanja usvojenih od strane Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Na sve što nije regulisano Kodeksom, direktno se primjenjuju odredbe Zakona o privrednim društvima, Standardi korporativnog upravljanja koje donosi Komisija za hartije od vrijednosti, Statuta i drugih opštih akata Društva. Cilj Društva je da se stalnom primenom propisanih standarda, kao i dobrim i odgovornim upravljanjem i nadziranjem poslovnih i upravljačkih funkcija Društva unapredi

konkurentnska sposobnost Društva i obezbedi povoljniji ambijent za investicionu aktivnost.

U toku 2015. godine kompanija Mtel je primenom Standarda korporativnog upravljanja i sopstvenog Kodeksa ponašanja i korporativnog upravljanja, obezbedila efikasnu primenu principa korporativnog upravljanja Društva kroz ponašanja koja su se odnosila na:

- osiguranje osnova za efikasnu primenu principa upravljanja akcionarskim društvima,
- prava akcionara i ključne vlasničke funkcije,
- ravnopravan tretman akcionara,
- uloga zainteresovanih strana nosilaca interesa u upravljanju akcionarskim društvima,
- objavljivanje i javnost informacija,
- uloga i odgovornost odbora.

Korporativno upravljanje će i dalje predstavljati važan segment tržišnog poslovanja u kompaniji. Mtel će kontinuirano pratiti usklađenost principa dobrog korporativnog upravljanja sa opštim aktima kompanije i činiti ih dostupnim svim zainteresovanim licima. Nosioci funkcija upravljanja i odlučivanja u Mtel-u redovno će se baviti i pitanjima unapređenja prakse korporativnog upravljanja u kompaniji, a društvo će poslovati uz uvažavanje interesa i položaja drugih nosilaca interesa prema Društvu.

Mtel će kao odgovorna i tržišno orjentisana kompanija, uz primenu principa korporativnog upravljanja, ostvarivati svoja prava na fer principima tržišnog poslovanja i ispunjavati svoje obaveze na odgovoran način, čime će nastojati da obezbedi dugoročan prosperitet kompanije i njenih akcionara.

Izjava Mtel-a o usklađenosti organizacije i delovanja sa kodeksom ponašanja, odnosno standardima korporativnog upravljanja čini sastavni deo ovog izveštaja i objavljena je na internet stranici kompanije u sekciji „Investitori“: <http://www.mtel.ba> i internet stranici Berze: <http://www.blberza.com>.

Zavisna Društva Mtel-a, Logosoft d.o.o. Sarajevo i Mtel Austria, takođe, poštuju najviše standarde korporativnog upravljanja koji su preduslov za kvalitetne i dugoročne odnose s našim korisnicima, partnerima i različitim interesnim stranama.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Shodno Statutu mtel-a, organi mtel -a su :

- Odbor direktora i
- Izvršni direktor.

Izvršni direktor imenuje direktore odgovorne za pojedine oblasti poslovanja.

„Telus“ a.d. Beograd

Upravljanje u Telus-u je organizovano kao jednodomno.

Organi Telus-a su:

- Skupština i
- direktor

Organizacionu strukturu Telus-a čine:

- Direkcija i
- Teritorijalni centri

Direkcija je podeljena na četiri organizacione celine:

- Kabinet direktora:
 - Pomoćnik direktora za oblast održavanja higijene i redovno održavanje
 - Pomoćnik direktora za oblast fizičko tehničkog obezbeđenja
- Stručna služba za pravne i opšte poslove,
- Stručna služba za komercijalu,
- Stručna služba za finansije.

Teritorijalni centri društva, kojima rukovode šefovi Teritorijalnih centara, organizovani su u:

- Beogradu,
- Nišu,
- Kraljevu i
- Novom Sadu.

„TS:NET“ B.V., AMSTERDAM

Organi TS:NET su:

- Skupština akcionara i
- Odbor izvršnih direktora.

TS:NET-om B.V. upravlja, sa ovlašćenjima i nadležnostima Odbora izvršnih direktora, pravno lice Sovereign Trust B.V., iz Amsterdama, na osnovu posebno zaključenog Ugovora o upravljanju, dok poslove iz nadležnosti Skupštine akcionara obavlja generalni direktor Matičnog društva u funkciji osnivača.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

Društvo za telekomunikacije HD-WIN je organizovano u sledećim celinama:

- Kabinet Generalnog direktora
- Sektor za tehniku
 - Služba studijske tehnike
 - Služba satelitske režije
 - Služba za IT i razvoj
- Sektor za produkciju
- Sektor za program
 - Služba redakcije
- Sektor za marketing i prodaju
- Sektor za ekonomske i pravne poslove.

U Društvu za telekomunikacije HD-WIN kao jedini korporativni organ društva postoji Skupština Društva sačinjena od svih akcionara/članova Društva. Putem Skupštine Društva svi članovi Društva ostvaruju svoja vlasnička prava. Periodično se održavaju sednice skupštine Društva na kojima se utvrđuju osnovni pravci razvoja Društva, strategije akvizicije sportskog sadržaja, nastup na tržištu i donose ostale odluke od strateškog značaja za Društvo. Na sednicama se takođe i članovima Društva predstavljaju rezultati poslovanja i shodno tome predlažu dalji pravci razvoja.

"mts banka" a.d., BEOGRAD

Organi Banke su:

- Skupština Banke,
- Upravni odbor (koji ima 7 članova),
- Izvršni odbor (koji ima 3 člana).

„DIMEDIA GROUP“ SA, ŽENEVA

Organi društva prema odredbama Statuta usvojenog od strane Skupštine akcionara su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora (koji ima 4 člana),
- Izvršni direktor.

„GO4YU“ D.O.O., BEOGRAD

Upravljanje GO4YU je organizovano kao jednodomno.

Organi Društva, prema Odluci o osnivanju GO4YU su:

- Skupština
- direktor.

„mts“ d.o.o. Kosovska Mitrovica

Upravljanje mts d.o.o. je organizovano kao jednodomno.

POSLOVANJE STRATEGIJA

Matično društvo i povezana pravna lica uživaju jedinstvenu poziciju na tržištu telekomunikacija u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori, kao operatori koji svojim korisnicima omogućavaju jedinstveno i integrisano korisničko iskustvo zasnovano na isporuci najšireg spektra konvergentnih usluga. Preko povezanog pravnog lica u 2015. godini započeto je pružanje usluga mobilne telefonije u Austriji sa namerom da se iskoriste potencijali širenja na druga tržišta i oblasti poslovanja. Matično društvo i povezana pravna lica teže očuvanju leaderske pozicije na više segmenata tržišta u regionu, kroz inovativni razvoj proizvoda i usluga, unapređujući zadovoljstvo korisnika i poslovnih partnera i ostvarujući rast poslovnih rezultata.

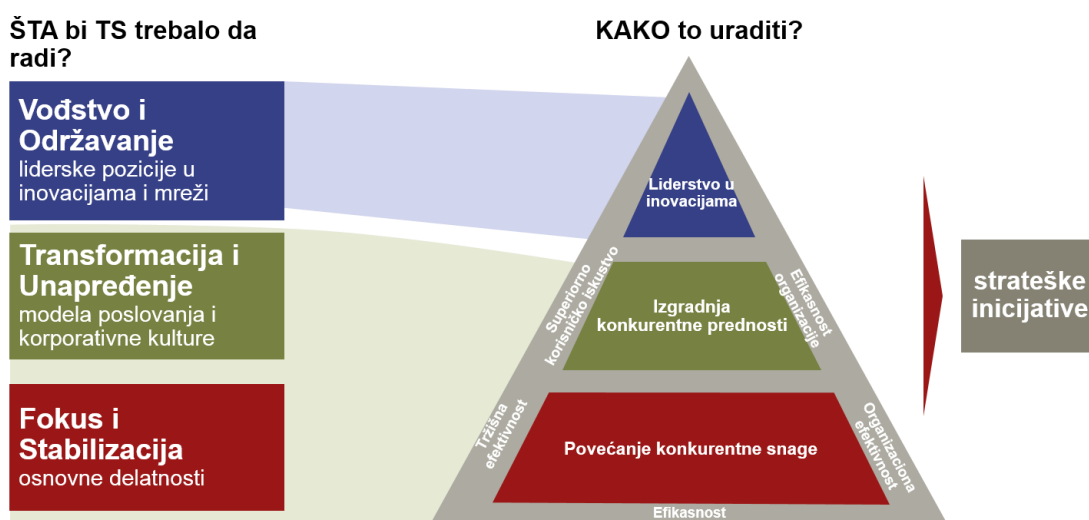
Strateško opredeljenje Matičnog društva i povezanih pravnih lica, osim očuvanja leaderske pozicije na pojedinim segmentima tržišta, je unapređenje tržišne pozicije i obezbeđenje održivog rasta tržišnog učešća. Navedeni ciljevi ostvaruju se putem stalnog unapređenja korisničkog iskustva kroz uvođenje novih usluga i aplikativnih rešenja, modernizaciju mreže i jačanje brenda poštujući principe društveno odgovornog poslovanja.

Savremeni zahtevi tržišta i rastuće potrebe korisnika zahtevaju da se komparativne tržišne prednosti i primena strategije sve više oslanjaju na nematerijalnu aktivnu kao što su: ljudski kapital, informacioni kapital i organizacioni kapital.

U cilju jačanja tržišne pozicije, unapređenja organizacione efektivnosti i efikasnosti i poboljšanja poslovnih performansi, u 2014. godini doneta je nova strategija poslovanja za period 2014-2016. godine, zasnovana na unapređenoj viziji i misiji, kojom su razrađeni ključni segmenti korporativne strategije u oblastima marketinga i prodaje za privatne i poslovne korisnike, PR, tehnološkog razvoja, razvoja IT, razvoja ljudskih resursa, finansija, logistike i nabavke. Definisani su strateški ciljevi, koji se odnose na sve ključne oblasti poslovanja, a koji se ostvaruju implementacijom strateških inicijativa, kao i primenom strateških preporuka.

Strateški okvir zasniva se na piramidalnom principu i određuje odgovore na glavne izazove s kojima se društva suočavaju obavljajući osnovnu delatnost, odnosno razvijajući nove oblasti poslovanja. Najveći deo resursa je usmeren na povećanje sveukupne konkurentne snage u tri glavne oblasti: povećanje tržišne

efektivnosti, povećanje efikasnosti i povećanje organizacione efektivnosti. Cilj ovih nastojanja je da se stvori superiorno korisničko iskustvo i da se poveća stepen efikasnosti organizacije društva. Kako ne bi zaostajali za konkurencijom, nastavljeno je sa ulaganjima radi stvaranja i zadržavanja leaderske pozicije u oblasti inovacija na tržištima na kojima nastupamo. Uspeh Matičnog društva i povezanih pravnih lica se meri održivošću rasta vrednosti društava za njihove akcionare.

Strateški okvir i veza sa stubovima strateškog usmerenja:

Strateško usmerenje za period 2014-2016. godine zasniva se na tri stuba, koji se odnose na glavne izazove:

- Fokus i stabilizacija osnovne delatnosti,
- Transformacija i unapređenje modela poslovanja i korporativne kulture,
- Vođstvo i održavanje leaderske pozicije u inovacijama i mreži.

Za svaki nivo strateškog okvira definisani su strateški ciljevi i strateške inicijative koje se implementiraju radi ostvarivanja postavljenih ciljeva.

U toku 2015. godine nastavljena je ili započeta realizacija većeg broja strateških inicijativa, u skladu sa definisanim akcionim planovima za implementaciju.

Strateški ciljevi i inicijative za povećanje konkurentne snage grupisani su prema glavnim oblastima na koje se odnose i obuhvataju ciljeve i inicijative za povećanje tržišne efektivnosti, ciljeve i inicijative za povećanje efikasnosti i ciljeve i inicijative za povećanje organizacione efektivnosti. U cilju povećanja efikasnosti, u toku 2015. godine realizovana je inicijativa koja se odnosi na optimizaciju kancelarijskog prostora. Koncentrisanjem zaposlenih na manjem broju lokacija u Beogradu stvoreni su uslovi za smanjenje troškova zakupa poslovnog prostora. Nastavljena je realizacija inicijativa koje se odnose na transformaciju OSS/BSS

sistema implementacijom ERP, CRM, billing i drugih naprednih aplikativnih rešenja. Povećanje organizacione efektivnosti sprovodi se kroz inicijative koje se odnose na transformaciju upravljanja ljudskim resursima (modeli kompetencija, upravljanje učinkom, sistem nagrađivanja i zarada, promene korporativne kulture), transformaciju procesa nabavke i upravljanja lancem snabdevanja, kao i unapređenje procesa IT upravljanja kroz uvođenje standarda ISO 20000 i ISO 9001. U toku je implementacija inicijativa za povećanje tržišne efektivnosti koje se odnose na uvođenje novih paketa usluga prilagođenih različitim potrebama korisnika, poboljšanje efekata upravljanja standardizovanim korisničkim segmentima i razvoj novih programa lojalnosti za korisnike. Postignut je napredak na konsolidaciji arhitekture kompanijskih brendova uvođenjem novog mts brenda i unapređeno korisničko iskustvo uvođenjem novog jedinstvenog portala.

Strateški ciljevi i inicijative za izgradnju konkurentne prednosti grupisani su u dve glavne oblasti: ciljevi i inicijative za stvaranje superiornog korisničkog iskustva i ciljevi i inicijative za povećanje efikasnosti organizacije. Inicijative orijentisane na izgradnju konkurentne prednosti zahtevaju veća ulaganja i duži vremenski horizont zbog dužeg perioda potrebnog da bi se vratilo uloženo. Komercijalno pružanje usluga preko LTE mreže započelo je u aprilu 2015. godine čime se realizuju inicijative za obezbeđivanje superiornog korisničkog iskustva. Društvo je na javnom nadmetanju RATEL-a obezbedilo potrebne frekvencijske opsege za dugoročno pružanje usluga bežičnog širokopojasnog pristupa Internetu visokog kvaliteta. Ostvaren je veliki rast broja IPTV korisnika nakon uvođenja napredne mts TV usluge preko nove multimedijalne platforme, a otpočelo je i promotivno pružanje usluge prijema TV kanala na više uređaja (*multiscreen*). LTE korisnicima omogućeno je promotivno korišćenje usluge prijema TV kanala na mobilnim uređajima. Ove inicijative treba da obezbede adekvatan odgovor na sve konkurentnijem tržištu OTT (*Over The Top*) usluga.

Strateški ciljevi i inicijative za obezbeđivanje liderske pozicije u inovacijama odnose se na ulazak na nove segmente tržišta. Inicijative za obezbeđivanje liderske pozicije u inovativnosti na tržištu orijentisane su na pružanje netradicionalnih telekomunikacionih usluga korisnicima i proširenje poslovanja na druge delatnosti. Sticanjem većinskog vlasništva u Dunav banci, sada mts banci, stvoreni su uslovi za ulazak u novu oblast poslovanja sa ciljem obezbeđivanja sinergije bankarskih i telekomunikacionih usluga. U domenu ICT usluga unapređena je ponuda *Cloud* usluga, uz stvaranje uslova za jačanje partnerskih modela poslovanja u ovoj izazovnoj ali visoko kompleksnoj oblasti.

Korporativna poslovna strategija, sa svoja tri stuba i strateškim okvirom, uspostavlja ravnotežu između inicijativa koje su orijentisane samo na jednu organizacionu celinu i inicijativa čije sprovođenje zahteva multidisciplinarnu saradnju većeg broja organizacionih celina, čime vodi celovitom ostvarivanju zajedničkih ciljeva.

Ključni faktori uspeha implementacije strategije su:

- interno usaglašeni plan implementacije, odgovornosti i koordinacija, uz punu podršku i saglasnost najvišeg menadžmenta za vremenski okvir i utvrđene prioritete;
- određivanje odgovarajućih timova za implementaciju u smislu veština i kapaciteta, uz intenzivno uključivanje stejkholdera na višim nivoima;
- obezbeđivanje potrebnih IT resursa, imajući u vidu visok stepen zavisnosti implementacije strategije od raspoloživosti informacionih tehnologija.

Uspešna implementacija strategije u velikoj meri se oslanja na primeni upravljačkih metodologija i alata koji su poznati u najboljoj praksi:

- implementacija sistema indikatora performansi (KPI) kroz BSC (Balanced Scorecard) sistem za praćenje implementacije strategije
- jačanje projektnog i programskog upravljanja radi stvaranja i kontrole jedinstvene mape promena koje prevazilaze svakodnevno poslovanje
- kontinuirano unapređenje upravljanja poslovnim procesima i povećanje operativne i organizacione efikasnosti

Matično društvo i povezana pravna lica nastoje da kontinuirano identifikuju mogućnosti i ostvaruju sinergetske efekte sa organizacionog, operativnog, tehničkog i komercijalnog stanovišta.

Organizacione sinergije ogledaju se u uvođenju korporativnog upravljanja na nivou grupe, koje treba da donese niz pozitivnih efekata: poboljšanje poslovnih rezultata Matičnog društva i povezanih pravnih lica i održavanje poverenje investitora, smanjenje troškova, povećanje vrednosti društava, podsticaj menadžmentu za ostvarivanje ciljeva koji su u interesu akcionara i organizacije, kao i smanjenje rizika u poslovanju.

Operativne sinergije podrazumevaju konsolidaciju, odnosno centralizaciju zajedničkih funkcija radi ostvarivanja pozitivnih efekata na nivou grupe, zahvaljujući ekonomiji obima.

Tehnološke sinergije odnose se na zajedničko dugoročno planiranje mreža i odnos prema dobavljačima, utvrđivanje zajedničkih smernica za razvoj i

korišćenje određenih tehničkih platformi, kao i razmenu znanja, kompetencija i najbolje prakse između Matičnog društva i povezanih pravnih lica.

Komercijalne sinergije obuhvataju zajedničke marketinške aktivnosti na nivou grupe, transfer rešenja u toku razvoja novih proizvoda i usluga između povezanih pravnih lica, cenovnu strategiju na nivou grupe, centralizovano upravljanje partnerstvima, u cilju ostvarivanja optimizacije troškova i obezbeđivanja jedinstvene strategije brenda.

USLUGE

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Telekom Srbija je kompanija koja uspešno održava ulogu lidera iz oblasti fiksne i mobilne telefonije i ima značajno tržišno učešće u segmentu interneta i multimedije, pri čemu uz konstantno unapređenje poslovanja, uvodi nove standarde i razvija nove tendencije. Stoga su naše usluge sinonim za poverenje, superiorne performanse i inovativne tehnologije.

U 2015. godini korisnički brend mts, dobio je novi vizuelni identitet i pod jednim krovom i imenom objedinio sve usluge kompanije.

Poslovni korisnici

Mala i srednja preduzeća

U toku 2015. godine uvedena je nova 4G usluga, preko 4G mreže mobilne telefonije Telekoma Srbije. Uslugu je moguće aktivirati samo za korisnike sa USIM karticama i mobilnim uređajima koji podržavaju LTE tehnologiju (postojećim korisnicima obezbeđena je zamena SIM kartica USIM karticama). Usluga se ne naplaćuje dodatno, ali su uvedena ograničenja uz koje pakete je omogućena:

- Za mobilni internet - za pakete Mobilni Net 30GB i veće.
- Za Postpaid korisnike sa tarifama BizMixNet L, XL i XXL i BizMax i BizMax Plus.

Usluga BlackBerry BES 12 uvedena je u prvoj polovini 2015. godine i omogućava korisnicima da na siguran način upravljaju BlackBerry OS7, BlackBerry 10, iOS, Andorid i Windows Phone 8 telefonima sa jedinstvene BES 12 konzole. Na ovaj način koriste se usluge: bežično primanje i slanje e-mail poruka, bežični pristup Internetu, sve funkcije mobilnog telefonskog aparata; omogućena je sinhronizacija i upotreba *organizer-a* sa računara, pristup poslovnim podacima i kontaktima sa računara i razdvajanje dva radna okruženja – poslovno i privatno. U martu je unapređena usluga IPTV za poslovne korisnike, koja preko nove platforme nudi proširen set funkcionalnosti. Usluga je puštena za sledeće segmente poslovnih korisnika: hoteli, kancelarijski poslovni prostor, javni (otvoreni) prostor.

U prvoj polovini 2015. godine uvedena je nova usluga Mts BizPaket za poslovne korisnike segmenta mala i srednja preduzeća. BizPaket objedinjuje usluge fiksne (do 9 linija), mobilne telefonije (do 20 linija) i Interneta. U avgustu je ovaj paket dodatno unapređen tako što je korisniku omogućeno da u BizPaket uključi i uslugu IPTV, kao dodatnu uslugu. Takođe je povećan broj dozvoljenih mobilnih linija u paketu sa max 20 na max 40 mobilnih *postpaid* linija.

Krajem 2015. godine za poslovne korisnike uveden je PromoBox, potpuno integrisan i proveren sistem koji pruža mogućnost plasiranja promocija korisnicima, upravljanje promocijama, kao i generisanje izveštaja o plasiranim promocijama na jednostavan i brz način. PromoBox omogućava korisnicima aktiviranje roming dodataka i tarifnih dodataka preko SMS i USSD menija. Uvođenjem PromoBoxa za poslovne korisnike unapređen je deo Front-enda, tj. kanala komunikacije sa korisnikom, kao i segmentiranje korisnika na USSD kanalu.

ICT servisi

Managed LAN usluga koja povezuje lokacije poslovnog korisnika u jedan mrežni sistem - lokalnu mrežu, unapređena je kroz novu terminalnu opremu, a primenjene su i nove-niže cene za iznajmljivanje opreme.

U junu je uvedena usluga WiFi za poslovne korisnike. Usluga omogućava poslovnim korisnicima da koriste tehnologiju WiFi za pristup internetu. Telekom Srbija pruža kompletno rešenje - pristup internetu (po optici ili bakru), aktivnu opremu i *access point-e* (*indor* i *outdoor*). Takođe, u okviru usluge, nudi se i *captive portal* - *web* strana na koju se preusmerava svaki krajnji korisnik. Na toj strani može stajati marketinški tekst, ali može i služiti kao *login* strana za pristup WiFi, u zavisnosti od zahteva poslovnog korisnika.

Za *Cloud* servise uveden je TBB koncept, kojim korisnici mogu na određeno vreme da testiraju ove servise, tako što biraju posebne pakete, označene kao TBB paketi. Period testiranja obično traje oko mesec dana.

Microsoft poslovno rešenje uključuje usluge MS Exchange, MS Lync i MS SharePoint. U pitanju su usluge koje predstavljaju hostovano rešenje na serverima Telekoma Srbija i predstavljaju zaokruženo, tzv. *Office productivity* rešenje. Korisnik se može odlučiti za bilo koju kombinaciju usluga.

WFBS proizvod predstavlja kompletno IT *security* rešenje i odnosi se na objedinjenu zaštitu od virusa, kompromitovanja podataka i zloupotreba koje prete sa Interneta, uz minimalan uticaj na performanse računara koji se štite.

Bizdisk Pro pušten je u drugoj polovini 2015. i predstavlja StaaS (*Storage as a Service*) rešenje.

To je usluga koja korisnicima obezbeđuje određenu količinu skladišnog prostora i maksimalnog broja korisnika koji tim prostorom raspolažu. Jedan od korisnika je i administrator koji kreira ostale korisnike i definiše prava pristupa internim folderima. Pored prostora na disku kome se može pristupiti kroz svaki uređaj koji ima internet *browser*, pristup je omogućen i pomoću aplikacija za mobilne uređaje (Android, iPhone, Windows Phone) i personalne računare (sa Windows operativnim sistemom - za koje postoje odvojene aplikacije za Sync i Backup).

Usluga BizMail omogućava korišćenje elektronske pošte preko Interneta, pri čemu mail server obezbeđuje Telekom Srbija. Primanje i slanje elektronske pošte korisnika odvija se uz veliku sigurnost podataka, antivirus i antispam zaštitu i jednostavno korišćenje usluge. Ceo proces od kupovine do kreiranja i definisanja pojedinih korisničkih naloga i ostalih opcija potpuno je automatizovan. Korisnički nalozi koji se otvaraju na mail serveru mogu biti na domenu koji je registrovan na Telekom i koji se korisniku dodatno ne naplaćuje ili na domenu koji je registrovan na korisnika. Korisnik prilikom aktivacije servisa dobija svoje kredencijale za pristup administrativnom portalu (*Delegated admin*) i potpuno samostalno kreira i upravlja svojim mail nalogima, koristeći jedan od predefinisanih *mailbox*-a iz skupa koji su mu ponuđeni.

Privatni korisnici

Usluge mobilne telefonije

U 2015. kreirana je aplikacija mts centar i ima verziju za tri najzastupljenija operativna sistema u mts mobilnoj mreži (Android, iOS i Windows). Aplikacija omogućava proveru stanja na računu, dopunu kredita prijateljima i članovima porodice i informisanje o aktuelnim promocijama. Omogućena je kupovina vaučera i aktivacija usluga povoljnijih poziva ka fiksnim i mobilnim mrežama u inostranstvu, kao i omiljenih brojeva u mts mreži. Omogućen je i pregled važnih brojeva, spisak poslovnica Telekoma Srbija, SMS imenik ili u kojoj mreži je vaš prijatelj.

U junu je puštena usluga Kredit alarm. Korisnik se prijavljuje za uslugu što mu omogućava da, čim mu kredit na računu dostigne iznos niži od 50 dinara, dobija podsetnik u vidu SMS obaveštenja. Usluga je besplatna za korisnika. Kredit alarm mogu da koriste *prpaid* korisnici i korisnici tarife Kontrola troškova.

Od jula je omogućena kupovina mobilnih telefona na rate po maloprodajnoj ceni i kada se korisnik odluči za mesečnu naknadu sa 50% popusta. Broj rata uslovljen je dužinom trajanja ugovorne obaveze.

Tokom juna puštena je i usluga plaćanja računa za mts usluge putem mobilnog telefona, a zaduženjem VISA/ MasterCard platnih kartica. Za korišćenje ove usluge korisnik mora biti registrovan za mobilna plaćanja u banci koja mu je izdala Visa ili MasterCard karticu. Na ovaj način računi se plaćaju bez provizije, u samo par jednostavnih koraka, slanjem SMS poruke ili koristeći android aplikaciju m_plati.

Tokom letnjih meseci 2015. godine, korisnicima mts mobilne mreže omogućena je kupovina autobuskih karata za prevoz od većih gradova Srbije do turističkih destinacija Crne Gore. Korisnicima mts mobilne mreže omogućena je kupovina karata na portalu redvoznje.rs zaduženjem postpaid ili prepaid računa, pri čemu se isporuka karte vrši na kućnu adresu korisnika.

Od septembra su uvedene novine na postpaid tarifama, koje su podrazumevale novu tarifu Miks XL Plus, korigovanu Miks XXL tarifu sa više SMS i GPRS saobraćaja i nižu cenu Super Plus tarife.

U novembru je puštena usluga kupovine vaučera za taksi vožnju na teritoriji Beograda. Korisnici mts mobilne mreže vaučere kupuju kroz CarGo mobilnu aplikaciju zaduženjem svog postpaid ili prepaid računa.

U decembru je puštena usluga kupovine BusPlus karata zaduženjem mobilnih računa korisnika. Preduslov za korišćenje ove usluge je da korisnik poseduje mobilni telefon sa Android operativnim sistemom verzije 4.4. ili više koji podržava NFC uslugu i da preuzme aplikaciju mts centar. Karta kupljena na ovaj način spušta se u memoriju telefona kao NFC token, koji je vidljiv samo validatoru u vozilima javnog gradskog prevoza u Beogradu. Na ovaj način korisnici mogu da kupe pojedinačne vremenske karte za sve četiri zone beogradskog gradskog prevoza. Kupljena karta može da se iskoristi/ validira u naredna 24 časa. Nova BusPlus karta može da se kupi nakon što se iskoristi/ validira prethodno kupljena karta.

U aprilu je Eksperimentalno pružena usluga mobilne telefonije privatnim korisnicima preko LTE (4G) tehnologije koja podrazumeva korišćenje usluga preko 4G tehnologije bez dodatne naknade korisnicima postpaid tarifnog profila Miks XL i korisnicima Box paketa koji sadrže postpaid tarifni profil mobilne telefonije, kao i korisnicima Miks XXL, Super i Super Plus, Mobilni NET L i Mobilni NET XL.

U aprilu je ostvarena saradnja sa televizijom Pink po pitanju usluga koje su pratile TV šou „Pinkove zvezdice“. Formirana je posebna prepaid tarifa, a korisnici su mogli da uživaju u posebnim benefitima, uključujući i 15 besplatnih glasova za emisije glasanja. Razvijena je i aplikacija Pinkove zvezdice koja omogućava određenim mts tarifama da prate televizijski program Pinkove zvezdice preko svojih telefona. Korisnicima su bili dostupni sadržaji: Sve emisije koje su do sada emitovane (oko 60-70 sati snimljenog sadržaja); Ekskluzivni video materijali koji bi činili događanja iza scene sa snimanja emisija; Zanimljivosti vezane za emisiju, žiri, takmičare u formi kratkih video sadržaja– na dnevnom nivou.

Od jula je puštena Mobilna aplikacija mts Željko Joksimović koja omogućava korisnicima da slušaju novih 11 pesama ovog izvođača. Dostupna je svim korisnicima, a za prvih 130.000 mts korisnika na Google Play i App Store do 30. septembra bila je besplatna za preuzimanje.

Od avgusta je aktivan servis Elektronski račun kojim se korisniku pruža mogućnost preuzimanja/dobijanja računa Telekoma Srbija u elektronskoj formi. Servis je namenjen svim privatnim korisnicima Telekoma Srbija. Predstavlja zamenu/dodatak postojećoj papirnoj formi računa.

Usluge interneta

U ponudi su Net paketi različitih brzina, kreirani u zavisnosti od potreba korisnika:

- Net 10 (do 10/1 Mb/s)
- Net 20 (do 20/2 Mb/s)
- Net 50 (do 50/2 Mb/s)
- Net 100 (do 100/2 Mb/s).

Net paketi se od decembra nude po povoljnijim cenama. Uz ugovornu obavezu od 24 meseca omogućeno je korišćenje ovih usluga za 1 dinar u periodu od 2 do 5 meseci, u zavisnosti od izabranog paketa.

Usluge multimedije

U aprilu je puštena u produkciju aplikacija mtsTV GO - usluga koja omogućava korisnicima da gledaju TV kanale i druge video, audio i multimedijalne sadržaje preko interneta. Potrebno je da korisnik na svom mobilnom telefonu, tabletu ili računaru ima instaliranu odgovarajuću aplikaciju, odnosno *webTV plug-in*.

Od oktobra aktuelna je nova ponuda mts TV usluge kojom su korisniku dostupni paketi kreirani u skladu sa žanrovskim i tematskim odrednicama. Mts TV Osnovni kanal menja se u smislu sadržaja kanala 102 kanala + 5 Arena kanala.

Od oktobra je u produkciju puštena Multiscreen usluga koja omogućava pregled multimedijalnog sadržaja preko TV uređaja, računara i mobilnih uređaja (tzv. OTT uređaja). Ova funkcionalnost podrazumeva mogućnost korišćenja sadržaja na više različitih uređaja. Korisnik koji započne gledanje sadržaja na jednom uređaju, može da nastavi praćenje sadržaja na drugom pod istim korisničkim nalogom. *Multiscreen* funkcionalnost kao dodatnu uslugu mogu koristiti isključivo privatni korisnici IPTV.

Usluge konvergentnih paketa

Od oktobra 2015. startovala je kampanja Green field, koja omogućava podnošenje zahteva za BOX paket i na lokaciji na kojoj ne postoji fiksni priključak. Cilj uvođenja ovog postupka je da se olakša podnošenje zahteva za korisnike koji nemaju nijednu uslugu u trenutku podnošenja zahteva.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

U segmentu mobilne telefonije tokom 2015. godine, u cilju zadržavanja postojećih i privlačenja novih korisnika, vršena su unapređenja usluga u smislu uvođenja novih tarifnih modela, sprovođenja brojnih marketinških aktivnosti i ponude atraktivnih modela pametnih uređaja.

Tokom 2015. godine za *prepaid* korisnike sprovedene su brojne promotivne kampanje, gde se korisnicima nude određene količine besplatnih minuta u Mtel fiksnoj i mobilnoj mreži, besplatne SMS poruke unutar BiH, prenos podataka u mobilnoj mreži Mtel-a, kao i cena razgovora prema m:ts mobilnoj mreži Srbije za 0,17 KM/min.

Najznačajnija aktivnost u *prepaid* segmentu mobilne telefonije jeste plasiranje novog brenda GO! sa cenom poziva od 0,10 KM prema svim mobilnim mrežama u BiH, a po obračunskoj jedinici 60+60, što predstavlja jedinstvenu ponudu na tržištu i najjeftiniji nacionalni saobraćaj u BiH. Ponuda brenda GO! obogaćena je mobilnim telefonima: Alcatel 1016G, Allview S5 Simpy i Allview A5 Smiley.

U cilju zadržavanja postojećih korisnika, boljeg odnosa prema vernim korisnicima, kao i pridobijanja novih klijenata, definisan je Program lojalnosti koji je komercijalno pušten 21. decembra 2015. godine.

Segment mobilne telefonije karakteriše kontinuirana ponuda različitih startnih paketa i tarifnih modela. Od decembra 2015. godine u ponudi su novi postpaid tarifni modeli Moj Mix MINI, Moj Mix STANDARD, Moj Mix NET, Moj Mix EXTRA,

Moj Mix TOP i Moj Mix PREMIUM. Novi tarifni modeli su znatno poboljšani u odnosu na postojeće, te usklađeni sa zahtevima tržišta i potrebama korisnika. Očekuje se povećan priliv novih *postpaid* korisnika, te migracija većeg broja postojećih korisnika sa starih na nove tarifne modele. Korisnicima se nude brojni značajni bonusi, kao i razni popusti prilikom razgovora, SMS i interneta.

Kompanija Mtel ima najnovije modele mobilnih telefona, čime se ističe kao operator koji prati trendove i pruža korisnicima najkvalitetniji paket usluga sa terminalnom opremom.

U 2015. godini Mtel je u svojoj ponudi raspolagao sa mobilnim telefonima renomiranih svetskih proizvođača kao i modela koji pokrivaju sve segmente potrošača u BiH. Konkurentnost i prednost u odnosu na ostale operatore je ponuda najatraktivnijih modela telefona (Samsung Galaxy S6 Edge, S6 Edge+, Note 4, Huawei P8, Mate S, HTC One M9, HTC One E9, LG G4, Sony Xperia Z3+, Sony Xperia Z5), najveći portfolio i prvi na tržištu BiH.

Pored prodaje paketa usluga sa mobilnim aparatom, Mtel svojim korisnicima nudi mogućnost kupovine telefonskih aparata po nabavnim cijenama i to bez ugovorene obaveze. Takođe, nudi i mogućnost kupovine telefonskih aparata u paketu sa uslugom na 12 mesečnih rata.

Na tržištu BiH, Mtel ima najveći portfolio integrisanih usluga prilagođen potrebama korisnika i strukturiran na: Open duo, Open trio i Open Quadro. Ovi paketi, različitim kombinacijama objedinjuju usluge fiksne i mobilne telefonije, IPTV usluge i usluge pristupa internetu putem ADSL-a. Na taj način, integrisane usluge utiču na zadržavanje dobru tržišnu poziciju i produženje životnog veka fiksne telefonije. Open paketi su ponuđeni sa ciljem da se ponudom *flat* saobraćaja kompenzuje pad fizičkog obima saobraćaja fiksne telefonije.

U portfolio integrisanih paketa u 2015. godini ušle su i nove dodatne usluge (nPVR, Start over, Pause, Catch up TV): Snimanje sadržaja, Gledaj ispočetka-Pauziraj, TV-Gledaj propušteno i Mozaik TV kanala (Mozaik Promo i Mozaik Sport).

Za rezidencijalne korisnike paketa integrisanih usluga fiksne telefonije, pristupa internetu, mobilne telefonije i IPTV usluga u ponudi je Pickbox SVoD usluga (Subscription Video on Demand). Ova usluga videa na zahtev IPTV korisnicima daje mogućnost gledanja velikog broja sadržaja objedinjenih u Pickbox videoteku uz mogućnost neograničenog broja pregleda odabranog sadržaja u periodu korišćenja usluge. Usluga je rezultat partnerske saradnje sa OTT provajderom sadržaja.

Plan za naredni period je da se svakako nastavi sa aktivnostima na rastu broja korisnika integrisanih usluga i pri tom unapredi broj IPTV korisnika u odnosu na ukupan broj pretplatnika fiksne telefonije. U planu je razvoj portfolia multimedijalnih usluga uvođenjem Multiscreen servisa, OTT IPTV servis, a tu su i OTT *widget*-i.

U 2015. godini Mtel je korisnicima konstantno nudio modele LCD TV sa odličnim karakteristikama, od renomiranih proizvođača, prateći svetske trendove i obezbeđujući raspoloživost i dostupnost različitih modela. Prodaja LCD TV u 2015. godini je veća za 39% u odnosu na 2014. godinu, te su u skladu sa tim i prihodi po ovom osnovu veći za 62% u odnosu na 2014. godinu.

Logosoft d.o.o. Sarajevo

Sa aspekta portfolia usluga, Logosoft je jedinstvena kompanija u širem regionu jer nudi kompletan skup IT i telekomunikacionih usluga koje su danas neophodne svim korisnicima, kao što su ISP usluge, fiksna i mobilna telefonija, IP televizija, razvoj poslovnih rešenja, sistem integratorska rešenja, napredna rešenja na mrežnoj infrastrukturi, pa sve do specijalističke IT edukacije. U tom smislu je portfolio zaista razgranat preko celog opsega onoga što se danas smatra IT i telekomunikacionim servisima i uslugama.

Logosoft je među prvim kompanijama u Bosni i Hercegovini započeo sa prodajom i implementacijom *cloud* baziranih servisa i rešenja. Tako je u aprilu 2015. godine predstavljena nova LoGO! BIZ platforma koja objedinjuje sve IT i komunikacione usluge, među kojima se nalazi i Office365 rešenje.

Logosoft će u narednom periodu dodatno raditi na razvoju primene *cloud* servisa. Neki od primera *cloud* baziranih usluga koje bi se odmah na početku mogle ponuditi na BH tržištu i na čijem se razvoju radi su *remote backup*, *VM hosting* te *platform-as-a-service* modeli. Vrlo izražena prednost Logosofta u odnosu na ostale potencijalne konkurente u ovom segmentu usluga na BH tržištu je dobro razgranata infrastruktura do krajnjih korisnika, visoke propusne moći, što praktično omogućava korišćenje veoma širokog spektra *cloud* servisa.

Mtel Austria Beč

Mtel Austria je počeo sa komercijalnim radom u oktobru 2015. godine, pri čemu su puštene u rad *prepaid* i *postpaid* usluge mobilne telefonije. Obavljene su i druge značajne aktivnosti: stavljen je u funkciju Web sajt, omogućena je kupovina startnih *prepaid* paketa putem *web shop*-a korišćenjem kreditnih kartica, Paypal-

om ili plaćanjem sa tekućeg računa, omogućeno je naručivanje *postpaid* usluge na *web shop*-u *web* portala. Omogućena je i usluga prenosa broja sa mobilnim operatorima u Austriji, stavljen je u funkciju Call centar mtel Austria, omogućena usluga m:music za korisnike mtel Austria i puštena u rad poslovnica mtel Austria u Beču.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Usluge mobilne telefonije

Kako bi se zadovoljile potrebe svih korisnika mobilne telefonije, sa ciljem da se zadrže postojeći i steknu novi korisnici, a vodeći se segmentiranim ciljnim grupama, u društvu mtel pažljivo su planirane nove usluge.

U februaru mesecu u *postpaid* segmentu uvedena je nova grupa Odaberi plus paketa. Posebna odlika ovih paketa je što imaju resurse za pristup digitalnom servisu M:BOX koji omogućava korisniku da sačuva sve svoje fotografije, video klipove i fajlove na onlajn serveru.

Uzimajući u obzir prednosti poslovanja sa Matičnim društvom i povezanim pravnim licima, društvo mtel je nastavilo kampanju sa povoljnostima za sve korisnike koji su u romingu u Srbiji, na mt:s mreži, pod nazivom m:roming tiketi. Korisnici su mogli da odaberu jedan od m:roming tiketa, za 15 dana ili godišnji tiket Prva klasa, koji im je omogućio da koriste sve navedene pogodnosti do kraja 2015. godine.

Kad je u pitanju *prepaid* segment, u aprilu mesecu za sve nove *prepaid* korisnike pripremljen je paket m:go plus NEW sa mogućnošću slanja SMS poruka prema svim mrežama u Crnoj Gori za samo 1 cent. Aktivacijom kartice u promotivnom periodu korisnik dobija besplatne pozive ka tri odabrana broja iz bilo koje mreže u Crnoj Gori u narednih 30 dana (2000 minuta).

Kontinuirane kampanje prodaje telefona (sa posebnim akcentom na smart telefone), modema i tableta imale su za cilj što veću popularizaciju mobilnog Interneta kao i veću Internet potrošnju, naročito ako se uzme u obzir tendencije rasta korišćenja društvenih mreža i mobilnih aplikacija.

U cilju povećanja prihoda u *prepaid* segmentu, pored standardne ponude u okviru USSD menija omogućen je poseban meni - m:me, kreiran sa personalizovanom ponudom povoljnosti u zavisnosti od dosadašnjih navika i preferencija targetirane grupe korisnika (pozivi, SMS ili Internet). Prepaid korisnicima se kroz m:me meni generišu ponude na dnevnom, sedmodnevnom i mesečnom nivou, koje se

odnose na potrošnju u okviru M:TEL mreže, ili na potrošnju ka svim mrežama u Crnoj Gori.

Na početku turističke sezone, u junu, pokrenuta je prodaja novog turističkog paketa uz *prepaid* paket m:go turist. Korisnicima je za samo 3 eur omogućeno da dobiju 3 eur kredita, 100 SMS poruka za slanje ka inostranim mrežama u narednih sedam dana, kao i 3 dana besplatnog Interneta i to 500MB po maksimalnoj brzini.

U julu je započeta promotivna kampanja u delu pružanja usluga putem kablovske infrastrukture. Uvedeni su novi tarifni paketi koji objedinjuju usluge fiksne i mobilne telefonije, interneta i televizije. Ključni benefiti ponude su: najbogatija TV ponuda, najpovoljniji internet paketi uz besplatan priključak i instalaciju.

U oktobru je nastavljena prodaja *prepaid* paketa m:go plus, sa sledećim benefitima: 10.000 minuta u 068 MTEL mreži, 10.000 SMS-poruka u 068 MTEL mreži, 300 MB besplatnog Interneta i 3 eur kredita za slobodnu potrošnju, pri čemu besplatni resursi važe 15 dana od dana aktivacije.

Što se tiče *postpaid* korisnika, u ponudi je mogućnost kupovine telefona na rate i ostvarenje popusta na pretplatu do 30% za korisnike koji potpisu ugovor na 24 meseca kupovinom telefona po maloprodajnoj ceni, uz Odaberi plus pakete. Od 15. novembra u ponudi je mogućnost kupovine godišnjeg mroming tiketa po ceni od 19 eura. Ovaj tiket omogućava svim korisnicima MTEL mreže neograničene minute ka mobilnoj i fiksnoj mreži Telekomu Srbija i ka MTEL mrežama, neograničene SMS poruke ka brojevima iz mt:s i MTEL mreže, neograničen Internet, i neograničene dolazne pozive iz bilo koje mreže u svetu sve do kraja 2016. godine.

U decembru su uvedeni novi tarifni paketi Surf Elastik i Super Surf Elastik. koji uključuju mogućnost da korisnik dobija dve SIM kartice i za jednu mesečnu pretplatu istovremeno koristi Internet na dva uređaja.

U decembru je takođe započeta kampanja namenjena korisnicima koji vole telefone sa tastaturom i većim ekranom. Uz novi Senior plus postpaid paket za samo 7,9 eura mesečno korisnici dobijaju telefon Alcatel 2004C, uz sledeće benefite: 3000 minuta i 3000 SMS poruka u MTEL 068 mreži, 100 minuta prema fiksним mrežama u Crnoj Gori i 30 minuta i 30 SMS poruka prema ostalim mobilnim mrežama u Crnoj Gori.

Usluge fiksne telefonije, Internet i televizije

Početkom septembra društvo M:tel je zvanično ponudilo usluge kablovske televizije i Interneta.

Uvedeni su i m:BOX paketi koji objedinjuju usluge fiksne, mobilne, Interneta i digitalne televizije, uz mesečnu pretplatu od 19,99 do 34,99 eur. U ponudi su četiri BOX paketa: Box trio1 koji obuhvata tel box 1, Internet 2M i mini osnovni tv paket, Box trio 2 koji obuhvata tel box 1, Internet 8M i osnovni tv paket, Box trio 3 koga čine tel box 2, Internet 15M i osnovni tv paket i Box all 4 sa tel box 1, Internetom 8M, osnovnim tv paketom i mobilnim paketom.

Osim BOX paketa, kreirani su i posebni Flash Internet paketi koji nude internet brzine do 25Mbps, kao i posebni paketi fiksne telefonije uz benefite u promotivnoj kampanji.

Osnovni i mini osnovni TV paketi sadrže najbogatiju ponudu TV kanala na crnogorskom tržištu. Velika paleta Pink kanala uključena je u Osnovni paket, kao i Arena kanali. Osim tih paketa u ponudi su i standardni dodatni paketi (HBO, ...). Uz Box pakete obezbeđena je mogućnost kupovine najsavremenijih televizora marke Samsung i Tesla po maloprodajnoj ceni ili na odloženo plaćanje.

Nacionalni digitalni vod omogućava digitalnu konektivnost i povezivanje dve korisnikove tačke na teritoriji Crne Gore i ovo je usluga koju FiberNet pruža na teritoriji Crne Gore. Predmetna usluga ne zavisi od protokola i obezbeđuje transparentan prenos signala traženog kapaciteta između krajnjih tačaka korisnika. Koristi se za pružanje telefonskih usluga ili drugih usluga prenosa podataka između lokacija korisnika kojima je neophodan visok kvalitet usluge. FiberNet nudi nacionalne i međunarodne digitalne vodove kapaciteta: 2Mbps, FETH (4Mbps, 6Mbps....100Mbps) i STM-1, u zavisnosti od lokacija krajnjih tačaka korisnika.

Usluga iznajmljivanja optičkih vlakana *dark fiber* omogućava korisnicima povezivanje lokacija u Crnoj Gori ili povezivanje lokacije u Crnoj Gori sa lokacijom u inostranstvu.

Usluga zakup transportnih kapaciteta predstavlja uslugu zakupa kapaciteta većih protoka realizovanih preko SDH/DWDM mreže FiberNet* i njegovih partnera u inostranstvu. Transportni kapaciteti koji se zakupljuju mogu biti nacionalni i međunarodni. Predmetna usluga je namenjena operatorima (veleprodajnim) korisnicima za povezivanje krajnjih tačaka svoje mreže ili svoje mreže sa mrežom drugog operatora.

*Videti napomenu sa strane 5

„TELUS“ A.D. BEOGRAD

U okviru registrovane delatnosti, Telus pruža usluge:

- obezbeđivanje objekata i imovine (FTO, PPZ i pratnje novca),
- održavanje higijene poslovnog prostora i objekata i
- servisa pomoćnih poslova.

Od 2008. godine, Telus poseduje sertifikat o uspostavljenom i primenjenom standardu SRPS ISO 9001 – Sistem menadžmenta kvalitetom i od 2012. godine standard OHSAS 18001 – Sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu. U 2013. uveden je i standard kvaliteta ISO 14001 – Sistem upravljanja zaštitom životne sredine.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

Kanali Arenasport na kraju 2015. godine su prisutni u distributivnim mrežama 47 operatora na teritoriji Srbije, 28 na teritoriji Bosne i Hercegovine, 4 u Crnoj Gori i po 1 u Makedoniji i Hrvatskoj, odnosno ukupno 81 operatora.

Na svim pomenutim tržištima, kanali Arenasport su prisutni na platformama svih glavnih telekomunikacionih operatera (T-Com Crna Gora, T-Com Makedonija, T-Com Hrvatska, BH Telecom, m:tel RS, HT Eronet, Telekom Srbija).

Arenasport priprema i emituje sledeće kanale:

- Arenasport 1 za teritorije Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Makedonije,
- Arenasport 2, 3 i 4 za teritorije Srbije, Crne Gore, Makedonije i BiH,
- Arenasport 1, 2, 3, 4 i 5 za teritoriju Hrvatske,
- Arenasport 5 trenutno samo za potrebe OpenIPTV Telekoma Srbija,
- Arenasport WEB kanal ekskluzivno za potrebe www.svenaklik.com servisa,
- MaxGP kanal (specijalizovani auto-moto kanal) za teritoriju Hrvatske.

Svi kanali su dostupni u SD i HD formatu (1920x1080i) a ceo proizvodni proces, od prijema (indžesta) signala, preko njegove obrade, odnosno post-produkcije, pa do isporuke krajnjim korisnicima projektovan je i izveden u visokoj rezoluciji.

Osnovni elementi *play-out-a* su bazirani na automation sistemima renomiranih proizvođača *broadcasting* opreme kao što su Snell, Harmonic, Omneon, Miranda, Rorke i sl., a ceo sistem povezan preko Cisco servera i *switch-eva*.

Od prvog kola Lige Šampiona sezone 2012/13 operativan je i virtuelni studio For-A koji je ujedno i jedan od najsavremenijih studija u zemlji.

Od početka emitovanja program Arenasport TV je baziran na ekskluzivnom premium *content*-u iz sveta sporta. Sam *content* se uglavnom obezbeđuje na bazi trogodišnjih ugovora na bazi pregovora i direktnih pogađanja sa nosiocima prava. Izuzetak je UEFA koja ima stroga pravila i procedure usled kojih su telco operateri sa ovih prostora i uspeali da pobede na bid-u za sezone 2015-2018.

Sa radom studija, program je obogaćen i sa studijskim emisijama koje prate Ligu Šampiona i Ligu Evrope, kao i dešavanja oko Jelen Super Lige, Francusku ligu i Italijansku ligu, a prisutna je i emisija koja prati dešavanja u svetu košarke. Emitujemo i dnevne vesti Arena News.

Arenasport je angažovana na produkcijama raznih sportskih dešavanja na teritorijama na kojima je prisutna (JSL, ABA, BPL, KLS, LŠ i LE). Sva značajna takmičenja pokrivena su i studijskim emisijama i specijalnim emisijama koje su u sopstvenoj produkciji.

Kanal Arenasport 1 se distribuira kod svih operatera u okviru osnovne ponude, a ostali kanali su deo pay paketa bilo da je samostalni paket Arenasport, bilo kao deo nekog drugog pay paketa. Promotivno, nekim operaterima je odobreno da kanali idu ka korisnicima u okviru osnovnog paketa.

Distribucija kanala do operatera je ili putem Polaris (BulSat) DTH platforme (prijem sa Polaris risiverima ili Tandberzima i to samo u SD formatu) ili putem optike.

INVESTICIJE

MATIČNO DRUŠTVO I POVEZANA PRAVNA LICA

Ukupna investiciona ulaganja u 2015. godini, na nivou Matičnog društva i povezanih pravnih lica iznose 29,6 milijardi dinara i za 51.9% su veća u odnosu na investiciona ulaganja u 2014. godini. Uporedni pregled investicionih ulaganja ostvarenih po pojedinačnim društvima u 2015. i 2014. godini je prikazan u sledećoj tabeli:

Ukupne investicije

U milionima RSD	2015	Stopa rasta	2014
Telekom Srbija	20,122	64.0%	12,267
Mtel	6,977	22.0%	5,717
M:tel	2,498	68.5%	1,483
Telus	1	85.7%	0.7
Fibernet	-	-	2
HD Win	11	-56.8%	25
mts Banka	9	-	-
Ukupno	29,619	51.9%	19,494

Posmatrano po članicama, najveće investicije u 2015. godini ostvarene su u Matičnom društvu (20,1 milijarda dinara), a najniže u povezanom pravnom licu Telus (1.3 miliona dinara).

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Značajna investiciona ulaganja Telekoma Srbija izvršena su s ciljem osiguranja poslovnog kontinuiteta u svim segmentima poslovanja. Telekom Srbija je opredeljen ka zadržavanju pozicije vodećeg provajdera najzastupljenijih ICT usluga na tržištu, među kojima su: pristup internetu preko različitih tehnologija, prenos podataka, govorne i multimedijalne usluge, ali istovremeno je okrenut ka novim segmentima tržišta koje nameće dinamično poslovno okruženje. U tom smislu se i investicije Telekoma Srbija sastoje od ulaganja u mrežu radi pružanja klasičnih usluga na tehnološki savremenije načine i ulaganja u nove tehnologije. Ukupna investiciona ulaganja realizovana su u iznosu od 20.1 mlrd dinara, što je 64% više u odnosu na prethodnu godinu.

U fiksnoj mreži cilj je dalje povećanje korisničke baze, uz zadržavanje postojećih korisnika i stvaranje mogućnosti za veće brzine interneta. Investicije su prvenstveno namenjene za proširenje i modernizaciju kapaciteta pristupne mreže, čime se korisnicima omogućavaju servisi na broadband (BB) pristupu

većih brzina. U delu komutacionih sistema fiksne telefonije izvršeno je unapređenje i proširenje IMS sistema, koji predstavlja centralni komutacioni čvor za fiksnu i mobilni mrežu nove generacije.

U mobilnoj mreži Telekom Srbija nastavlja da drži primat najrazgranatije mobilne mreže, omogućujući svojim korisnicima kvalitetan signal i brzi mobilni internet u svim delovima naše države. Investicija za pribavljanje licence u opsezima 800MHz i 1800 MHz koja je preduslov za pružanje LTE servisa potvrđuje nameru Telekoma Srbija da tehnološke mogućnosti i performanse pretvori u superiorno korisničko iskustvo.

Tokom 2015. izvršena su različita unapređenja CS *core* mreže, kao i implementacija dodatnih funkcionalnosti core mreže koje su omogućile pružanje usluga preko LTE tehnologije. Završena je implementacija novog EPC-a (2G/3G/4G PS *core*), dok je mVAS platforma (objedinjena platforma za pružanje *messaging* usluga) u fazi finalnog testiranja.

U oblasti interneta, investicije su usmerene na razvoj IP/MPLS mreže, sa ciljem primene najboljih rešenja na tržištu obezbeđujući kapacitete za sve buduće mrežne i korisničke potrebe.

U oblasti multimedijalnih usluga investicije su usmerene na dalje proširenje kapaciteta IPTV multimedijalne platforme i dodatnih servisa i HeadEnd platforme kojom Telekom Srbija želi da unapredi svoj nastup na ovom tržišnom segmentu, nudeći atraktivne multimedijalne sadržaje na kvalitetan i savremenim korisnicima blizak način.

Skraćivanjem korisničke petlje stiču se svi preduslovi za veći korisnički protok, odnosno brzi fiksni internet i kvalitetnu ponudu IPTV usluge na više istovremenih HD kanala.

Najznačajniji IT projekti u ovom periodu se odnose na nastavak IT transformacionog programa kroz konsolidaciju Billing platformi, uvođenje novog CRM sistema, standardizaciju ERP sistema i dalju virtualizaciju kompletne IT infrastrukture sa ciljem kreiranja Software Defined Data centra, kao i podrški novim izvorima prihoda kroz ponudu *payment* i *cloud* servisa krajnjim korisnicima. Investicije u logističku podršku odnose se pre svega na adaptaciju i instalaciju radio baznih stanica, adaptaciju prostora i nabavku opreme za rad. U cilju nesmetanog odvijanja procesa rada u Društvu vozni park je značajnim delom obnovljen sa planom da kompletna modernizacija bude završena do kraja 2016. godine.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka i povezana pravna lica

Ukupne investicije društva Mtel sa povezanim pravnim licima Mtel Austria i Logosoft u 2015. godini iznose 7 milijardi dinara (113 miliona KM).

Od ukupno realizovanih investicionih ulaganja Mtel-a i njegova dva povezana pravna lica, najveća investiciona ulaganja su realizovana u društvu Mtel u iznosu od 6.6 milijardi dinara (107 miliona KM) što je za 12.4% više u odnosu na investiciona ulaganja u 2014. godini.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

U strukturi ukupno realizovanih investicionih ulaganja društva Mtel, u 2015. godini, značajna ulaganja se odnose na ulaganja u kablovsku transportnu mrežu, pristupnu mrežu, nabavku i instalaciju opreme za proširenje MSAN-a, i izgradnju novih PM. Tokom 2015. godine izvršena je i nabavka telekomunikacionog montažnog materijala, bakarnih i optičkih kablova, OTN/DWDM opreme i servisa, izgradnja FTTx mreža, spojnih puteva optičkim kablom (SPOK) i privoda do baznih stanica i MSAN-ova. Takođe, za potrebe realizacije projekta FTTx Bijeljina, završena je montaža dela pristupne opreme kao i pokretanje projekta i sklapanje ugovora za nabavku opreme i radova za potrebe projekta FTTx Prijedor.

Tokom 2015. godine je završena i rekonstrukcija značajnog projekta Mtel-a, rekonstrukcija objekta TKC Banja Luka, u sklopu kojeg je završena rekonstrukcija fasade i krova objekta, i izgradnja sistema napajanja prostorija data centara. Izgradnjom novih, centralizovanih sistema napajanja, i povezivanjem u sistem nadzora, dobijena je nova topologija napajanja centralnog objekta mtel-a. Takođe, postavljena je reklama na objektu, nabavljen je i ugrađen klima sistema koji će moći da odgovori na nove zahteve za većim rashladnim kapacitetima, većim toplotnim opterećenjima na malim površinama i preciznim hlađenjem.

Projektom isporuke i instalacije core sistema za proširenje jezgra telekomunikacione mreže Mtel-a izvršen je niz značajnih zahvata na fiksnoj mrežnoj infrastrukturi. Na NGN mrežnom elementu je izvršena zamena značajnog dela zastarelog hardvera, te realizacija Terminal Management Sistema (TR69) koji omogućava daljinsko upravljanje terminalnom korisničkom opremom.

Značajan projekat u okviru ukupno realizovanih investicionih ulaganja odnosi se i na nabavku opreme i usluga servisa koji su potrebni za modernizaciju mobilne

mreže i nastavak realizacije projekta koji je započet u prethodnoj godini - Modernizacija bežične pristupne mreže SWAP III faza (Krajina i Hercegovina), te na nabavku baznih stanica. Pored toga, nabavljeni su oprema i licence koji su neophodni za realizaciju SON sistema za bežičnu pristupnu mrežu, novi ripiteri i piko ripiteri za ostvarenje pokrivenosti u unutrašnjosti objekata.

Pored toga, nabavljeno je dvanaest pokretnih prikolica sa infrastrukturom za smještaj baznih stanica mobilne telefonije, koje će u olakšati da se obezbedi signal mobilne telefonije i dovoljan kapacitet na velikim skupovima ili pokrivanje novih lokacija do izgradnje stalnih BS.

U toku 2015. godine, projektom modernizacije CS Core sistema izvršena je zamena kompletnog CS Core podsistema sa dva nova MSS/MGW čvora locirana u TKC u Banjaluci i Palama, a instaliranjem novih mrežnih elemenata u PS Core podsystem (Firewall, Border Gateway) povećana je bezbednost sistema prenosa podataka preko mobilne mreže i obezbeđen visok kapacitet neophodan za pružanje usluga u narednom periodu. Takođe, značajni su projekti proširenja funkcionalnosti IN sistema (charge@once Unified), nabavka i instalacija mPayment sistema i servisa kao i jedan od strateških projekata u mreži mobilne telefonije - projekat Proširenja kapaciteta i funkcionalnosti VPN sistema u mobilnoj mreži koji je započet u prethodnoj godini.

U 2015. godini realizovana su i ulaganja u internet mrežnu opremu i IPTV. Nabavljena je oprema neophodna za proširenje core rutera mreže Mtel-a u sklopu realizacije projekta proširenja ISP rutera Bijeljina, kao i oprema po osnovu nabavke sistema za zaštitu od DoS napada, dok se migracija i instalacija planiraju u 2016. godini. Takođe, završen je projekat nabavke i instalacije integralnog sistema za distribuciju IPTV sadržaja, koji predstavlja sistem izuzetno napredne arhitekture u kojem je u potpunosti primenjen Multiscreen koncept.

Modernizacijom i unapređenjem NOC sistema i proširenjem kapaciteta i funkcionalnosti sistema za nadzor signalizacije i kontrolu kvaliteta, omogućeno je da se sistem nadzora signalizacije i kontrole kvaliteta obezbedi i na svim novoizgrađenim elementima u jezgru mreže kao i u radio pristupnoj mreži. U toku 2015. godine nabavljena je i oprema i licence za potrebe potpune realizacije i instalacije postojeće IP/MPLS mreže u 2016. godini.

U strukturi investicionih ulaganja realizovana su i ulaganja u korisnički softver i licence, i odnose se na nabavku aplikativnih rešenja koja treba da unaprede, obezbede i olakšaju rad zaposlenih u društvu i skrate vreme izlaska novih usluga i servisa na tržište.

Tokom 2015. godine izvršena je nabavka podrške Sales i Marketing aktivnostima, nabavka i implementacija HRMS sistema, nabavka softverskih licenci i unapređenja SAS platforme kao i nabavka i pružanje usluga unapređenja IS POS aplikativnog softvera.

Pored toga, nabavljen je printer i softver za masovnu štampu, aktivna i pasivna Korporativna računarska mreža, novi serveri i storidži, sistem za zaštitu od DoS/DDOS napada, redundantni CA (Public Key Infrastructure - PKI), centralizovani Password Managment, zatim softversko rešenje za nadzor daljinskog pristupa mrežnim resursima i sigurnosni sistem (UTM) koji je integrisan sa postojećim sistemom za monitoring, snimanje i analizu pristupa serverima.

Logosoft d.o.o. Sarajevo

Kad su u pitanju investiciona ulaganja povezanog pravnog lica Logosoft, u 2015. godini najznačajniji deo investicija namenjen je za nabavku terminalne opreme u pristupnoj mreži (VDSL2 CPE uređaja, HD Set-Top-Box-ova i IP telefona) putem koje se isporučuju usluge rezidencijalnim korisnicima. Značajan deo investicija je usmeren na nabavku xDSL opreme predviđene za terminaciju vodova prema rezidencijalnim korisnicima, konkretno savremenih DSLAM agregacijskih uređaja i VDSL2 servisnih modula za proširenje kapaciteta u pristupnoj mreži.

Deo sredstava u 2015. godini investiran je i u nabavku *multicast streaming* servera koji je ključni deo IPTV Headend sistema putem kojih se radi obrada i distribucija televizijskog i radio signala pretplatnicima IPTV usluge.

Mtel Austria Beč

Najznačajnija investiciona ulaganja povezanog pravnog lica Mtel Austria u 2015. godini odnose se na investicije u mrežne elemente MVNO platforme sa CRM-om i *billing* sistemom, HLR, GGSN, DNS i *firewal*-ima, što je omogućilo funkcionisanje mobilne mreže i komercijalno puštanje u rad servisa mobilne telefonije.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Ukupne investicije povezanog pravnog lica mtel u 2015. godini iznose 2,5 milijardi dinara (20,7 miliona eur) i za 68.5% su veće u odnosu na ostvarene u 2014. godini.

U 2015. godini investicije su bile usmerene na ulaganja u mobilnu mrežu kroz obezbeđenje bolje pokrivenost u 2G i 3G mreži, povećanje kapaciteta u Core i

RAN delu mreže u skladu sa očekivanim porastom saobraćaja, i dodatnu hardversku i softversku nadogradnju sistema za paketski saobraćaj PS Core. Povećan je broj 2G i 3G baznih stanica, a na svim 3G baznim stanicama u mreži aktiviran je drugi nosilac koji omogućava paketske protoke do 42/5.78 Mbps. Na svim baznim stanicama na Primorju aktiviran je treći nosilac kako bi mreža bila spremna za turističku sezonu. Takođe su odrađeni HW i SW upgrade na svim elementima Core mreže gde je to bilo planirano, i proširene su licence na svim elementima mreže do obima koji je zahtevao saobraćaj na njima. Na taj način se postiglo da se saobraćaj u mreži odvijao bez većih problema.

Takođe, realizovano je instaliranje sistema za pozicioniranje mobilnih korisnika. Oprema je isporučena i instalirana. Izvršeno je povezivanje na centar za vanredne događaje OKC 112 MUP Crne Gore optičkim spojnim putem u skladu sa važećom zakonskom regulativom u Crnoj Gori i u toku su intenzivna testiranja sa MUP-om.

Investiciona ulaganja su bila usmerena i u razvoj HFC kablovske mreže u svim gradovima Crne Gore, kao i širenje DWDM i MPLS infrastrukture. Projekat DWDM/MPLS je u potpunosti realizovan do decembra 2015. godine i oprema je instalirana u svim regionalnim i lokalnim Data centrima gde je to topologijom mreže planirano. Na taj način je izvršen redizajn transportne mreže za pružanje servisa kablovske televizije, Interneta i fiksne telefonije, a u isto vreme je pripremljena mreža za redizajn transporta saobraćaja mobilne mreže do koje će postepeno dolaziti kako se bazne stanice budu povezivale na optičke sisteme prenosa.

U toku 2015. godine realizovana je zamena svih delova TV *headend* stanice u Budvi koji su izašli iz garantnog roka. Ista se unapređuje na najnoviju SW verziju, i vrši se instalacija backup TV *headend* stanice u Podgorici, koja će funkcionalno zameniti postojeću u Budvi nakon njenog puštanja u rad. Odrađena je priprema prostora za TV stanicu u Podgorici što je podrazumevalo radove u Data centru Čelebić i pripremu prostora na krovu objekta za montažu satelitskih antena. U TV stanici Budva odrađen je upgrade sistema na najnoviju verziju enkripcije Conax Contego. Finalne aktivnosti na puštanju u rad TV stanice Podgorica i konfiguraciju klastera Podgorica-Budva se očekuju u februaru 2016. godine.

„Telus“ a.d. Beograd

U 2015. godini, ukupna vrednost investicionih ulaganja povezanog pravnog lica Telus iznosi 1.3 miliona dinara i odnose se na nabavku opreme za rad (oprema

za čišćenje prostorija, fotokopir aparati, motorna kosa i drugi uređaji). Ostvarena investiciona ulaganja manja su u odnosu na prethodnu godinu za 616 hiljada dinara (85.7%).

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

U 2015. godini, ukupna vrednost investicionih ulaganja povezanog pravnog lica HD Win iznosi 10.9 miliona dinara. Najveći deo investicionih ulaganja odnosi se na zamenu arhive i proširenje sistema za emitovanje (*play-out-a*) za dva nova kanala. Ostvarena investiciona ulaganja manja su u odnosu na prethodnu godinu za 14.3 miliona dinara (56.8%).

"mts banka" a.d., BEOGRAD

Realizovana investiciona ulaganja povezanog pravnog lica mts banka u 2015. godini iznose 8.9 miliona dinara i najvećim delom se odnose na investicije u IT infrastrukturu.

KORISNICI

MATIČNO DRUŠTVO I POVEZANA PRAVNA LICA

Na nivou Matičnog društva i povezanih pravnih lica, u 2015. godini je ostvareno povećanje broja korisnika Interneta i multimedijalnih usluga, smanjenje ukupnog broja korisnika u fiksnoj telefoniji, dok je broj korisnika mobilne telefonije na istom nivou kao i prethodne godine.

Korisnici fiksne telefonije

Usluge fiksne telefonije Matičnog društva i povezanih pravnih lica koristi 2,7 miliona korisnika. U Matičnom društvu Telekom Srbija i povezanom pravnom licu Mtel broj korisnika fiksne telefonije u 2015. godini manji je u odnosu na broj korisnika u 2014. godini, dok je u povezanom pravnom licu mtel veći, zbog toga što je ovo društvo od jula počelo sa pružanjem usluga fiksne telefonije i putem optičke mreže.

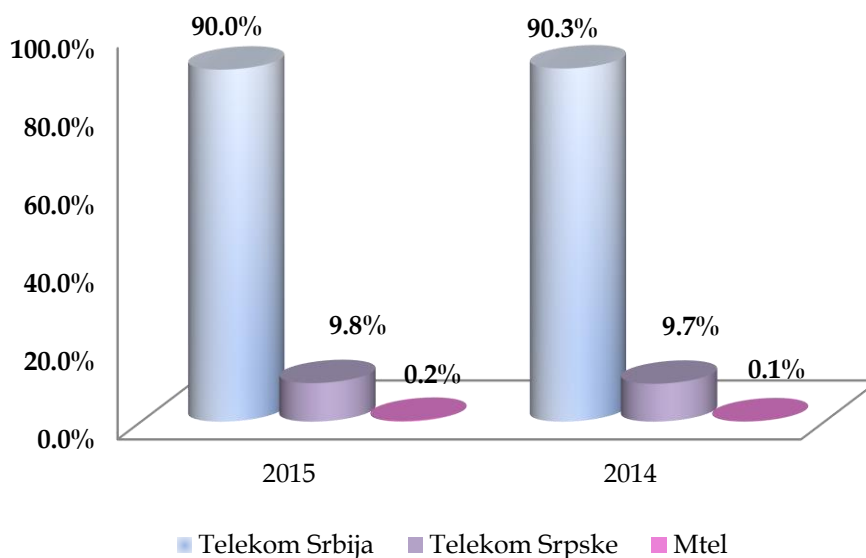
Ukupan broj korisnika fiksne telefonije po članicama prikazan je u narednoj tabeli:

Ukupan broj korisnika fiksne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Telekom Srbija	2,440	-6.8%	2,618
Telekom Srpske	267	-4.9%	281
Mtel	5	158.1%	2
Ukupno	2,712	-6.5%	2,901

Procentualno učešće Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika fiksne telefonije prikazano je na sledećem grafikonu:

Učešće Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika fiksne telefonije

U 2015. godini Matično društvo i povezana pravna lica imaju 2,5 miliona privatnih korisnika i 290 hiljada poslovnih korisnika.

Ukupan broj korisnika fiksne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
privatni	2,422	-8.2%	2,637
poslovni	290	9.8%	264
Ukupno	2,712	-6.5%	2,901

Korisnici mobilne telefonije

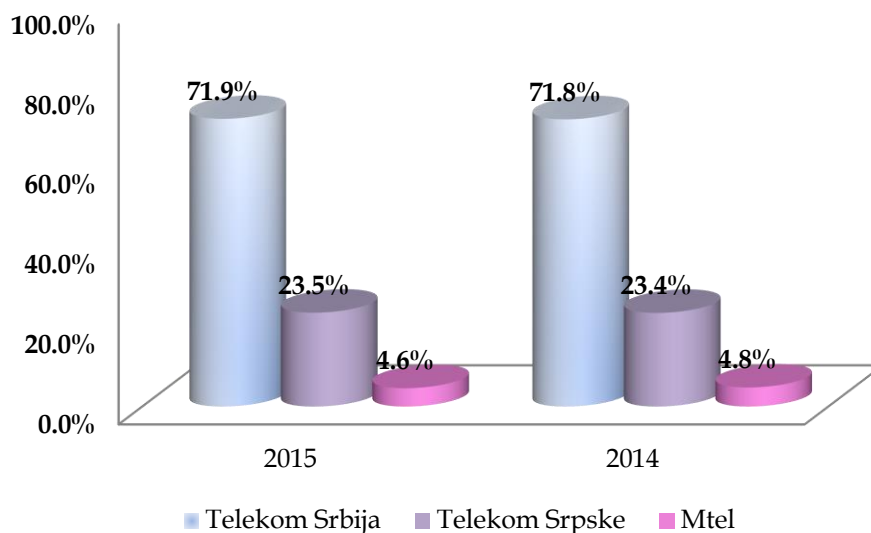
Ukupan broj korisnika mobilne telefonije na nivou Matičnog društva i povezanih pravnih lica u 2015. godini iznosi 6 miliona. Kod svih društava beleži se pad broja *prepaid* korisnika, i rast broja *postaid* korisnika u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj korisnika mobilne telefonije Matičnog društva i povezanih pravnih lica prikazan je u narednoj tabeli:

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Telekom Srbija	4,303	1.5%	4,239
Telekom Srpske	1,404	1.6%	1,382
Mtel	275	-2.5%	282
Ukupno	5,982	1.3%	5,903

Procentualno učešće Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika mobilne telefonije prikazano je na sledećem grafikonu:

Učešće članica Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika mobilne telefonije

U 2015. godini, broj *prepaid* korisnika iznosi 3,4 miliona i čini 57% ukupnog broja korisnika, dok broj *postpaid* korisnika iznosi 2,6 miliona i učestvuje sa 43% u ukupnom broju korisnika.

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Prepaid	3,392	-3.8%	3,526
Postpaid	2,590	9.0%	2,377
Ukupno	5,982	1.3%	5,903

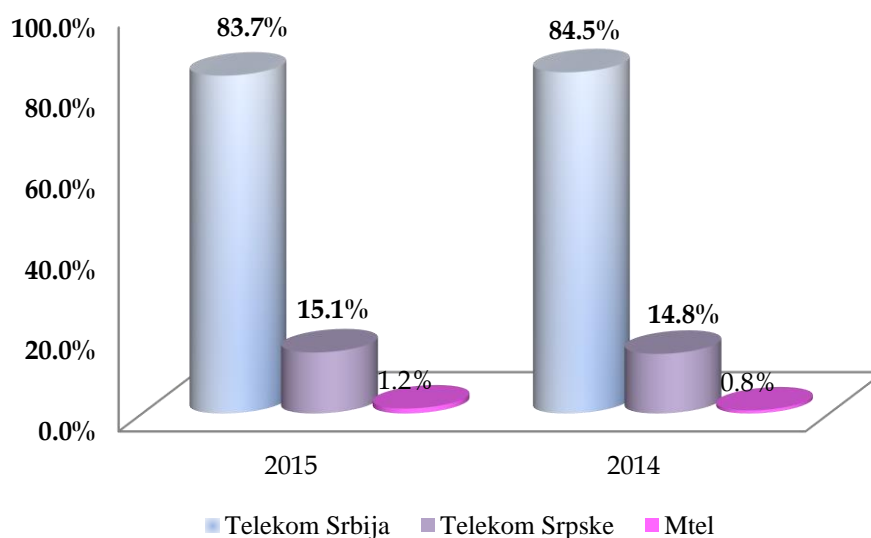
Korisnici interneta i multimedije

Ukupan broj internet korisnika na nivou Matičnog društva i povezanih pravnih lica u 2015. godini iznosi 888 hiljada i uključuje ADSL korisnike matičnog društva Telekom Srbija i povezanog pravnog lica Mtel, ali i korisnike povezanog pravnog lica mtel koji internet koriste putem kablovske i putem *wimax* tehnologije. Rast broja korisnika u društvu mtel posledica je pripajanja kablovskih provajdera.

Internet

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Telekom Srbija	743	4.6%	710
Telekom Srpske	134	8.2%	124
Mtel	11	73.2%	6
Ukupno	888	5.7%	840

Učešće članica Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika inteneta

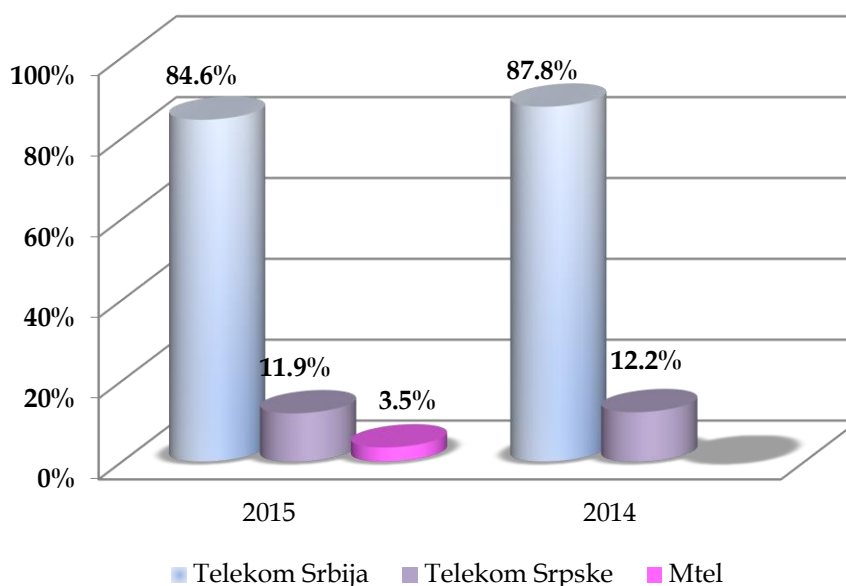

Broj korisnika multimedijalnih usluga na kraju 2015. godine iznosi 472 hiljade. Korisnici multimedijalnih usluga Matičnog društva i povezanih pravnih lica uključuju IPTV korisnike matičnog društva Telekom Srbija i povezanog pravnog lica Mtel, kao i kablovske korisnike povezanog pravnog lica mtel. Rast broja korisnika multimedije u mtel-u posledica je kupovine i pripajanja kablovskih provajdera.

Korisnici multimedije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Telekom Srbija	399	26.9%	314
Telekom Srpske	56	28.8%	44
Mtel CG	17	-	0
Ukupno	472	31.7%	358

Učešće članica Matičnog društva i povezanih pravnih lica u ukupnom broju korisnika multimedijalnih usluga

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Uprkos izazovima oštre konkurencije u svim segmentima poslovanja, Telekom Srbija ima značajan broj korisnika¹ u fiksnoj i mobilnoj telefoniji, kao i sve veći broj IPTV i internet korisnika.

Intenzivan rast broja korisnika konvergentnih paketa prisutan je i u 2015. godini, jer su korisnici prepoznali prednosti koje im Telekom Srbija pruža kroz konvergentne pakete. U poslednje tri godine ovaj broj je značajno veći i na kraju 2015. godine iznosi 496 hiljada korisnika.

Liberalizacija tržišta fiksne telefonije nije poljuljala leadersku poziciju Telekoma Srbija. Primetno je smanjenje broja korisnika, što je u najvećoj meri uslovljeno postojanjem alternativnih vidova komunikacije, kao što su mobilna telefonija i internet, ali i uslugom prenosivost broja.

Korisnici fiksne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
POTS	2.372	-6,9%	2.548
ISDN	50	-17,0%	61
Ostali*	17	77,3%	10
Ukupno	2.440	-6,8%	2.618

*IP Centrex i Business trunking

Napomena: Business trunking 2015 – broj linija, 2014 – broj priključaka

Na kraju 2015. godine usluge fiksne telefonije Telekoma Srbija koristi 2.4 miliona korisnika. Sa razvojem IP tehnologije, prisutno je smanjenje broja ISDN korisnika, ali i veća zainteresovanost za usluge IP Centrex i Business trunking zbog prednosti korišćenja.

Na tržištu mobilne telefonije, Telekom Srbija je sa najvećim tržišnim učešćem i u 2015. godini ima stabilan broj korisnika.

Korisnici mobilne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Prepaid	2.144	-4,2%	2.239
Postpaid	2.159	8,0%	2.000
Ukupno	4.303	1,5%	4.239

U 2015. godini povećanje ukupanog broja korisnika mobilne telefonije u odnosu na 2014. godinu uslovljeno je većim brojem *postpaid* korisnika.

Prednosti brojnih kampanja i novih tarifnih profila uvedenih sa namerom da zadovolje potrebe različitih grupa korisnika imali su pozitivan uticaj na ukupan broj korisnika mobilne telefonije.

Telekom Srbija na kraju 2015. godine ima 83 hiljade korisnika mobilnog interneta putem USB modema.

Fiksni internet i multimedija

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Fiksni internet - maloprodaja	634	7,0%	592
Fiksni internet - veleprodaja	109	-7,3%	118
IPTV	399	26,9%	314
Ukupno	1.142	11,5%	1.024

Na Internet tržištu su prisutne sve veće potrebe korisnika za širokopojasnim Internetom, što ukazuje na zainteresovanost korisnika za uslugu koja omogućava kvalitetniji i lako dostupan sadržaj.

Telekom Srbija je na kraju 2015. godine imao 634 hiljade korisnika fiksnog interneta u maloprodaji i u odnosu na prethodnu godinu zabeležen je rast korisnika za 7%.

U 2015. godini zabeležen je značajan rast IPTV korisnika (za 27%), na koji je uticala ponuda konvergentnih paketa, ali i izvršena digitalizacija TV signala. Na kraju 2015. Telekom Srbija je imao 399 hiljada IPTV korisnika.

Broj korisnika usluge Web TV, meren brojem pretplata, na kraju 2015. godine iznosi 30 hiljada.

¹ Aktivni priključci/korisnici na kraju perioda.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

U skladu sa unapređenjem portfolia usluga, i sprovedenim brojnim marketinškim aktivnostima, u 2015. godini zabeležen je rast broja korisnika mobilne telefonije, integrisanih, ADSL i IPTV usluga. Takođe, ostvaren je i rast obima saobraćaja mobilne telefonije, kao rezultat povećanja broja korisnika i prelaska korisnika na pakete sa većim bonusima.

U oktobru 2015. godine počeo je sa radom Mtel Austria, pri čemu su priključeni samo *prepaid* korisnici. Za *postpaid* korisnike sprovedene su aktivnosti krajem decembra 2015. godine nakon što je omogućeno pružanje *postpaid* usluga.

Fiksna telefonija

Ukupan broj korisnika fiksne telefonije Mtel-a i njegovog povezanog pravnog lica Logosoft, na dan 31. decembra 2015. godine, iznosi 267 hiljada.

Ukupan broj korisnika fiksne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Privatni korisnici	235	-5.6%	249
Poslovni korisnici	32	0.4%	32
Ukupno	267	-4.9%	281

U strukturi korisnika fiksne telefonije, privatni korisnici učestvuju sa 87,9%, a poslovni korisnici sa 12,1%. U okviru privatnih i poslovnih korisnika fiksne telefonije prisutne su dve kategorije korisnika: korisnici neintegrisanih usluga i korisnici integrisanih usluga. Korisnici neintegrisanih usluga u fiksnoj telefoniji su korisnici osnovnih govornih usluga (POTS, ISDN, CLL), a korisnici integrisanih

usluga su korisnici bundle paketa (korisnici najmanje dve usluge). Poslednjih nekoliko godina kako na globalnom, tako i na tržištu Bosne i Hercegovine prisutan je trend integracije i konvergencije pojedinih telekomunikacionih usluga, sa jedinstvenim ciljem smanjenja odliva i zadržavanja korisnika u fiksnoj mreži.

U 2015. godini zabeleženo je smanjenje broja korisnika u odnosu na 2014. godinu, što je u skladu sa karakteristikom tržišta fiksne telefonije, koje je sa aspekta životnog ciklusa ušlo u fazu opadanja, prouzrokovano prevashodno supstitutivnim odnosom fiksne i mobilne telefonije.

Strateška smernica u segmentu fiksne telefonije jeste očuvanje prihoda. Da bi se postiglo navedeno, fokus Društva usmeren je na usporavanje trenda pada broja korisnika u ovom segmentu, odnosno stabilizaciju pokazatelja prosečnog saobraćaja i prihoda po korisniku. Posmatrano sa taktičkog nivoa, ključni instrumenti jesu paketi integrisanih usluga, u kontekstu isporuke više vrednosti krajnjim korisnicima i po tom osnovu izgradnje lojalnosti i zadržavanju kvalitetnih korisnika.

Mobilna telefonija

Na dan 31. decembra 2015. godine, ukupan broj korisnika mobilne telefonije iznosi 1,4 miliona, od kojih 76,9% čine *prepaid* korisnici, a 23,1% *postpaid* korisnici.

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Prepaid	1,080	-1.7%	1,099
Postpaid	324	14.0%	284
Ukupno	1,404	1.6%	1,382

Telekomunikaciono tržište u BiH u segmentu mobilne telefonije je i pored uočenih negativnih kretanja u nacionalnoj ekonomiji zadržalo trend rasta. Na ovom tržištu i dalje postoji prostor za rast, posebno u segmentima ukupne penetracije mobilne telefonije, broja *postpaid* korisnika, penetracije pametnih SMART uređaja, obima korišćenja mobilnog interneta i razvoja OTT servisa.

Tržišno učešće Mtel-a na nivou BiH u mobilnoj telefoniji iznosi 40,2%. Na BiH tržištu trenutno pored tri dominantna mobilna operatora, svoje usluge nudi i pet MVNO mobilnih operatora, i to:

- Blic net d.o.o. Banja Luka,
- Telrad NET d.o.o. Bijeljina,
- IZI mobil d.o.o. Sarajevo,

- Logosoft d.o.o. Sarajevo i
- ELTA-KABEL d.o.o. Doboj.

Tokom 2015. godine Mtel je kreirao novu tarifnu politiku za *prepaid* korisnike brenda GO! sa cenom 0,10 KM prema svim mobilnim mrežama u BiH, a po obračunskoj jedinici 60+60. Na dan 31. decembra 2015. godine broj GO! korisnika je 1.216.

U 2015. godini baza korisnika mobilne telefonije proširena je sa 1,7 hiljade korisnika Open quadro usluge. Ukupan broj korisnika Open quadro usluge iznosi 6,113 korisnika.

Budući da je u oktobru 2015. godine Mtel Austria počela sa radom, prvi korisnici su se priključili u oktobru, te je planiran značajan rast korisničke baze. Mtel Austria je inicijalno pružala usluge mobilne telefonije na bazi *prepaid*-a, pri čemu su krajem decembra 2015. godine, nakon obezbeđenja funkcionisanja *postpaid* usluge, sprovedene marketinške aktivnosti za privlačenje *postpaid* korisnika.

Logosoft pruža usluge mobilne telefonije isključivo na bazi *postpaid*-a, pri čemu u strukturi ukupnog broja korisnika, pored klasičnih *postpaid* korisnika postoje i M.net, VPN i Quadro korisnici.

Internet

Ukupan broj ADSL korisnika (samostalnih i u okviru paketa integrisanih usluga) na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 134 hiljade, što je 8,4% više u odnosu na prethodnu godinu. U 2015. godini izražen je trend prelaska rezidencijalnih korisnika sa samostalnih ADSL paketa na Open pakete.

Ukupan broj registrovanih Dial up korisnika, na dan 31. decembra 2015. godine, iznosi 42 hiljade.

Ukupan broj ADSL korisnika

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Privatni korisnici	122	8.3%	112
Poslovni korisnici	13	6.9%	12
Ukupno	134	8.2%	124

Tržišno učešće Mtel-a na nivou BiH u oblasti fiksnog širokopojasnog pristupa i dalje raste i u 2015. godini procenjuje se na 24,2%.

Pristup internetu moguće je ostvariti u svim gradovima u Bosni i Hercegovini. Mtel je infrastrukturno ograničen na pružanje internet usluga na teritoriji Republike Srpske. Svim korisnicima Mtel nudi naprednu verziju ADSL standarda (ADSL 2+),

koja omogućava veće protoke u odnosu na standardni ADSL (do 30 Mbps prema korisniku i do 3 Mbps od korisnika).

Korisnici integriranih usluga

Na tržištu BiH, Mtel ima najveći portfolio integriranih usluga prilagođen potrebama korisnika i strukturiran na: Open duo, Open trio i Open Quadro. Ovi paketi, različitim kombinacijama objedinjuju usluge fiksne i mobilne telefonije, IPTV usluge i usluge pristupa internetu putem ADSL-a. Open paketi su ponuđeni sa ciljem da se ponudom *flat* saobraćaja kompenzuje pad fizičkog obima saobraćaja fiksne telefonije.

U tarifnom pogledu, paketi su kreirani sa jedinstvenom mesečnom pretplatom za paket usluga i u okviru paketa u ponudi je telefonski saobraćaj sa besplatnim saobraćajem unutar fiksne mreže Mtel-a, besplatnim međunarodnim saobraćajem baziranim na *flat fare-use* principu, ADSL paket sa drugačijim pristupnim brzinama u odnosu na ponudu samostalnog ADSL priključka, diferencirani IPTV paketi i ponuda usluga mobilne telefonije.

Ukupan broj korisnika Mtel-a i povezanih pravnih lica u okviru paketa integriranih usluga na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 83 hiljade.

Ukupan broj korisnika integriranih usluga

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Privatni korisnici	82	22.8%	67
Poslovni korisnici	0.4	65.1%	0.2
Ukupno	83	22.9%	67

Ukupan broj IPTV korisnika (samostalnih i u okviru paketa integriranih usluga), na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 56 hiljada.

Ukupan broj IPTV korisnika

U hiljadama	2015	Stopa rasta	2014
Privatni korisnici	56	28%	43
Poslovni korisnici	1	71%	0.5
Ukupno	56	28.8%	44

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Fiksna telefonija

Od jula 2015. godine povezano pravno lice mtel je počelo sa pružanjem usluga fiksne telefonije putem optičke mreže, što je uticalo na značajan porast broja

korisnika, tako da je ukupan broj korisnika fiksne sa 1,963, na kraju 2014. godine, porastao na 5.067 na kraju 2015. godine.

Ukupan broj korisnika fiksne telefonije

U hiljadama	2015.	Stopa rasta	2014.
Privatni korisnici	4.7	188.1%	1.6
Poslovni korisnici	0.4	15.0%	0.3
Ukupno	5.1	158.1%	2.0

Ostvareno tržišno učešće na kraju decembra 2015. godine iznosi 3.81%, uz penetraciju od 25% na tržištu fiksne telefonije Crne Gore, prema definiciji Agencije za telekomunikacije.

Mobilna telefonija

Ostvareno tržišno učešće na kraju decembra 2015. godine iznosi 28,52%, uz penetraciju od 162,56% na tržištu mobilne telefonije Crne Gore (prema definiciji Agencije za telekomunikacije).

Broj korisnika mtel-a, na kraju 2015. godine, iznosi 275 hiljada. Od toga, na *prepaid* korisnike se odnosi 61%, dok *postpaid* korisnici učestvuju sa 39% u ukupnom broju korisnika mobilne telefonije.

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije

U hiljadama	2015.	Stopa rasta	2014.
Prepaid	168	-11.0%	189
Postpaid	107	14.7%	93
Ukupno	275	-2.5%	282

Internet

Razvoj optičke mreže kao i kupovina i pripajanje privrednih subjekata u 2015. godini uslovalo je povećanje ukupnog broja korisnika Interneta za 73%, sa 6,308 korisnika na kraju 2014. godine na 10,923 korisnika na kraju 2015. godine.

Ukupan broj korisnika interneta

U hiljadama	2015.	Stopa rasta	2014.
Wimax internet	3.7	-41.8%	6.3
Kablovski internet	7.3	-	0
Ukupno	10.9	73.2%	6.3

Tržišno učešće korisnika Interneta na kraju decembra 2015. godine iznosi 11.25%, prema definiciji Agencije za telekomunikacije.

Multimedija

Od jula 2015. godine povezano pravno lice mtel je počelo sa pružanjem televizijskog servisa i do kraja 2015. godine ostvario je tržišno učešće od 8,01%. Ukupan broj korisnika televizije na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 16,5 hiljada.

„Telus“ a.d. Beograd

Pored Matičnog društva, Telekom Srbija, i JP Pošta Srbija, kao najvećih kupaca na tržištu, Telus je naročito u periodu od 2010. godine počeo značajnije da se razvija na tržištu usluga održavanja higijene.

Usluge obezbeđenja se pretežno pružaju Matičnom društvu i JP Pošta Srbija.

U postupcima javnih nabavki, dobijeni su poslovi, između ostalog, sa JP PTT saobraćaja Srbija, Agencijom za kontrolu letenja Srbije i Crne Gore, GO Novi Beograd, GO Savski Venac, JKP Beogradske Elektrane, Drinsko-limske HE, Republičkim geodetskim zavodom, Elektrodistribucijama Šabac, Kraljevo, Valjevo, Lazarevac, Užice, Novi Pazar, Loznica i ekspoziturama Ministarstva Finansija - Uprave za Trezor i Poreske Uprave, EMS.

Takođe, na osnovu sprovedenih internih procedura nabavke korisnika usluga, zaključeni su ugovori sa: DDOR Novi Sad, Delta Generali osiguranje a.d.o., Piraeus banka a.d., Alfa banka a.d., Oportunity banka a.d., ekspoziture Dunav Osiguranja a.d.o.

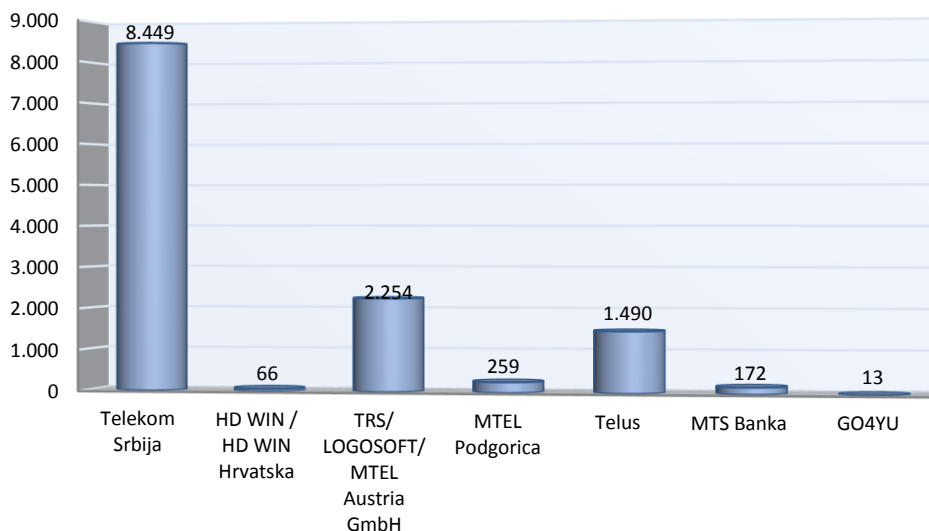
ZAPOSLENI

MATIČNO DRUŠTVO I POVEZANA PRAVNA LICA

Upravljanje i razvoj ljudskih resursa su među najznačajnijim ciljevima i zadacima Telekoma Srbija. Briga o zaposlenima podrazumeva brigu o ukupnom zadovoljstvu zaposlenih, jačanju njihove motivacije i osećaja pripadnosti Društvu. Telekom Srbija uvek nastoji da za svoje zaposlene obezbedi bolju budućnost, adekvatne uslove rada, ravnopravni tretman zaposlenih, zaštitu na radu, zdravstvenu zaštitu i mogućnost daljeg usavršavanja i obrazovanja.

Ukupan broj zaposlenih u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima iznosi 12.703, uzimajući u obzir i zaposlene kojima miruje radni odnos (30 na nivou Matičnog društva i povezanih pravnih lica). Od navedenog broja, najveći procenat se odnosi na Telekom Srbija (66,51%), 17,74% na Mtel, 11,73% na Telus, 2,04% na mtel, 1,35% na mts banka, 0,52% na HD-WIN, dok se 0,1% odnosi na zavisno društvo GO4YU.

Zbog prirode posla, 8 zaposlenih iz Telekoma Srbija upućeno je u u povezana pravna lica i zbog toga su prikazani u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima. Ukupan broj zaposlenih u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2015. prikazan je na grafikonu

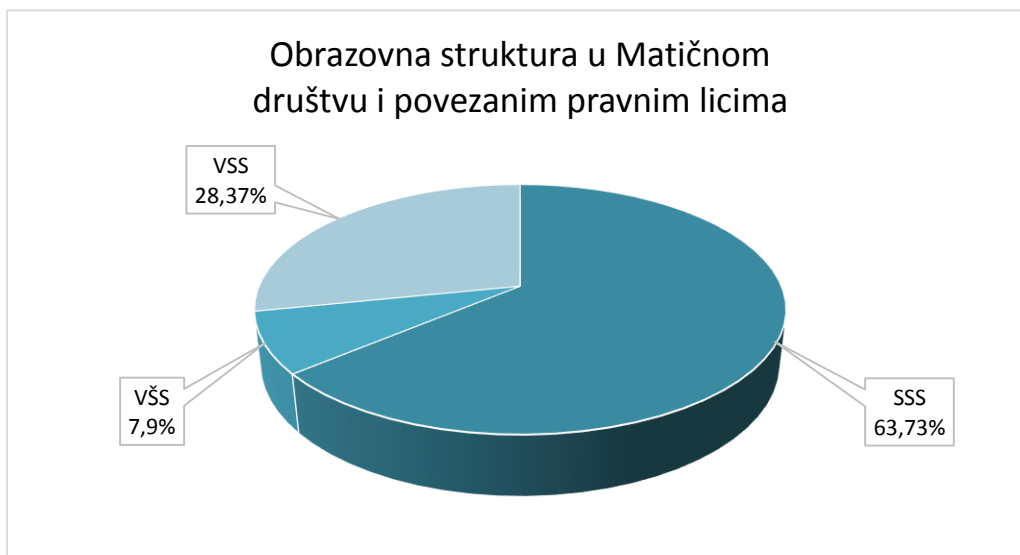

Pored zaposlenih na određeno i neodređeno vreme u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima, na osnovu različitih ugovora o angažovanju van radnog odnosa (privremeni i povremeni poslovi, zastupanje i posredovanje)

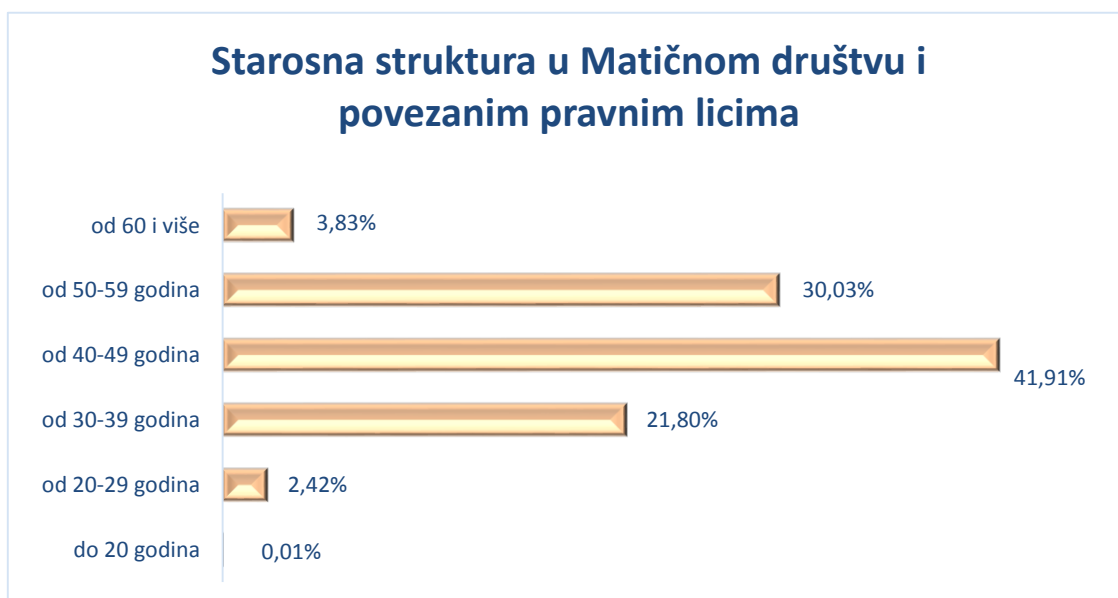
angažovano je ukupno 2.166 lica, od čega je najveći broj u Telekomu Srbija (47,92%), u Telusu 39,66%, 7,02% u Mtel-u, 3,32% u HDWIN, 1,75% u mtel-u, u mts Banci 0,28%, dok je 0,05% angažovano u G04YU.

Posmatrajući obrazovnu strukturu zaposlenih u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima, uočava se najveće učešće zaposlenih sa srednjom stručnom spremom 63,73%, zatim sa visokom stručnom spremom 28,37% gde su u ukupan broj uključeni i specijalisti, magistri i doktori nauka.

Najmanje su zastupljeni zaposleni sa višom stručnom spremom 7,9%.

Što se tiče starosne strukture zaposlenih u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima, uočava se najveće učešće zaposlenih starosti između 40 i 49 godina (41,91%), zatim od 50 do 59 godina starosti (30,03%), od 30 do 39 godina (21,8%), sa 60 i više godina (3,83%), od 20 do 29 godina (2,42%), dok je zaposlenih starosti do 20 godina 0,01%.

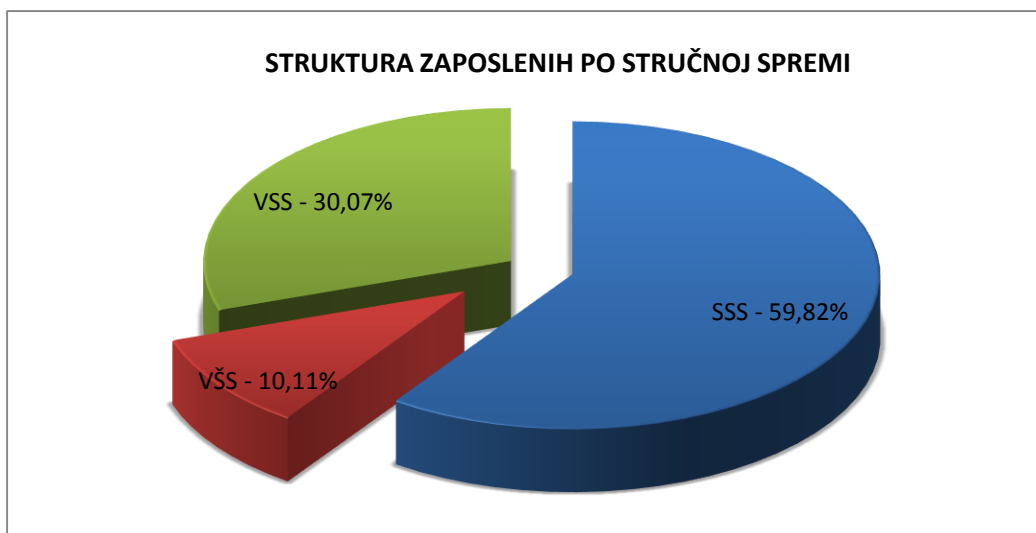

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

U Društvu je na dan 31. decembra 2015. godine bilo ukupno 8.449 zaposlenih. Od navedenog broja, a zbog prirode posla, 8 zaposlenih je privremeno upućeno na rad u druga zavisna društva.

Pored navedenog broja, na dan 31. decembra 2015. godine angažovano je 1.038 lica van radnog odnosa posredstvom agencije za zapošljavanje (lizing radne snage).

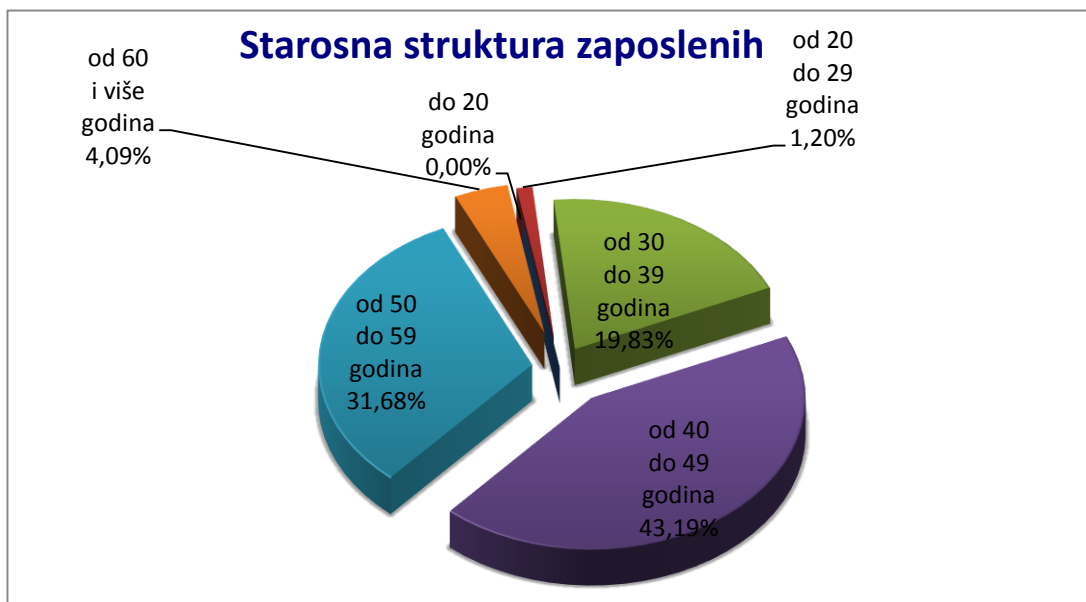
Grafikon predstavlja obrazovnu strukturu zaposlenih u radnom odnosu (bez zaposlenih kojima miruje radni odnos)

Posmatrajući obrazovnu strukturu zaposlenih na nivou Društva, primećuje se najveće učešće zaposlenih sa srednjom stručnom spremom (59,82%), slede zaposleni sa visokom stručnom spremom (30,07%), dok je najmanje učešće zaposlenih sa višom stručnom spremom (10,11%).

Što se tiče starosne strukture zaposlenih, najveći procenat zaposlenih je starosne dobi od 40 do 49 godina (43,19%), slede zaposleni starosti između 50 i 59 godina (31,68%), od 30 do 39 godina starosti (19,83%), sa 60 godina i više (4,09%) i najmanje je učešće zaposlenih od 1,20% starosne dobi od 20 do 29 godina.

Grafikon predstavlja starosnu strukturu zaposlenih:

Novi projekat Direkcije za ljudske resurse – Procena radnog učinka i transformacija korporativne kulture

U toku 2015. godine, na osnovu Strateškog poslovnog plana za period 2014-2016. godine, u saradnji sa konsultantom realizovan je projekat „Model upravljanja radnim učinkom zaposlenih i transformacija korporativne kulture“. Projektom je započet proces uvođenja Performance management-a kao novog sistema upravljanja radnim učinkom, sa ciljem da se unaprede performanse i kompetencije zaposlenih, uvede transparentan i pravedniji sistem nagrađivanja (sistem plata i beneficija) zasnovan na objektivnim pokazateljima uspešnosti i time stvore osnove za procese upravljanja talentima i znanjem u budućem periodu. Projektom je, s druge strane, započet proces transformacije korporativne kulture, prioritetno kroz procenu postojeće korporativne kulture, definisanje novih korporativnih vrednosti kao i ambicija nove, željene kulture. Cilj transformacije korporativne kulture usmeren je ka definisanju novih korporativnih ponašanja neophodnih za stvaranje odgovarajućeg organizacionog konteksta za implementaciju novih vrednosti i postizanje strateških ciljeva Društva, uz istovremeno prevazilaženje otpora promenama.

OBRAZOVANJE

Eksterne edukacije u zemlji i inostranstvu

U toku 2015. godine, na eksterne edukacije u zemlji i inostranstvu upućeno je ukupno 2.125 polaznika, koji su na edukacijama proveli ukupno 6.841 dana, što iznosi približno 3,21 dana po korisniku.

Eksterne edukacije u zemlji pohađalo je 1.066 korisnika, od čega je na referentne seminare upućeno 186 polaznika, na stručne obuke i seminare 441, obuke obavezne po zakonu 18, na obuke iz poslovnih veština 176, teambuilding 227 i obuke iz opštih znanja i veština 18 polaznika. Polaznici su na edukacijama u zemlji proveli 2.757 dana, što iznosi 2,58 dana po polazniku.

Saglasno zaključenom ugovoru o pružanju nastave iz engleskog jezika sa eksternom školom – Zadužbina Ilije M. Kolarca, u 2015. godini realizovana je nastava iz engleskog jezika za 35 polaznika grupne nastave i 40 polaznika individualne nastave, koji su na usavršavanju proveli ukupno 298 dana, što iznosi 3,97 dana po polazniku.

Na obrazovne događaje u inostranstvu upućeno je ukupno 304 polaznika, od kojih je 226 pohađalo konferencije, kongrese i seminare, 32 je upućeno na obuke za rad sa opremom po osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima opreme i usluga, 25 je pohađalo forume, 15 stručne obuke i radionice i 6 sajmove. Polaznici su na putovanjima u inostranstvu proveli 1.418 dana, što iznosi 4,66 dana po korisniku.

Sa zaposlenima koji se upućuju na različite vrste obuka u zemlji i inostranstvu zaključuju se ugovori sa obavezom ostanka u Društvu na 14, odnosno 24 meseca, tako da broj polaznika kojima traje ugovorna obaveza na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 858 (838 ugovora za obuke realizovane u zemlji i 20 ugovora za obuke u inostranstvu po osnovu ugovora sa dobavljačima koje su realizovane u inostranstvu). Od navedenog, u 2015. godini ukupno ima 635 korisnika aktivnih ugovora, od čega 616 u zemlji i 19 u inostranstvu.

Korisnici obuka po zaključenim ugovorima sa dobavljačima (sa i bez obavezivanja) u 2015. godini, njih 680 su na obukama u zemlji proveli 2.368 dana, što iznosi 3,48 dana po polazniku, dok su korisnici obuka po istom osnovu u inostranstvu, njih 32 proveli 150 dana, što iznosi 4,69 dana po polazniku. Korisnici obuka po zaključenim ugovorima sa dobavljačima njih 712 ukupno su proveli 2.518 dana na obukama, što iznosi 3,54 dana po polazniku.

Interne edukacije

U organizaciji Trening centra Direkcije za ljudske resurse, tokom 2015. godine, kroz programe interne edukacije prošlo je ukupno 794 polaznika, koji su na internim edukacijama proveli 2.923,3 dana, što iznosi 3,7 dana po polazniku.

Internim stručnim edukacijama prisustvovalo je 446 polaznika, treninzima iz poslovnih veština 204 polaznika, dok je internom nastavom engleskog jezika

obuhvaćeno 78 korisnika (56 - grupna nastava zaposlenih i 22 - individualna nastava sa direktorima sektora).

Takođe, u 2015. godini realizovan je prvi interni teambuilding program u kojem je učestvovalo 66 polaznika iz Društva.

Ukupan broj korisnika internih i eksternih edukacija u zemlji i inostranstvu iznosi 2.919 polaznika, koji su na edukacijama proveli ukupno 9.764,3 dana, što iznosi približno 3,34 dana po korisniku.

Školovanje

Sa zaposlenima koji se upućuju na dodatno školovanje zaključuju se ugovori kojim se regulišu međusobna prava i obaveze tokom trajanja studija i u periodu ugovornog obavezivanja, tako da broj aktivnih ugovora o školovanju na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 32 (4 za strukovne studije I stepena, 6 za akademske studije I stepena, 5 master studija, 5 strukovnih studija II stepena, 6 MBA studija i 6 magistarskih, doktorskih i specijalističkih akademskih). Od navedenog, u 2015. godini odobreno je 14 novih školovanja, i to: 2 za strukovne studije I stepena, 6 za akademske studije I stepena, 3 za specijalističke strukovne studije, 2 master studije, 1 EMBA studije, zatim raskinuto je 3 ugovora i završeno je 13 odobrenih studija.

Licence, sertifikati, članarine

Društvo je u 2015. godini finansiralo različite vrste licenci, sertifikata, stručnih ispita i učlanjenja za ukupno 663 korisnika, i to: obnova članarine Inženjerskoj komori Srbije za licence odgovornog projektanta i odgovornog izvođača radova za 520 korisnika, sticanje novih licenci za 16 korisnika, stručni ispiti za 9 korisnika, sticanje CISCO i drugih stručnih sertifikata za 40 korisnika, resertifikacija GIAC sertifikata za 2 korisnika, PMI članarina za 32 korisnika, resertifikacija PMP sertifikata za 4 korisnika, članarina International Institut of Business Analysis za 7 korisnika, članarina Udruženju internih revizora za 6 korisnika, članarina Savezu računovođa i revizora za 21 korisnika, članarina Komori ovlašćenih revizora za 1 korisnika, članarina Udruženju novinara Srbije za 1 korisnika i stručni ispit iz oblasti transporta opasnog tereta i zaštite od požara za 4 korisnika.

Stručne prakse

Tokom 2015. godine stručnu praksu u Društvu obavilo je 111 studenata. Na osnovu potpisanog Sporazuma o saradnji sa Ministarstvom omladine i sporta,

Društvo je omogućilo realizaciju projekta letnje prakse za 3 stipendista Fonda za mlade. U cilju realizacije stručne prakse na Regijama, potpisan je Ugovor o saradnji sa Univerzitetom u Novom Sadu i Univerzitetom u Nišu.

REGRUTOVANJE I SELEKCIJA

Tokom 2015. godine u Društvu je angažovano 194 eksternih kandidata, od ukupno 837 kandidata koji su obuhvaćeni selekcionim postupkom (najveći procenat angažovanja odnosi se na poslove sa visokom stopom fluktuacije – operatorski poslovi i poslovi prodaje). Po osnovu internih oglasa realizovano je raspoređivanje 21 zaposlenog na osnovu obavljenih internih selekcija sa 76 zaposlenih. Od 25 odabranih kandidata, realizovano je raspoređivanje 21 kandidata (76%).

BENEFICIJE ZAPOSLENIH

Sprovođenje politike materijalne, socijalne i zdravstvene zaštite zaposlenih

Jubilarne nagrade – U skladu sa Kolektivnim ugovorom Društva isplata jubilarnih nagrada vrši se zaposlenima i bivšim zaposlenima, koji u periodu od 02.06. prethodne godine do 01.06. tekuće godine navršavaju:

- 10 godina neprekidnog rada u Telekomu Srbija;
- 20 godina neprekidnog rada u PTT sistemu Srbije;
- 30 godina neprekidnog rada u PTT sistemu Srbije;
- 40 godina neprekidnog rada u PTT sistemu Srbije.

Izuzetno od navedenog, u 2015. godini isplaćene su jubilarne nagrade i zaposlenima koji su od 2. juna 2014. godine do dana stupanja na snagu Kolektivnog ugovora Društva odnosno do 27. januara 2015. godine navršili 35 godina neprekidnog rada u PTT sistemu Srbije, po osnovu prethodnog Kolektivnog ugovora.

Osnov za isplatu jubilarnih nagrada predstavlja prosečno isplaćena bruto zarada u Društvu za mesec jun za zaposlene koji ostvaruju 20 godina neprekidnog rada u PTT sistemu Srbije, odnosno $\frac{1}{2}$ prosečno isplaćene bruto zarade za 10 godina, 2 prosečno isplaćene bruto zarade za 30 godina i 3 prosečno isplaćene bruto zarade za 40 godina (odnosno 35 godina po prethodnom KU).

U 2015. godini izvršena je isplata za 946 lica.

Program kolektivnog osiguranja – Svi zaposleni u Društvu osigurani su od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda), težih bolesti i hirurških intervencija na

radu i van rada (24 časa), uz dodatno osiguranje zaposlenih, koji su raspoređeni na radna mesta sa povećanim rizikom.

Program se sprovodi na osnovu ugovora/polisa osiguranja koje je Društvo za 2015. godinu zaključilo sa osiguravajućim društvima:

- za period od 1. januara do 30. aprila 2015. godine DDOR Novi Sad a.d.o. od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda) i Delta generali osiguranje a.d.o. za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija,
- za period od 1. maja do 31. decembra 2015. godine Delta generali osiguranje a.d.o. od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda) i za slučaj težih bolesti i hirurških intervencija.

U toku 2015. godine podneto je ukupno 306 prijava, od čega je od strane osiguravajućih društava pozitivno rešeno i izvršena isplata osiguranih suma za 106 prijava zaposlenih i članova uže porodice zaposlenih, dok je negativno rešeno 200 prijava.

Program dobrovoljnog penzijskog osiguranja – Svim zaposlenima u Društvu obezbeđene su redovne mesečne uplate na ime penzijskog doprinosa za dobrovoljno penzijsko osiguranje. Program je sproveden na osnovu ugovora o penzijskim planovima koje je Društvo, počev od 2007. godine, zaključilo sa akcionarskim društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima Delta generali a.d. i Dunav a.d.

Program dodele solidarne pomoći i drugih vrsta pomoći – U skladu sa internim aktima Društva, kojima je regulisana oblast dodele solidarne i drugih vrsta pomoći, Društvo je po svim osnovima za odobravanje prava u 2015. godini izvršilo isplatu ukupno 383 solidarnih pomoći zaposlenima i članovima uže porodice zaposlenih.

Program pomoći u rešavanju stambenih potreba zaposlenih – U skladu sa internim aktima Društva, kojima je regulisana oblast dodele stambenih zajmova zaposlenima u Društvu, zaključeno je 22 ugovora o stambenim zajmovima.

Specijalistički pregledi, zdravstvena rehabilitacija i rekreacija - U cilju prevencije i poboljšanja zdravstvenog stanja zaposlenih, Društvo je organizovalo specijalističke lekarske preglede za 1.653 zaposlenih, kao i zdravstvenu rehabilitaciju za 346 zaposlenih i rekreaciju za ukupno 168 zaposlenih.

Poklon za 8. mart – Povodom 8. Marta, Dana žena, u 2015. godini, u skladu sa internim aktima, Društvo je odobrilo pravo na jednokratnu isplatu sredstava – poklona za žene, zaposlene/angažovane van radnog odnosa.

Poklon za decu zaposlenih povodom Nove 2015. godine – Društvo je u 2015. godini odobrilo pravo na jednokratnu isplatu sredstava – poklona zaposlenima/licima, angažovanim van radnog odnosa, za kupovinu novogodišnjih paketića za decu, uzrasta do 10 godina, povodom Nove 2015. godine.

SPROVOĐENJE POLITIKE HARMONIZACIJE ODNOSA SA ZAPOSLENIMA

Svim zaposlenima u Društvu na raspolaganju su stručni timovi pravnika, psihologa i socijalnih radnika u vidu radno-pravnog i psihološkog savetovališta. U toku 2015. godine na internom sajtu objavljeni su tekstovi – kratke stručne teme i aktuelnosti iz domena radnog prava, i kontinuirano su se zaposlenima dostavljali odgovori na zahteve i pitanja putem *e-mail*-a i obaveštavani su telefonskim putem u okviru Radno-pravnog savetovališta. U okviru psihološkog savetovališta, u toku 2015. godine, realizovano je 40 zahteva zaposlenih, dok su na internom portalu, u okviru rubrike Psihološko savetovalište, objavljena 24 teksta.

SPROVOĐENJE POLITIKE INTERNOG INFORMISANJA ZAPOSLENIH

Sprovođenje politike internog informisanja zaposlenih predstavlja program stalnog, tačnog i blagovremenog informisanja zaposlenih putem intraneta i kompanijskog Newsletter-a. Intranet podrazumeva redovno i kontinuirano pripremanje, obrađivanje i objavljivanje informacija na internom sajtu Moj Portal. Informacije koje se plasiraju razvrstane su po kategorijama: *ad hoc* informacije - koje se tiču važnih obaveštenja iz oblasti ljudskih resursa (prava zaposlenih), obaveštenja o aktuelnim dešavanjima u kompaniji - koje se plasiraju svakodnevno, kao i informacije koje se plasiraju na mesečnom nivou (Aktuelnosti iz oblasti kulture i sporta, telekomunikacija u zemlji i inostranstvu, rubrika Preporučujemo da posetite, Svet, Znameniti Srbi, Misli velikih ljudi, Psihološko savetovalište, Radno-pravno savetovalište, Funny press clipping, Testovi iz nemačkog i engleskog jezika i Nove tehnologije).

U 2015. godini registrovano je ukupno 2.235.959 poseta sajtu, izvršeno prosleđivanje kompanijskog Newsletter-a (ukupno 12 brojeva), sa najnovijim

vestima iz zavisnih društava, prezentacijom novih usluga i aktuelnih dešavanja u oblasti kulture i telekomunikacija, i objavljeno je sedam službenih listova.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d. Banja Luka

Ukupan broj zaposlenih Mtel-a na dan 31.12.2015. godine iznosi 2.254 radnika. Posmatrajući kvalifikacionu strukturu zaposlenih (bez zaposlenih kojima miruje radni odnos), najveće učešće imaju zaposleni sa srednjom stručnom spremom (59,7%% ili 1.343 radnika) i zaposleni sa visokom stručnom spremom 29,2% ili 657 radnika.

Po starosnoj strukturi, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih ima starosna dob 41–50 godina sa 38,04% učešća, kao i starosna dob 51-60 godina sa 26,36% učešća.

Stavljajući fokus na važnost adekvatnog upravljanja zaposlenima, organizovane su obuke koje su omogućile: unapređenje poslovnih procesa, bolju timsku saradnju, ličnu i poslovnu nadgradnju zaposlenih, kao i kreiranje efikasnog i produktivnog poslovnog okruženja. Razvijanjem ovih kompetencija Mtel pokazuje svoju doslednost u nameri da bude lider u okruženju, kada je u pitanju praćenje i implementiranje savremenih trendova pozitivne prakse u oblasti poslovanja.

U 2015. godini su izmedju ostalog organizovana dva Team building-a za zaposlene, interni programi obuka u cilju prilagođavanja potrebama tržišta kao i elektronske obuke (LMS), sertifikovanja zaposlenih u Logosoft Edukacionom centru.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ DOO Podgorica

Prilikom osnivanja mtel-a, aprila 2007. godine, zasnivanje radnog odnosa je sprovedeno putem javnog oglašavanja preko Zavoda za zapošljavanje ili sporazumom o preuzimanju. Formirana je kadrovska baza podataka zaposlenih u Društvu i personalna dosijea. Pored navedenog sproveden je postupak prijave svih zaposlenih Fondovima za zdravstveno i penzijsko-invalidsko osiguranje i obezbeđena je kadrovska baza podataka kroz Navision aplikaciju. Izvršeno je kolektivno osiguranje zaposlenih.

Zaposleni koji su zasnovali radni odnos na poslovima koji podrazumijevaju rad pod posebnim uslovima rada, utvrđenih Pravilnikom o bezbednosti i zaštiti na radu, odradili su sistematske lekarske preglede za utvrđivanje posebne

zdravstvene sposobnosti. Sproveden je i postupak ućlanjenja u Uniju poslodavaca Crne Gore.

Pored navedenog, 2011. godine je potpisan Kolektivni ugovor između poslodavca i reprezentativne organizacije Sindikata.

Pored navedenog, zapoćet je i realizovan posao oko Manage services, kojim je od 1. februara 2015. godine 34 zaposlenih iz Sektora tehnike i 2 iz Sektora za marketing, prodaju i brigu o korisnicima prešlo na rad u Ericsson.

Broj zaposlenih u mtel-u na dan 31. decembra 2015. godine je 259, van radnog odnosa je angažovano 7 lica, a preko Agencije za ustupanje zaposlenih Gi group, angažovano je 31 lice.

Po kvalifikacionoj strukturi u mtel-u najveće je ućešće srednje stručne spreme 56,98% ili 147 zaposlenih, dok visoka stručna sprema ućestvuje sa 32,17% ili 83 zaposlenih.

Po starosnoj strukturi najveće ućešće u ukupnom broju zaposlenih ima starosna dob 30-39 godina sa 53,87% ućešća, odnosno 139 zaposlenih, kao i starosna dob od 40-49 godina sa 24,80 % ili 64 zaposlenih.

Nakon sprovedenog postupka restrukturiranja-pripajanjem Elta-Mont d.o.o. Nikšić, FiberNet d.o.o. Podgorica, Cabling d.o.o. Budva i Media Net d.o.o. Podgorica, izvršeno je regulisanje radno-pravnog statusa zaposlenih iz navedenih društava, na 1. oktobar 2015. godine.

„Telus“ a.d. Beograd

Politika Telusa prema zaposlenima uslovljena je, pre svega, tržišnim uslovima, ali pri tom potpuno posvećena poštovanju visokih standarda, postavljenih od strane osnivaća.

Prava i obaveze zaposlenih regulisane su Kolektivnim ugovorom od 29. januara 2015. godine, kojima su zaposlenima garantovana veća prava od prava predvićenih zakonom (uvećanje za noćni rad, broj dana godišnjeg odmora, plaćeno odsustvo, veći procenat uvećanja zarade za minuli rad, otpremninu u slučaju proglašenja tehnološkim viškom i sl.).

Ukupan broj zaposlenih u radnom odnosu uključujući i zaposlene kojima miruje radni odnos, na dan 31.12.2015. iznosio je 1.490.

DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE „HD-WIN“ d.o.o., BEOGRAD

HD WIN Beograd na kraju 2015. godine broji 53 zaposlena i 59 lica angažovanih van radnog odnosa (tehnika, komentatori i produkcija), a HD WIN Arenasport Zagreb broji 13 zaposlenih i 13 lica angažovanih van radnog odnosa.

I pored visoke tehničke i tehnološke opremljenosti same televizije i automatizovanog sistema za emitovanje, poseban akcenat u poslovanju stavlja se na sveukupnom zadovoljstvu zaposlenih, njihovog osećaja pripadnosti televiziji, motivaciji i usavršavanjem u poslu koji obavljaju. HD-WIN nastoji da obezbedi sigurne i adekvatne uslove za rad, zdravstvenu i ličnu zaštitu na radu, ravnopravnost svih zaposlenih, kao i mogućnost daljeg usavršavanja i obrazovanja.

Nakon pristupanja HD-WIN-a Matičnom društvu, izvršena je reorganizacija i sistematizacija celokupnog proizvodnog procesa unutar firme i postavljeni standardi poslovanja. Svi zaposleni u Društvu su osigurani od posledica nesrećnog slučaja (nezgoda) i težih bolesti i hirurških intervencija na radu i van rada (24 sata). Ovaj program se sprovodi na osnovu Ugovora/polisa osiguranja sa Generali Osiguranjem.

IZVEŠTAJ O KORPORATIVNOJ DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI

Korisnik je u centru, pokretač je zajednica

U skladu sa osnovnim opredeljenjem Društva da obogaćuje iskustvo korisnika ponudom usluga zasnovanih na savremenim tehnologijama, u središtu društveno odgovornih aktivnosti u protekloj godini bilo je promovisanje pozitivnih i bezbednih načina korišćenja tih usluga. Ta uloga, započeta veoma uspešnom inicijativom u cilju podizanja svesti o pravilnoj upotrebi mobilnog telefona tokom vožnje pod nazivom „Kada voziš, parkiraj telefon!“, u 2015. je proširena edukativnom kampanjom „Biraš kako komuniciraš“ u kojoj se korisnici savetuju na koji način mogu da smanje izloženost uticaju elektromagnetnog zračenja kao neminovne posledice korišćenja mobilnih tehnologija.

Negujući odgovoran odnos prema svakom pojedinom korisniku svojih usluga, Telekom Srbija istovremeno ostaje dosledan svojoj ulozi pouzdanog korporativnog partnera široj zajednici u kojoj posluje. Tako je samo u proteklih godinu dana, Društvo podržalo 78 projekata u lokalnoj zajednici, od čega najviše u oblasti obrazovanja i zdravstva, što je u skladu sa istraživanjima koja se sprovode i koja pokazuju da građani upravo u tim oblastima očekuju njeno najveće angažovanje. Stvarajući mrežu pouzdanih i odgovornih partnera, Društvo uvek vodi računa o ravnomernom razvoju i, budući da posluje u celom regionu, mora i da bude posebno osetljivo na istovetan tretman lokalnih zajednica kada se radi o podizanju životnih uslova i stvaranja preduslova za njihov kontinuirani napredak.

Društveno odgovorno delovanje Društva, kako je predviđeno strateškim dokumentom za period do 2016. godine, oslanja se na smernice Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj i Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija. U tom kontekstu, Telekom Srbija posvećeno pokreće i podržava inicijative usmerene ka poboljšanju sopstvenog delovanja, kao i delovanja svojih partnera, u oblastima zaštite potrošača, poštovanja anti-korupcijskih principa i zaštite životne sredine. Pored preporuka međunarodnih institucija, uzete su u obzir i smernice iz programa Republike Srbije, posvećene održivom razvoju i zaštiti životne sredine. Vrednosti za koje se zalaže i samo delovanje u ovoj oblasti, Društvo promoviše i putem mreže partnerskih organizacija okupljenih u Forumu za odgovorno poslovanje – vodećeg domaćeg udruženja posvećenog promociji dobre prakse u poslovnom sektoru.

U 2015. godini, kao i prethodnih, Mtel je nastavio da neguje stara prijateljstva, stvara nova, kao i da gradi nove staze za buduće veze sa društvom u kojem posluje. Godinu 2015. obeležili su veliki projekti koji su posvećeni humanosti, mladima, znanju, kulturi. Mtel je nastojao da u projekte integriše što više pozitivnih aspekata i institucija, kako bi podstakao i druge da uključivanjem u akcije kompanije, postanu promoteri pokretanja pozitivnih promena. Tokom godine, Mtel je organizovao, podržao i bio prijatelji raznih manifestacija, konferencija, humanitarnih organizacija i akcija, kao i naučnih, kulturnih i sportskih događaja širom BiH.

Društvo mtel smatra da je od vitalnog interesa napredak svih segmenata društvene zajednice u okviru koje posluje, zbog čega je društveno odgovorno poslovanje značajan deo njegove korporativne strategije. Visoki etički principi, pouzdanost, posvećenost radu i rezultatima, poštovanje drugih i transparentna saradnja sa svim činionicima društva, odlika je poslovanja koje je usmereno na dobrobit čitave zajednice.

„Kada voziš, parkiraj telefon!“

Prema istraživanju koje je agencija GfK sproveda krajem 2015. godine, Telekom Srbija se nalazi na vrhu liste društveno odgovornih preduzeća u Srbiji. Razlog za to su svakako i rezultati kampanje „Kada voziš, parkiraj telefon!“ koju 50% građana, i posle dve godine od njenog lansiranja, prepoznaje na prvo pominjanje, i koja je, uz ostale projekte, donela Društvu Nacionalnu nagradu za društveno odgovorno poslovanje koju dodeljuje Privredna komora Srbije u kategoriji velikih i srednjih privrednih društava u aprilu 2015.

U okviru kampanje „Kada voziš, parkiraj telefon!“ Telekom Srbija je razvio i Android aplikaciju namenjenu vozačima, pre svega mladima koji su najčešći korisnici pametnih mobilnih telefona, a ujedno i najrizičnija kategorija vozača. U saradnji sa Upravom saobraćajne policije MUP-a Srbije i Srpskim komitetom za bezbednost saobraćaja Društvo je na ovaj način želelo da dodatno skrene pažnju na bezbednu upotrebu mobilnih telefona tokom vožnje, kao i da korisnicima pametnih telefona omogući još jedan način na koji mogu da odgovorno upotrebljavaju mobilni telefon.

Istom temom bavilo se i zavisno društvo Mtel, koje je bilo partner velike kampanje „Ne kucaj da se ne bi zakucao“, za podizanje svesti vozača o opasnostima korišćenja mobilnih uređaja tokom vožnje.

„Biraš kako komuniciraš“

Telekom Srbija, u saradnji sa Elektrotehničkim fakultetom Univerziteta u Beogradu i pod pokroviteljstvom Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija, pokrenuo je društveno odgovornu kampanju „Biraš kako komuniciraš“, u kojoj se korisnici mobilne telefonije savetuju na koji način mogu da smanje izloženost elektromagnetnom zračenju.

Za potrebe kampanje pokrenut je mikrosajt www.kakokomuniciras.rs na kojem se, pored saveta o pravilnoj upotrebi mobilnih uređaja, nalaze osnovne informacije o izvorima elektromagnetnog zračenja, načinu funkcionisanja mobilnih mreža i zakonskim okvirima u ovoj oblasti. U Srbiji ima više od 10 miliona korisnika mobilne telefonije i osnovna ideja kampanje jeste da se svi oni upoznaju sa time kako radi mobilna mreža i kako da smanje svoju izloženost elektromagnetnom zračenju kao neminovne posledice korišćenja mobilnih uređaja. Kako se savremeni život ne može zamisliti bez mnogih uređaja koji rade pomoću elektromagnetnih talasa, a među njima su i mobilni telefoni, cilj projekta je upoznavanje javnosti sa izvorima elektromagnetnog zračenja, kao i načinima njegovog smanjenja pravilnom upotrebom samih uređaja.

Telekom Srbija ovim projektom zapravo nastavlja da edukuje svoje korisnike, nastojeći da kod njih podstakne svest o odgovornom korišćenju uređaja i usluga koje im Društvo pruža. Posetiocima mikrosajta dostupne su informacije o dodatnim merama koje Društvo preduzima u ovoj oblasti vodeći računa o zaštiti životne sredine i svim zakonskim propisima. www.kakokomuniciras.rs sadrži i osnovne nalaze istraživačkog projekta „Lexnet“, organizovanog pod pokroviteljstvom Evropske unije, a u čijem radu su iz Srbije učestvovali predstavnici Telekoma Srbija i Elektrotehničkog fakulteta.

„Grad priča“

Dugoročni projekat „Grad priča“ pokrenut je pre dve godine sa osnovnom idejom da se lokalne samouprave i gradske turističke organizacije podstaknu na upotrebu savremenih tehnologija kako bi potencijalnim posetiocima na moderan i inovativan način predstavili svoj grad i njegovu kulturno-istorijsku baštinu.

Kao Društvo koje pruža širok dijapazon telekomunikacionih usluga, a potom i kao pouzdan partner u lokalnoj zajednici, Telekom Srbija je pokrenuo ovaj projekat kako bi u većim gradovima u Srbiji posetioci imali brži i zanimljiviji pristup njihovim znamenitostima i spomenicima. Tako su razvijene mobilne aplikacije koje na veoma atraktivan način predstavljaju najznačajnije kulturno-istorijske objekte

Beograda, Novog Sada i Sremskih Karlovaca, kao i u Niša. Telekom Srbija je u 2015. godini, u saradnji sa Gradskom turističkom organizacijom Kragujevca, razvio aplikaciju „Kragujevac priča“, čime je ova stara srpska prestonica ucrtana na mapu „Grada priča“ sa 40 istorijskih znamenitosti predstavljenih na sadržajan i zabavan način. Beogradska aplikacija je, s druge strane, obogaćena novom rutom „Beograd ispod Beograda“ koja sadrži deset novih, podzemnih lokacija koje postaju sve zanimljivije domaćim i stranim posetiocima.

Sve aplikacije u okviru ovog projekta su dostupne na srpskom i engleskom jeziku za „Android“ i „iOS“ platforme. Od pokretanja prve aplikacije „Beograd priča“, u julu 2013, sve aplikacije zajedno preuzete su skoro 60.000 puta.

Peti mts Android™ konkurs

Peti mts Android konkurs za izradu aplikacija za mobilne uređaje u Android™ operativnom sistemu pokrenut je u junu 2015. Od osnivanja, 2011. godine, uspeh konkursa raste i može se meriti entuzijazmom i zainteresovanošću učenika, kao i sve većim brojem kvalitetnih i inovativnih aplikacija. mts Android konkurs je namenjen učenicima gimnazija koje rade prema programu posvećenom talentima na polju matematike i obuhvata šest gimnazija u Srbiji – Matematičku gimnaziju u Beogradu, gimnaziju „Jovan Jovanović Zmaj“ u Novom Sadu, Prvu kragujevačku gimnaziju, Valjevsku gimnaziju, gimnaziju „Bolyai“ u Senti i gimnaziju „Svetozar Marković“ u Nišu.

Uz razvijanje preduzetničkih sposobnosti, poseban motiv za učešće učenika u konkursu predstavljaju svakako i nagrade. Pored putovanja u Barselonu i posete Svetskom kongresu mobilne telefonije za prvoplasirani tim, tablet računara i mobilnih telefona za osvojeno drugo i treće mesto, dodeljuje se i specijalna nagrada pod nazivom „Snaga inovacije – Igor Osmokrović“, za posebno izraženu inovativnost u izradi aplikacija.

U cilju unapređenja nastave i procesa sticanja znanja, Društvo je školama koje učestvuju u konkursu doniralo i sredstva za opremanje kabineta informaciono komunikacionom opremom. Projekat mts Android konkurs uvršten je u selekciju prestižne evropske CSR organizacije, CSR Europe.

Podrška osnivanju Start IT centra

Organizacija SEE ICT izdvaja se kao jedna od najaktivnijih u promociji preduzetništva u Industriji informatičko-komunikacionih tehnologija, kroz pokretanja raznovrsnih programa i projekata, stvarajući tako podsticajno

okruženje za razvoj startup zajednice i kulture u Srbiji. Društvo je postalo njihov prvi partner u pokretanju STARTIT centra, novog prostora koji će okupljati stručnjake iz oblasti tehnologije i dizajna, preduzetnike i inovatore koji žele da pokrenu domaći biznis u oblasti tehnologija sa globalnom perspektivom.

Pored *co-working* dela centra u kojem će stalno boraviti oko 50 domaćih startapova, predviđeno je da se u prostorijama centra gotovo svakodnevno organizuju različiti edukativni programi i konferencije koji preduzetnicima treba da pomognu da uspešno pronađu investicije za svoj biznis i da ga potom na adekvatan način ponude tržištu, kako domaćem, tako i međunarodnom.

Telekom Srbija je centar podržao izdvajanjem sredstava za uređenje prostora koji je organizaciji SEE ICT ustupila Opština Savski venac, kao i *in-kind* donacijom uslugâ pristupa internetu i fiksne telefonije. Zamišljeno je, međutim, da to bude samo okvir za mnogo tešnju saradnju u razvijanju programa svakog od partnera ponaosob putem razmene mentorskih i konsultantskih usluga, kao i za pokretanje zajedničkih projekata u ovoj oblasti.

Mihajlo Pupin, realnost koja nas obavezuje

Povodom obeležavanja 80 godina od smrti Mihajla Pupina i jednog veka od prijave njegovih patenata koji se smatraju najznačajnijim u oblasti telekomunikacija, Društvo je nastavilo sa aktivnostima u cilju popularizacije lika i dela velikog naučnika. Nakon podrške za izradu virtuelnog muzeja "Mihajla Pupina" i 3D sajta pomoću kojeg se može obići njegov Zavičajni kompleks u Idvoru, kao i velikog konkursa o Pupinu u kojem su učestvovali osnovci i srednjoškolci, Telekom Srbija priključio se i organizaciji velike interaktivne izložbe "Pupin – od fizičke do duhovne realnosti", postavljene u Istorijskom muzeju Srbije. I ovaj projekat realizovan je u saradnji sa Obrazovno istraživačkim društvom "Mihajlo Pupin", a pod pokroviteljstvom ministarstva kulture i informisanja.

Jedinstvenom izložbom prikazan je najobimniji presek života i dela velikog naučnika, a posetioци su bili u prilici da se upoznaju i sa nizom nepoznatih činjenica o privatnom životu Mihajla Pupina, kao i sa do sada nepoznatim arhivskim materijalom sa velikim brojem dokumenata, poput tajnog dosijea Američkog istražnog biroa (FBI), koji je premijerno predstavljen srpskoj i svetskoj javnosti. Ono što je postavku činilo posebnom jeste upotreba tehnologije proširene stvarnosti i prostornih instalacija uz pomoć kojih je publika imala priliku da zvukom i slikom zakorači u Pupinov svet. Prvi put u muzeologiji korišćene su i interaktivne AR naočare.

U postavci velike izložbe o Pupinu, najviše su uživali najmlađi za koje su organizovane i školske posete. Škole i obdaništa iz Srbije sa Pupinovim delom bile su u prilici da se upoznaju i u Malom Pozorištu "Duško Radović". Tamo je sezonu 2015. obeležilo prikazivanje kratkog edukativnog filma o velikom naučniku, koji je emitovan pre svake predstave, a koji je poklon Telekoma Srbija najmlađima.

Virtuelni muzej Nikole Tesle

Nakon Virtuelnog muzeja Mihajla Pupina, Društvo je, u saradnji sa udruženjem „Tesla Global Forum“ pokrenulo još jedan jedinstveni internet portal posvećen našem poznatom naučniku i pronalazaču bez kojeg savremeni svet telekomunikacija ne bi postojao – velikom Nikoli Tesli. Ono po čemu se ovaj Virtuelni muzej razlikuje od ostalih foruma, institucija i muzeja koji se bave likom i delom ovog velikana, jeste proverenost i tačnost svih podataka o Tesli kao i ekskluzivni sadržaji o njegovim radovima koji ujedno otkrivaju i njegovu mirovnu, ekološku i filantropsku misao koja je često nedovoljno izučavana i isticana.

Virtuelni muzej Nikole Tesle koncipiran je kao sveobuhvatni vodič kroz Teslin život i nasleđe. Na ovoj jedinstvenoj onlajn platformi prikazana je i Teslina mreža, kao pregled svih udruženja širom sveta koja se bave njegovim delom. Mišljenja mnogih Nobelovaca, akademika, stručnjaka UNESCO-a, Mense, naučne zajednice i civilnog društva o Tesli dostupna su sada na jednom mestu.

Uz podršku Društva, naučni direktori Tesla Global Forum, uz pomoć brojnih saradnika, od eksperata do studenata elektrotehnike, nastaviće da razvijaju i unapređuju Virtuelni muzej Nikole Tesle. Muzej se može posetiti na internet adresi www.tesla.org.rs, a karakteriše ga pristupačan jezik, jednostavna navigacija i elegantan dizajn.

Podrška obrazovanju

Kao velika nacionalna kompanija, Telekom Srbija razvija i neguje čvrste veze sa korisnicima i zajednicom u kojoj posluje. Mladi i obrazovani ljudi predstavljaju veoma važnu kariku u napretku društva i imajući to u vidu, nastojimo da podržimo organizacije i projekte koji dele iste ove vrednosti i omogućavaju učenicima i studentima da lakše i uspešnije stiču znanje i iskustvo koje će im kasnije koristiti u razvoju karijere.

Društvo konstantno ulaže u formalno obrazovanje obezbeđujući sredstva za nabavku IT opreme u cilju unapređenja nastave u školama. Društvo uspešno

sarađuje sa Matematičkom gimnazijom u Beogradu još od 2010. godine. Pored učešća učenika gimnazije u mts Android konkursu, saradnja se ogleda i u podršci za pripreme i učešće učenika na međunarodnim takmičenjima iz matematike, fizike i informatike. Telekom Srbija dao je podršku i Regionalnom centru za mlade talente koji nagrađuje talentovane učenike, dobitnike nagrada iz raznih naučnih disciplina na svetskim prvenstvima, regionalnim takmičenjima i na polju istraživačkih projekata. Kako je jednako važna i podrška neformalnim vidovima obrazovanja, tokom leta su aktivni i matematički kampovi čiju organizaciju Društvo takođe pomaže.

Kada je reč o srednjoškolcima, Telekom Srbija nastoji da postavljanjem inspirativnih zadataka za timove koji učestvuju u programu „Poslovni izazov“ Dostignuća mladih, podstakne mlade da razmišljaju kao budući preduzetnici. Kao odgovorna kompanija, Društvo se trudi da svim učenicima omogući jednake uslove za razvoj i usvajanje znanja, pa su, u tu svrhu, donirana i sredstva za nabavku digitalnog logopedskog seta za potrebe osnovne škole za obrazovanje dece sa smetnjama u razvoju „Radivoj Popović“ iz Zemuna.

Mtel je realizovao projekat Škole 2.0 koji je imao za cilj da što više osnovnih škola u BiH dobije svoj web sajt, kako bi bila kreirana dugoročna društvena vrednost za celokupnu zajednicu. U sklopu projekta, Mtel je svim školama učesnicama obezbedio besplatan hosting i domen na dve godine, kao i mentorsku podršku tokom trajanja akcije, uz laptop uređaje kao nagrade za najbolje sajtove. Rezultat ovog projekta je 60 izrađenih sajtova osnovnih škola u BiH. Šestu godinu zaredom Mtel je nastavio sa stipendiranjem najboljih studenata elektrotehnike i informacionih tehnologija u BiH, otvorivši novi Konkurs za **m:stipendije**.

Kao kompanija čiji strateški resurs predstavlja visokoobrazovan i obučen kadar, verujući u važnost adekvatnog obrazovanja, mtel kontinuirano doprinosi kvalitetnijem obrazovanju u Crnoj Gori kroz mnogobrojne akcije i saradnju sa osnovnim i srednjim školama, kao i sa visokoškolskim ustanovama. Kako bi pomogli školama da đake lakše uvedu u svet Interneta, doniran je besplatan Internet pristup svim osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori, u periodu od 10 godina. Takođe, i u 2015. godini, najbolji maturanti nikšićke gimnazije za zarađenu diplomu „Luča“ dobili su telefon na poklon.

U skladu sa načelom društva mtel da podržava projekte koji promovišu inovacije i kreativnost, nastavljena je podrška projekta „Fabrika znanja“, koji se održava u okviru „Otvorenih dana nauke“ i predstavlja centralni događaj manifestacije koju već tradicionalno organizuje Ministarstvo nauke Crne Gore. mtel je bio prijatelj

izložbe „Dinosaurusi Argentine: džinovi Patagonije“, na kojoj je predstavljeno 25 replika skeleta tih praistorijskih bića u prirodnoj veličini, u halama Jadranskog sajma u Budvi.

Izgradnja Kampusa Mokrogorske škole menadžmenta

Podrška obrazovanju podrazumeva i ulaganja u izgradnju institucija koje će ostati u nasleđe svim narednim generacijama. Nastojanja da se pomognu budući naraštaji i unapredi školovanje novih generacija, u ovom slučaju srpskih menadžera, Društvo je realizovalo uključivanjem u projekat izgradnje Kampusa Mokrogorske škole menadžmenta.

Uz značajnu donaciju Telekoma Srbija i dobročinstvo Emira Kusturice, koji je Mokrogorskoj školi menadžmenta, bez naknade, na korišćenje u narednih 25 godina, ustupio zemljište za izgradnju objekta, u septembru 2015. godine počeli su radovi. Predviđeno je da po završetku izgradnje Kampusa, u aprilu 2016, polaznicima Mokrogorske škole i učesnicima foruma na raspolaganju budu amfiteatar “Mihailo Pupin – Telekom Srbija”, tri radne učionice, biblioteka i prateći sadržaji, na ukupno 450 kvadrata.

Saradnja sa studentskim organizacijama

Saradnjom sa studentskim organizacijama Društvo doprinosi unapređenju obrazovanja, uz uverenje da se i na neformalan način, bez čvrstih ograničenja i okvira uspešno doprinosi širenju znanja i takvom nadogradnjom postižu pravi rezultati.

Dobar pokazatelj zainteresovanosti studenata za sticanje znanja u oblasti inovativnih poslovnih ideja i pokretanja biznisa predstavljaju i manifestacije studentskih organizacija - Pokreni svoju budućnost i Open IT, u organizaciji AIESEC-a, kao i Case Study Show i Akademija modernog menadžmenta koju organizuje ESTIEM, na temu preduzetništva. Predavanja i radionice predstavljaju priliku i za stručnjake Telekoma Srbija da se dodatno upoznaju sa stavovima i načinom razmišljanja studenata i budućih kolega.

Podrška zdravstvu i ulaganja u zajednicu

Telekom Srbija nastoji da bude odgovoran partner zajednice i da pomoć i podršku pruži onima kojima je najpotrebnija. Posebna pažnja posvećena je zdravstvu i unapređenju uslova lečenja. Tokom 2015. godine obezbeđena su sredstva za krećenje tri velike Opšte bolnice, u Kladovu, Arandjelovcu i Loznici, a Opštoj

bolnici u Subotici za nabavku aparata za ispitivanje sluha kod novorođenčadi. Operacioni blok Klinike za stomatologiju iz Niša opremljen je diodnim laserom sa pratećom opremom, Gradski zavod za plućne bolesti i tuberkulozu iz Beograda opremljen za brzu dijagnostiku, a Specijalna bolnica za bolesti štitaste žlezde i metabolizma Zlatibor opremljen za efikasnije dijagnosticiranje kardiovaskularnih oboljenja. Sredstva za unapređenje uslova lečenja data su Domovima zdravlja u Prokuplju i Leskovcu.

Društvo je dalo svoj doprinos sanaciji Univerzitetske dečje klinike u Tiršovoj i nabavci novih ulaznih vrata, učešćem u humanitarnoj trci „Cord Charity masters“ u okviru 28. Beogradskog maratona. Četrdesetoro zaposlenih istrčalo je Trku zadovoljstva, promovišući zdrave načine života i dajući tako svoj doprinos humanitarnoj akciji.

U okvirima socijalne zaštite omogućen je odlazak na letovanje šticecima Dečjeg sela iz Kraljeva i Doma za decu sa posebnim potrebama „Veternik“, deci sa smetnjama u razvoju koje pomaže humanitarna organizacija „Dečje srce“, kao i deci oboleloj od malignih bolesti, pod pokroviteljstvom humanitarne organizacije „Prijatelj u nevolji“. Zahvaljujući podršci Društva, poboljšani su uslovi života u Ustanovi za decu i mlade Sremčica, kao i u nekoliko Centara za socijalni rad i porodični smeštaj u Beogradu, Svrlijgu, Miloševcu. U Leskovcu je data pomoć za opremanje Prihvatišta za žene i decu žrtve nasilja, koje obezbeđuje smeštaj i ishranu, pravnu i psihosocijalnu podršku žrtvama porodičnog nasilja iz tog regiona.

Mtel je u 2015. godini sproveo akciju „Dobro djelo“, čija ideja je podsticanje činjenja dobrih dela, kao i promocija pozitivnih vrednosti i humanosti. Građani širom BiH su imali priliku da upišu dobra dela u interaktivnu mapu na sajtu dobrodjelo.com, a dečijim igralištem nagrađena je opština sa najviše upisanih pozitivnih primera – opština Prnjavor. Pored brojnih humanitarnih aktivnosti posvećenih deci i omladini, Mtel je podržao i rad „Plavog telefona“, omogućivši besplatne pozive iz cele zemlje, iz svih fiksnih i mobilnih mreža, za potrebe savetodavne linije za decu žrtve nasilja. I u 2015. godini organizovan je „Mjesec prijateljstva“, koji je promovisan širom BiH, kada su ispunjene najhumanije, najoriginalnije i najemotivnije želje prijatelja.

Društvo mtel posebno je ponosno na donaciju finansijskih sredstava Opštini Nikšić i VSCG, namenjenih za realizaciju projekta adaptacije i rekonstrukcije bazena koji se nalazi u okviru JP Sportski centar "Nikšić". Takođe, mtel je dao finansijsku podršku manifestaciji dočeka Nove 2016. godine na Trgu Republike

u Podgorici, čime je ojačana turistička ponuda Glavnog grada, a na sličan način podržane su i aktivnosti TO Budva. U želji da se da doprinos razvoju lokalne modne industrije, podržana je talentovana mlada modna kreatorka Ivana Murišić. mtel vodi računa i o verskoj lokalnoj zajednici, tako da su donirana sredstva Eparhiji Budimljansko Nikšićkoj.

Kako u svakoj prilici treba dati doprinos plemenitim vrednostima i podržati aktivnosti kojima se podstiče ljubav prema životinjama i zaštita životinja, mtel je donirao sredstva za „Donatorsku izložbu naj-mešanci“ u organizaciji NVO „sPas“.

Aktivnosti Udruženja „Od srca“

Briga o zaposlenima i o društvenoj zajednici predstavlja osnovni cilj humanitarnog udruženja zaposlenih u Telekomu Srbija pod nazivom „Od srca“. Udruženje okuplja više od 1.000 dobrovoljnih davalaca krvi među zaposlenima u Društvu i penzionerima, sa željom da svojim humanitarnom radom omoguće pomoć onima kojima je preko potrebna.

Pored davalaštva krvi, Udruženje nastoji da doprinese i edukaciji u vezi sa doniranjem organa, pomoći osobama sa invaliditetom, socijalno ugroženima i siromašnima, deci bez roditelja kao i podizanju nivoa svesti građana u pogledu zaštite i očuvanja životne sredine i popularizacije zdravog načina življenja.

Povodom dana Telekomu Srbija, Udruženje tradicionalno organizuje akciju dobrovoljnog davanja krvi u saradnji sa Vojnomedicinskom akademijom i Transfuziološkim institutom Republike Srbije. Akcije su organizovane u Beogradu, Nišu, Kragujevcu, Subotici, Požarevcu, Vranju, Čačku, Bujanovcu, Zaječaru, Pirotu, Kruševcu, Jastrepcu, Užicu, Šapcu, Valjevu i Pančevu i tokom letnjeg perioda, kada su potrebe za jedinicama krvi povećane. U protekloj godini prikupljeno je više od 1.200 jedinica krvi. Na akcije dobrovoljnog davanja krvi se u 23 grada u Srbiji tokom 2015. godine odazvalo ukupno 1.212 zaposlenih.

Projektom na polju ekologije, „Uređenje školskog dvorišta“, Društvo i Udruženje obradovali su decu u malim seoskim školama širom zemlje.

Ulaganja u kulturu

U skladu sa svojim opredeljenjem da kontinuirano podržava kulturu i obrazovanje, Telekom Srbija nastavlja da ulaže u kulturne i obrazovne vrednosti i institucije koje ih čuvaju. Tokom 2015. donirano je više od 700 knjiga bibliotekama koje su pretrpele velike štete na književnom fondu tokom poplava. Nove knjige dobile su biblioteka „Dr Vićentije Rakić“ u Paraćinu, Resavska

biblioteka u Svilajncu i biblioteka „Centar za kulturu“ u Kladovu. Pored toga, knjige su dobile i dve osnovne škole na Kosovu, i to osnovna škola „Veljko Dugošević“ u Ranilugu i osnovna škola „Šarski odred“ u selu Sevce, u opštini Štrpce.

U projektu „Negujmo srpski jezik“ Društvo je prepoznalo priliku da kao velika nacionalna kompanija doprinese povećanju svesti o značaju i potrebi očuvanja srpskog jezika. Data je podrška i održavanju izložbe „Četiri veka doma Romanovih“, postavljene u kripti Svetosavskog hrama, a neke tradicionalne manifestacije poput Nušićevih dana, Vukovog sabora, festivala „Antika“, pozorišnog festivala za decu u Zaječaru, Dečjeg oktobarskog salona održale su svoj kontinuitet zahvaljujući podršci Telekomu Srbija.

U saradnji sa Asocijacijom fotografskih autora nastavljena je realizacija projekta „OkO Srbije“. Ovoga puta prilika za otkrivanje novih perspektiva gradova kroz objektiv foto aparata pružena je mladima iz Beograda i Bora. Najuspešnijih četrdeset radova predstavljeno je na završnoj izložbi u Ustanovi kulture „Parobrod“ u Beogradu, a zatim je postavka preseljena i u Bor.

Oslanjajući se na dugogodišnju podršku Telekoma Srbija i mts-a, nova koncertna sezona Kolarčeve zadužbine bila je inspirisana novim sloganom brenda i nazvana "Kolarac - Tvoj svet muzike". Publika je i ovoga puta mogla da uživa u koncertima nekih od najpoznatijih solista i ansambala svetskih razmera. Vrhunski muzički ugođaj priređen je i na koncertu pod dirigentskom upravom Zubina Mehte.

U 2015. godini Mtel je osmislio i realizovao projekat „Uhvati komunikaciju“, konkurs za izbor najbolje fotografije. Stota godišnjica rođenja Branka Ćopića bila je povod da Mtel učestvuje u renoviranju i opremanju novootvorene biblioteke u Osnovnoj školi „Branko Ćopić“ u Hašanima. Negovana su dugogodišnja prijateljstva sa institucijama kulture, poput Narodnog pozorišta RS, Dečijeg pozorišta RS i Akademije umjetnosti u Banjaluci, kao i mnogim drugim, a stvorena su i nova prijateljstva – Mtel je bio pokrovitelj „Prve baletske škole“ u RS, a zajedno sa Muzejom savremene umetnosti RS u Banjaluci, uključio se u organizaciju obeležavanja Noći muzeja. Organizovan je i multimedijalni spektakl „m:tel Noć reklamoždera“, a podržani su i brojni festivali, koncerti i muzičke manifestacije. I u 2015. Mtel je bio uz već svetski poznat festival koji se održava u Banjaluci - Demofest.

Imajući u vidu korporativnu pripadnost, mtel se trudi da u kontinuitetu daje doprinos aktivnostima od obostranog značaja za Srbiju i Crnu Goru, kroz donacije Ambasadi Republike Srbije u Crnoj Gori i Ambasadi Crne Gore u Srbiji.

Nastavljena je i finansijska podrška Matici srpskoj koja realizuje brojne kulturne i naučne projekte.

Podržavajući razvoj medija i različitih vidova istraživačkih aktivnosti, mtel je podržao organizaciju konferencija: Dunavski biznis forum i Podgorički novinarski forum, kao i Institut za javnu politiku.

Razvoj sportskog duha među mladima

Budući da su mladi u centru aktivnosti Telekoma Srbija na polju društvene odgovornosti, data je aktivna podrška uspešnoj realizaciji projekta „One Team – Learning2Play“, u cilju razvoja sportskog i timskog duha među mladima i prihvatanja međusobnih razlika. Projekat je u okviru Evrolige pokrenuo KK Crvena zvezda Telekom u saradnji sa Specijalnom Olimpijadom Srbije.

Cilj ovog projekta bio je da se mladi sa smetnjama u razvoju, kroz sport i druženje sa vršnjacima iz redovnih osnovnih škola, bolje uklope u svakodnevne tokove, ali i da unaprede svoje znanje iz matematike, srpskog i engleskog jezika. Projekat je zabeležio veliki uspeh i od strane Evrolige proglašen najboljim projektom u konkurenciji društveno odgovornih projekata svih klubova u Evropi. Za Telekom Srbija ovo je druga potvrda od strane Evrolige, jer je i za prethodni projekat „One Team“, 2013. godine, osvojeno priznanje za najbolji primer rada i partnerstva.

Podrška Društva sportskom i timskom duhu i saradnji među mladima, ogledala se i u nastavku saradnje sa Pravoslavnim sportskim društvom „Sveta Srbija“. I tokom 2015. godine organizovane su brojne sportske aktivnosti i manifestacije, a kruna je bilo drugo „Sportsko sabranje Svete Srbije“. Projekat je prerastao u značajan sportski događaj u glavnom gradu i okupio 2000 učesnika.

Od samog početka poslovanja u Crnoj Gori, mtel je prepoznat kao veliki prijatelj sporta – podržavajući načelno različite vidove sportskih aktivnosti koje okupljaju veliki broj mladih ljudi i utiču na razvoj sportske svesti i zdravog načina života. Kao nezaobilazan partner u tom segmentu mtel je nastavio da podržava Košarkaški savez Crne Gore, a podrška je data i Fudbalskom klubu "KOM" iz Podgorice, Fudbalskom klubu Bratstvo, NVO Asocijaciji za razvoj dece i mladih Fer Plej, Savezu za konjički sport Crne Gore.

Zaštita životne sredine

Zadatak svih, a posebno velikih korporacija je ne samo da daju svoj doprinos društvu, već i da odgovorno, savesno i pametno koriste resurse, ulažu u održivi razvoj i na taj način vrate svoj dug društvu i zajednici. U skladu sa tim, Telekom

Srbija i zavisna preduzeća, kao aktivni i odgovorni članovi društva, poštuju zakon i etičke principe opšte prihvaćene u vođenju poslovanja i odbacuju i osuđuju sredstva nelegalnog i nepriličnog ponašanja da bi se postigli poslovni ciljevi, koji se ostvaruju isključivo kvalitetom proizvoda i usluga. Kada su eksterne javnosti u pitanju, Telekom Srbija i zavisna preduzeća obezbeđuju da tržište, dobavljači i javnost budu informisani o delovanju Društva poštujući fer konkurenciju, jer je to u interesu i kompanije i njenih korisnika i vlasnika kapitala.

Telekom Srbija preduzima mere za zaštitu životne sredine usvajajući ekološki orijentisane tehnologije i metode sa ciljem da se smanji negativan uticaj na životnu okolinu. Tokom obavljanja delatnosti, vodi se računa o aspektima zaštite životne sredine, kao što su racionalna potrošnja energije, prevencija nastajanja otpadnog materijala, pravilno odlaganje otpadnog materijala i njegova reciklaža. Društvo investiranjem i ugradnjom najsavremenije telekomunikacione tehnologije doprinosi primeni čistih tehnologija i tehnologija koje troše manje električne energije u odnosu na uređaje koji su korišćeni proteklih decenija.

Telekom Srbija generiše razne vrste otpada koji se uredno uklanja prema zakonskim propisima. Društvo ima zaključene ugovore za otkup opasnog i neopasnog otpada sa preduzećima ovlašćenim za takvu vrstu delatnosti. Tokom 2015. godine predato je 1295 t otpada, od toga 261 t opasnog i 1034 t neopasnog otpada. Radioaktivni otpad redovno se predaje JP Nuklearni objekti Srbije koji jedino ima odobrenje za preuzimanje ove vrste otpada. U 2015. godini predato je na trajno skladištenje 660 radioaktivnih jonizacionih detektora dima.

Buka koja se emituje u životnu sredinu uglavnom potiče od čilera klima uređaja koji su instalirani na objekte Društva. Ukoliko se sumnja da je nivo buke koji se emituje u životnu sredinu veći od zakonom propisanih vrednosti, pristupa se merenjima. U toku 2015. godine buka je merena na 6 lokacija i nije bilo prekoračenje dozvoljenog nivoa buke. Emisija zagađujućih materija u vazduh (dimni gasovi kao produkti sagorevanja u kotlarnicama) redovno se meri i nema prekoračenje dozvoljenih vrednosti.

Elektromagnetno zračenje koje se emituje u životnu sredinu uglavnom potiče od radio baznih stanica mobilne telefonije. Pre instaliranja bazne stanice, radi se Studija procene uticaja na životnu sredinu u kojoj su navedeni svi tehnički podaci i mere zaštite za tu baznu stanicu. Po odobrenju Studije o proceni uticaja na životnu sredinu, bazna stanica se pušta u rad. Postoje propisi i standardi koji regulišu dozvoljeni nivo zračenja. Pre prvog puštanja u rad meri se nivo zračenja, a ukoliko postoji žalba na nivo zračenja od strane trećih lica, angažuje se

ustanova da izmeri nivo zračenja. Prema Zakonu o zaštiti od nejonizujućeg zračenja, merenja nivoa elektromagnetnog zračenja radio baznih stanica vrši se svake dve godine. Društvo do sada nije imalo prekoračenje dozvoljenog nivoa zračenja. U toku 2015. godine izvršeno je merenje nivoa nejonizujućeg zračenja na 716 baznih stanica, a 369 lokacija, pa postoji ukupno 49 baznih stanica koje su proglašene za izvore zračenja od posebnog interesa (u zavisnosti od lokacije na kojoj se nalaze) i za njih je propisano merenje na svake 2 godine.

Na planu zaštite životne sredine i ljudi, Mtel je i u 2015. godini najviše pažnje posvećivao radu baznih stanica i elektromagnetnom zračenju. Naročita pažnja posvećena je prikupljanju, recikliranju i odlaganju električnih i elektronskih proizvoda, u skladu sa opredeljenjem da kao kompanija aktivno učestvuje u zaštiti životne sredine. Pored toga, Mtel je kontinuirano sprovodio internu i eksternu kampanju za uštedu papira, odnosno korišćenje elektronskih računara umesto papirnih.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Matično društvo i povezana pravna lica su u svom redovnom poslovanju, u različitom obimu, izložena određenim finansijskim rizicima, i to:

- tržišnom riziku (koji obuhvata: rizik od promene kursa stranih valuta, rizik od promene kamatnih stopa i cenovni rizik),
- riziku likvidnosti i
- kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Matičnom društvu i povezanim pravnim licima je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsku poziciju i poslovanje društava u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta i definisano je finansijskim i računovodstvenim politikama pojedinačnih društava, usvojenim od strane nadležnih organa upravljanja. U 2015. godini nije bilo značajnih promena u politikama upravljanja rizicima koje se preispituju da bi odražavale promene u uslovima na tržištu i delatnostima društava.

TRŽIŠNI RIZIK

Tržišni rizik je rizik od promena tržišnih cena kao što su: devizni kursevi, kamatne stope i cene instrumenata kapitala, koje mogu imati negativan efekat na prihode Matičnog društva i povezanih pravnih lica ili vrednost njihovih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je kontrola izloženosti tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara, uz ostvarenje optimalnog prinosa.

Rukovodstvo Matičnog društva i povezanih pravnih lica je ustanovilo politiku za upravljanje rizikom od promena kursa stranih valuta u odnosu na njihovu funkcionalnu valutu putem hedžing transakcija, gde god je to moguće.

Matično društvo i povezana pravna lica su izložena rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njihovu finansijsku poziciju, rezultat poslovanja i tokove gotovine.

Rizik od promene kamatnih stopa uglavnom proističe iz dugoročnih kredita od banaka i kredita od dobavljača sa varijabilnom kamatnom stopom. Krediti odobreni po varijabilnoj kamatnoj stopi izlažu društvo kamatnom riziku novčanih tokova.

Rizik od promene kamatnih stopa takođe proističe iz kratkoročnih finansijskih sredstava sa varijabilnom kamatnom stopom, koja izlažu društvo kamatnom riziku novčanih tokova, kao i iz finansijskih sredstava odobrenih po fiksnoj kamatnoj stopi što izlaže Društvo riziku promene fer vrednosti kamatne stope.

Na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine obaveze po kreditima su uglavnom izražene u EUR sa varijabilnom kamatnom stopom, koja je vezana za Euribor. Matično društvo i povezana pravna lica su izložena riziku od promene cena usluga, jer se suočavaju sa intenzivnom konkurencijom u oblasti mobilne telefonije, interneta i multimedije, kao i u oblasti fiksne telefonije što se nastoji nodomestiti uvođenjem raznovrsnih usluga. Matično društvo i povezana pravna lica nisu izložena značajnom riziku od promena cena vlasničkih hartija od vrednosti.

RIZIK LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da društva neće biti u stanju da izmire svoje finansijske obaveze po njihovom dospeću i centralizovano je na nivou svakog pojedinačnog društva.

Pristup upravljanju rizikom likvidnosti ima za cilj da se uvek obezbedi, u meri u kojoj je to moguće, adekvatna likvidnost za izmirenje obaveza po njihovom dospeću, kako pod uobičajenim, tako i pod vanrednim okolnostima. Matično društvo i povezana pravna lica svojom imovinom i obavezama upravljaju na način koji im obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjavaju sve svoje obaveze.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, usvojene su finansijske politike kojima je definisan maksimalni iznos avansnog plaćanja isporučiocima radova, opreme i usluga, grejs period i dužina otplate.

Društva takođe, prate očekivane novčane prilive od potraživanja, zajedno sa očekivanim novčanim odlivima po osnovu obaveza.

KREDITNI RIZIK

Kreditnim rizikom se upravlja preduzimanjem odgovarajućih aktivnosti i mera na nivou svakog pojedinačnog društva, kao što je procena rizika klijenta, praćenje poslovanja klijenta i njegovog finansijskog stanja, kao i upravljanje potraživanjima. U slučaju neispunjenja obaveza prema Matičnom društvu ili povezanom pravnom licu, obustavlja se dalje pružanje usluga klijentu. Ne postoji značajna koncentracija rizika, budući da društva imaju široku bazu kupaca koji su nepovezani sa pojedinačno malim iznosima obaveza prema društvu.

UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

Politika Matičnog društva i svakog povezanog pravnog lica je da obezbedi dovoljan nivo kapitala kako bi se očuvalo poverenje investitora, kreditora i tržišta, kao i da se održi budući razvoj poslovanja.

Cilj upravljanja kapitalom je da Matično društvo odnosno povezano pravno lice zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu, u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala, sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima kapitala obezbedi adekvatne naknade. Matično društvo i povezana pravna lica prate kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja datog društva i njegovog ukupnog kapitala.

FINANSIJSKI REZULTATI

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ

Konsolidovani bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi (uključujući grupe konta 62, 67, 68 i 69)	122.413	127.788
Fiksna telefonija	44.204	41.458
Mobilna telefonija	56.936	59.364
Maloprodaja interneta	10.094	10.705
Multimedija	5.729	7.854
Ostali poslovni prihodi	5.450	8.407
Poslovni rashodi (uključujući/(isključujući) grupe konta 57, 58 i 59/(62))	(101.309)	(111.839)
Troškovi zarada i naknada zarada	(20.650)	(20.630)
Troškovi operatora	(13.169)	(14.298)
Troškovi materijala i održavanja	(17.037)	(19.637)
Troškovi amortizacije	(25.434)	(27.534)
Troškovi zakupa	(6.146)	(6.652)
Ostali poslovni rashodi	(18.873)	(23.088)
EBIT	21.104	15.949
Stopa EBIT	17,2%	12,5%
EBITDA	46.539	43.483
Stopa EBITDA	38,0%	34,0%
Finansijski rashodi, neto	(3.559)	(679)
Učešće u gubitku pridruženog društva GO4YU	-	(22)
Porez na dobit, neto	259	(575)
Neto dobit	17.804	14.673
Stopa neto dobiti	14,5%	11,5%

U 2015. godini ostvareni su ukupni poslovni prihodi u iznosu od 127,8 milijardi dinara i viši su za 4,4% u odnosu na 2014. godinu. U posmatranom periodu poslovni rashodi rastu za 10,4% i iznose 111,8 milijardi dinara.

Finansijski rashodi, neto, opadaju za 2,9 milijardi dinara. Negativne kursne razlike, neto, su niže za 2,4 milijarde dinara i troškovi kamata, neto, za 566 miliona dinara. S druge strane, ostali finansijski prihodi, neto, opadaju za 130 miliona dinara.

U 2015. godini ostvarena je neto dobit u iznosu od 14,7 milijardi dinara (pad za 17,6%), *EBIT* iznosi 15,9 milijardi dinara (pad za 24,4%), a *EBITDA* 43,5 milijardi dinara (pad za 6,6%).

Poslovni prihodi rastu za 5,4 milijarde dinara. Mobilna telefonija raste za 2,4 milijarde dinara uglavnom zbog rasta *postpaid* i ostalih usluga (za 3,2 milijarde dinara) i interkonekcije (za 1,1 milijardu dinara), dok *prepaid* opada (za 1,9 milijardi dinara). Multimedija raste za 2,1 milijardu dinara i to najviše kod Matičnog društva. Maloprodaja interneta raste za 0,6 milijardi dinara. S druge strane, fiksna telefonija pada za 2,7 milijardi dinara.

Došlo je do rasta ostalih poslovnih prihoda za 3,0 milijarde dinara. Od toga se 1,3 milijarde dinara odnosi na naplaćenu štetu od osiguranja usled požara u Matičnom društvu, 1,0 milijardu dinara na ukidanje odloženih prihoda po osnovu poklonjenih sredstava Matičnom društvu i 0,7 milijardi dinara na prihode MTS banke (kojih nije bilo u 2014. godini).

Poslovni rashodi rastu za 10,5 milijardi dinara. Na rast su uglavnom uticali viši troškovi amortizacije (za 2,1 milijardu dinara), troškovi prodatih mobilnih telefona i uređaja (za 2,1 milijardu dinara), troškovi operatora (za 1,1 milijardu dinara) i troškovi naknada za kupljene TV sadržaje (za 0,8 milijardi dinara). Pored toga, šteta na imovini usled požara u Matičnom društvu iznosi 1,3 milijarde dinara.

Konsolidovani bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA	204.607	207.322
Nematerijalna ulaganja (isključujući grupe konta 016, deo grupe konta 014, 015 i 019)	62.966	68.970
Nekretnine, postrojenja i oprema i avansi (uključujući grupu konta 016, deo grupe konta 014 i 019)	131.178	127.093
Ostalo (uključujući grupu konta 288)	10.463	11.259
OBRTNA SREDSTVA	57.361	54.462
Zalihe (isključujući grupe konta 14 i 15)	7.275	6.902
Potraživanja i ostala obrtna sredstva (uključujući grupe konta 15, 21, 22, 23 bez potraživanja za više plaćen porez na dobit)	21.240	21.476
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	21.503	17.127
Ostalo	7.343	8.957
UKUPNA AKTIVA	261.968	261.784
Kapital vlasnika	133.449	146.618
Osnovni kapital	100.000	100.000
Ostalo	33.449	46.618
Učešća bez prava kontrole	20.723	18.978
UKUPAN KAPITAL	154.172	165.596
DUGOROČNE OBAVEZE	39.304	28.699
Dugoročni krediti (isključujući grupu konta 419)	32.321	24.343
Ostalo (uključujući grupe konta 40, 495 i 498)	6.983	4.356
TEKUĆE OBAVEZE	68.492	67.489
Tekuća dospeća dugoročnih kredita (isključujući deo grupe konta 429)	28.178	29.566
Obaveze iz poslovanja (uključujući grupe konta 430 i 44)	12.167	15.831
Ostale kratkoročne obaveze	28.147	22.092
UKUPNA PASIVA	261.968	261.784

Konsolidovani tokovi gotovine

U milionima RSD	2014.	2015.
Dobit pre oporezivanja	17.545	15.248
Usaglašavanje dobiti	32.893	33.263
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	50.438	48.511
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(19.751)	(25.964)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(17.518)	(26.923)
Neto (odliv)/priliv gotovine i gotovinskih ekvivalenata	13.169	(4.376)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	8.334	21.503
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	21.503	17.127

Racio analiza konsolidovanih rezultata poslovanja

U milionima RSD	2014.	2015.
Ukupan dug	60.498	53.910
Neto dug	38.995	36.782
Neto dug/EBITDA	0,84	0,85
Ukupne obaveze/EBITDA	2,32	2,21
Koeficijent zaduženosti	20,2%	18,2%
Rigorozni racio likvidnosti	0,80	0,80

U toku 2015. godine na konsolidovanom nivou je smanjena zaduženost najvećim delom zbog otplate kredita.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI MATIČNOG DRUŠTVA I POVEZANIH PRAVNIH LICA

OSNOVNI FINANSIJSKI POKAZATELJI

„Telekom Srbija“ a.d., Beograd

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi (uključujući grupe konta 62, 67, 68 i 69)	89.588	93.368
Fiksna telefonija	37.902	35.608
Mobilna telefonija	36.413	39.169
Maloprodaja interneta	8.626	9.121
Multimedija	2.438	3.544
Ostali poslovni prihodi	4.209	5.926
Poslovni rashodi (uključujući/(isključujući) grupe konta 57, 58 i 59/(62))	(73.920)	(80.143)
Troškovi zarada i naknada zarada	(14.138)	(13.577)
Troškovi operatora	(12.850)	(13.512)
Troškovi materijala i održavanja	(11.552)	(13.029)
Troškovi amortizacije	(16.526)	(18.155)
Troškovi zakupa	(5.000)	(5.325)
Ostali poslovni rashodi	(13.854)	(16.545)
EBIT	15.668	13.225
Stopa EBIT	17,5%	14,2%
EBITDA	32.194	31.380
Stopa EBITDA	35,9%	33,6%
Finansijski prihodi, neto	379	3.188
Porez na dobit, neto	830	(96)
Neto dobit	16.877	16.317
Stopa neto dobiti	18,8%	17,5%

U 2015. godini ostvareni su ukupni poslovni prihodi u iznosu od 93,4 milijarde dinara i rastu za 4,2% u odnosu na 2014. godinu. U posmatranom periodu poslovni rashodi rastu za 8,4% i iznose 80,1 milijardu dinara.

Finansijski prihodi, neto, rastu za 2,8 milijardi dinara uglavnom zbog nižih negativnih kursnih razlika, neto, za 2,4 milijarde dinara.

Neto dobit iznosi 16,3 milijarde dinara i opada za 3,3% u odnosu na 2014. godinu.

U 2015. godini, *EBIT* iznosi 13,2 milijarde dinara (pad za 15,6%), a *EBITDA* 31,4 milijarde dinara (pad za 2,5%).

Poslovni prihodi rastu u odnosu na 2014. godinu za 3,8 milijardi dinara.

Prihodi mobilne telefonije rastu za 2,8 milijardi dinara. Prihodi od *postpaid* mesečnih naknada rastu za 1,9 milijardi dinara i prihodi od interkonekcije za 1,6 milijardi dinara. *Prepaid* pada za 1,1 milijardu dinara. Prihodi od multimedije i interneta rastu za 1,1 milijardu dinara i 0,5 milijardi dinara, respektivno. S druge strane, prihodi od fiksne telefonije opadaju za 2,3 milijarde dinara (pad prihoda od nacionalnog i međunarodnog saobraćaja, dok prihod od mesečnih naknada raste). Ostali poslovni prihodi rastu za 1,7 milijardi dinara najvećim delom zbog naplaćene štete od osiguranja za uništenu imovinu u požaru (1,3 milijarde dinara).

Poslovni rashodi rastu za 6,2 milijarde dinara. Troškovi prodatih telefona i uređaja rastu za 1,6 milijardi dinara zbog rasta broja korisnika i raznovrsne ponude skupljih telefona. Troškovi amortizacije rastu za 1,6 milijardi dinara (delom efekat rekonstrukcije registra osnovnih sredstava). Pored toga, šteta na imovini nastala usled požara u februaru 2015. godine iznosi 1,3 milijarde dinara. U toku 2015. godine realizovan je program dobrovoljnog odlaska zaposlenih po kome je u skladu sa definisanim kriterijumima Društvo napustilo 512 radnika. Troškovi otpremnina iznose 1,4 milijarde dinara, a istovremeno došlo je do ušteda u bruto zaradama u iznosu od 406 miliona dinara. Dodatno, u novembru 2014. godine uveden je tzv. "porez na zarade" (Zakon o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu zarada) i po ovom osnovu je obračunat iznos od 1,0 milijardu dinara.

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA	161.781	164.765
Nematerijalna ulaganja (isključujući grupe konta 016, deo grupe konta 014, 015 i 019)	3.768	8.957
Nekretnine, postrojenja i oprema i avansi (uključujući grupu konta 016, deo grupe konta 014 i 019)	88.418	84.385
Učešća u kapitalu zavisnih i pridruženih pravnih lica	61.878	62.149
Ostalo (uključujući grupu konta 288)	7.717	9.274
OBRTNA SREDSTVA	37.552	36.737
Zalihe (isključujući grupu konta 15)	5.666	4.203
Potraživanja i ostala obrtna sredstva (uključujući grupe konta 15, 21, 22, 23 bez potraživanja za više plaćen porez na dobit)	13.937	14.194
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	12.745	12.830
Ostalo	5.204	5.510
UKUPNA AKTIVA	199.333	201.502
KAPITAL	114.176	129.530
DUGOROČNE OBAVEZE	32.178	21.190
Dugoročni krediti	28.395	18.994
Ostalo (uključujući grupe konta 40 i 495)	3.783	2.196
TEKUĆE OBAVEZE	52.979	50.782
Tekuća dospeća dugoročnih kredita	22.256	25.529
Obaveze iz poslovanja (uključujući grupe konta 430 i 44)	7.416	8.822
Ostale kratkoročne obaveze	23.307	16.431
UKUPNA PASIVA	199.333	201.502

Zalihe na dan 31. decembra 2015. godine iznose 4,2 milijarde dinara (pad za 1,5 milijardi dinara uglavnom kao posledica februarskog požara). Dugoročne obaveze na dan 31. decembra 2015. godine su niže za 11,0 milijardi dinara uglavnom zbog dospeća sindiciranog zajma od banaka na plaćanje u 2016. godini (prenos na tekuće dospeće dugoročnih kredita).

Tokovi gotovine

U milionima RSD	2014.	2015.
Dobit pre oporezivanja	16.047	16.413
Usaglašavanje dobiti	16.767	19.624
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	32.814	36.037
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(9.332)	(12.742)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(12.749)	(23.210)
Neto priliv gotovine i gotovinskih ekvivalenata	10.733	85
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	2.012	12.745
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	12.745	12.830

U januaru 2015. godine isplaćene su dividende akcionarima u ukupnom iznosu od 10,5 milijardi dinara, što je istovremeno uticalo i na smanjenje ostalih kratkoročnih obaveza na dan 31. decembra 2015. godine.

Racio analiza

U milionima RSD	2014.	2015.
Ukupan dug	50.651	44.522
Neto dug	37.906	31.692
Neto dug/EBITDA	1,18	1,01
Ukupne obaveze/EBITDA	2,65	2,29
Koeficijent zaduženosti	24,9%	19,7%
Rigorozni racio likvidnosti	0,65	0,76

Značajno smanjenje koeficijenta zaduženosti na dan 31. decembra 2015. godine uslovljeno je najvećim delom otplatom dugoročnih kreditnih obaveza.

„Telekomunikacije Republike Srpske“ a.d., Banja Luka

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi	29.305	29.259
Fiksna telefonija	7.775	7.303
Mobilna telefonija	17.583	16.990
Maloprodaja interneta	1.337	1.442
Multimedija	2.104	2.721
Mrežna oprema i IT usluge	110	432
Ostali poslovni prihodi	396	371
Poslovni rashodi	(22.430)	(24.168)
Troškovi zarada i naknada zarada	(4.642)	(4.951)
Troškovi operatora	(2.355)	(2.663)
Troškovi materijala i održavanja	(4.559)	(5.493)
Troškovi amortizacije	(5.956)	(5.923)
Troškovi zakupa	(759)	(859)
Ostali poslovni rashodi	(4.159)	(4.279)
EBIT	6.875	5.091
Stopa EBIT	23,5%	17,4%
EBITDA	12.831	11.014
Stopa EBITDA	43,8%	37,6%
Finansijski prihodi, neto	217	179
Neto dobit	6.384	4.713
Stopa neto dobiti	21,8%	16,1%

Poslovni prihodi u 2015. godini iznose 29,3 milijarde dinara i na nivou su prošlogodišnjih. Poslovni rashodi iznose 24,2 milijarde dinara i rastu za 7,7% u odnosu na 2014. godinu.

Neto dobit u 2015. godini iznosi 4,7 milijardi dinara (pad za 26,2%). *EBIT* iznosi 5,1 milijardu i pada za 25,9% dinara. *EBITDA* iznosi 11,0 milijardi dinara i pada za 14,2%.

Poslovni prihodi opadaju za 46 miliona dinara. Mobilna telefonija opada za 593 miliona dinara, pre svega zbog pada *prepaid* prihoda (za 1,1 milijardu dinara). *Postpaid* prihodi su porasli za 373 miliona dinara i prihodi od prodaje mobilnih aparata za 280 miliona dinara. Fiksna telefonija opada za 472 miliona dinara. S druge strane, rastu prihodi od multimedije za 617 miliona dinara i prihodi od prodaje IT usluga i mrežne opreme (koje je ostvario Logosoft) za 322 miliona dinara.

U 2015. godini poslovni rashodi rastu za 1,7 milijardi dinara uglavnom zbog viših troškova prodatih telefona i uređaja (za 536 miliona dinara), troškova zaposlenih (za 347 miliona dinara) i troškova operatora (za 308 miliona dinara).

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA	42.624	43.925
Nematerijalna ulaganja	4.956	6.138
Nekretnine, postrojenja i oprema i avansi	31.837	31.811
Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica	3.709	4.772
Ostalo	2.122	1.204
OBRтна SREDSTVA	11.562	10.404
Zalihe	1.317	1.499
Potraživanja i obrtna sredstva	3.489	4.144
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.483	2.932
Ostalo	1.273	1.829
UKUPNA AKTIVA	54.186	54.329
KAPITAL	43.223	41.857
DUGOROČNE OBAVEZE	2.390	2.437
Dugoročni krediti	1.840	1.947
Ostalo	550	490
TEKUĆE OBAVEZE	8.573	10.035
Tekuća dospeća dugoročnih kredita	713	806
Obaveze iz poslovanja	3.868	4.600
Ostale kratkoročne obaveze	3.992	4.629
UKUPNA PASIVA	54.186	54.329

Tokovi gotovine

U milionima RSD	2014.	2015.
Dobit pre oporezivanja	7.092	5.270
Usaglašavanje dobiti	6.009	4.799
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	13.101	10.069
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(5.936)	(5.841)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(7.396)	(6.779)
Neto odliv gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(231)	(2.551)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	5.714	5.483
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	5.483	2.932

U 2015. godini, na ime dividendi akcionarima je isplaćeno 5,9 milijardi dinara, od čega Matičnom društvu 4,1 milijardu dinara.

Društvo za telekomunikacije „mtel“ d.o.o., Podgorica

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi	4.804	5.292
WiMAX	204	215
Mobilna telefonija	4.399	4.499
Multimedija	1	135
Ostali poslovni prihodi	200	443
Poslovni rashodi	(4.659)	(5.023)
Troškovi zarada i naknada zarada	(523)	(511)
Troškovi operatora	(1.192)	(1.104)
Troškovi materijala i održavanja	(801)	(867)
Troškovi amortizacije	(1.103)	(1.276)
Troškovi zakupa	(298)	(309)
Ostali poslovni rashodi	(742)	(956)
EBIT	145	269
Stopa EBIT	3,0%	5,1%
EBITDA	1.248	1.545
Stopa EBITDA	26,0%	29,2%
Finansijski rashodi, neto	(71)	(83)
Neto dobit	57	127
Stopa neto dobiti	1,2%	2,4%

U 2015. godini, poslovni prihodi iznose 5,3 milijarde dinara i rastu za 10,2%. Poslovni rashodi iznose 5,0 milijardi dinara i rastu za 7,8%.

Neto dobit u 2015. godini iznosi 127 miliona dinara i viša je za 122,8% u odnosu na prethodnu godinu. *EBIT* iznosi 269 miliona dinara (rast za 85,5%), a *EBITDA* 1,5 milijardi dinara (rast za 23,8%).

Poslovni prihodi rastu za 488 miliona dinara. Na rast su najvećim delom uticali prihodi mobilne telefonije i multimedije. Prihodi mobilne telefonije rastu za 100 miliona dinara: rast *prepaid* prihoda za 315 miliona dinara, blagi rast *postpaid* prihoda za 12 miliona dinara. Međutim, interkonekcijski prihod pada za 191 milion dinara. Prihodi od multimedije iznose 135 miliona dinara i potiču od distribucije TV sadržaja pripojenih društava.

Ostali poslovni prihodi rastu za 243 miliona dinara (smanjenje obaveza, pokloni dobavljača i ostalo).

Poslovni rashodi u 2015. godini rastu za 364 miliona dinara, pre svega zbog viših troškova amortizacije (za 173 miliona dinara) i troškova održavanja (za 101 milion dinara).

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA	6.171	7.919
Nematerijalna ulaganja	2.156	2.687
Nekretnine, postrojenja i oprema i avansi	3.960	5.217
Ostalo	55	15
OBRTNA SREDSTVA	1.616	3.877
Zalihe	263	1.190
Potraživanja i ostala obrtna sredstva	1.024	1.945
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	13	13
Ostalo	316	729
UKUPNA AKTIVA	7.787	11.796
KAPITAL	3.133	4.516
DUGOROČNE OBAVEZE	1.584	2.569
Dugoročni krediti	1.429	2.402
Ostalo	155	167
TEKUĆE OBAVEZE	3.070	4.711
Tekuća dospeća dugoročnih kredita/kratkoročni krediti	1.256	829
Obaveze iz poslovanja	1.164	2.554
Ostale kratkoročne obaveze	650	1.328
UKUPNA PASIVA	7.787	11.796

U septembru 2015. godine je izvršeno pripajanje društava Cabling (kupljen u martu 2015. godine od strane Mtel), Fibernet (koji je prethodno bio u vlasništvu Telekom Srbija), Elta Mont i MediaNet (kupljeni u junu 2015. godine od strane mtel). Pripajanje je uglavnom uticalo na porast imovine (za 51,5%), koja na dan 31. decembra 2015. godine iznosi 11,8 milijardi dinara.

Pored prenosa vlasništva u navedenim društvima u ukupnom iznosu od 16 miliona evra, u cilju očuvanja postojeće vlasničke strukture društva mtel Telekom Srbija je izvršio i dokapitalizaciju u novcu u iznosu od 1,3 miliona evra. Kapital na dan 31. decembra 2015.godine iznosi 4,5 milijardi dinara (rast od 44,1%).

Tokovi gotovine

U milionima RSD	2014.	2015.
Dobit pre oporezivanja	74	186
Usaglašavanje dobiti	863	565
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	937	751
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(830)	(1.194)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(302)	443
Neto odliv gotovine i gotovinskih ekvivalenata	(195)	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	208	13
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	13	13

Racio analiza

U milionima RSD	2014.	2015.
Ukupan dug	2.685	3.231
Neto dug	2.672	3.218
Neto dug/EBITDA	2,14	2,08
Ukupne obaveze/EBITDA	3,73	4,71
Koeficijent zaduženosti	46,0%	41,6%
Rashodi kamata/poslovni prihodi	1,73%	1,81%
Rigorozni racio likvidnosti	0,42	0,58

Dokapitalizacija je uticala na smanjenje koeficijenta zaduženosti sa 46,0% na kraju 2014. godine na 41,6% na dan 31. decembra 2015. godine.

„Telus“ a.d., Beograd

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi (uključujući grupe konta 62, 67, 68 i 69)	1.511	1.646
Poslovni rashodi (uključujući/(isključujući) grupe konta 57, 58 i 59/(62))	(1.423)	(1.541)
EBIT	88	105
Stopa EBIT	5,8%	6,4%
EBITDA	93	110
Stopa EBITDA	6,2%	6,7%
Finansijski prihodi, neto	38	33
Neto dobit	103	116
Stopa neto dobiti	6,8%	7,0%

Poslovni prihodi u 2015. godini iznose 1,6 milijardi dinara i viši su za 8,9% u odnosu na prethodnu godinu. Rast prihoda u 2015. godini uslovljen je, pre svega, obnavljanjem ugovora o održavanju higijene sa JP PTT u februaru 2015. godine. Poslovni rashodi iznose 1,5 milijardi dinara i rastu za 8,3%.

Neto dobit iznosi 116 miliona dinara i raste za 12,6%. *EBIT* iznosi 105 miliona dinara (rast za 19,3%), a *EBITDA* 110 miliona dinara (rast za 18,3%).

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA (uključujući grupu konta 288)	19	16
OBRтна SREDSTVA	921	1.036
Potraživanja i ostala obrtna sredstva (uključujući grupe konta 15, 21, 22, 23 bez potraživanja za više plaćen porez na dobit)	875	940
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	28	85
Ostalo	18	11
UKUPNA AKTIVA	940	1.052
KAPITAL	779	854
DUGOROČNA REZERVISANJA	59	66
TEKUĆE OBAVEZE	102	132
UKUPNA PASIVA	940	1.052

„TS:NET“ B.V., Amsterdam

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi	51	47
Poslovni rashodi	(44)	(42)
EBIT	7	5
Stopa EBIT	13,7%	10,6%
EBITDA	39	38
Stopa EBITDA	76,5%	80,9%
Neto dobit	6	4
Stopa neto dobiti	11,8%	8,5%

Poslovni prihodi se u celini odnose na prihode od iznajmljivanja opreme Matičnom društvu. U 2015. godini iznose 47 miliona dinara i niži su usled manjeg broja lokacija za iznajmljivanje.

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA	184	152
OBRTNA SREDSTVA	108	59
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	93	44
Ostalo	15	15
UKUPNA AKTIVA	292	211
KAPITAL	291	210
TEKUĆE OBAVEZE	1	1
UKUPNA PASIVA	292	211

Društvo za telekomunikacije „HD-WIN“ d.o.o., Beograd

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Poslovni prihodi (uključujući grupe konta 62, 67, 68 i 69)	2.064	2.509
Prodaja licenci i TV prava	1.905	2.341
Ostali poslovni prihodi	159	168
Poslovni rashodi (uključujući/(isključujući) grupe konta 57, 58 i 59/(62))	(2.024)	(2.378)
Kupljene licence i TV prava	(1.452)	(1.638)
Ostali poslovni rashodi	(572)	(740)
EBIT	40	131
Stopa EBIT	1,9%	5,2%
EBITDA	81	173
Stopa EBITDA	3,9%	6,9%
Finansijski rashodi, neto	(213)	(102)
Neto dobit/(gubitak)	(173)	29

Poslovni prihodi u 2015. godini iznose 2,5 milijardi dinara i rastu za 21,6% usled rasta prihoda po osnovu prodaje TV prava i licenci. Rast je uslovljen uglavnom većim brojem krajnjih korisnika i širenjem na tržištima regiona.

Poslovni rashodi rastu za 17,5% i dostižu iznos od 2,4 milijarde dinara. Poslovni rashodi se uglavnom odnose na kupljena TV prava i licence (69% ukupnih poslovnih rashoda).

U 2015. godini ostvarena je neto dobit u iznosu od 29 miliona dinara. *EBIT* iznosi 131 milion dinara, a *EBITDA* 173 miliona dinara.

Bilans stanja

U milionima RSD	31.12.2014.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA (uključujući grupu konta 288)	192	162
OBRTNA SREDSTVA	1.866	4.791
UKUPNA AKTIVA	2.058	4.953
UKUPNA PASIVA	2.058	4.953

"mts banka" a.d., Beograd

Bilans uspeha

U milionima RSD	2014.	2015.
Prihodi od kamata, provizija, naknada i kursnih razlika, neto	276	341
Ostali poslovni prihodi	108	143
Rashodi po osnovu obezvređenja plasmana, neto	(1.266)	(451)
Ostali poslovni rashodi	(493)	(540)
Neto gubitak	(1.370)	(500)

Niži rashodi ispravke vrednosti rizičnih plasmana, neto, u 2015. godini uglavnom su uticali na smanjenje neto gubitka Banke.